

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління

ЗБІРНИК ТЕЗ

V Всеукраїнської науково-практичної
конференції

«СУЧАСНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

23 листопада 2017 р.

**Київ
2017**

Редакційна колегія:

Рамський А. Ю. – д.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Лойко В. В. – д.е.н., професор, професор кафедри національної економіки та фінансів, Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Сосновська О. О. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Васечко Л. І. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Жукова Ю. М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Соболєва-Терещенко О. А. – к.е.н., доцент викладач кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Казак О. О. – к.е.н., старший викладач кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Фещук М. Ю. – викладач кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи» [Текст]: матеріали в Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 23 листопада 2017 р.) / Київський університет імені Бориса Грінченка. - Київ, 2017. – 200с.

Викладено тези доповідей учасників в Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи», яка відбулася у м.Києві 23 листопада 2017 р.

Висловлені у тезах думки та пропозиції можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії. Відповідальність за достовірність інформації, точність назв, статистичних даних, прізвищ та цитат несуть автори. Матеріали опубліковані в авторській редакції. У випадках виявлення плагіату відповідальність несуть автори наданих матеріалів

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

ЗМІСТ

Авраменко Я.Г., Серажим Ю.В. ПРОЦЕНТНА СТАВКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ МОНЕТАРНОГО СЕКТОРА	8
Антонова В.О., Казак О.О. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ЕКСПОРТУ ТОВАРІВ УКРАЇНИ ЯК ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	11
Бігун О.Л., Пестовська З.С. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ МЕТОДУ ФІНАНСОВОЇ ГНУЧКОСТІ	13
Білінчук В.О., Акіліна О.В. РОЛЬ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТОВАРУ В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	16
Бондар В.Ю. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СВІТОВОМУ РИНКУ	20
Василець О.І. НЕОБХІДНІСТЬ ІНТЕГРАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ПРАКТИК ЗАДЛЯ ОТРИМАННЯ ЧІЛЬНИХ ПОЗИЦІЙ У МІЖНАРОЖНОМУ ПОДІЛІ ПРАЦІ	23
Ведмеденко К. О., Кирилко Н. М. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	26
Вовк А.Ю., Костриченко В.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ	29
Гаврилюк А.Ю., Ганущак Т.В. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ	31
Гербич В.І., Матусова О.М. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	34
Голоднюк Т.С. КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	37
Гриценко Є.Г., Пестовська З.С. ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТРАТЕГІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА	40

Громова Т. С., Шевчук О.А. БІТКОЙН ЯК НОВА СВІТОВА ВАЛЮТА	43
Губарев В.Ю., Костриченко В.М. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА РІШЕННЯ ЩОДО ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ	45
Гудзь Н.І., Пестовська З.С. АНАЛІЗ І АУДИТ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ	48
Далакян А.А., Зубко Т.Л. ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗЕРНОТРЕЙДЕРСЬКИХ КОМПАНІЙ	51
Дворецький Д.Ю., Фещук М.Ю. ВПЛИВ ЧИННИКІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА	54
Деденко Л. В., Сосновська О. О. СТРАХОВИЙ РИНОК В УМОВАХ СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	57
Довгопол О.І., Васечко Л.І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	60
Дяченко В.В. ПОДАТКОВА СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	62
Єсіпенко Л.І., Лойко Д.М. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА	65
Єфіменко К.О., Болгар Т.М. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ У ТОВ ВТФ «ТРИТОН»	68
Животок Е.Б., Кононенко А. И. СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ОСНОВНОЇ СКЛАДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ	71
Жук Б.Ю., Костриченко В.М. АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	74
Загоруйко Д. М., Казак О. О. ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМКИ ДЕТІНІЗАЦІЇ	77
Зателепа А. І., Сосновська О.О. СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	80
Зінченко Д.В., Пурденко О.А. СИСТЕМА ГРЕЙДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	83

Ігнатенко О.В., Черниш О.В.	
АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ В УМОВАХ КРИЗИ	85
Іщенко С.В., Вареник В.М.	
ЕТАПИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ НА ТОРГІВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	88
Каліцева О.С., Вареник В.М.	
СУЧАСНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ	90
Колихан А. О., Осіпова Л. В.	
АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ В ДОХОДАХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ	91
Коломієць І.О., Сосновська О.О.	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	94
Кондратенко Д.О., Лойко В.В.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТУ ПІДПРИЄМЦТВА	97
Кондрук Д. В.	
ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	100
Костюкевич А.С., Пурденко О.А.	
ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА	102
Кривчук Т.Ю., Сосновська О.О.	
РОЛЬ СТРАХУВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ КРАЇНИ	104
Крутько Л. С., Ганущак Т.В.	
КАДРОВА БЕЗПЕКА НА ПІДПРИЄМСТВІ	107
Лойко Д. М.	
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИЙ ПРОСТІР ВИРОБНИКІВ БРЕНДОВОГО ОДЯГУ	111
Макоткіна О.В., Вареник В.М.	
КРИТИЧНА ОЦІНКА ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ УКРАЇНИ ТА ЧЕХІЇ	113
Маляр С.А., Лойко В.В.	
ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ МІСТА КИЄВА	116
Маркова Д. А., Вареник В.М.	
РИНОК ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ	118
Мішков В.О., Пестовська З.С.	
ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ	121
Музальова Ю.І., Соболева-Терещенко О.А.	
ФОРМУВАННЯ ЗАХОДІВ ОПТИМІЗАЦІЇ	124

БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА У СФЕРІ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ	
Нетеда О. В., Ганущак Т.В.	
НАПРЯМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ В ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ	<i>127</i>
Носенко В.В., Грішнова О.А.	
КОВОРКІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧОГО ПРОСТОРУ	<i>130</i>
Пархоменко Я.А., Соболева-Терещенко О.А.	
ОНЛАЙН-БУХГАЛТЕРІЯ – ЯК АЛЬТЕРНАТИВА АУТСОРСИНГУ?	<i>133</i>
Петрова Є.О.	
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ	<i>136</i>
Пильцова Х.С., Казак О.О.	
ЗОВНІШНЯ ТРУДОВА МІГРАЦІЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ БЕЗВІЗОВОГО РЕЖИМУ З ЄС: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ	<i>139</i>
Піддубна М.Ю., Вакулич М.М.	
ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	<i>142</i>
Помінчук С.Г.,	
МАЛИЙ БІЗНЕС ЯК АЛЬТЕРНАТИВА НАЙМАНІЙ ПРАЦІ	<i>144</i>
Примич Д.Л., Смирнова А.М., Зайцев Є.О.	
МОДЕЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЕВООБРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА	<i>147</i>
Рибалко В.І., Акіліна О.В.	
МЕНЕДЖМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	<i>149</i>
Рижик А.О., Вареник В.М.	
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	<i>152</i>
Романко А. Ю.	
ЧИННИКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ	<i>154</i>
Селезньова О.Ю., Пестовська З.С.	
ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ	<i>156</i>
Семенюк А.С., Лойко Д.М.	
ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	<i>159</i>

Сліпко С. Г. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ	<i>161</i>
Солодовніков А.С., Пестовська З.С. ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	<i>165</i>
Степанян Н.А., Кравченко О.О. РЕФІНАНСУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	<i>168</i>
Ткаченко А. О., Янковець Т. М. ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ	<i>170</i>
Харченко Д.І., Пурденко О.А. КРЕАТИВНИЙ КАПІТАЛ	<i>173</i>
Харченко Т.О., Сиза А.Д. КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ В ОРГАНІЗАЦІЯХ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ	<i>176</i>
Хижняк М. С., Казак О.О. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ	<i>178</i>
Холошня В. В., Осіпова Л. В. ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	<i>181</i>
Черній В.О., Творонович В.І. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ	<i>183</i>
Чиж І.В., Василенко Ж.А. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	<i>185</i>
Чирко О.В., Лойко В.В. ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТУ ПІДПРИЄМНИЦТВА	<i>188</i>
Чуйко А. С., Казак О.О. ТОВ ТА АТ ЯК НАЙБІЛЬШ РОЗВИНУТІ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	<i>191</i>
Чута В.О., Ганечко І.Г. РЕАЛЬНІ ОПЦІОНИ В ОЦІНЦІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ У СФЕРІ НЕРУХОМОСТІ	<i>194</i>
Шевчук О. Л., Сосновська О. О. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	<i>197</i>

Авраменко Я.Г.,
здобувач ступеня магістра
Серажим Ю.В., к.е.н.,
доцент кафедри
Київський національний
торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна

ПРОЦЕНТНА СТАВКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГУЛЮВАННЯ МОНЕТАРНОГО СЕКТОРА

Процентна політика є важливою складовою грошово-кредитної політики, а офіційні процентні ставки – інструмент впливу центральних банків на їх економічний розвиток. Така значимість процентної ставки пов'язана із роллю, яку виконують процентні ставки в економіці: вони слугують суб'єктам економіки інформаційними індикаторами для прийняття рішень щодо заощаджень, інвестицій та споживання, надають їм можливість еластично реагувати на зміну ринкової кон'юктури шляхом переливання капіталів між сферами та галузями економіки, збалансовуючи на цій основі попит і пропозицію на фінансовому та товарному ринках [1, С.122].

Саме механізм встановлення процентних ставок у державі є ключовим інструментом у процесі впливу центральних банків на монетарний сектор, баланс між попитом та пропозицією на фінансовому та товарному ринках, їх управління кількістю грошей в обороті, кількість наявних інвестицій, періодичність та об'ємність заощаджень, на існуючий рівень інфляції, валютний курс та рівень ділової активності в країні загалом.

Підвищення облікової ставки, з одного боку, призводить до зростання ставок за кредитами, що обмежує можливості підприємств фінансувати інвестиційні проекти, а з іншого - викликає зростання ставок за депозитами, що веде до скорочення споживчих витрат домашніх господарств. Обидві тенденції обумовлюють зниження основного макроекономічного індикатора - валового внутрішнього продукту і навпаки.

Процентна ставка виступає не тільки інструментом монетарного регулювання, вона також є своєрідним індикатором, котрий сповіщає суб'єктам господарювання про зміни в грошово-кредитній політиці держави, що дозволяє їм своєчасно вносити корективи в свою діяльність [2, С.202].

Облікова ставка Національного банку – те, завдяки чому він установлює для суб'єктів грошового-кредитного ринку орієнтир щодо вартості залучених ними грошових коштів на певний період – є

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

детермінантою дохідності на фінансовому ринку. Насамперед її вплив відбивається на ставках на міжбанківському ринку (між кредитами і депозитами), в цьому виражається вплив на вартість ресурсів, залучених комерційними банками, що відбивається на формуванні вартості грошей в економіці.

Зміна облікової ставки обумовлена типом грошово-кредитної політики, яку центральний банк має намір реалізувати у даний період [4, С.200]. Центральні банки мають тенденцію до збільшення процентної ставки, якщо вони мають намір впроваджувати 'політику дорогих грошей', коли дорожчають кредити рефінансування центрального банку та зменшуються їх обсяги, що в свою чергу веде до зростання ставок за кредитами. Попит на кредити, очевидно, знизиться, за чим послідує зменшення грошової бази і зниження пропозиції грошей. Якщо ж Національний банк має на меті впровадити 'політику дешевих грошей', кількість кредитів рефінансування комерційних банків зросте, відповідно до чого відбудеться зниження облікової ставки. Спираючись на це, обсяги кредитування комерційних банків піднімуться вгору, за рахунок чого пропозиція грошей в економіці зростає.

Відповідно до вище сказаного, та, враховуючи тісний зв'язок між кількістю грошей у обігу та наявною інфляцією, можна стверджувати, що за допомогою процентної політики відбувається антиінфляційний ефект у країні.

Пріоритетом Національного банку України є забезпечення цінової стабільності в державі. Головними передумовами, що неминуче тягнуть за собою впровадження цього завдання в життя, є сприяння формуванню системних передумов для підтримки стабільного середовища з низькою інфляцією та забезпечення стійкості грошової одиниці до потрясінь у довгостроковій перспективі [3, с.68]. На даному етапі, Національний банк України вже провів велику кількість реформ, пов'язаних з примноженням впливу на динаміку залежності інших процентних ставок у країні від облікової, а також посилення зв'язку між процентними ставками на цінами на фінансові активи.

Впродовж 2014-2016 років облікова ставка НБУ мала значну тенденцію до зростання. Вона великою мірою підвищилась у 2015 році (з 6% до максимального значення у 30%), після чого вона незначною мірою впала та стабілізувалась на позначці у 20% у 2016 році [5, с.42]. Зростання облікової ставки НБУ в першу чергу відбилося на становищі позичальників, тих, хто виплачує кредит під плаваючу ставку, базою якої виступає облікова ставка НБУ.

Та все ж, головною метою підвищення облікової ставки в Україні є перехід НБУ до інфляційного таргетування, тобто Національний банк бере

на себе контроль над інфляційними процесами. Проте, впевнено стверджувати, що цей механізм нині є працюючим не можна.

Однак, величезна кількість реформ, спрямованих на ведення монетарної політики шляхом використання процентних ставок, може виявитись недієвою, якщо уряд буде паралельно чинити дії, які будуть зводити на нівець усі переваги, які можна було б отримати. Проводячи монетарну політику такого типу не варто забувати про те, що потенційні можливості монетарних органів при використанні механізмів процентної ставки не безмежними, вони величезною мірою залежать від загального стану економіки та поведінки окремих суб'єктів господарювання.

Спираючись на вище сказане, маніпулювання обліковою ставкою повинне бути, в першу чергу, виваженим та продуманим до дрібниць, адже отриманий результат матиме двіграні. З одного боку, через процентну ставку відбувається регулювання пропозиції грошей у обігу з ціллю стримання інфляційних процесів, а з іншого – рівень облікової ставки має прямий вплив на ліквідність банківської системи, притоки та відтоки інвестицій та загальний стан виробництва.

ДЖЕРЕЛА

1. Стельмах В. С. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін : монографія / В. С. Стельмах ; [за наук.ред. В. С. Стельмаха] ; Нац. банк України. – Київ : Центр наук. дослідж. НБУ ; Київ : УБС НБУ, 2009. – 402 с.

2. Мірошниченко, Л. Д. Процентна політика як фактор економічної стабілізації / Л. Д. Мірошниченко // Розвиток фінансового сектора та економічне зростання : Монографія / ред. А. І. Даниленко. – К. : Ін-т економіки НАН України, 2001. – 235 с.

3. Скок Є. М. Процентна політика Національного банку України та шляхи її удосконалення / Є. М. Скок // Проблеми забезпечення ефективного функціонування та стабільного розвитку банківської системи України : зб. тез доп. IV наук.-практ. конф. студ., асп. та молодих вчених, трав. 2014 р. : приурочена до Дня банківського працівника / Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – Київ : УБС НБУ, 2014. – С. 68-71

4. Лукаревська О. М. Процентна політика національного банку України в забезпеченні реального економічного зростання / О. М. Лукаревська // Україна в умовах глобальної конкуренції: стратегія випереджаючо горозвитку : матеріали Всеукр. наук.-практ. конференції 22-24 квітня 2010 р. м. Донецьк / Всеукр. спілкавчених-економістів, Учбово-навч. ін-т "Вищашк. економіки та менеджменту" ДонНТУ. – Донецьк : [ДРУК-ИНФО], 2010. – С. 296-299

5. Дзюблюк О. В. Валютна політика як фактор макроекономічної стабілізації / О. В. Дзюблюк // Фінанси України. – 2016. – № 11. – С. 33-51

Антонова В.О.,
здобувач ступеня бакалавра
Казак О.О., к.е.н.,
старший викладач кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО ЕКСПОРТУ ТОВАРІВ УКРАЇНИ ЯК ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У статистиці зовнішньої торгівлі товарами України облік ввезення й вивезення товарів ведеться на підставі загальної системи обліку зовнішньої торгівлі, при якій ураховуються всі товари, увезені на економічну територію країни або вивезені з неї.[1]

Отже, експорт (експорт товарів) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.[2]

Український експорт протягом останніх років переживає складні часи. Ми втратили найбільший ринок збуту та виробничі потужності для традиційного експорту, кон'юнктура світового ринку також була несприятливою. У зв'язку з цими та іншими факторами обсяги українського експорту значно скорочувалися.

Проте останні показники вже дають надію на швидке відновлення української торгівлі та позитивні результати за підсумками року.

Так, за підсумками чотирьох місяців 2016 року експорт товарів у порівнянні з аналогічним періодом 2015 року скоротився на 13,9% і склав \$10,8 млрд. Проте у порівнянні з січнем поточного року відбулося суттєве уповільнення темпів падіння експорту (у січні цей показник становив 31,9%), а за 9 місяців 2017р. експорт товарів становив \$ 31327,2 млн. Порівняно із 9 місяцями 2016р. експорт збільшився на 21,1% (на \$5454,5 млн). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,89 (за 9 місяців 2016р. – 0,94).

Україна потрапила в топ-10 експортерів харчової продукції до Європейського Союзу. Завдяки тому, що:

1. Експорт українського цукру за три квартали 2017 року збільшився порівняно з показником аналогічного періоду минулого року у 2,7 рази: зі 161 тис.т. до 442,6 тис.т. Таке збільшення позитивно вплинуло

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

на обсяги експорту кондитерської продукції з України. За три квартали 2017 року обсяги закордонних поставок цукру і кондитерських виробів зросли порівняно з показником відповідного періоду 2016 року у 2,1 рази (з 280,7 тис.т. до 592,5 тис.т.).[3]

2. У січні-вересні 2017 року обсяги експорту Україною м'ясної продукції збільшилися майже в 1,5 рази. У грошовому вираженні експорт зріс з \$271 млн до \$397 млн. Якщо до 2015 року позицію основного імпортера українського м'яса і субпродуктів утримувала Росія, то тепер переважають поставки на ринки країн Європи і Азії.[4]

3. У 2016 році Євросоюз імпортував 39,4 тис.т. ягід, фруктів і горіхів з України. Поставки за перше півріччя 2017 р. склали 16,7 тис.т., що в 1,8 рази вище за аналогічний показник 2016 року і в 3,5 рази більше, ніж в 2013 р (4,7 тис.т.).[5]

Позитивна цінова кон'юнктура дозволила нам отримати приріст вартості експорту агропромислової продукції на \$6,8 млн (на 1,3%) – і це попри зниження у квітні фізичних обсягів експорту продукції АПК та харчової промисловості на 5,2 тис. тон!

Серед причин, які призвели до утворення позитивної динаміки розвитку показника експорту товарів до країн ЄС, є: по-перше, дія вже протягом двох років режиму вільної торгівлі при експорті до ЄС; по-друге, скорочення бар'єрів для торгівлі (наприклад, отримання Україною дозволів на постачання до ЄС продукції тваринництва, зокрема молокопродукції); по-третє, наявність російського ембарго на продукцію АПК і харчової промисловості та інших обмежень вимагало від вітчизняних виробників шукати нові ринки збуту і, перш за все, забезпечити свою постійну присутність на ринках ЄС.

Звісно, перед нами постають виклики, але в довгостроковій перспективі євроінтеграція та вільна торгівля з Європою – це стабільний ринок збуту, зростання експорту та інвестицій, підвищення рівня якості продукції, технологій та умов праці та стійкий економічний розвиток.

ДЖЕРЕЛА

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про складання звітного зовнішньоторговельного балансу України» від 10.09.2003 року № 1432 станом на 07.03.2012 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1432-2003-%D0%BF> – Назва з титул. екрана.

2. Світова економіка: Підручник /А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. - К.: Либідь, 2007. - 640 с.

3. Україна збільшила експорт цукру майже в три рази. Корреспондент.biz, 9 листопада 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <https://ua.korrespondent.net/business/economics/3904999-ukraina-zbilshyla-eksport-tsukru-maizhe-v-try-razy>

4. Україна збільшила експорт м'яса в півтора рази. Корреспондент.biz, 9 листопада 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/business/economics/3903999-ukraina-zbilshyla-eksport-miasa-v-pivtora-razy>

5. Україна за п'ять років потроїла експорт ягід в ЄС. Корреспондент.biz, 9 листопада 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/business/economics/3897028-ukraina-za-piat-rokiv-potroila-eksport-yahid-v-yes>

6. Осацька Ю.Є., Зінченко О.М. Міжнародна торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку// «Молодий вчений». – 2016. – № 12 (39). – С. 814-816.

УДК 346.2:336]:005.935

Бігун О.Л.,
здобувач ступеня магістра
Пестовська З.С., к.е.н.,
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ МЕТОДУ ФІНАНСОВОЇ ГНУЧКОСТІ

Управління фінансовою стійкістю підприємства є одним з найбільш значимих функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, який досить тісно пов'язаний з іншими системами управління. Безсумнівно, управління фінансовою стійкістю підприємства органічно входить до системи управління доходами та витратами, рухом активів, капіталу та грошових потоків, управління структурою капіталу та іншими аспектами його діяльності.

На стійкість підприємства впливає дуже багато факторів:

- стійке становище підприємства на ринку;
- високий рівень матеріально-технічної оснащеності виробництва і застосування передових технологій;
- налагодженість економічних зв'язків із партнерами;
- ритмічність кругообігу засобів;
- ефективність господарських і фінансових операцій;
- незначний ступінь ризику в процесі здійснення виробничої і фінансової діяльності.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Фінансова стійкість підприємства – це ситуація стабільного перевищення грошових надходжень господарюючого суб'єкта над його виплатами та незначного впливу змін зовнішнього середовища на запланований фінансовий результат діяльності [1]. Методи управління фінансовою стійкістю залежно від глибини кризових явищ, які виникають у процесі функціонування господарюючих суб'єктів: управління за умов стійкого фінансового стану господарюючого суб'єкта; управління в передкризовому фінансовому стані; управління спрямоване на задоволення вимог кредиторів у ситуації банкрутства; управління в період кризи суб'єкта господарювання.

Фінансова стійкість є якісною характеристикою фінансового стану підприємства і однією з основних складових фінансової безпеки, тому є необхідність подальшого розроблення механізму управління фінансовою стійкістю як частини загальної стратегії управління. У системі управління фінансовою стійкістю важливу роль відіграє формування мети, адже саме вона визначає концепцію розвитку підприємства, основні напрями його ділової активності та служить орієнтиром у середовищі ринкових перетворень [2]. Головною метою управління фінансовою стійкістю є забезпечення фінансової безпеки та стабільності функціонування і розвитку підприємства у довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику. Відповідно досягнення високого рівня фінансової стійкості в процесі його розвитку й функціонування дозволяє формувати оптимальну та гнучку структуру капіталу, платоспроможність і ліквідність, збалансування грошових потоків, забезпечення кредитоспроможності, вільне маневрування грошових коштів, оптимальну структуру активів і постійне стабільне перевищення доходів над витратами.

Гнучкість підприємства - це спроможність оперативно реагувати на зміни у внутрішньому і зовнішньому середовищі підприємства шляхом оборотного переходу у відповідний стан для забезпечення реалізації цілей його діяльності [3]. Від здатності підприємства швидко пристосуватися до таких змін, тобто його гнучкості, залежить попит на його продукцію, рівень конкурентоспроможності та ефективності, а отже, і життєздатності підприємства. Безліч проблем, з якими сьогодні стикаються підприємства, можна з певною часткою умовності звести до декількох найбільш актуальних, серед яких особливо виділяється здатність підприємства швидко і досить гнучко реагувати на потреби ринку. Більшість українських підприємств виявилися нездатними проводити дослідження ринку, і, відповідно, виготовляти продукцію, яка б відповідала потребам споживачів ні своєчасно сплачувати платежі.

Це говорить про те, що підприємство не розробило показники, які б мали змогу зберегти гнучкість при управлінні фінансовою стійкістю. Тому однією з основних проблем успішного функціонування підприємств

України є відсутність комплексної оцінки фінансової стійкості, яка б надавала керівництву можливість своєчасно виявляти слабкі місця та приймати вірні рішення щодо забезпечення фінансового розвитку підприємства. Найбільш ефективним методом управління фінансовою стійкістю є метод гнучкості, розробка показників, які б характеризували фінансову стійкість підприємства та давали змогу оперативно реагувати і управляти фінансовою стійкістю підприємства.

Для розкриття методу фінансової гнучкості існують два критерії: 1 - критерій оцінки результатів діяльності підприємства в теперішніх умовах через отримання фінансових показників. Число таких показників має бути мінімально достатнім, щоб відобразити фінансовий стан підприємства і мати реальне фінансове наповнення і сенс; 2 - критерій визначення взаємозв'язку фінансів підприємства і зовнішнього середовища через здатність планувати і прогнозувати процес свого фінансово-економічного розвитку.

Фінансова гнучкість може розглядатися із двох сторін – внутрішньої і зовнішньої. Внутрішня фінансова гнучкість спрямована на нейтралізацію внутрішніх загроз і використання внутрішніх можливостей підприємства, тоді як зовнішня – на оцінку впливу зовнішнього середовища на його функціонування, втілення зовнішніх можливостей і знешкодження зовнішніх загроз [4].

Якісне використання метода гнучкості в управлінні фінансовою стійкістю можна визначити як здатність підприємства стабільно функціонувати при змінах внутрішнього або зовнішнього середовища [5]. Основними структурними характеристиками фінансової гнучкості як інноваційний метод в управлінні фінансовою стійкістю на підприємстві можуть бути: - ступінь фінансової гнучкості підприємства, яка повинна відповідати різноманітності функціонуючої середовища. Тому відсутність фінансової гнучкості або невідповідність умовам середовища, що змінюється призводить до зниження фінансової стійкості; - швидкість пристосування до мінливих умов, а також необхідністю підтримання мінімального зростання вартості при залученні додаткового капіталу або зміну структури фінансування, а також мінімальної втрати вартості активів при їх оберненні в ліквідну форму; - здатність маневрувати фінансовими ресурсами в залежності від мінливого внутрішнього і зовнішнього середовища; Таким чином, процес формування фінансової гнучкості підприємства в контексті як інноваційного методу управління фінансовою стійкістю підприємства можна визначити як спроможність оперативно реагувати на зміни у внутрішньому і зовнішньому середовищі. При цьому дослідження вказують на те, що в сьогоденних умовах вкрай нестабільної поведінки фінансових систем підтримання фінансової гнучкості суб'єктів господарювання є найважливішою метою їх фінансової політики.

ДЖЕРЕЛА

1. Фурман І.В. Процес управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи його вдосконалення / І.В. Фурман // Економіка. Менеджмент. Бізнес. - № 1 (19), 2017. – с. 31-36.
2. Філонич О.М. Управління фінансовою стійкістю підприємства / О.М. Філонич, Я.О. Дряпак // Економіка і регіон, ПолтНТУ. - № 1 (32), 2012. – с. 199-202.
3. Шаблиста Л. Фінансова стійкість підприємства: сутність і методи оцінки / Л.Шаблиста // Економіка і прогнозування.– 2006.– №2. – С. 46–57.
4. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємств та її аналіз: Навч. посібник/ Ю.С. Цал-Цалко– К.: ЦУЛ, 2002. – 360 с.
5. Геращенко І.О, Інноваційні методи управління фінансовою стійкістю підприємства / І.О. Геращенко, А.Ю. Войтенко // Вісник економіки транспорту і промисловості. - № 40, 2012. – с. 137 - 142

УДК 339.138:346.24]:005.935

Білінчук В.О.,
здобувач ступеня бакалавра
Акіліна О.В., к.е.н.,
доцент кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

РОЛЬ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ТОВАРУ В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема відповідального підприємництва та створення найкращої продукції завжди була актуальна для підприємця. Саме управління якістю є, було і буде одним із основних факторів, що впливає на розвиток та ефективне функціонування підприємств в умовах ринкової економіки. Вирішення проблеми якості – невід’ємний елемент стратегії розвитку сучасних підприємств, тому починати впровадження системи менеджменту якості продукції слід з визначення місця цієї системи в загальній стратегії компанії.

Вивчаючи відомих «класиків» і «сучасників» менеджменту та підприємництва, можна зрозуміти, що саме ефективне управління якістю, активна маркетингова та інноваційна діяльність підприємства є ключем до його стрімкого розвитку. Системний підхід до управління якістю почав формуватися з другої половини минулого століття. Було розроблено кілька моделей систем управління якістю продукції. Найбільше зацікавлення викликали моделі американців А. Фейгенбаума і Дж. Джурана; європейців Дж. Еттінгера і Дж. Сіттіга. Реалізація методичних основ управління якістю в Україні відбувалася паралельно з передовим світовим досвідом, в

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

окремих випадках випереджаючи його, але в основному відстаючи. Отже, проблема управління якістю та інноваціями в умовах сучасних реалій України є недостатньо розкритою.

Оскільки діяльність з формування системи менеджменту якості продукції шляхом реалізації міжнародних стандартів і принципів TQM орієнтується на підвищення якості і конкурентоспроможності продукції підприємства, то всі процеси, пов'язані з цією діяльністю, слід починати з аналізу потреб і очікувань користувачів цієї продукції. Тому підприємство перш за все повинне визначити маркетингову стратегію, яка відображатиме інтереси та особливості користувачів і характер конкурентних переваг його продукції, за рахунок яких воно розраховує добитися успіху.

Об'єктом нашого дослідження обрано ПАТ «Оболонь», на прикладі якого було проведено аналіз практики управління якістю в ефективній маркетинговій діяльності підприємства. Ця корпорація є найбільшим національним виробником пива, безалкогольних та слабоалкогольних напоїв. Протягом 35 років «Оболонь» випускає інноваційні напої високої якості, забезпечує роботою понад 7 тисяч українців і сумлінно сплачує податки.

Прагнучи бути конкурентоздатною не тільки на українському, а й на зарубіжних ринках, у 1998 році корпорація «Оболонь» першою серед вітчизняних підприємств харчової галузі отримала міжнародний сертифікат на систему управління якістю ISO-9001 версії 1994 року, а з 2008 року – почала сертифікацію чотирьох системи управління одразу. «Оболонь» підтвердила відповідність вимогам ДСТУ ISO 9001:2001 (Системи управління якістю), ДСТУ ISO 22 000:2007 (Системи управління безпечністю харчових продуктів), ДСТУ ISO 14 001:2006 (Системи екологічного керування), ДСТУ-П OHSAS 18 001:2006 (Системи управління безпекою та гігієною праці) [3]. Наразі ж компанія має серію міжнародної сертифікації ISO 9001:2008, що забезпечує наступні переваги: максимально ефективно задовольняти потреби споживача; ефективно використовувати ресурси часу та грошей; підняти рівень мотивації персоналу; надавати товари високої якості.

Нами проаналізовано наскільки корисним був другий етап сертифікації, за допомогою такого показника ефективності як дохідність виробництва.

Таблиця 1

**Оцінка ефективності впровадження систем якості в ПАТ
«Оболонь» [3]**

Показники	Роки		
	2008	2009	2010
Дохід від реалізації, млн. грн	4176.3	4207.8	4558.9

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Чистий дохід, тис. грн.	-449396	175351	188476
Витрати на сертифікацію, тис. грн.	не запроваджена	79,1	47,2

Корпорація «Оболонь» у 2010 році в складних економічних умовах зуміла все ж таки наростити обсяги виробництва основного продукту (пива) у порівнянні із 2009 роком на майже 3%. Під впливом багатьох факторів (світова економічна криза, зменшення купівельної спроможності населення, збільшення ставок акцизів і податків) 2008-2009 роки стали одними із найскладніших у 30-річній історії «Оболоні». Проте саме міжнародна сертифікація компанії «Оболонь» за чотирма системами управління стала перепусткою на ринки збуту країн-членів СОТ. Ця подія змінила підхід до ведення бізнесу корпорації, її організаційну культуру і запровадила систему тотального управління якістю продукції (TQM), що забезпечило збільшення доходності виробництва в порівнянні з 2008 роком, коли фірма не застосувала дану процедуру. У 2010 році витрати на сертифікацію ISO 9001 були майже вдвічі меншими. Дане явище зумовлено тим, що сертифікація певної системи управління є процедурою одноразовою, і, відповідно, витрати на неї не є постійними.

Згідно концепції TQM удосконалення у сфері управління якістю повинне бути безперервним. Наступним етапом удосконалення управління якістю в корпорації стало впровадження «Екологічного менеджменту якості», заснованого на заходах щодо захисту навколишнього середовища й здоров'я споживачів, екологічності виробничих процесів. «Сталий розвиток довкілля для компанії «Оболонь» полягає у щоденному пошуку і використанню інноваційних способів мінімізації впливу на навколишнє середовище. Це досягається через зменшення витрат за рахунок економії електроенергії, води та інших ресурсів. Серед стратегічних напрямів екологічного менеджменту в корпорації нами виділено: поетапне зниження викидів в атмосферу; раціональне використання водних ресурсів; максимально можлива переробка виробничих відходів.

Концепція маркетингу розглядає якість товару як засіб задоволення вимог споживачів. При цьому можливі такі варіанти трактування якості товару:

- гнучкість – якість, що задовольняє вимоги споживачів;
- диверсифікованість – якість, що задовольняє вимогам кожної цільової споживчої групи;
- інноваційність – якість, що випереджає вимоги споживачів;
- унікальність – унікальна якість товару.

Найдосконалішою концепцією маркетингу, на наш погляд, є концепція соціально-етичного маркетингу. За словами Ф. Котлера:

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

«Концепція соціально-етичного маркетингу стверджує, що завданням організації є встановлення нестатків, потреб та інтересів цільових ринків і забезпечення бажаної задоволеності більш ефективними й більш продуктивними (ніж у конкурентів) способами з одночасним збереженням або зміцненням благополуччя споживача й суспільства в цілому»[2].

Соціально-етичний маркетинг корпорації «Оболонь» полягає в особливій увазі до певних аудиторій (наприклад, до так званої групи ризику – людей, молодших за 18 років), та веденні діалогу зі споживачами (розповсюдження правдивої інформації про продукцію та виховання відповідального споживання). У своїх маркетингових комунікаціях корпорація «Оболонь» не лише дотримується всіх законодавчих вимог, а і свідомо орієнтується на споживачів, старших за 18 років. Наприклад, розміщення зовнішньої реклами не суперечить законодавству. Рекламна активність корпорації у телевізійному просторі проводиться відповідно до Європейської Конвенції про трансграничне телебачення. Добровільна ініціатива «Оболоні» щодо розміщення позначки про необхідність відповідального споживання у рекламі є одним із послідовних кроків реалізації програми розвитку культури споживання пива в Україні. Етикетки продукції і реклама на телебаченні є найбільш масовими інструментами інформування споживачів.

Як висновок ми бачимо, що з кожним роком ПАТ «Оболонь» вносить позитивні корективи у свою підприємницьку діяльність. Відбувається суворий контроль кожного етапу виробництва, запроваджується сертифікація якості та корисні інновації, а ефективне використання усіх залучених при виробництві ресурсів, створює хорошу репутацію фірми на ринку та позитивне враження від споживачів. З огляду на весь проведений аналіз, можна прийти до висновку, що актуалітети фірми щодо якості є високими, продукція виробляється за міжнародними стандартами, реалізується соціально-етичний маркетинг.

ДЖЕРЕЛА

1. Демина Н. В., Чистова М. В. Возможности применения некоторых методов управления качеством в деятельности современных компаний //Новая наука: Опыт, традиции, инновации. – 2016. – №. 2. – С. 65.

2. Котлер Ф. Основы маркетинга. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2007. – 656с

3. «Оболонь». Офіційний звіт. Сталий розвиток корпорації Оболонь [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: http://obolon-report.iv.ua/img/Obolon-report-2013-14_ua.pdf

4. Соколовський С. А., Науменко М. О. Управління процесом контролю якості продукції підприємств харчування //Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2016. – №. 53. – С. 106-110.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

5. Тарасюк Г. М., Бабич Н. О. Управління якістю продукції як одна зі складових управління операційною системою //Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2016. – №. 3. – С. 87-92.

УДК 339.13:346.24

Бондар В.Ю.

Аспірант кафедри менеджменту

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

м.Київ, Україна

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СВІТОВОМУ РИНКУ

За останні декілька десятиріч світове бізнес-середовище зазнало значних змін. Важливим аспектом цих змін є те, що світ став одним великим ринком, де кожен торгує з усіма. Тепер географічна відстань вже не є перешкодою для ведення бізнесу, як це було в першій половині ХХ ст. Першим фактором впливу для цього стало те, що більшість країн зняла значні торгові бар'єри для діяльності підприємств на своїх ринках. Другим фактором є гігантські кроки в розвитку інформаційних технологій, адже саме вони являються основою сьогоденної глобалізації.

Світовий економічний форум визначає конкурентоспроможність як набір інститутів, політик і факторів, що визначають рівень продуктивності країни. Р. Рамамурті [1] описує конкуренцію як акт боротьби з оточуючими, спробу випередити або хоча б зберегти своє місце на ринку. С. Холленсен [2] вважає, що конкурентоспроможність стосується здатності та продуктивності фірми, галузі або країни продавати та постачати товари і послуги на певний ринок у зв'язку з спроможністю інших фірм, підгалузей чи країн конкурувати на тому ж ринку.

В даний час велика кількість фірм стикаються з багатьма економічними проблемами, що є основною перешкодою для ефективної конкурентоспроможності на місцевому та глобальному рівнях. На світовому ринку Україна досі сприймається як слаборозвинена країна. Серед проблем у виробничому середовищі можна виділити такі: високі виробничі витрати, слабо розвинена інфраструктура, висока конкуренція з боку імпортованих товарів. Науковці погоджуються на тому, що по суті ці фактори призводять до збільшення операційних витрат без збільшення обсягу продажів та можуть перешкоджати конкурентоспроможності або неспроможності компаній на світовому ринку.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

До основних обмежень, що стосуються неможливості використання власних науково-технічних розробок вітчизняними підприємствами відносяться:

1. Відсутність інформації про комерційні винаходи та результати досліджень;
2. Слабка технологічна та підприємницька культура в навчальних закладах та науково-дослідних інститутах;
3. Недостатня державна підтримка новостворених підприємств;
4. Слабко розвинена інфраструктура;
5. Недостатня мотивація комерціалізації винаходів та результатів наукових досліджень;
6. Нестабільність державної влади, погане планування і здійснення політики;
7. Слабка забезпеченість фінансовими ресурсами;
8. Неєфективне дотримання прав інтелектуальної власності.

Фінансові проблеми виробничих підприємств посилюються небажанням банків надавати їм довгострокові кредити. В зв'язку з цим втрачаються бізнес-можливості, включаючи збитки та закриття підприємств. За даними Державної служби статистики України [3] в 2016 році в Україні діяло 1 865 530 підприємств, з них 383 великих, 14 832 середніх і 291 154 малих підприємств. В порівнянні з попереднім роком кількість середніх підприємств зменшилась на 2,4%, а кількість малих підприємств знизилась на 11,2%.

В структурі ВВП України за 2016 рік перше місце посідає оптова та роздрібна торгівля (G - код за КВЕД-2010) з ВВП 331,8 млрд. грн., що становить 13,9% у загальному ВВП. Друге місце посідає переробна промисловість (С - код за КВЕД-2010) з ВВП 286,6 млрд. грн., що становить 12,0% у загальному ВВП. Третє місце посідає сільське, лісове та рибне господарство (А - код за КВЕД-2010) з ВВП 277,2 млрд. грн., що становить 11,7% у загальному ВВП. Найбільшу ж частку експорту в загальній структурі займають чорні метали (19,9%), зернові культури (16,7%), жири та олії тваринного або рослинного походження (10,9%) [3].

З точки зору світової торгівлі, рівень інтеграції вітчизняних підприємств досі залишається низьким, оскільки існує величезна кількість підприємств і товарів, не представлених на зовнішньому ринку, в зв'язку з тим, що вони не можуть витримувати заявлений рівень конкуренції.

За результатами останнього Звіту про конкурентоспроможність 2017-2018 [4] Україна входить до групи країн, яка переходить від першої стадії (factor driven - драйвером розвитку конкурентоспроможності є виробничі ресурси) до другої стадії (efficiency driven – економіка, що ефективно розвивається). Третя стадія - innovation driven, тобто розвитку за допомогою інновацій, для України поки недоступна.

Україна займає 81 місце з 137 країн в рейтингу, 80 місце займає Бразилія, а 82 – Бутан. Профіль України по основним показникам, що стосуються бізнесу в Україні наведено в таблиці 1.

Основні показники України *Таблиця 1.*
(The Global Competitiveness Index 2017-2018)

№	Компонента індексу	Ранг	Оцінка
1	Захист прав інтелектуальної власності	119	3,3
2	Ефективність держаних витрат	113	2,4
3	Прозорість формування державної політики	65	4,0
4	Захист прав інвесторів	66	5,7
5	Якість інфраструктури	78	3,9
6	Час, необхідний для початку бізнесу	22	5,0
7	Доступність фінансових послуг	112	3,6
8	Доступність нових технологій	107	4,1

Джерело: [4]

За останній рік Україна піднялась в рейтингу на 4 позиції (85 місце в минулому році). Найбільш проблемними факторами для вітчизняного бізнесу залишається високий рівень інфляції, рівень корупції в країні, політична нестабільність, рівень оподаткування, доступ до фінансових ресурсів та неефективна державна бюрократія.

Для того, щоб конкурувати на одному рівні з рештою світу на світовому ринку, Україна повинна підтримувати ефективну та стабільну макроекономічну структуру; розпочати інституційні реформи, які сприятимуть належному врядуванню, сприятимуть лібералізації торгівлі та регіональній інтеграції, розвитку фінансових інститутів, заохочуватимуть приватні інвестиції, включаючи прямі іноземні інвестиції, сприятимуть розвитку інфраструктури, інвестиціям у НДДКР та людський потенціал.

ДЖЕРЕЛА

1. Ramamurti R. «Developing countries and MNEs: Extending and enriching the research agenda», Journal of International Business Studies, 2004, 35(4): 277–283 p.

2. Hollensen, S., Essentials of global marketing. Harlow, Essex, England: Pearson Education, 2008.

3. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт Держкомстату [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. The Global Competitiveness Index Report, 2015–2016, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/report>

Василець О.І.,
старший викладач кафедри
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
м.Київ, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ІНТЕГРАЦІЇ СУСПІЛЬНИХ ПРАКТИК ЗАДЛЯ ОТРИМАННЯ ЧІЛЬНИХ ПОЗИЦІЙ У МІЖНАРОЖНОМУ ПОДІЛІ ПРАЦІ

Умови участі у сучасному міжнародному поділі праці формуються країнами Центру, які мають високі економічні, технологічні та організаційні показники у функціонування власних соціальних практик. Ці держави, власне, не мають фінансових чи матеріальних стимулів для створення єдиної системи солідарності у розгортанні світових взаємодій. Відповідно, країни напівпериферії (оперуючи світ-системним підходом аналітики І.Валлерстайна [1], в-основному, мають ресурсозалежну економіку, створюючи продукцію з невеликою доданою вартістю. На них більший вплив мають географічно-природні умови, а історичний погляд на визначальну роль капіталів культурного, соціального, нарешті на емоційну енергію, як економічний ресурс, що за влучним висловом Р. Колінза [2.,С.71] перетікає з одних інтерактивних ритуалів у інші, підвищуючи здатності, можливості й компетентності і особливостей, і груп, і структур, врешті решт, країн, пропорційно інтенсивності взаємодії.

Саме суб'єктні якості держави, принцип форматування у її системність суб'єктів іншого рівня господарських, культурних, соціальних практик, узгодженість у політичному представленні інтересів усіх акторів громадянського суспільства і характеристики їх взаємодій із управлінськими структурами – ось що стає головним у тому, яке місце буде запропоновано даній країні у міжнародному поділі праці і чи зможе вона (за рахунок чого і у якому обсязі) вийти на чільні позиції, диктувати власні умови щодо використання і власних, і світових ресурсів. Розвинені країни відрізняються «довгим поглядом» на процеси розвитку, маючи за пріоритети щодо опертя на кваліфіковані кадри, протистоячи інфляції дипломів. Коли ж управлінські формати, економіка країни не орієнтована на інтелектуальну працю, або «економіка знань» існує переважно як гасло, а не система імплементацій, то, відповідно, країна лишається у колі тих, хто приречений на «розвиток недорозвитку» (А.Г.Франк). Логічно, що нерівності у ній самій стають не чинником доповнення, а джерелом напруги та нестабільності, і, це, впливає також на дієвість такої держави у просторі міжнародних економічних стосунків. Політичний успіх тут базується на внутрішній цілісності й консолідованості, він є і передумовою, і результатом вираженості й збалансованості дій у

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

економічній царині. Для успішного формування конкурентної політики необхідним є розуміння ефективності як складного і суперечливого у співвіднесенні тактика - стратегія утворення, системність якого регулюється і зовнішніми, і внутрішніми чинниками. Межі економічної віддачі від інновацій окреслюються організаційними принципами використання різних видів капіталу, як і ідеологією управління, що, у свою чергу, є вписаною у більш широкі історико-культурні контексти соціальних практик. Орієнтуючись на могутню «невидиму руку ринку» ми опиняємося у полоні некритичного сприйняття суперечливої аналітики вчорашнього досвіду країн, що наразі, вже зайняті міждисциплінарними підходами і синергією взаємин у підготовці фахівців дня завтрашнього.

Відомо, що лауреатом Нобелівської премії 2017 року у галузі економіки став Річард Талер, за роботу з поведінкової економіки (економічної поведінки?). Справді науковий підхід зорієнтований не тільки на пояснення, але і на передбачення, відтак Україна мусить не реагувати, а ініціювати, обґрунтовувати й вимагати відповідної до інтересів її майбуття участі у міжнародному поділі праці. Для цього потрібен по-перше: принципово інший підхід до людського капіталу; по-друге: послідовно критичний огляд своєї специфіки-проблематики, що пов'язана не тільки з історією, географією, природними ресурсами, але і з таким важко вимірюваним явищем, як менталітет, риси якого впливають і безпосередньо, і опосередковано (що іноді лише підсилює вплив) на відношення до усіх видів ресурсів; по-третє – набуття умінь співжиття у світі глобальних зв'язків і таких же ризиків. Майбутнього бояться і ті країни, і люди, що не бачать, не відчують, не усвідомлюють своїх можливостей щодо його творення – конструювання. Марними є спроби некритичного перенесення іншого досвіду (адже самодостатність, це, у першу чергу, уміння дослухатися, відслідковувати і використовувати власні темпоритми історичного буття, рефлектуючи щодо внутрішньої і зовнішньої вимірності економічних практик). Конструктивний підхід передбачає уміння працювати в глобальному просторі, стимулюючи повсякчас уряди і структури для інтенсифікації інформаційних обмінів. Тільки внутрішньо суверенна країна, для якої функції влади транскрибуються у практичне управління та господарювання, може претендувати на реальний зовнішній суверенітет із яким будуть рахуватися інші держави при політиці поділу (перерозподілу) доступу до умов життя у широкому сенсі цього слова (і до ресурсів, і до їх використання). Така країна у її цілісності буде більш здатною до упередженого реагування на кризи та дисбаланси сучасного світу.

Загальною загрозою і для розвинених країн, і для країн напівпериферії і периферії є маргіналізація значних прошарків населення, які, перетворюючись на прекаріат, впливають на участь держави на загал у

міжнародному поділі праці. Одним із чинників збільшення кількості економічної (а, відтак, соціальної та політичної) нерівності став так званий «креативний клас», який описав (і, щодо якого сподівання самого автора п'ятнадцять років потому, абсолютно не виправдалися) є Річард Флорида [3]. Звичайно, важко серйозно ставитися до економіки знань і сподіватися на те, що саме вона виведе нас на чільні позиції у міжнародному поділі праці, зробить країну незалежною не тільки де-юре, але й де-факто, коли тільки у 2016 році вийшов російський переклад теорії, що була актуальною у 2002- му. Тут унаочнює себе той «залишковий принцип» фінансування науки й освіти, що був розкритикований ще за часів Союзу. На превеликий жаль і зараз, дослідницька праця, відрядження і зустрічі з інтелектуалами світу полишається мрією для здібних, але позбавлених статків. Більше того, економічна нерівність виштовхує їх на узбіччя активного життя, перетворюючи на людей, позбавлених соціальних гарантій – прекаріат. Цим вони дуже відрізняються від творчих особистостей, що полюють лише на враження – усе інше у них вже є. Коли Р. Флоріда закликав (15 років тому) до перетворення міст на рекреаційні, туристично привабливі зони саме для таких особистостей, то якось не досліджувались питання щодо місцевого населення, яке не зможе витримати цінову політику, зорієнтовану на подорожуючих творців зі світу пост матеріальних економік. Приємно чути, що, зокрема, чеські підприємці та урядовці закликають до інвестицій у Львів. Але що робити львівським працівникам, що цінами на житло і послуги для туристів витісняються з власних домівок і виробничого простору? Якщо ми не будемо усвідомлювати усі небезпеки, що несе їх з собою нерівність у сучасних умовах, то розвиваючи туризм, індустрію послуг, чи захочемо ми асоціюватися як члени міжнародної спільноти тільки з цим, а також із заробітчанами, що працюють на економіки та домогосподарства інших країн? Може, усе таки варто на практиці представляти себе як державу передових алгоритмів управління інноваціями і капіталами: людським, культурним, соціальним – у першу чергу. Продавати землю чи ліси – то вже зовсім на останок.

ДЖЕРЕЛА

- 1.Валлерстайн И.,Миро-системный анализ[Електронний ресурс]/И.Валлерстайн. – Режим доступу до журн. : <http://www.nsu.ru/filf/rpha/papers/geoecon/waller.htm>
- 2.Коллинз Рэндалл., Социология философий (Глобальная теория интеллектуального изменения) Новосибирск Изд-во Сибирский хронограф, 2002 – 1228 с.
3. Флорида Ричард., Креативный класс. Люди, которые создают будущее.Изд-во Манн, Иванов и Фарбер, М.2016

Ведмеденко К. О.
здобувач ступеня бакалавра
Кирилко Н. М.
старший викладач
Київський національний
університет технології та дизайну
м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Управління персоналом є найважливішою передумовою формування успішного менеджменту розвитку промислових підприємств. Потреба висококваліфікованих керівників підприємства знайти нові підходи до управління персоналом, правильно розподілити обов'язки підлеглих, таким чином, щоб колектив працював як єдиний організм. Тому в сучасних умовах сьогодення формування системи управління персоналом промислового підприємства є актуальним питанням. При систематизації управління персоналом на промислових підприємствах зростає можливість до наступних заходів: впровадженню нових технологій, розробки нового асортименту продукції, що сприяє можливості збільшення фінансових показників промислового підприємства.

Метою дослідження є виявлення актуальних принципів управління персоналом промислового підприємства. Вивченню проблем щодо управління персоналом промислового підприємства присвячені наукові праці вчених: Ф. У. Тейлора, А. Файоля, І. Ансоффа, О. Виханського, О. Грішнєвої, Л. Портера, В. Пономаренка, В. Савченка, Г. Шмідта та ін.

І.В. Філіпішин [1] вважає, що великі підприємства повинні спостерігати за розвитком надзвичайного конкурентного середовища, яке характеризується економічною й соціальною турбулентністю, впливом трьох головних змінних: технологічної, економічної й конкурентної. Основою будь-якого підприємства є персонал, який характеризується професійним складом, кваліфікацією, інтересами. Персонал (від лат. Personalis – особистий) особистий вклад підприємства, сукупність кадрів однієї професійної категорії. Підприємства є сукупністю постійних працівників, що отримали необхідну професійну підготовку та мають досвід практичної діяльності. Персонал поділяють на: персонал основної та неосновної діяльності. Залежно від функцій, що виконуються розподіляють на чотири наступні категорії: робітники, службовці, спеціалісти, керівники. В умовах сьогодення рольове значення працівників на підприємстві збільшується. Оскільки персонал є найціннішим і важливішим ресурсом підприємства, необхідно розраховувати на те, щоб умови праці персоналу сприяли його: індивідуальному зростанню,
«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

передачі знань та досвіду і узгодженості дій. Менеджмент трудових ресурсів повинен бути заснований на планомірному, прозорому, етичному та соціально відповідальному підході. Робота служби управління персоналом повинна мати управлінські та юридичні підстави для працедавців. Невідповідність виконання вимог Кодексу законів про працю України призводить до: нерівності трудових прав, не своєчасному регулюванні трудових відносин, небезпеці праці, та може стати предметом службових розслідувань на підприємстві відповідно до чинного законодавства. Дотримання норм і умов праці на підприємстві є одним із основних завдань відділу з управління персоналом. Іншою умовою діяльності промислового підприємства є момент збільшення вкладання інвестицій у розвиток персоналу, що обумовлює важливість проблеми їх майбутньої окупності. О.А. Мітрофанова [2] вважає, що для більшості підприємців зарплата і пільги часто являють собою основні операційні витрати підприємства. Невдало складений план щодо стимулювання персоналу, або взагалі його відсутність може бути занадто не вигідним фактором і навіть згубним для подальшої життєдіяльності промислового підприємства. Для вирішення сучасних проблем оцінювання ефективності системи управління персоналом необхідно запровадити статистичні економіко-математичні моделі показників економічного обґрунтування управлінських рішень. Управлінські рішення, які приймаються керівництвом підприємства з метою вибору оптимальних (ефективних) варіантів, для їх впровадження в ту чи іншу систему операційної або іншої структури підприємства повинні мати достовірну статистичну інформацію управлінської діяльності підприємства, використовуючи експертні оцінки менеджерів високої фахової кваліфікації [3]. Деякі керівники, рухаючись на шляху до максимального отримання прибутку, вирішення матеріальних і фінансових проблем, оновлення технічної бази підприємства, забувають про упорядкованість своїх підлеглих, створюючи «ненормовані» умови праці. Це є надто ризиковим, оскільки може призвести до певних втрат промислового підприємства. Насамперед, це сприяє збільшенню плинності висококваліфікованих кадрів. Якщо керівник дійсно зацікавлений у збереженні працівників, виникає можливість прийняти рішення про застосування різновидів стимулювання відповідно до рівня продуктивності праці персоналу: преміювання, кар'єрне зростання та інші привілеї. Для запобігання плинності кадрів на підприємстві доцільно розробити заходи постійного одержання інформації щодо: 1) психологічного клімату в колективі, 2) ступеня задоволеністю кожного співробітника умовами праці, 3) рівнем матеріального та нематеріального стимулювання. Варто зазначити, що застосовуючи відповідні механізми управління персоналом: трудові змагання, дотримання корпоративної культури під час створення колективних проектів, колективні збори, анкетування, бесіди виникає

можливість виявлення персоналу з високим потенціалом та перспективами. Такі позитивні фактори сприяють зацікавленості працюючих у підвищенні продуктивності праці та їх кар'єрному зростанню. Застосування даних інструментів допомагає вирішити психологічні проблеми у колективі: не кожен може відверто висловити свою думку, а зробити це опосередковано. Отже, одним із факторів, що сприяє зменшенню проблем при управлінні персоналом є систематичний аналіз стану персоналу на підприємстві та його планів [4].

Таким чином, дослідивши проблеми управління персоналом на промисловому підприємстві повинно дотримуватись: взаємозалежності функціонування стратегії управління персоналом та загальної стратегії підприємства; стабільності та гнучкості політики управління персоналом; економічної обґрунтованості політики, яка повинна спиратися на економічні розрахунки та враховувати можливості підприємства. За результатами аналізу визначено поняття, що управління персоналу промислового підприємства — це діяльність, яка повинна виховувати потреби, можливості, знання, уміння та досвід роботи з метою ефективного використання потенціалу персоналу підприємства. Забезпечувати планомірний і організаційний вплив за допомогою організаційних, економічних та соціальних заходів зі створенням належних умов праці, що надасть можливість підвищити показники продуктивності праці та рівень конкурентоспроможності промислового підприємства. Отже, ефективна система управління персоналом є однією з ключових напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності промислового підприємства.

ДЖЕРЕЛА

1. Філіпішин І. В. Управління персоналом промислових підприємств і комплексна оцінка його трудової діяльності / І. В. Філіпішин // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – 2013. – № 2. – С. 41-47.

2. Мітрофанова О.А. Управління персоналом: теорія і практика. М.: Проспект. – 2013. – 80 с.

3. Козак К. Б. Дослідження проблем управління персоналом на сучасних підприємствах / К. Б. Козак // Теоретичні та практичні аспекти менеджменту. – 2014. – № 4. – С. 49-54.

4. Репетацька В. В., Люльчак Л. О., Кройтор А. О. Сучасні тенденції та проблеми управління персоналом / В. В. Репетацька, Л. О. Люльчак, А. О. Кройтор // Економіка. – 2012.

Вовк А.Ю.,
здобувач ступеня магістра
Костриченко В.М., к.е.н.,
доцент кафедри
Національний університет водного
господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Коливання економічної активності, кризові явища в економічній системі України значною мірою відобразилися на рівні стійкості роботи підприємств, продемонстрували їхні слабкі сторони, неготовність, надзвичайно низьку гнучкість та адаптаційні можливості для подолання наявних перешкод. Тому, на даному етапі економічного розвитку особливо актуальним є питання розробки та практичного використання підприємствами системи менеджменту, для якої пріоритетним напрямком діяльності виокремлювалося б забезпечення стійкого і максимально ефективного функціонування суб'єкта господарювання у поточний період, а також створення високого потенціалу його розвитку у розрізі стратегічної перспективи [1,с.46].

Економічна стійкість – стан рівноваги або здатність повертатися в цей стан відкритої соціально-економічної системи (підприємство), після того як мало місце виведення з цього стану зовнішніми (в даному випадку кризи) й внутрішніми збурюючими впливами за рахунок ефективного використання усіх видів ресурсів з подальшою спроможністю забезпечувати оптимальний процес їх поповнення. [2,с.239].

Стійким є підприємство, яке при рівних за силою зовнішніх і внутрішніх зрушеннях піддається меншим змінам, відхиленням від початкового положення. Умовою володіння стійкості до зовнішніх впливів є внутрішній стан самого об'єкта, тобто основа стійкості закладена всередині самого підприємства. Економічна стійкість розуміється як забезпечення внутрішньої стабільності підприємства та гнучкості реагування на зовнішній вплив.

Складні умови господарювання висувають особливі вимоги до пошуку шляхів забезпечення стійкого розвитку підприємства. Першим кроком у вирішенні зазначеного завдання є розробка методики оцінювання економічної стійкості підприємства, яка дозволить коригувати господарську діяльність залежно від зміни умов функціонування[3,с.273].

Основною метою оцінювання економічної стійкості підприємств є пошук і вибір основних кількісних показників-індикаторів їх фінансово-

господарської діяльності. Визначення цих показників ґрунтується на таких принципах:

- виділення найбільш значущих показників, що впливають на економічну стійкість підприємства, оскільки необмеженість показників носитиме характер ускладненості для практичної реалізації;

- згрупування показників повинно забезпечувати моніторинг взаємозв'язку показника із факторами ендогенного та екзогенного середовищ для подальших рішень та необхідності усунення негативного впливу факторів на економічну стійкість підприємств;

- показники-індикатори мають бути зрозумілими щодо методики їх розрахунку;

- економічна оцінка стійкості повинна розраховуватися для конкретних умов і конкретної галузі[4,с.103].

Механізм забезпечення стійкості підприємства, що пропонується Ю.В. Сидоренко [5,с.106], базований на визначенні внутрішнього та зовнішнього контурів функціонування підприємства та визначенні напрямів їх ефективної взаємодії. У рамках цього підходу наголошується, що управління розвитком, перш за все, має бути спрямоване на забезпечення керованості розвитку та можливості утримувати рівноважний стан підприємства. Для цього механізм забезпечення стійкого розвитку реалізується шляхом управління чотирма блоками, зокрема:

- 1) аналітичний блок, який включає дослідження входів механізму, визначення тенденцій процесів розвитку та оцінку стійкості;

- 2) блок формування управлінських рішень;

- 3) мотиваційний блок;

- 4) блок реалізації управлінських рішень.

На нашу думку, уточнення потребує аналітичний блок, оскільки нераціональним є проведення оцінки стійкості на етапі аналізу, тому що можливість збереження стійкого стану при реалізації процесів розвитку має бути досліджена після того, як сформовано комплекс управлінських рішень. Особливо важливим при оцінці початкових умов функціонування, на наш погляд, є аналіз волатильності основних показників стійкого економічного розвитку, що дозволить виявити здатність підприємства до відновлення рівноваги [6,с.22].

Таким чином, на стійкий розвиток підприємства впливає безліч факторів. Проте, для ефективного функціонування важливим є не тільки характер факторів, але й ефективний механізм, що забезпечує стійкий розвиток підприємства. Можливість оцінювання стійкості розвитку підприємства дозволяє управляти її рівнем, ефективно і адекватно ринковій ситуації використовувати свій потенціал і добиватися сприятливого результату.

ДЖЕРЕЛА

1.Бакай В. Й. Теоретичні аспекти забезпечення економічної стійкості підприємства в ринкових умовах / В. Й. Бакай, Т. С. Литвиненко. // Вісник Хмельницького національного університету. – 2016. – №6. – С. 46–49.

2.Колодізев О. М. Дослідження сутності та змісту економічної стійкості підприємства / О. М. Колодізев, К. М. Нужний // Коммунальное хозяйство городов : науч.-техн. сб. – 2007. – № 78. – С. 238–243.

3.Резницька Т. О. Оцінка економічної стійкості сільськогосподарських підприємств / Т.О. Резницька // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – 2012. – №126. – С. 272–278.

4.Семененко О.В. Узагальнюючі підходи до оцінки економічної стійкості підприємств легкої промисловості / О. В. Семененко// Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2015. – №2015. – С. 102–106.

5.Сидоренко Ю. В. Особливості управління стійким розвитком / Ю. В. Сидоренко // Экономика и управление. – 2013. – №1. – С. 103–110.

6.Шубін О.О. Методичний підхід до забезпечення стійкого економічного розвитку торговельного підприємства / О. О. Шубін, К. О. Іванчук // Європейський вектор економічного розвитку. – 2014. – №1. – С. 18–23.

УДК346:351]:005.935

Гаврилюк А.Ю.,
здобувач ступеня бакалавра
Ганущак Т.В., к. е. н.,
доцент кафедри
Київського національного
торговельно-економічного університету
м. Київ, Україна

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Стійкість і потужність економічної системи будь-якої держави значною мірою залежать від рівня фінансової безпеки підприємств-резидентів. Водночас, рівень фінансової безпеки підприємств перебуває під постійним впливом як внутрішніх, так і зовнішніх загроз, серед яких, передусім, необхідно виділити економічну нестабільність у державі. Актуальним питанням при забезпеченні фінансової безпеки підприємства в умовах економічної нестабільності є формування підходів до управління нею як самостійним об'єктом. Це потребує аналізу існуючих підходів до

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

управління фінансовою безпекою підприємства, визначення їх недоліків та можливостей використання.

Підходи до управління економічною та фінансовою безпекою підприємства: інформаційний підхід; ресурсний підхід. [2, с. 90]; ресурсно-функціональний підхід; вузькофункціональний підхід [3]; програмно-цільовий підхід [4, с. 88]; стаціонарний підхід [4]; динамічний підхід; інституційний підхід; [4]; неоінституціональний підхід [5, с.146-147]; системний підхід [4]; вартісний підхід [6].

За вдосконаленою методикою було здійснено оцінювання рівня фінансової безпеки підприємств промисловості України у 2008–2021 рр. (рис. 1). За її результатами протягом даного періоду фінансова безпека вітчизняних промислових підприємств була на достатньому рівні лише у 2011 та 2012 роках. Починаючи з 2013 року, спостерігається недостатній рівень фінансової безпеки [7, с. 203-210].

Отже, фінансова безпека підприємства являє собою динамічний фінансовий стан, що характеризується стабільною захищеністю пріоритетних фінансових інтересів підприємства від ідентифікованих ендогенних і екзогенних загроз та здатністю забезпечувати реалізацію своїх фінансових інтересів, місії і завдань, а також власний розвиток достатніми обсягами фінансових ресурсів.

Проаналізувавши оцінку рівня фінансової безпеки вітчизняних промислових підприємств, було з'ясовано, що на цих підприємствах є низький рівень рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості, а також проблеми, пов'язані зі значною зношеністю основних засобів.

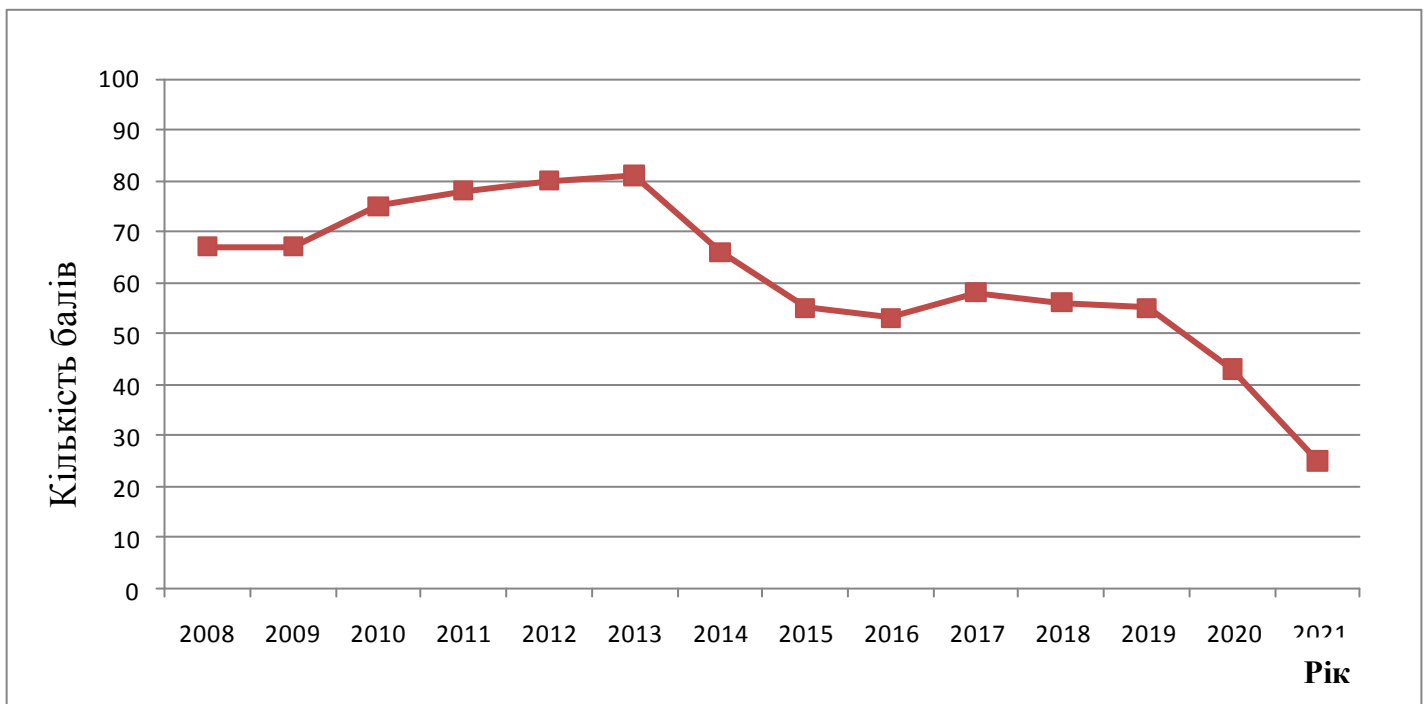

Рис.1- Оцінка рівня фінансової безпеки підприємств України у 2008-2021 рр., бали

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Також, з'ясували, що на рівень фінансової безпеки підприємств здійснює негативний вплив економічна нестабільність у державі. Під нею варто розуміти стан розбалансованості економічної системи держави, що характеризується коливанням макроекономічних показників і нездатністю оперативно реагувати на вплив екзогенних і ендогенних факторів унаслідок порушення існуючих у даній системі взаємозв'язків. Було з'ясовано, що більш доцільно орієнтуватися на високий рівень економічної нестабільності, оскільки в такому разі величина упущеної вигоди при несправдженні прогнозу буде меншою, ніж сума витрат.

ДЖЕРЕЛА

1. Нагірна О. Інформаційна та фінансова безпека компанії, або «рекрутинг чужими руками». Частина I / О. Нагірна // Практика управління. – 2007. - №8(8). – с.38-40.

2. Кракос Ю.Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю.Б. Кракос, Р.О. Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. - №1(1). – с.86-97.

3. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко // — К.: Лібра, 2003. – 280 с.

4. Колесник О. Альтернативні підходи в теорії безпеки і їх застосування у фінансовій науці / Електронний ресурс // Режим доступу до джерела: http://www.library.tane.edu.ua/nauk_vydannya/KZITgn.pdf

5. Гацька Л.П. Інституціональний підхід до реформування системи оподаткування в Україні // Научные труды ДонНТУ. - Серия: экономическая. – 2006. - Вип.103-3. – с.144-147.

6. Система экономической безопасности. Стоимостный подход для количественной оценки её эффективности (часть 1) / Електронний ресурс // Режим доступу до джерела: http://www.psj.ru/saver_magazines/detail.php?ID=13867.

7. Могиліна Л. А. Науково-методичні засади оцінювання рівня фінансової безпеки промислових підприємств України / Л. А. Могиліна // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 1.

Гербич В.І.,
студентка
Матусова О.М., к.е.н. доц.,
доцент кафедри
*Київський національний торговельно-
економічний університет
м.Київ, Україна*

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Формування ринкової економіки в Україні передбачає посилення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. В умовах глобалізації ринку проблема якості є актуальною для всіх країн та організацій, тому що тільки продукція високої якості може бути конкурентоспроможною.

Серед причин низької якості та конкурентоспроможності продукції українських товаровиробників виділяють:

- низькі темпи науково-технічного прогресу;
- відсутність моральних і матеріальних стимулів до підвищення якості продукції і розширення її асортименту, оновленню виробничого апарату і впровадженню новітніх технологій виробництва;
- фізичний і моральний знос основних виробничих фондів і технологій, що використовуються;
- недостатня розвиненість систем широкомасштабного безперервного навчання фахівців з якості, в тому числі керівників підприємств, сучасній ідеології управління якістю;
- значні матеріальні витрати, які повинні бути передбачені в програмах розвитку галузей, зважаючи на потребу гармонізації українських стандартів, законодавчої та нормативної бази з вимогами європейських стандартів, норм і правил та невизначеність джерел їх фінансування;
- у зв'язку з впровадженням гармонізованих з європейськими і міжнародними вимогами стандартів;
- не готовність багатьох суб'єктів господарювання до об'єктивно необхідного технічного переоснащення підприємств, освоєння сучасних технологій, нового випробувального обладнання, впровадження та сертифікації систем управління якістю, що вимагає значних коштів (інвестицій, кредитів тощо) та державної підтримки в умовах нерозвинутого ринку, недостатньої внутрішньої конкуренції;
- недостатнє усвідомлення товаровиробниками переваг виробництва екологічно чистих продуктів харчування;

- відсутність належних умов для формування зацікавленості суспільства, виробників до проблем навколишнього середовища та удосконалення заходів, спрямованих на його охорону через впровадження міжнародних стандартів з управління навколишнім середовищем ISO 14000 [2].

На даний час об'єктивні і суб'єктивні труднощі не дозволяють значній кількості підприємств скористатися перевагами цієї необхідної в Україні системи. У регіоні розташування багатьох з них відсутні місцеві сертифікаційні фірми, які б надавали рекомендації з впровадження означеної системи.

Соціально-економічне значення підвищення управління якістю продукції полягає передусім в такому:

- високоякісна й конкурентоспроможна продукція завжди повніше та краще задовольняє суспільно-соціальні потреби в ній;

- підвищення якості продукції є специфічною формою прояву закону економії робочого часу, тобто загальна сума витрат суспільної праці на виготовлення й використання продукції більш високої якості, навіть якщо досягнення такої пов'язане з додатковими витратами, істотно зменшується;

- конкурентоспроможна продукція забезпечує постійну фінансову стійкість, а також одержання нею максимально можливого прибутку;

- підвищення якості продукції впливає на зростання продуктивності суспільної праці та позитивно мотивує працівників [3].

Тому до основних шляхів підвищення якості продукції відносять:

1) використання досягнень науки та техніки в процесі проектування виробів;

2) запровадження новітньої технології виробництва і суворе дотримання технологічної дисципліни;

3) забезпечення належної технічної оснащеності виробництва;

4) удосконалення застосовуваних стандартів і технічних умов;

5) поліпшення стандартизації як головного інструменту фіксації та забезпечення заданого рівня якості, адже саме стандарти й технічні умови відображують сучасні вимоги споживачів до технічного рівня;

6) збільшення випуску сертифікованої продукції, покращення окремих показників якості продукції, що випускається на підприємстві;

7) запровадження сучасних форм та методів організації виробництва та управління;

8) удосконалення методів контролю й розвиток масового самоконтролю на всіх стадіях виготовлення продукції;

9) покращення заходів щодо застосування угодженої системи прогнозування та планування необхідного рівня якості виробів;

10) збалансування прийнятих для продуцентів та споживачів цін на продукцію;

11) використання ефективної мотивації праці всіх категорій персоналу підприємства, що є одним із головних факторів підвищення якості продукції;

12) всебічна активація людського чинника та проведення кадрової політики, адаптованої до ринкових умов господарювання [3].

Оскільки, міжнародне визнання країни, її авторитет залежить від якості її продукції, то українським системам якості необхідно керуватися такими принципами:

- орієнтація на споживача;
- безперервне удосконалення виробництва і діяльності в сфері якості;
- безперервне підвищення компетентності працівників організації;
- забезпечення якості на всіх стадіях життєвого циклу товару;
- участь усього персоналу у вирішенні проблем якості [4].

Отже, стратегічним напрямком успішного функціонування підприємств в сучасних економічних умовах є створення ефективних шляхів підвищення якості продукції та процесу їх формування на підприємстві, які дозволяють підвищити необхідний рівень споживчих характеристик продукції. Особливої актуальності набуває довгострокове підвищення конкурентоспроможності підприємств на основі формування ефективних шляхів управління якістю продукції.

ДЖЕРЕЛА

1. Вакуленко А.В. Управління якістю: Навч.-метод. посіб. Для самостійного вивчення дисципліни. / А.В. Вакуленко. – К.: КНЕУ, 2004. – 167 с

2. Лозовик Д.Б., Баранець С.О. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції [Електронний ресурс] /Д.Б. Лозовик, С.О. Баранець // Кременчуцький державний політехнічний університет. – Режим доступу до документа: [http://www.kdu.edu.ua/statti/2006-5-1\(40\)/140.pdf](http://www.kdu.edu.ua/statti/2006-5-1(40)/140.pdf).

3. Труш Ю.Я. Обґрунтування основних шляхів підвищення управління якістю продукції / Ю.Я. Труш // Формування ринкових відносин в Україні. - 2010. - № 8. – С. 91 – 94.

4. Сіднева Ж.К. Актуальні питання створення систем управління якістю на підприємствах / Ж.К. Сіднева // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. - № 10. – С. 108 – 111

Голоднюк Т.С.,
здобувач ступеня магістра
Київський національний
торговельно – економічний університет
м. Київ, Україна

КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Головною характерною рисою глобалізаційних та інтеграційних процесів є високий рівень динаміки зміни міжнародного середовища діяльності підприємств, що є передумовою створення ефективної системи забезпечення економічної безпеки, яка буде в змозі адаптуватися до сучасних вимог ринку.

Нестабільність політики та соціально – економічної складової суспільства підсилюють ступінь ризику прийняття правильних рішень на підприємстві та їхнє прибуткове функціонування загалом.

В сучасних умовах одним із вагомих факторів, що обумовлює економічну стратегію і тактику підприємства, є вплив зовнішнього середовища, оскільки будь – яке підприємство функціонує не у вакуумі, а як «відкрита система», тобто взаємодіючи із постачальниками, споживачами, фінансовими установами, міжнародними організаціями.

Фактори зовнішнього середовища є непідвладними підприємству та можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на його діяльність, в тому числі і на економічну безпеку, тобто такі умови диктуються сучасними тенденціями і найголовніше завдання підприємства при цьому - зуміти пристосуватися.

Фундаментом для створення ефективної економічної безпеки підприємства є нормативна та законодавча база. Закон України «Про основи національної безпеки України», який був прийнятий у 2003 році та в якому висвітлені основні положення щодо забезпечення безпеки на рівні держави: захист національних інтересів і гарантування в Україні безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз в усіх сферах життєдіяльності. Правову основу у сфері національної безпеки України становлять Конституція, міжнародні договори, а також інші нормативно – правові акти [1].

Економічна безпека підприємства в цілому – комплексна характеристика, що включає в себе ступінь захищеності усіх видів потенціалу підприємства від загроз внутрішнього та зовнішнього середовища, що є гарантом стабільності та ефективного розвитку.

Комплексний підхід передбачає врахування в управлінні об'єктом усіх основних його аспектів діяльності.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

До таких складових економічної безпеки відносяться: поточна і тактична економічна безпека підприємства, інтелектуально – кадрова, інноваційно – технологічна, ринкова, комерційна та соціальна складові.

Значний вплив на економічну безпеку вітчизняних підприємств малого та середнього бізнесу мають міжнародні компанії зі значною часткою на ринку, що в змозі створювати несприятливі умови для можливого виходу на цільовий ринок.

Існує небезпека у захопленні іноземними інвесторами контрольного пакету акцій найбільших національних підприємств. Володіння контрольним пакетом акцій дозволяє іноземним інвесторам зупинити виробництво конкурентоспроможної продукції та внаслідок цього унеможливити вихід не тільки на міжнародний ринок, а також і на вітчизняний ринок [2].

Криміналізація багатьох сфер життя суспільства, корумпованість чиновників, загрози особистій безпеці також мають значний вплив на економічну безпеку суб'єктів господарювання.

Комплексна система забезпечення економічної безпеки підприємства включає в себе відповідну концепцію щодо завдання, основної мети, принципу діяльності, об'єкта та суб'єкта, стратегію і тактику. Метою системи забезпечення економічної безпеки компанії є зведення до мінімуму впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на економічну діяльність суб'єкта господарювання, а також на матеріальні, фінансові, кадрові ресурси на основі розроблених заходів правового та організаційного характеру [3, 4].

В основу механізму забезпечення економічної безпеки покладено вдосконалену принципову схему, яка припускає наявність *трьох базових компонентів*: інтереси, загрози як чинники, що створюють небезпеку реалізації інтересів, і система заходів, направлених на усунення загроз, їх прогнозування, своєчасне попередження і профілактику.

Ступінь економічної безпеки підприємства виражається у раціональних діях його керівників, що повинні сприяти стабільному зростанню основних економічних показників (прибутку, рентабельності реалізації продукції, зростання виручки, зменшення витрат).

Ефективними ці дії можна назвати тоді, коли підприємство може уникати можливих загроз та усувати їх шкідливі наслідки без високих на це витрат.

Основними причинами негативних дій щодо економічної безпеки підприємства є: стан фінансової кон'юнктури на ринку, де здійснює свою діяльність підприємство; форс мажорні обставини та свідомі, несвідомі дії певних посадових осіб, конкурентів та суб'єктів господарювання [4].

Інтереси економічної безпеки підприємства базуються на таких основних принципах: забезпечення повної технологічної незалежності

суб'єкта господарювання, досягнення відповідного рівня конкурентоспроможності технічного та інноваційного потенціалу компанії, підвищення кваліфікації персоналу; забезпечення фінансової стійкості та автономності підприємства; створення ефективної організаційної структури управління підприємством.

Проте навіть комплексна система запобіжних заходів не має змоги повністю передбачити та проаналізувати і, тим більше відразу подолати нестандартні загрози, які раптово виникають та які можуть завдати шкоду суб'єкту господарювання.

Перед кожним суб'єктом господарювання виникає проблема власної (індивідуальної) економічної безпеки – причому не тільки під час кризи, але і під час стабільної діяльності, так як на вітчизняному ринку існує регулярна конкуренція, що не створює постійних «правил гри», тому компанії повинні діяти в певній мірі у невизначених для себе умовах, які динамічно змінюються. Уміння до прогнозування можливих кон'юнктурних змін спрощує та полегшує їх діяльність.

Економічна безпека підприємства, її управління обов'язково має ґрунтуватися на цілях успішного функціонування чи розвитку підприємства за усіма сферами його діяльності та впливу, а не на принципі максимізації прибутку. Ефективне управління всіма складовими економічної безпеки підприємства, такими як фінансова, техніко-технологічна, інтелектуальна, екологічна, кадрова, політико-правова забезпечить високий рівень захищеності суб'єкта господарювання.

ДЖЕРЕЛА

1. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 року № 964 - IV // ЗЗУ. – 2003. – № 8. – С. 55.
2. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк.– К. : Эльга, Ника-Центр, 2004.– 784 с.
3. Зубко Т.Л. Методика визначення економічної безпеки підприємства / Т.Л. Зубко // Економіка. Менеджмент. Бізнес: ДУТ, Київ-2016 - №2(16), С. 69-76.
4. Папехин Р. С. Индикаторы финансовой безопасности предприятий / Р. С. Папехин. – Волгоград: Волгоградское научное издво, 2007. – 16 с.

Гриценко Є.Г.,
здобувач ступеню магістра
Пестовська З.С., к.е.н.,
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТРАТЕГІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА

Для забезпечення умов стабільного функціонування та збереження конкурентоспроможності підприємства необхідні фундаментальні зміни в управлінських підходах та адекватний економічний інструментарій для їх забезпечення. За змістом і призначенням збалансовану систему показників (ЗСП) можна розглядати лише як інструмент для пов'язання стратегічних планів з операційною діяльністю підприємства та оцінки ефективності його діяльності [1, с. 120]. ЗСП відображає стратегію підприємства у кількісному вимірі і зосереджує увагу на чотирьох складових:

1. фінансова - найбільш важлива, оскільки включає цілі, досягнення яких відображає успішність підприємства для його власників (зростання доходів або зниження витрат, зростання ринкової вартості підприємства, його платоспроможності);

2. клієнтська – її цілі, показники і заходи повинні орієнтуватися на максимізацію задоволення потреб клієнтів і розширення клієнтської бази;

3. внутрішньофірмова - відображає всі внутрішні процеси підприємства, спрямовані на задоволення потреб споживачів (за допомогою підвищення потенціалу підприємства);

4. навчання і розвиток - організувати і забезпечити функціонування всіх бізнес-процесів підприємства можуть лише працівники, які мають найвищу кваліфікацію та мотивованість.

Тобто, ЗСП відображає зміст стратегічного набору у вигляді конкретних цілей і показників, за допомогою яких можна вимірювати ступінь їх досягнення і оцінити результат реалізації стратегій підприємства. Традиційну структуру ЗСП можна досить легко модифікувати, проте у ній фактично неможливо обрати кінцевий орієнтир, тобто базовий показник, за яким можна вимірювати успішність реалізації стратегії та ефективність функціонування фірми [2]. На практиці підприємства досить часто стикаються із труднощами саме під час реалізації стратегії: помітний серйозний розрив між стратегічними цілями і щоденними діями співробітників, між баченням вищого керівництва й ініціативами, що починаються на нижчому рівні управління [3].

Недоліки у створенні та впровадженні ЗСП на підприємстві [4]:

1. Структурні недоліки:

- нефінансові показники лише виявляють дефектність і недостатність фінансових;

- показники дуже загальні й не вказують працівникам на необхідну для досягнення успіху поведінку;

- показники не можуть бути базою для вирішення питання про розміщення ресурсів, визначення стратегічних ініціатив і створення фінансової підтримки;

2. Організаційні недоліки:

2.1. у керівництві:

- недопрацьованість процесів реалізації;

- повноваження з розроблення і розвитку ЗСП делегуються середньому рівню менеджерського складу;

- застосування до поточної господарської діяльності оцінних методик не приводить до позитивного прориву в діяльності;

- ЗСП не може бути створена способом запозичення досвіду інших компаній;

2.2. у часових рамках:

- надмірна інтенсивність і тривалість пошуку найбільш досконалого варіанта ЗСП;

- відсутня можливість отримання достатньої інформації з ряду оцінних показників;

- розробники переорієнтовуються на пошук і створення надійних інформ-систем, що надовго відволікає їх від розроблення ЗСП;

- виключення можливості нагромадження досвіду.

Переваги ЗСП при застосуванні на підприємстві [4]:

- проста структура для опису стратегічних задач та моніторингу діяльності;

- розробка методології та пошук коефіцієнтів ведуть до розуміння специфіки діяльності;

- побудова системи управління навколо нових наборів показників та нових способів їх виміру;

- взаємозв'язок оперативного та стратегічного менеджменту;

- створення схеми для формування зверху вниз стратегії за всіма ієрархічним рівням;

- реалізація стратегії має об'єктивний характер;

- нова концепція вдало інтегрується з системою контролінгу та методами управління, які спрямовані на підвищення вартості підприємства.

Недоліки ЗСП у застосуванні на підприємстві [4]:

- спрощення діяльності підприємства;

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

- причинно-логічні зв'язки розуміються як аксіома, тому вони не буде підлягають критичному аналізу;
 - вибір стратегічних дій в ЗСП може помилковим;
 - увага надто фокусується на управлінні, яке базується на показниках, й ігноруються «м'які» фактори;
 - не забезпечується однозначність визначених зв'язків «ціль - засіб» та «стратегічної карти»;
 - проблеми з вимірюванням;
 - компоненти стратегії на шляху ієрархічних рівнів можуть сповільнювати мотивацію здійснення проекту;
 - концепцією не передбачені механізми розв'язання конфліктів.
- ЗСП може застосовуватися для досягнення таких цілей:
- роз'яснення прийнятої стратегії;
 - доведення стратегії до співробітників організації;
 - узгодження зі стратегією завдань підрозділів і персональних цілей співробітників;
 - ув'язування стратегічних завдань із довгостроковими цілями й річним бюджетом;
 - виявлення й координація стратегічних ініціатив;
 - періодичний і систематичний перегляд стратегії;
 - встановлення зворотного зв'язку для коригування стратегії.

Підсумовуючи вищевикладене, можна сказати, що серед існуючих методів формування стратегії оптимальним варіантом є використання збалансованої системи показників, яка не тільки спрямована на підвищення операційної ефективності (покращення якості продукції, зменшення часу обробки замовлення, тривалості виробничого циклу, зменшення вартості тощо), а й є інструментом управління стратегією.

ДЖЕРЕЛА

1. Ляковська О.О. Переваги та недоліки збалансованої системи показників / О.О. Ляковська // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7(85). – С. 119-126.
2. Бортнік С.М. Практичне застосування збалансованої системи показників як інструмента стратегічного планування діяльності підприємства. – Електронний ресурс. Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwj1xfeWtMrXAhXDthoKHaByD4QQFgglMAA&url=http%3A%2F%2Fesnuir.eenu.edu.ua%2Fbitstream%2F123456789%2F4785%2F3%2FBalanced.pdf&usg=AOvVaw3lfvA1Fndd_DLe1ljK4mkv
3. Малярець Л.М. Збалансована система показників в оцінці діяльності підприємства. Монографія / Л. М. Малярець, А. В. Штереверя. – Харків: Вид ХНЕУ, 2008. – 180 с. (Укр.мов.)
4. Мельник Ю.М. Проблеми застосування збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах / Ю.М. Мельник, О.С. Савченко// Маркетинг і менеджмент інновацій, – 2011. – № 1. – С.192-203.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Громова Т. С. ,
здобувач ступеня бакалавра
Шевчук О.А., к.е.н., доцент
Національний технічний університет
України «КПІ імені Ігоря Сікорського»
м. Київ, Україна

БІТКОЙН ЯК НОВА СВІТОВА ВАЛЮТА

Розглянуто проблематику теоретичного осмислення нового виду електронних грошей - біткоїна. Виявлено переваги та недоліки біткоїна порівняно з іншими видами грошей.

Протягом останніх десятиліть у світі активно відбувається процес інформатизації економіки, в умовах якої гостро постає питання взаєморозрахунків між державами шляхом впровадження інноваційної мережі платежів та нових платіжних засобів. Набуває популярності поняття криптовалюти-віртуальної валюти, для створення і захисту якої використовують методи криптографії. Через це сьогодні ми говоримо про біткойн як одну з провідних технологій та майбутнє грошової системи всього світу, за допомогою якої може здійснюватися більша частина інтернаціональних платежів і яка може виступати як основна резервна валюта.

З точки зору виникнення біткоїна, доцільно підкреслити, що це прототип електронної готівки, який був створений, а точніше опублікований як файл з описом протоколу і принципом роботи даної платіжної системи у 2008 році. Авторство належить Сатоші Накамото, проте досі невідомо хто це – одна людина чи об'єднання декількох осіб під одним псевдонімом[1].

Біткойн як віртуальна валюта може вільно передаватися між користувачами у мережі. Для цього необхідно на офіційному сайті системи створити гаманець і купити біткоїни через один з банків, вказаних у системі[3]. Грошовою одиницею в системі є криптографічний унікальний хеш-код, який не може використовуватися двічі. А відмінність цього феномену від електронних валют полягає у її децентралізації, тобто немає центру, що виробляє транзакції або серверів, де зберігається інформація про стан гаманців користувачів та їх фінансові операції.

Це вільна технологія, яка за своєю природою і задумом контролюється користувачами. Тобто вона абсолютно незалежна та не підконтрольна жодному уряду та окремій людині. Емісія біткоїна, як і усіх криптовалют заснована на різних криптографічних методах. Це називається видобутком – процес витрачання обчислювальних потужностей на опрацювання платежів та забезпечення безпеки мережі. Також ця операція отримала назву «майнінг» за аналогією з

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

видобуванням золота та срібла. Біткойн не можна створювати постійно, в цьому його перевага – його розробка закінчиться на 21 млн. [3] Це було прораховано заздалегідь, адже з кожним роком алгоритм отримання біткойн ускладнюється, для того щоб обмежити щорічну емісію криптовалюти і таким чином не допустити інфляцію. Але навіть тоді процес видобутку з дуже малою швидкістю продовжиться у вигляді обробки даних проведених транзакцій.

В основі розробленої мережі біткойн лежить так званий «ланцюжок блоків» - блокчейн – відкритий публічний реєстр, в якому міститься історія всіх транзакцій. Ця система гарантує прозорість та достовірність, яка захищається цифровими підписами.

Отже, біткойн – це різновид криптовалюти, контроль емісії і транзакцій якої здійснюється за використанням лише криптографічних алгоритмів, а не якогось центрального органу. Всі характеристики біткойна базуються не на фізичних якостях, а на суто математичних, що надзвичайно корисно у теперішньому світі інформаційних технологій.

Доцільно підкреслити, що біткойн має дуже багато переваг перед іншими валютами, зокрема:

- відкритий код криптування;
- відсутність інфляції;
- безмежні можливості транзакцій;
- пірингова система, тобто відсутність головного (керуючого) серверу;
- неможливість підробки та копіювання;
- достатньо низький відсоток комісійних (0,1% від суми транзакції).

Також дуже важливою та продуманою розробниками перевагою біткойнів є їх висока подільність. Адже скінченна їх кількість насторожує велику частину користувачів. Але біткойн має подільність на 8 знаків після коми (1 біт), а за необхідності ще більше.

Водночас, незважаючи на те, що біткойн має багато переваг, це не означає, що він не має недоліків, серед яких основними виступають: низький рівень визнання та постійне і неконтрольоване коливання курсу;

Крім того, головною проблемою, яку потрібно подолати – це збереження довіри і розповсюдження даної валюти. Вартість біткойнів визначається попитом і пропозицією. Коли попит зростає, то зростає і їх вартість. Наразі, вона дуже нестійка через малу кількість біткойнів на ринку і те, що вони неповністю підкріплені матеріально.

Ще однією з проблем біткойна - є його часткове невизнання у деяких країнах світу. Наприклад, Національний банк України досі не визнає біткойн валютою. Як зазначив заступник глави НБУ Олег Чурій «Ми можемо сказати, що це точно не валюта, тому що немає центрального

емітента. І не можемо визнати це платіжним засобом» [2]. Тому весь ризик за розрахунків у біткойнах несе безпосередньо учасник цих розрахунків. НБУ не відповідає за можливі ризики і втрати, які пов'язані з використанням даної валюти.

Водночас, попри те, що у більшості все ще залишається недовірливе ставлення до біткойна, він дійсно має низку переваг перед валютами, поширеними зараз у світі. Перш за все він сприяє світовій глобалізації. Він відповідає темпам розвитку інформаційних технологій і їх інтеграції у повсякденне життя людей. Завдяки політиці відкритості він дозволяє зменшити шахрайство та дає рівний доступ до інформації усім учасникам економічних відносин. Тому він має усі шанси посісти провідну, а можливо, головну, роль в економічному житті людства.

ДЖЕРЕЛА

1. Если АНБ вычислило СатошиНакамото, то как? [Електронний ресурс]. / Режим доступу до ресурсу:<https://geektimes.ru/post/292457/> (дата звернення 14.11.2017)

2. НБУ відмовився визнавати Bitcoin валютою [Електронний ресурс]. / Сьогодні. – 25.09.2017. - Режим доступу до ресурсу: <https://ukr.segodnya.ua/economics/finance/nbu-otkazalsya-priznavat-bitcoin-valyutoy-1058484.html> (дата звернення 14.11.2017)

3. 12 удивительных фактов о «криптовалюте» Bitcoin [Электронный ресурс]. / Режим доступа: <http://hitech.vesti.ru/news/view/id/3771> (дата обращения 14.11.2017)

УДК 336.24:339.13]:664

Губарев В.Ю.,
здобувач ступеня магістра
Костриченко В.М., к.е.н.,
доцент кафедри
Національний університет
водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА РІШЕННЯ ЩОДО ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Сучасний етап розвитку економіки України висуває якісно нові вимоги до управління конкурентоспроможністю підприємств. Умови формування ринкових відносин в країні, які характеризуються динамічністю зовнішнього середовища, зниженням платоспроможності населення, загостренням конкурентної боротьби, підвищенням рівня

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

комерційного ризику, тяжким фінансовим станом більшості підприємств, потребують пошуку нових способів виживання підприємств та забезпечення їхнього ефективного функціонування. Відповідно виробник має знати, яким чином можна досягти необхідного результату на ринку, як просуватиметься його продукція. Підприємствам, що планують вихід на нові ринки, необхідна не тільки детальна інформація про цей ринок, а ще і довгостроковий план дій. Для складання такого плану необхідно знати ситуацію, що склалася на галузевому ринку, передбачати можливі зміни, які можуть виникнути в тій або іншій ситуації. В цих умовах об'єктивно збільшується інтерес до вивчення проблеми підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Хліб і хлібобулочні вироби традиційно займають особливе місце в структурі вітчизняного споживання, оскільки вони користуються стабільно-значним попитом населення України. Власне, тому виробництво хліба та хлібобулочних виробів можна віднести до стратегічних галузей економіки нашої держави, оскільки від ефективності діяльності хлібопекарських підприємств багато в чому залежить економічне та соціально-політичне життя країни.

Аналіз перспектив розвитку хлібопекарської галузі дозволив скомпонувати проблеми забезпечення конкурентоспроможності підприємств хлібопекарської галузі в структуру, яка включає три рівні [2, с.123]:

1. Державний рівень:

- державне регулювання цін та рівня рентабельності;
- обмеженість обсягу борошна Аграрного фонду для виробництва соціального хліба;
- відсутність державної підтримки щодо оновлення основних засобів хлібопекарських підприємств (пільгове кредитування);
- відсутність лояльного інвестиційно-інноваційного клімату для розвитку;
- нормативно-правова база, яка потребує оновлення відповідно до політико-економічних змін, що відбуваються в країні тощо.

2. Регіональний рівень:

- низький рівень лобіювання інтересів місцевих виробників хлібопродуктів на державному рівні;
- відсутність програми розвитку хлібопекарської галузі на регіональному рівні та розробки ефективних рішень і дій для аналогічної програми державного рівня.

3. Рівень підприємства:

- використання застарілого обладнання;
- висока собівартість продукції;

- відсутність складських приміщень для закупівлі та зберігання необхідної кількості зерна у період збирання врожаю за доступною ціною;
- неефективна система контролю на підприємстві;
- слабка інвестиційно-інноваційна складова діяльності підприємства;
- відсутність ефективної маркетингової діяльності;
- слабка взаємодія сільськогосподарських виробників сировини, переробних підприємств, торговельних посередників, постачальників на основі кооперації.

Аналіз статистичних даних щодо хлібопекарської галузі за 2011–2017 рр. вказує на стійку тенденцію до зменшення обсягів випуску хліба та хлібобулочної продукції в Україні. Так, виробництво хліба та хлібобулочних виробів скоротилось із 1763 тис. тонн у 2011 році до 1123 тис. тонн у 2016 році, тобто на 640 тис. тонн або на 36,3%. За січень – вересень 2017 року цей показник становив лише 787 тис. тонн [1].

Скорочення обсягів виробництва хліба посилює конкуренцію на ринку. Тому при зменшенні виробництва резервом зростання конкурентоспроможності вітчизняних хлібопекарських підприємств є розширення асортименту хлібобулочних виробів і поліпшення якості продукції. Вибаглива позиція українського споживача примушує виробників постійно підвищувати якісні показники хліба і хлібобулочних виробів, розширювати асортиментний ряд продукції, впроваджувати інноваційні продукти – хліб дієтичного та лікувально-профілактичного спрямування, що містять зернові суміші, висівки, фруктозу, мед, горіхи, овочеві і фруктові добавки, а також хліб, виготовлений за національними рецептами [3, с.132].

Враховуючи сучасний стан галузевого ринку, для підвищення конкурентоспроможності хлібопекарських підприємств можна запропонувати такі рішення [2]:

- покращення якості сировини за рахунок більш досконалих технологій її отримання та зберігання, розширення сировинної бази;
- приведення якості продукції європейським та світовим стандартам;
- впровадження оновленого асортименту хліба та хлібобулочних виробів;
- розробка цінової стратегії для хлібобулочних виробів преміум-класу;
- використання високопродуктивних та енергозберігаючих технологій;
- раціоналізація використання усіх виробничих ресурсів;
- удосконалення системи підготовки і підвищення кваліфікації інженерно-технічних кадрів та удосконалення збутової системи;

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

- створення гнучкої системи стратегічного управління;
- лобіювання інтересів на державному рівні;
- швидке реагування на зміну та коригування потреб ринку.

Для успішного функціонування на конкурентному ринку хлібопекарські підприємства змушені розширювати асортиментний ряд, проводити модернізацію виробництва та розробити стратегічний план спільних дій, спрямованих на розробку та удосконалення механізмів співпраці підприємств та державних установ щодо реалізації цільових програм.

ДЖЕРЕЛА

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Федорова Т. В. Підвищення конкурентоспроможності підприємств хлібопекарської галузі : дис. канд. ек. наук : 08.00.04 / Федорова Тетяна Володимирівна – Житомир, 2015. – 247 с. - Режим доступу: <https://clck.ru/Ad6Tr>.

3. Поліщук І. І. Проблеми та перспективи розвитку хлібопекарської галузі в Україні / І. І. Поліщук, Я. О. Ящишена // Молодий вчений. - 2016. - № 5. - С. 131-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_36.

4. Навольська Н. В. Дослідження ринку хліба і хлібобулочних виробів в Україні [Електронний ресурс] / Н. В. Навольська // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-11-2016/19-vipusk-11-cherven-2016-r/2139-navolska-n-v-doslidzhennya-rinku-khliba-i-khlibobulochnikh-virobiv-v-ukrajini>.

УДК 347.734:336.2

Гудзь Н.І.,
здобувач ступеня магістра
Пестовська З.С., к.е.н.,
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

АНАЛІЗ І АУДИТ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ

Банківська система у будь-якій країні є невід'ємною складовою ефективного функціонування економіки. Історія розвитку національної банківської системи, розрахункових операцій у банках пов'язана з розвитком економічної діяльності в Україні.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Предметом дослідження є ведення бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в банку. Об'єкт дослідження – ПАТ КБ ПриватБанк, найбільший банк нашої держави, що надає повний спектр банківських послуг.

Аналіз всіх операцій у банку в залежності від користувачів поділяється на зовнішній та внутрішній. Зовнішній аналіз проводиться НБУ, Державною службою фінансового моніторингу, банками-конкурентами та іншими незалежними користувачами. Внутрішній аналіз проводиться самим банком. Для цього задіяні різні підрозділи банку.

Основні напрями аналізу розрахункових операцій:

- аналіз обсягів та динаміки розрахункових операцій;
- аналіз структури розрахунків;
- аналіз конкурентоспроможності банку за наданням послуг з розрахунково-касового обслуговування;
- аналіз розрахункових операцій, як частки пасивних операцій банку, для подальшого формування своїх ресурсів для проведення кредитних та інших активних операцій;
- аналіз розрахункових операцій для виконання вимог статей 6, 15, 16 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (обов'язковий та внутрішній фінансовий моніторинг) [1].

Характеристика обсягів та динаміки розрахункових операцій визначається на підставі:

- кількості клієнтів та кількості відкритих рахунків / зміни за досліджуваний період;
- кількості проведених транзакцій (платежів) / зміни;
- обороти за рахунками клієнтів в грошовому еквіваленті (списання – за дебетом, зарахування – за кредитом рахунків) / зміни.

Для визначення структури розрахунків банки використовують різні аналітичні засоби для поділу розрахунків для виділення:

- за одержувачами (податкові органи, органи соціального страхування, митниця, ІТ-компанії, зернотрейдери, металургійні компанії);
- за платниками (для виділення груп компаній, пов'язаних між собою діловими відносинами, або структурою власності, для визначення сегменту ринку, на якому працюють клієнти).

При аналізі конкурентоспроможності банку за наданням послуг з розрахунково-касового обслуговування, визначають:

- кількість послуг, якими користується клієнт банку окрім розрахунково-касового обслуговування;
- протягом яку часу клієнт обслуговується в банку;
- кількість контрагентів клієнта, які також обслуговуються в цьому банку;

- розмір комісій за обслуговування;
- переваги банку щодо розрахунково-касового обслуговування.

При аналізі розрахункових операцій для виконання вимог статей 15, 16 Закону [1] банк повинен застосовувати спеціальне програмне забезпечення для виявлення, своєчасної реєстрації та відправки повідомлення до спеціально уповноваженого органу про операції, які підлягають обов'язковому та внутрішньому фінансовому моніторингу.

Для виконання вимог статті 6 Закону [1] проводити аналіз відповідності фінансових операцій, що проводяться клієнтом, наявній інформації про зміст його діяльності та фінансовий стан з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу.

Аудит розрахункових операцій банку входить до програми аудиту підрозділу внутрішнього аудиту банку. Для проведення аудиту розрахункових операцій відповідальний підрозділ внутрішнього аудиту складає програму аудиту, в якій комплексно підходить до вивчення предмету аудиту, визначає теми аудиторських завдань:

- аудит порядку відкриття / внесення змін / закриття рахунків;
- аудит виконання банком зобов'язань перед клієнтами за договором на розрахунково-касове обслуговування;
- аудит списання комісій за розрахунково-касове обслуговування з клієнтів банку та погашення заборгованості у разі відсутності коштів у клієнтів;
- аудит порядку відображення у бухгалтерському обліку розрахункових операцій, здійснених через віддалені канали зв'язку (інтернет-банкінг);
- аудит порядку здійснення та бухгалтерського обліку валютно-обмінних операцій, операцій із конвертації іноземних валют при розрахункових операціях з нерезидентами;
- аудит контрольних механізмів при провадженні функції фінансового моніторингу щодо розрахункових операцій клієнтів банку.

Так, при внутрішньому аудиті порядку відкриття / внесення змін / закриття рахунків необхідно перевірити дотримання законодавства та внутрішніх правил банку щодо обґрунтованості відкриття рахунків, повноти надання документів клієнтами для відкриття / закриття рахунків, формування юридичної справи клієнта та актуалізації документів юридичної справи при внесенні змін до складу розпорядників / засновників / бенефіціарних власників (контролерів).

При аудиті виконання банком зобов'язань перед клієнтами за договором на розрахунково-касове обслуговування повинно бути встановлено дотримання банком операційного часу при проведенні платежів, черговість платежів, своєчасність доведення до клієнтів змін щодо розрахунково-касового обслуговування.

При аудиті списання комісій за розрахунково-касове обслуговування з клієнтів банку необхідно перевірити відповідність розміру комісії підписаному банком з клієнтом договору, своєчасність списання та дії банку у разі відсутності коштів на рахунку клієнта.

Аудит порядку відображення в обліку розрахункових операцій, здійснених через віддалені канали зв'язку (інтернет-банкінг), повинен встановити цілісність банківської системи, а саме: своєчасне списання / зарахування коштів клієнтам, які обслуговуються в банку через інтернет-банкінг та одночасне відображення руху коштів таких клієнтів у бухгалтерському обліку розрахункових операцій банку в цілому.

При аудиті порядку здійснення та бухгалтерського обліку валютно-обмінних операцій, операцій із конвертації іноземних валют при розрахункових операціях з нерезидентами необхідно перевірити дотримання банком законодавства щодо валютного контролю.

Аудит контрольних механізмів при провадженні функції фінансового моніторингу щодо розрахункових операцій клієнтів повинен встановити сукупність заходів, які здійснюються банком у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». - Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>.

УДК 338.2+339.56

Далакян А.А.,
здобувач ступеня магістра
Зубко Т.Л., к.е.н.,
доцент кафедри
Київський національний торговельно-
економічний університет
м. Київ, Україна

ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗЕРНОТРЕЙДЕРСЬКИХ КОМПАНІЙ

На сьогоднішній день аграрний сектор посідає ключове місце в експортній діяльності країни. За даними Державної служби статистики України, лише за I півріччя 2017 року аграрна продукція становила близько 43% усього експорту товарів з України, що майже в два рази перевищує

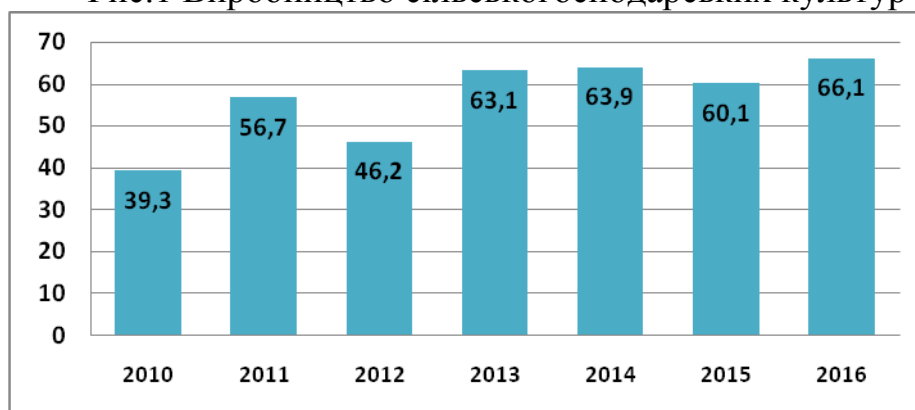
«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

експорт металургійної продукції, яка займаючи друге місце, становить 22% в структурі експорту за той самий період [1].

Розглядаючи галузі сектору АПК, особливу увагу слід приділити саме ринку зернових культур, як тому, що склав близько 35% від експортної частки АПК за 2016 рік, що у грошову еквіваленті становить більш ніж 6 млрд. дол. США.

За даними Державної служби статистики України в 2016 році було зібрано більш ніж 66 млн. т. (Рис.1), що є найбільшим врожаєм в історії країни. За даними Міністерства сільського господарства США (USDA), в 2016/17 маркетинговому році було продано більш ніж 18 млн. т. пшениці, що суттєво перевищує показники за 2013–2016 роки. Щодо кукурудзи, то цей показник складає більш ніж 21 млн. т. за 2016/17 маркетинговий рік, це близько 15% від загальних показників у світі, також слід відмітити, що в цьому році продажі української кукурудзи впадуть, а світовий рівень продажів – навпаки, зросте більш ніж на 10%. Що стосується ячменю, то ситуація, також, є достатньо позитивною, за 2016/17 маркетинговий рік було продано 5,5 млн. т., а це близько 18,6% від світових продажів [2].

Рис.1 Виробництво сільськогосподарських культур

Експортну діяльність з боку України ведуть зернотрейдерські компанії. Купуючи зерно на внутрішньому ринку у українських господарств, компанії експортують його, як правило, морським транспортом, шляхом торгів на біржі, отримання тендерів тощо.

Наразі, лише одна державна компанія входить до списку найбільших експортерів зернових в Україні («Державна продовольчо-зернова корпорація України»), решта компаній є українськими або представництвами іноземних компаній. Найбільшими експортерами пшениці за 2016/17 маркетинговий рік (липень-червень) є наступні компанії «Нібулон» (8,4%), «Кернел» (7,2%), «Каргілл» (5,6%), ДПЗКУ (4,8%), Луї ДРЕЙФУС УКРАЇНА ЛТД 3,6%). На ринку кукурудзи лідирують «Кернел» (7,9%), «Нібулон» (7,8%), ADM (4,7%), ДПЗКУ (4,2%). Стосовно ячменю, п'ятірку лідерів складають наступні компанії: «ГранумІнвест» (12% від загального обсягу), «Нібулон» (10,6%), ДПЗКУ (7,6%), «Кернел» (6,5%), ADM (5,7%).

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Розглядаючи ключові країни-імпортери зернових культур, безсумнівним лідером виступає Єгипет, через продаж в країні субсидованого хліба. Так наприклад, п'ятірка країн-імпортерів кукурудзи виглядає наступним чином: Єгипет (16,3%), Нідерланди (11,8%), Іспанія (11,7%), Іран (10,8%) та Італія (7,6%). Лідерами за купівлею пшениці є Індія (16,7%), Єгипет (14,3%), Бангладеш (9,8%), Індонезія (9,2%) і Таїланд (9,1%). Що ж стосується ячменю, п'ятірку складають такі країни – Саудівська Аравія (42,6%), Лівія (17,8%), Китай (5,6%), Алжир (4,2%) та Йорданія (4,2%).

Беручи до уваги вище наведену інформацію, розглянемо принцип роботи зернотрейдерських компаній в Україні.

Діяльність та етапи роботи компанії залежить від багатьох факторів, таких як позиція компанії на ринку, її потужності, інфраструктура, існуючі партнери тощо.

Якщо компанія веде діяльність з продажу зерна на торгівельній біржі, вона повинна відштовхуватися від ціни на ф'ючерси на відповідний сорт зерна, розраховувати ціну на продукт у майбутньому, адже ціни на зерно є дуже нестабільними і чутливими до багатьох факторів, що можуть легко впливати на падіння або зростання курсу цінних паперів. Компанія може займати довгу позицію (лонг) або коротку позицію (шорт). За першого варіанта компанія купує зерно, але не продає його, очікуючи підвищення цін, що і є основною методом даної стратегії, основними недоліками цієї стратегії є невинуватість, коли компанія не може вести торгівельну діяльність через брак коштів, які були витрачені на купівлю товару (стосується малих чи середніх компаній), падіння цін, витрати на зберігання товару тощо. За другого варіанту, компанія укладає угоду не маючи достатнього рівня продукції, але сподівається придбати його в майбутньому за нижчою ціною. Основними недоліками такої діяльності є такі як підвищення цін, або якщо ціни будуть залишатися без змін, компанії доведеться купувати товар за підвищеною ціною аби не затримувати відправку товару або в останній момент, що може призвести до подальших затримок з господарством, яке вирощує зерно, а отже і до затримання терміну поставки товару, що безумовно спричинить великі витрати за відшкодування.

Купуючи зерно, компанія в першу чергу повинна перевірити продавця та акредитувати його, відділ з управління ризиками зробить запит і перевірить фінансовий стан потенційного продавця, сюрвейер – особа що займається перевіркою якості зерна, буде направлений для перевірки якості продукції. Тільки після умов вказаних вище, компанія може вести торгівельну діяльність з постачальниками продукції. Дуже важливо, щоб майбутній партнер мав позитивну фінансову репутацію, навіть якщо зерно буде нижчої якості – остаточна сума контракту буде

знижена або товар буде повернено продавцеві (відбувається крайнє рідко), проте якщо виявиться, що товар який придбала компанія був проданий через третіх осіб, підставні фірми і не було сплачено ПДВ, яке за нинішніми законами повертається до експортера у вигляді відшкодувань впродовж місяця, компанія не зможе повернути відшкодування ПДВ, а отже не тільки не отримає прибутку, а й понесе значні збитки.

Важливим фактором роботи компанії є інфраструктура, чим більші потужності компанії щодо зберігання та транспортування зерна, тим більші можливості компанії в сфері логістики, як в сфері, що наразі є однією з головних проблем аграрних компаній. Так, наприклад, «Укрзалізниця» в січні – вересні перевезла 27,4 млн т зернових вантажів, що порівнюючи з вище наведеною інформацією є недостатнім показником для експортерів. Прикладом важливості розвитку логістики є Росія. Через недостатні потужності, цьогорічний рекордний зерновий врожай може бути втрачений, країна не може транспортувати стільки зерна, а елеватори (споруди для зберігання зерна) переповнені [3].

Отже, на сьогоднішній день Україна є однією з найпотужніших держав-експортерів зерна, маючи величезний потенціал для вирощування основних зернових культур, Україна продовжує нарощувати темпи врожайності, а отже і експорту основних зернових культур. На ринку України працюють національні та міжнародні компанії, які інвестують та розвивають існуючу інфраструктуру в країні.

ДЖЕРЕЛА

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Електронний ресурс, - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства сільськогосподарства США. Електронний ресурс, - Режим доступу: <https://www.usda.gov/>
3. Офіційний сайт Публічного акціонерного товариства «Українська залізниця». Електронний ресурс, - Режим доступу: <https://www.uz.gov.ua/>

УДК 346.2:351

Дворецький Д.,
здобувач ступеня бакалавра
Фещук М.Ю.
викладач кафедри
Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ВПЛИВ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БУЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА

На забезпечення умов економічного зростання підприємства впливають такі чинники, як нестабільна політична і соціально-економічна

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

ситуація в країні, міжнаціональні, регіональні, територіальні конфлікти, недосконалість законодавства, криміналізація суспільства, шахрайство, корупція та інші. Ситуація, що склалася в Україні, вимагає створення на підприємствах системи захисту від можливих загроз та провадження системи економічної безпеки.

Економічна безпека - це захищеність суб'єктів соціально-економічних відношень на всіх рівнях, починаючи з держави і закінчуючи кожним її громадянином від негативних впливів зовнішнього та внутрішнього середовища, а також спроможність швидко усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, що не позначаються негативно на його діяльності [4].

Проблемі забезпечення економічної безпеки підприємства присвячені численні роботи вітчизняних і зарубіжних авторів, які займаються цією проблемою і не існує єдиної думки з приводу визначення категорії економічної безпеки підприємства та чинників, що їх формують.

Забезпечення економічної безпеки підприємства можна розглядати як процес попередження різноманітних збитків, що можуть виникнути під дією несприятливих чинників на всіх напрямках господарської діяльності підприємства. Негативні впливи можуть здійснювати як внутрішні, так і зовнішні чинники.

До внутрішніх чинників відносять: параметри діяльності підприємства, які перебувають під його контролем або є об'єктивними випадковими характеристиками складників підприємства. Складовими внутрішнього середовища підприємства найчастіше виділяють:

- фінанси, як головна складова спроможності пристосовуватися до мінливого та невизначеного середовища;
- техніко-технологічні особливості, що визначають відповідність технологій підприємства стандартам та потенціалу для розвитку;
- кадровий склад як поєднання інтелектуального потенціалу підприємства, ефективного планування та управління персоналом;
- правова система забезпечення діяльності підприємства.

До зовнішніх чинників, що справляють найбільший вплив на економічну безпеку підприємства на рівні держави відносять: соціально-економічні умови розвитку малого та середнього бізнесу; демографічну ситуацію в країні, регіоні та області; державну політику у сфері трудових відносин; зміни законодавчої бази та її досконалість; попит та пропозиція на ринку товарів та, яка регулює економічний та соціальний розвиток країни, її безпеку.

Таким чином, відповідно до вищевикладеного, загрози економічної безпеки підприємства можна розділити на зовнішні (конкуренти, контрагенти, партнери) і внутрішні (персонал). Рівень економічної безпеки підприємства залежить від того, наскільки ефективно його керівництво і

спеціалісти будуть спроможні уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складових зовнішнього і внутрішнього середовища. Для підтримки стійкості підприємства в умовах нестабільної економіки необхідно враховувати всі види чинників, як внутрішні, притаманні виробничій діяльності, так і зовнішні, які впливають на підприємство опосередковано.

Перелік ймовірних загроз для певного підприємства необхідно виявити, ідентифікувати, проаналізувати для проведення класифікації чинників загроз та володіти даними про їх максимальний набір, які генерують небезпеку діяльності промислового підприємства.

У наукових колах не існує єдиного підходу відносно складу чинників загроз та їх характеристик. І. Балабанов вважає, що науково обґрунтована класифікація чинників загроз дозволяє чітко визначити місце кожного в їх загальній системі [1]. Значення проблеми класифікації факторів чинників загроз деякі вчені, наприклад В. Гранатуров, І. Литовченко, дещо перебільшують, оскільки: 1) жодна класифікаційна система не може набувати остаточного вигляду, тому що періодичність виникнення нових факторів загроз дуже швидка; 2) в класифікаційній системі неможливо повністю врахувати всі існуючі фактори загроз або побудувати таку класифікаційну систему, в якій деякі фактори загроз не повторювалися б в різних групах факторів; 3) будь-яка класифікаційна система – це суб'єктивний погляд автора на проблему класифікації загроз її факторів [2].

Внутрішні й зовнішні загрози потребують різних засобів їх попередження чи подолання, і тому визначення їх складу саме за цими групами має бути здійснено під час управління економічною безпекою підприємства. Формування системи економічної безпеки підприємств є однією з актуальних проблем сучасної економічної науки. Таким чином, система управління економічною безпекою підприємства це формування адаптивних реакцій на дію загроз у будь-якій сфері його життєдіяльності і, як наслідок, – забезпечення стабільного і максимально ефективного функціонування підприємства та високого потенціалу розвитку в майбутньому.

ДЖЕРЕЛА

1. Балабанов И.Т. Риск – менеджмент / И.Т. Балабанов – М.: Финансы и статистика, 1996. – 192 с.

2. Внукова Н.М. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств: проблеми теорії та практики. Монографія. / Н.М. Внукова, В.А. Смоляк. – Х.: “Інжек”, 2006. – 184 с.

3. Гранатуров В.М. Управление предпринимательскими рисками: вопросы теории и практики / В.М. Гранатуров, И.В. Литовченко – Одесса: МЧП “Эвен”, 2005. – 204 с.

4. Донець Л.І. Економічна безпека підприємства: Навч. пос. / Л.І. Донець, Н.В. Ващенко – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 240 с.

УДК 339+368.021

Деденко Л. В.,
здобувач ступеня бакалавра
Сосновська О. О., к.е.н. доц.,
доцент кафедри
Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

СТРАХОВИЙ РИНОК В УМОВАХ СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Протягом останніх років головною ознакою розвитку світового господарства є глобалізація. Глобалізація страхових відносин є процесом стирання законодавчих та економічних бар'єрів між національними страховими ринками, що відбувається під впливом змін у світовій економіці, і має на меті формування глобального страхового простору. Страховий ринок, як невід'ємна складова фінансового ринку, найперша зазнала глобалізаційних впливів.

Світовий ринок страхування охоплює всю сукупність міжнародних страхових операцій. Світовий страховий ринок сформований на основі інтеграції страхових ринків високорозвинутих країн світу, підштовхує менш розвинуті національні страхові ринки до адаптації місцевих стандартів до міжнародних. Країна, яка не враховує глобальних аспектів розвитку страхової сфери, ризикує залишитися далеко позаду від лідерів світового розвитку та не може розраховувати на взаємовигідне партнерство в міжнародному співтоваристві. До числа країн, страхові ринки яких розвиваються та входять до перефірії світового страхового ринку, відноситься і Україна.

Аналізуючи дані Інституту страхової інформації, які проводять щорічні світові дослідження, першу десятку рейтингу за розмірами валових страхових премій в 2016 році займає США, Японія, Китай. Україна ж посідає останні позиції в списку разом з Мальтою, Угорщиною, Перу і іншими (табл. 1) [1]. Загалом, протягом останніх років суттєвих змін у рейтингу і складі не відбулося, стан України свідчить про те, що страховий ринок характеризується як малорозвинений та має ряд невіршених проблем.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Сучасні тенденції на ринку страхування у світі говорять про трансформацію його інститутів та посилення зв'язків та взаємодії між країнами з фінансової точки зору. На сучасному етапі процесів розвитку основними тенденціями сучасного світового страхового ринку є:

1. Формування стратегічних альянсів між компаніями, об'єднання страховиків для формування міжнародних страхових компаній: такі процеси сприяють централізації капіталів і підвищення ефективності

Таблиця 1

ТОП 10 країн світу за обсягом зібраних страхових премій 2016 року, млн дол. США

№	Країна	Загальні види страхування	Страхування життя	Валові зібрані премії	
				Всього	Частка у світі, %
1.	США	558,847	793,538	1,352,385	25,58
2.	Японія	354,053	117,243	471,295	9,96
3.	Китай	262,616	203,515	466,131	9,85
4.	Великобританія	199,369	104,839	304,208	6,43
5.	Німеччина	152,817	84,826	237,644	5,02
6.	Франція	94,661	120,360	215,021	4,54
7.	Північна Корея	104,169	66,694	170,862	3,61
8.	Італія	122,438	39,945	162,383	3,43
9.	Канада	49,976	64,547	114,523	2,42
10.	Тайвань	84,493	16,952	101,445	2,14
	Україна	489	113	602	0,01
Всього у світі		2,115,172	2,617,016	4,732,188	100,00

функціонування страхових компаній порівняно з тими, які не увійшли до фінансових об'єднань;

2. Злиття банківського та страхового капіталу: співробітництво дозволяє вирішувати проблему недостатньої капіталізації за рахунок перерозподілу коштів усередині групи [4];

3. Модернізація традиційних форм і видів страхових послуг та поява нових, зміна попиту та підвищення культури населення на послуги страхування: зростання вимог покупців страхових продуктів та поліпшення якості страхових послуг, зростання попиту на продукти страхування життя, пенсійне страхування [2];

4. Використання ІТ-технологій у діяльність страховиків та страхових посередників: сприятиме прискоренню процесів глобалізації страхового бізнесу, забезпечення виходу страхових компаній на нові сегменти фінансового ринку;

5. Посилення ролі страхових організацій на фінансовому ринку як інституціональних інвесторів та концентрація іноземного капіталу на національних ринках страхування: наявність потенціалу для розвитку накопичувальних видів страхування життя за участю іноземного капіталу, надання якісних послуг клієнту з використанням зарубіжного досвіду;

6. Вихід іноземних страховиків на національний страховий ринок: це призведе до розширення інфраструктури страхових ринків, появи нових страхових продуктів, переміщення страхових фінансових потоків та формування нових фінансових центрів;

7. Об'єднання страховиків та концентрація на ринку страхових посередників: формуються сильні міжнародні страхові брокери та міжнародні страхові компанії.

Наслідки впливу глобалізації світового ринку страхових послуг на національні страхові системи може бути як позитивним, так і негативним.

Позитивні наслідки: залучення іноземного капіталу для розвитку страхової сфери; активізація діяльності національних страховиків через посилення конкуренції серед страхових компаній внутрішнього ринку; розширення різноманітності та покращення якості страхових послуг; використання новітніх страхових інформаційних технологій; проникнення національних страхових компаній на ринки інших країн.

Негативні наслідки: загроза банкрутства; втрата державного та національного контролю при значній участі іноземних інвесторів; ускладнення страхового нагляду держави; відтік страхового капіталу за кордон; обмеження можливості держави з використання механізмів активної соціальної політики в галузі пенсійного та медичного страхування.

Враховуючи вищевикладене, можна сказати, що вплив глобалізації на страховий ринок є неминучим для кожної країни. Сучасні економічні процеси на міжнародному страховому ринку створюють якісно новий страховий простір, яких характеризується динамізмом, лібералізацією, різноманітністю форм і видів страхової діяльності, що сформувало тенденцію до глобалізації світового страхового ринку. Глобалізація страхових відносин має свої прояви та особливості, які несуть як позитивні, так і негативні зміни, що надають світовому та національним ринкам характер нестійкої рівноваги, яка потребує постійного аналізу та дослідження.

ДЖЕРЕЛА

1. International Insurance Fact Book 2017 [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.iii.org/publications/international-insurance-fact-book-2017/download-by-chapter>

2. Бунін С. В. Сучасний стан і тенденції світового ринку страхових послуг [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/ef6ddbc82b7c36813c06b71241be4f2b.pdf>

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

3. Цуркан І. М. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток страхового ринку України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/146446/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%20%D0%A6%D1%83%D1%80%D0%BA%D0%B0%D0%BD%2c%20%D0%93%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

4. Шевченко В. І. Визначення стратегічних напрямів подальшого розвитку міжнародного страхового ринку в умовах глобалізації [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://nfp.gov.ua/files/sk_%202016.pdf

УДК339.721:346.2

Довгопол О.І.
здобувач ступеня магістра
Васечко Л.І., к.е.н.,
доцент кафедри
Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі господарської діяльності, підприємства вступають у певні економічні відносини з іншими суб'єктами ринку, фізичними особами, державними органами, тощо. Внаслідок цього підприємства здійснюють відповідні господарські операції, результатами яких є утворення зобов'язань, які в майбутньому підприємство повинно буде погасити. Для цього потрібне ефективне управління діяльністю підприємства та контроль за станом його господарської діяльності. Найбільш повну характеристику здатності підприємства своєчасно і в повному обсязі здійснювати розрахунки за своїми зобов'язаннями можна здійснити, провівши оцінку показників ліквідності і платоспроможності.

В умовах зростання конкуренції між підприємствами все більшого значення набувають практичні підходи до аналізу показників ліквідності й платоспроможності. Так, фінансовий стан підприємства визначає конкурентоздатність, можливості ділового співробітництва, оцінює, наскільки гарантовані економічні інтереси самого підприємства і його партнерів у фінансовому й виробничому відношеннях.

До сьогодні не існує єдиного підходу щодо трактування таких понять, як «ліквідність» та «платоспроможність», хоча вони й використовуються для аналізу фінансового стану підприємства паралельно. Так, питаннями дослідження ліквідності та платоспроможності на підприємствах займаються як зарубіжні, так і

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

вітчизняні спеціалісти і практики, а саме: Ковальов В.В., Грачов А.В., Шеремет А.Д., Тарасенко Н.В., Мних Є.В., та інші. Серед вітчизняних науковців, які вивчали питання ліквідності та платоспроможності підприємства варто виділити таких вчених, як Бутинець Ф.Ф., Білик М.Д., Савицька Г.В., Чумаченко М.Г. та інші. Ці вчені по-різному тлумачать визначення суті понять «ліквідність» та «платоспроможність». Деякі науковці ототожнюють ці поняття та вважають, що ліквідність і платоспроможність – це здатність підприємства виконувати відповідні поточні та зовнішні зобов'язання [1]. Однак, на нашу думку, при визначенні ліквідності та платоспроможності підприємств як об'єкта аналізу, ототожнення цих понять навряд чи виправдано, оскільки кожне з них має власний економічний зміст і, оскільки, виникають суперечки під час визначення відмінностей між ними, що потім викликає так звану підміну понять, то існує актуальність їх розмежування, а також дослідження економічного змісту.

В процесі дослідження виявлено, що поняття ліквідності та платоспроможності підприємства доповнюють одне одного. Так, ліквідність підприємства – це здатність перетворювати активи на грошові кошти, без значної втрати їх вартості, задля ефективного функціонування підприємства, а платоспроможність підприємства – це його здатність у повному обсязі та у визначений термін розрахуватися за своїми зобов'язаннями за допомогою грошових ресурсів та інших активів. В цілому, взаємозв'язок ліквідності та платоспроможності полягає в тому, що за необхідності, перетворивши ліквідні активи в готівку, підприємство зможе швидко погасити свої зобов'язання.

Зауважимо, що активи, які перебувають у розпорядженні підприємства, повинні швидко перетворюватись на грошові кошти, щоб забезпечити безперервність руху капіталу. Для цього важливо правильно визначити та дослідити такий показник фінансового стану підприємства, як ліквідність, щоб мати не лише методи контролю за нею, а й засоби щодо її управління. В свою чергу, зазначимо, що правильне управління платоспроможністю підприємства є найефективнішим способом зниження та запобігання комерційних ризиків. Так, управління ліквідністю – це розміщення коштів підприємства таким чином, щоб можна було достатньо швидко реалізувати свої активи і отримувати грошові кошти для оплати своїх зобов'язань, а говорячи про управління платоспроможністю підприємства, слід розуміти цілеспрямовану діяльність керівництва підприємства направлену безпосередньо на забезпечення його платоспроможності, а також покращення ефективності використання грошових ресурсів, що надійшли до підприємства в результаті операційної діяльності та виникнення боргових зобов'язань.

Дослідження ліквідності та платоспроможності підприємства, дає змогу виявити його існуючі проблеми, зрозуміти причину їх виникнення та знайти шляхи їх вирішення. Аналіз фінансового стану підприємства здійснюється з використанням фінансових показників, серед яких важливе місце займають показники ліквідності та платоспроможності. Так, до групи показників ліквідності відносяться наступні: коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності. Основними показниками платоспроможності є такі коефіцієнти як коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт залежності власного капіталу, коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами, коефіцієнт маневреності робочого капіталу, коефіцієнт покриття запасів та коефіцієнт фінансового левериджу.

Детальний аналіз цих показників дає можливість найбільш правильно оцінити фінансовий стан будь-якого підприємства. В цілому ж зниження показників ліквідності і платоспроможності свідчить про те, що фінансовий стан підприємства погіршується, і навпаки, підвищення даних показників свідчить про його покращення.

ДЖЕРЕЛА

1. Давиденко Н.М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства / Н.М.Давиденко // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – №2. – С.36-40.

УДК 339.13+336.2

Дяченко В.В.,
здобувач ступеня магістра
Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна

ПОДАТКОВА СКЛАДОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Українська легка промисловість сьогодні є потужним багатогалузевим комплексом з виробництва товарів народного споживання та однією із небагатьох галузей господарства зі швидким обертанням капіталу.

Всесвітнім економічним форумом опубліковано рейтинг країн світу за Індексом глобальної конкурентоспроможності 2017-2018. Україна посіла 81-е місце серед 137 країн світу[9].

Ситуація, що склалася на ринку товарів легкої промисловості, свідчить про відсутність рівних умов конкуренції на внутрішньому ринку через наявність контрабандної та контрафактної продукції, а також

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

можливість торгівлі імпортною продукцією без обліку та відповідного оподаткування [3, с.8].

За даними УНІАН на внутрішньому ринку України 58% товарів легкої промисловості - це імпорт, 20,8% - контрабанда або тіньовий бізнес, власне виробництво становить 14,7% та секонд-хенд – 6,5% [7].

У табл. 1 наведено дані експорту та імпорту товарів легкої промисловості та загальні обсяги зовнішньоекономічної діяльності України за останні роки[1].

Таблиця 1

Експорт-імпорт товарів України млн.дол.США

Найменування	Експорт		Імпорт		Відносні відхилення	
	2015	2016	2015	2016	Експорт	Імпорт
Всього продукції	38127	36362	37516	39250	95,4	104,6
Легка промисловість	899,6	963,1	1830,1	2023,9	107,1	110,6
Частка ЛП у експорті-імпорті всієї продукції	2,4	2,6	4,9	5,2	-	-

Зміни експорту та імпорту залишаються стабільними. За даними табл. 1 надходження на ринок зарубіжних товарів майже вдвічі більше ніж товарів, які експортуються. Причиною низького рівня експорту є жорсткі конкурентні умови та тінізація ринку легкої промисловості. Найбільшими постачальниками на український ринок, за інформацією Міністерства економічного розвитку та торгівлі, є Китай, Туреччина та Росія[8].

Продукція українських підприємств легкої промисловості, за даними 2016 р. опублікованими Міністерством економічного розвитку та торгівлі, присутня на ринках 92 країн світу. Найбільшими споживачами є ЄС – 594,2 млн. дол. США, Росія – 39,8 млн. дол. США, Білорусь – 7,9 млн. дол. США[8].

В 2010 році була спроба підтримати конкурентоспроможність вітчизняної легкої промисловості, звільнивши підприємствагалузівід податку на прибуток на 10 років [6].

Шість років після прийняття кодексу свідчать про скорочення частки збиткових підприємств легкої промисловості у загальній їх кількості (табл. 2)[1].

Таблиця 2

Чистий прибуток (збиток) підприємств легкої промисловості

Показники	2012	2013	2014	2015	2016
Підприємства, які одержали прибуток (у % до загальної кількості підприємств)	62,4	66,2	68,7	76,7	76,7
Підприємства, які одержали збиток (у % до загальної кількості підприємств)	37,6	33,8	31,3	23,3	23,3

Але податкові пільги не змогли змінити негативну динаміку прямих іноземних інвестицій. Сума інвестицій зменшується третій рік поспіль (див. табл. 3)[1].

Таблиця 3

Прямі іноземні інвестиції у легку промисловість України

Показники	2014	2015	2016
	млн. \$	млн. \$	млн. \$
Загальна сума інвестицій	134,3	127,2	116,9
Сума інвестицій на 1 грн. виручки від реалізації продукції, грн.	0,012	0,007	0,006
Ланцюговий темп приросту загальної суми інвестицій, %	X	-5,3	-8,1
Базовий темп росту суми інвестицій на 1 грн. виручки від реалізації продукції, %	X	58,3	50,0

Незважаючи на податкові пільги для підприємств легкої промисловості, зростання інвестицій у галузь не спостерігається. Причинами є незахищеність інвестицій в зв'язку з недовірою потенційних інвесторів до судової влади; потужний вплив закордонних конкурентів; високий рівень корупції в органах влади; політична та економічна нестабільність в країні.

Для заохочення іноземного інвестування необхідно організувати захист прав інвесторів та законодавчо забезпечити страхування інвестицій від некомерційних ризиків. Одним з основних шляхів розвитку підприємств легкої промисловості та покращення їх інвестиційної привабливості має бути відмова від давальницьких схем. Також, необхідно децентралізувати податкову систему та мотивувати участь в інвестиційній діяльності місцеві органи управління. Необхідно протидіяти впливу капіталу за рахунок регулювання трансфертного ціноутворення, запобігати вимиванню інвестиційних ресурсів промислових підприємств.

ДЖЕРЕЛА

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

2. Головні події. Укрлегпром [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrlegprom.org.ua/>
3. Грищенко І. М. Легка промисловість України: реалії та перспективи розвитку. Експертно-аналітична доповідь/ Колектив авторів під науковою редакцією д.е.н., професора, член-кор. НАПН України. – К.: КНУТД, 2015. – 82 с.
4. Касьян З. Е. Діагностика інноваційної діяльності вітчизняних підприємств легкої промисловості / З. Е. Касьян, Т. Є. Воронкова // Вісник КНУТД. – 2012. – № 1. – С. 145–152.
5. Фаріон, Н. О. Сучасний стан легкої промисловості України: проблеми та шляхи їх вирішення [Текст] / Н. О. Фаріон // Ефективна економіка. – 2015. – № 10.
6. Податковий кодекс України Кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010.
7. Україна збільшила виробництво товарів легкої промисловості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.unian.ua/industry/2206979-ukrajina-zbilshila-virobnitstvo-tovariv-legkoji-promislovosti.html>
8. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: www.me.gov.ua.
9. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2017-2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krayin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2>

УДК 346.2:336.279

Єсіпенко Л.І.,
здобувач ступеня магістра
Лойко Д.М., к.е.н., доц.
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, Україна

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Можна виділити наступні групи методів діагностики стану економічної безпеки, до яких відносять моделі оцінки фінансового стану підприємства та ймовірності його банкрутства, які запропоновані багатьма науковцями (табл. 1). Моделі оцінки фінансового стану підприємства та ймовірності його банкрутства в більшості представлено у вигляді рівнянь множинної кореляції, коефіцієнти в яких отримано шляхом опрацювання великих масивів даних.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Таблиця 1

Моделі оцінки фінансового стану підприємства та ймовірності його банкрутства (складено авторами за науковими джерелами [1-4])

Автор моделі	Рівняння та складові елементи моделі
Модель Е. Альтмана	$Z = 1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + 0,999x_5,$ <p>де, x_1 – відношення власних оборотних засобів до вартості активів; x_2 – відношення чистого прибутку до вартості активів; x_3 – відношення прибутку (до сплати податків та відсотків) до вартості активів; x_4 – відношення власного та залученого капіталу; x_5 – відношення виручки від реалізації до вартості активів.</p>
Двофакторна модель М.А.Федотової	$Z = -0,3877 - 1,0736 \text{ Кп.л.} + 0,0579 \text{ Кп.з.}$ <p>де Кп.л – коефіцієнт поточної ліквідності; Кп.з. – відношення позикових засобів до валюти балансу.</p>
Модель Г. Спрингейта	$Z = 1,03x_1 + 3,07x_2 + 0,66x_3 + 0,4x_4,$ <p>де, x_1 – відношення оборотного капіталу до суми балансу; x_2 – відношення суми прибутку (до оподаткування) та відсотків (до сплати) до суми балансу; x_3 – відношення прибутку (до оподаткування) до короткострокових зобов'язань; x_4 – відношення виручки від реалізації до суми балансу.</p>
Модель Р. Таффлера, Г. Тишоу	$Z = 0,53x_1 + 0,13x_2 + 0,18x_3 + 0,16x_4,$ <p>x_2 – відношення вартості оборотних активів до вартості зобов'язань; x_3 – відношення короткострокові зобов'язання до вартості активів; x_4 – відношення виручки від реалізації до вартості активів.</p>
Модель Ж. Конана, М. Голдера	$Z = -0,16x_1 - 0,22x_2 + 0,87x_3 + 0,10x_4 - 0,24x_5,$ <p>де, x_1 – відношення грошових коштів та дебіторської заборгованості до вартості активів; x_2 – відношення власного капіталу та довгострокових зобов'язань до вартості активів; x_3 – відношення фінансових витрат до виручки від реалізації; x_4 – відношення витрат на персонал до доданої вартості; x_5 – відношення прибутку (до сплати відсотків) до залученого капіталу.</p>
Модель О. Зайцевої	$K = 0,25K_{yn} + 0,1K_s + 0,25K_c + 0,25K_{yp} + 0,25K_{фр} + 0,1K_{заг},$ <p>де, K_{yn} – відношення чистого збитку до власного капіталу; K_s – співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованості; K_c – співвідношення короткострокових зобов'язань і найбільш ліквідних активів (зворотна величина абсолютної ліквідності); K_{yp} – відношення чистого збитку до обсягів реалізації продукції; $K_{фр}$ – відношення позикового і власного капіталу; $K_{заг}$ – коефіцієнт завантаження активів</p>
Модель Ж. Депаляна	$N = 25R_1 + 25R_2 + 10R_3 + 20R_4 + 20R_5,$ <p>де, R_1 – відношення суми дебіторської заборгованості, грошових коштів та короткострокових фінансових вкладень до короткострокових зобов'язань; R_2 – відношення капіталу та резервів до вартості зобов'язань;</p>

	R_3 – відношення капіталу та резервів до вартості активів, що вилучені з обігу; R_4 – відношення собівартості реалізованої продукції до вартості запасів; R_5 – відношення виручки від реалізації до дебіторської заборгованості.
Універсальна шести факторна модель	$Z = 1,5x_1 + 0,08x_2 + 10,0x_3 + 5,0x_4 + 0,3x_5 + 0,1x_6,$ де, x_1, x_2 – відношення до зобов'язань "кеш-флоу" та валюти балансу; x_3 – відношення прибутку до валюти балансу; x_4, x_5 – відношення прибутку та виробничих запасів до виручки від реалізації; x_6 – відношення обороту основного капіталу до валюти балансу.
Модель Р. Сайфулліна, Г. Кадикова	$R = 2K_o + 0,1K_{мл} + 0,08K_u + 0,45K_m + K_{нр},$ де, K_o – коефіцієнт забезпеченості власними засобами; $K_{мл}$ – коефіцієнт поточної ліквідності; K_u – коефіцієнт оборотності активів; K_m – рентабельність реалізації продукції; $K_{нр}$ – рентабельність власного капіталу.
Модель Ліса	$Z = 0,063 X_1 + 0,092 X_2 + 0,057 X_3 + 0,001 X_4,$ де, X_1 – відношення суми оборотних активів до вартості активів підприємства; X_2 – відношення суми прибутку від реалізації продукції до вартості активів підприємства; X_3 – відношення суми нерозподіленого прибутку підприємства до вартості його активів; X_4 – відношення суми власного та залученого капіталу підприємства.

Окремої уваги заслуговує методика оцінки ймовірності банкрутства О.О. Терещенка. Наведений рекомендований порядок дискримінантних значень для моделі О.О.Терещенко.

Кожна із наведених моделей передбачає визначення рівня фінансового стану об'єкту економіки та можливості настання його банкрутства на конкретному етапі розвитку, зазвичай коли криза господарювання вже є очевидною. Але вони не можуть використовуватися для визначення рівня економічної безпеки підприємства, оскільки не надають можливість визначити основні джерела загроз за її основними функціональними складовими, окрім фінансової.

Підсистему ранньої діагностики банкрутства підприємства доцільно було б скласти із обраної саме для конкретного підприємства методики оцінки ймовірності настання банкрутства.

Підсистему розробки рекомендацій щодо стабілізації фінансового стану підприємства та попередження процедури банкрутства доцільно формувати у вигляді підсистеми стандартних рішень та підсистеми нестандартних рішень.

ДЖЕРЕЛА

1. Савицкая Г.В. Экономический анализ: учеб. / Г.В. Савицкая. – 11-е изд., испр. и доп. – М.: Новое знание, 2005. – 651 с.
2. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 81 від 27.06.1997 р.– Електронний ресурс: Режим доступу до: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97.
3. Z - модель Альтмана – Економічний портал. – Електронний ресурс: Режим доступу до: economicportal.ru/ponyatiya-all/altman_z_model.html
4. Терещенко О.О. Фінансовасанація та банкрутствопідприємств: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2000. – 412 с.

УДК 346.2:336.717.6

Єфіменко К.О.,
здобувач ступеня магістра
Болгар Т.М., д.е.н.,
завідувач кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ У ТОВ ВТФ «ТРИТОН»

Жодна економіка не може ефективно функціонувати без добре налагодженого грошового обігу, а також раціонального використання грошових коштів. Проте існує ризик зловживань коштами, пов'язаний з крадіжками, використанням не за призначенням, тому постає питання прийняття управлінських рішень щодо використання і надходження коштів, для яких необхідно мати точну і достовірну інформацію щодо їх стану. Саме тому необхідна правильна організація ведення бухгалтерського обліку грошових коштів та розрахункових операцій підприємства, що допоможе уникнути зловживань у цій сфері.

ТОВ ВТФ «Тритон» створено у 1995 році і з того моменту заявило про себе, як про надійне, стабільне і перспективне підприємство. Сьогодні це один з найбільших виробників готової рибної продукції в регіоні: понад 200 найменувань продуктів харчування з натуральної сировини найбільших українських постачальників - риба холодного і гарячого копчення, солоня, в'ялена, маринована риба, пресерви, а також великий асортимент салатів з морської капусти і овочів [1].

Цінова політика ТОВ ВТФ «Тритон» дозволяє гнучко враховувати потреби кожного споживача. Вся продукція сертифікована, відповідає всім встановленим стандартам, не піддається хімічній обробці, проводиться

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

тільки натуральне копчення деревним димом. ТОВ ВТФ «Тритон» забезпечує стабільні поставки власним, спеціально обладнаним автотранспортом по областях України, приділяє велику увагу збереженню продуктів, щоб виконувати всі температурні режими і терміни зберігання.

ТОВ ВТФ «Тритон» працює з найбільшими постачальниками рибної продукції в Україні. Свіжоморожена риба поставляється з Норвегії, Шотландії, США, Іспанії, Чилі, Естонії, В'єтнаму, Китаю. На всю рибну продукцію, як готову, так і свіжоморожену, надаються всі необхідні документи. Компанія швидко розвивається завдяки професіоналізму співробітників, активній маркетинговій стратегії, розширенню асортименту. В своїй діяльності ТОВ ВТФ «Тритон» орієнтується на інтереси споживачів, співробітників компанії, партнерів, засновників і суспільства. Цінності компанії: чесність, відвертість, відданість справі компанії, орієнтація на розвиток і зростання персоналу усередині компанії, постійне підвищення професіоналізму, вдосконалення рівня сервісу для клієнтів, надання виключно якісної продукції.

Ефективність організації облікової політики визначає поточний стан діяльності економічного суб'єкта та подальший шлях його розвитку. Облікова політика – це сукупність принципів, методів та процедур здійснення обліку в системі фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, що сформована на підставі законодавчої бази держави з питань ведення обліку та складання звітності та закріплена відповідним внутрішньо-нормативним актом, а також забезпечує креативний, в межах закону, підхід щодо мінімізації витрат та максимізації прибутку суб'єкта господарювання [2].

На формування облікової політики ТОВ ВТФ «Тритон» впливають такі фактори:

- форма власності та організаційно-правова система;
- галузь або вид діяльності (промисловість, транспорт, будівництво тощо);
- система оподаткування (ставки податків, звільнення від окремих податків);
- ступінь самостійності підприємства (можливість самостійного ухвалення рішень з питань вибору партнерів, ціноутворення);
- технічне забезпечення облікового процесу (наявність програмних продуктів та інформаційних комп'ютерних технологій);
- рівень кваліфікації управлінських та бухгалтерських кадрів;
- система матеріального заохочення та матеріальної відповідальності за коло обов'язків, що виконують працівники.

Складовою організації обліку на підприємстві є перелік документів, що використовуються для первинного відображення господарських операцій, а також перелік облікових реєстрів, необхідних для накопичення

та систематизації інформації. Такий перелік затверджено у наказі підприємства про облікову політику.

Розділи Наказу про облікову політику ТОВ ВТФ «Тритон»:

1. Загальні відомості про підприємство.
2. Форма організації обліку та організація роботи бухгалтерської служби (централізована або децентралізована).
3. Види економічної діяльності, які необхідно обліковувати, і тривалість їх операційного періоду.
4. Робочий план рахунків підприємства.
5. Організація обліку пасивів (капіталу, власності).
 - 5.1. Організація обліку власного капіталу.
 - 5.2. Організація обліку позиченого капіталу (на основі контракту).
 - 5.3. Організація обліку суспільного капіталу (податків і платежів).
6. Організація обліку активів (ресурсів, майна).
 - 6.1. Організація обліку грошових коштів.
 - 6.2. Організація обліку еквівалентних грошових коштів.
 - 6.3. Організація обліку розрахункових операцій .
 - 6.4. Організація обліку запасів і предметів праці.
 - 6.5. Організація обліку засобів праці.
 - 6.6. Організація обліку нематеріальних активів.
 - 6.7. Організація обліку орендних відносин.
 - 6.8. Організація обліку затрат діяльності (за видами діяльності).
 - 6.9. Організація обліку доходів і результатів діяльності (за видами діяльності).
7. Організація роботи апарату бухгалтерської служби.
8. Організація обліку небухгалтерських служб з виконання бухгалтерських робіт.
9. Організація робіт із проведенням інвентаризації.
10. Організація робіт зі складання звітності.

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку ТОВ ВТФ «Тритон» обрало таку форму його організації з відомих чотирьох - створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером. На підприємстві розроблено посадові інструкції, в яких визначаються функції кожного облікового працівника, його обов'язки, відповідальність за ведення обліку. Це створює умови для узгодженої і планомірної роботи облікової служби, одержання своєчасної і якісної облікової інформації, потрібної для управління підприємством.

Аналізуючи характер ведення бухгалтерського обліку у ТОВ ВТФ «Тритон», можна стверджувати про недостатність та незавершеність розробки системи обліково-аналітичної роботи:

- недостатньо розвинута система внутрішньогосподарського контролю;

- певні недоліки у документах, які регламентують роботу облікового апарату: Положення про бухгалтерську службу не розроблене, лише окремими параграфами в Наказі про облікову політику зазначені основні питання щодо організації роботи облікового персоналу;

- в Наказі про облікову політику важливо відокремлювати різні види обліку, за результатами ведення яких складається звітність для різних користувачів; таке розмежування дозволило б гармонійно поєднувати системи фінансового, управлінського та податкового обліку, уникаючи викривлень та помилок у відповідних фінансових, управлінських та податкових формах звітності.

ДЖЕРЕЛА

1. Офіційний сайт ТОВ ВТФ «Тритон». - Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.triton-ua.com/index.html>

2. Поливана Л. Організація облікової політики підприємства / Л. Поливана, А. Губар // Науково-практичний журнал «Бухгалтерський облік і аудит». - № 5, 2015. С. 45-53.

УДК 336+338.2]:351

*Животок Е.Б.,
здобувач ступеня магістра
Кононенко А. И.
старший викладач
Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ОСНОВНОЇ СКЛАДОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ

Кожна організація у ринкових умовах, як відкрита система, що функціонує у складному середовищі, яка характеризується динамікою та нестабільністю. Таке середовище змушує організації адаптуватися до нових умов, потребує нових стратегій розвитку, шляхи удосконалення та стабільності діяльності організації в економічному середовищі.

Проблемам економічної безпеки присвячено багато наукових праць у світовій літературі. Найбільш поглибленим вивченням економічної безпеки організації займалися такі зарубіжні фахівці: Е.А. Олейнікова, А. Козаченко, В. Пономарьова, А. Ляшенко, Т. Сухорукової, І. Л.Плетниковата ін. Серед вітчизняних вчених вагомий внесок у висвітлення даного питання зробили: С.М. Ілляшенко, Т.Б. Кузенко, С. Міщенко, Г.В. Козаченко та ін. Аналіз чималої кількості наукової

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

літератури показав, що на сьогодні немає єдиного визначення поняття «економічна безпека». [1-2]

Сутність економічної безпеки полягає в забезпеченні поступального економічного розвитку суспільства з метою виробництва необхідних благ та послуг, що задовольняють індивідуальні та суспільні потреби.

Економічній безпеці організації властивий подвійний характер:

- з позиції суб'єктів ринку, що взаємодіють з підприємством, серед яких споживачі, суміжники, податкові, кредитні органи тощо.

- з позиції підприємства, це може бути оцінювання фінансово-економічної безпеки, яка полягає у визначенні рівня захищеності його потенціалу і тенденцій до його зміни.

Отже, економічна безпека організації – це такий стан ресурсів та підприємницьких можливостей, за якого гарантується найефективніше їхнє використання для забезпечення стабільного функціонування та динамічного науково-технічного та соціального розвитку, запобігання внутрішнім і зовнішнім негативним впливам (загрозам).[3]

Фінансово-економічна безпека підприємства являє собою такий стан підприємства, який характеризується:

1) уможливленням забезпечити фінансову стійкість, платоспроможність, ліквідність та достатню фінансову незалежність підприємства у довгостроковому періоді;

2) забезпеченням оптимального залучення та ефективного використання фінансових ресурсів підприємства;

3) можливістю ідентифікувати небезпеки та загрози стану підприємства та розробляти заходи щодо їхнього своєчасного усунення;

4) вдосконалювати, самостійно розробляти та впроваджувати фінансову стратегію;

5) ефективністю оцінювання кількісних та якісних показників, які мають граничні значення.

Важливою умовою є ефективне використання ресурсів з метою забезпечення фінансово-економічної безпеки, яку розглядають як:

–сукупність робіт щодо забезпечення максимально високого рівня платоспроможності підприємства та ліквідності його оборотних коштів;

–стан найефективнішого використання ресурсів підприємства, які проявляються у показниках прибутковості та рентабельності, а також управлінні основними та оборотними коштами;

–процес попередження збитків від негативних внутрішніх та зовнішніх дій на економічну безпеку підприємства.

Одним з найважливіших чинників забезпечення фінансової складової фінансово-економічної безпеки підприємства є контроль його господарської діяльності з позиції підвищення ефективного виробництва [4].

Беручи до уваги фактори впливу на економічну безпеку організації можна виділити такі:

- 1) безпосередній вплив – це замовники продукції, власники капіталу, конкуренти, фінансові установи;
- 2) опосередкований вплив – політичне середовище в країні, рівень науково-технічного прогресу, імідж організації;
- 3) підконтрольний вплив - це здатність підприємства впливати на вище перераховані впливи;
- 4) неконтрольований вплив – поведінка конкурентів;
- 5) існуючий загальний вплив – вплив на сфери діяльності підприємства, який потребує перегляд усієї концепції управління;
- 6) можливий частковий вплив – вплив на окремі сфери діяльності підприємства;
- 7) цілеспрямований вплив конкретного елемента середовища;
- 8) не прогнозований вплив середовища – вплив, що не піддається прогнозуванню, вимірюванню та визначенню напряму дії чинника впливу.[5]

Дивлячись на проблематику яка постає перед організаціями на шляху до досягнення прийнятного рівня економічної безпеки організації, існують наступні проблеми:

1. Не використання організаціями передчасного аналізу усунення негативного впливу.
2. Не повний збір інформації як про конкурентів, так і про власний стан діяльності, що включає основні цілі, завдання та стратегію підприємства.
3. Недостатнє застосування аналізу витрат організації на економічну безпеку.
4. Нехтування організації на роботу із загрозами на економічну безпеку
5. Недосконалість законної бази, що призводить до негативних наслідків.

Отже до першочергових завдань, які постають перед підприємством, це насамперед попередити зниження рівня економічної та фінансової безпеки організації, а також можна віднести розробку способів уникнення можливих загроз та напрямів мінімізації негативних впливів, зростання якості збору та аналізу інформації стосовно конкурентного середовища функціонування організації, посилення аналітичної роботи щодо існуючих та можливих витрат виробництва, посилення уваги до інтелектуальної складової тощо.

ДЖЕРЕЛА

1. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
2. Мунтіян В.І. Економічна безпека України. – К.: КВІУ, 1999. – 464 с.
3. Економіка підприємства / За ред. С.Ф. Покропивного – К.: КНЕУ, 2002. – 528 с.
4. Фінансовий менеджмент: підруч. / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. - К.: КНЕУ, 2005. - 536 с.
5. Іванов А., Шликов В. Економічна безпека підприємства. – М., 1995. – 265 с.

УДК 346.2:339.14

Жук Б.Ю.
здобувач ступеня бакалавра
Костриченко В.М., к.е.н.,
доцент кафедри
Національний університет
водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна

АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови становлення ринкових відносин характеризуються загостренням боротьби за ринки збуту, зниженням купівельної спроможності населення, падінням результативності діяльності підприємств тощо. Тому важливим завданням у діяльності будь-якого підприємства є організація ефективної системи збуту, яка може забезпечити необхідну конкурентоспроможність в умовах ринкової економіки. Активізація процесу дослідження розвитку збутової діяльності підприємства є вирішальною умовою соціально-економічного й науково-технічного прогресу усіх країн, не виключенням є і Україна.

Питанням сутності збуту, формування системи збуту, управління збутовою діяльністю і забезпечення ефективного її функціонування в умовах ринкової економіки присвятили багато наукових праць вітчизняні та зарубіжні вчені, такі як: Г. Армстронг, Ф. Котлер, М.М. Єрмошенко, В.Г. Андрійчук, Л.В. Балабанова, А.В. Балабанич, О.С. Белоусова, Г. Дж. Болт, Ю.В. Огерчук, Т.І. Ткаченко та ін. Проте серед них відсутня однастайна думка щодо оцінювання системи збутової діяльності підприємства. Більшість дослідників оцінюють окремі складові системи, а не комплексно її ефективність.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

На думку науковців, комплексна система збутової діяльності складається із:

1) системи ресурсного забезпечення збутової діяльності, що включає підсистеми інформаційного забезпечення, кадрового забезпечення, товарного забезпечення;

2) системи управління збутовою діяльністю, яка включає підсистеми програмування, організації, маркетингового аудиту.

3) системи підтримки збутової діяльності, що включає підсистеми маркетингових комунікацій опосередкованого впливу, безпосереднього впливу та підсистеми сервісної підтримки збуту [3].

Отже, для забезпечення ефективного управління збутом необхідно, щоб ефективно функціонувала уся комплексна система управління збутовою політикою [2].

Збутову діяльність підприємства доцільно аналізувати за такими напрямками:

- аналіз виконання договірних зобов'язань перед покупцями щодо поставок продукції;

- аналіз якості, що поставляється покупцям продукції;

- аналіз показників результативності збутової діяльності;

- аналіз впливу збутової діяльності на прибуток підприємства [4].

До основних показників оцінювання збутової діяльності підприємства, віднесемо:

- ✓ частку збутових витрат по відношенню до витрат операційної діяльності підприємства;

- ✓ частку збутових витрат до обсягу реалізованої продукції.

Варто зауважити, що єдиної загальноприйнятої системи оцінювання ефективності збутової діяльності та управління збутовою діяльністю не існує. Проте в теорії сформована значна кількість показників для контролювання результатів збуту. Ефективність збутової діяльності, насамперед, залежить від ринків збуту, що, своєю чергою, впливає на обсяги продажів, середній рівень цін, дохід від реалізації продукції, суму отриманого прибутку та безпосередньо пов'язана з управлінням [1]. Усі показники ефективності збутової діяльності поділяються на кількісні та якісні.

Кількісна оцінка ефективності системи збуту передбачає порівняння у динаміці та визначення темпів зміни і відхилення показників ефективності збутової діяльності.

До таких показників належать:

- ✓ обсяг збуту (чистий дохід від реалізації продукції); чистий прибуток від реалізації продукції; собівартість реалізованої продукції;

- ✓ рентабельність продукції (розраховується як відношення обсягу збуту до собівартості);

- ✓ середні товарні запаси (розраховується як середнє арифметичне значення обсягу товарних запасів на початок і на кінець періоду);
- ✓ коефіцієнт інтенсивності оборотності товарних запасів (відношення обсягу збуту до середнього обсягу товарних запасів);
- ✓ товарооборотність (кількість днів у певному періоді (році), поділена на коефіцієнт інтенсивності оборотності товарних запасів);
- ✓ частка нереалізованої продукції у вартості товарної маси (відношення собівартості реалізованої продукції до середніх товарних запасів);
- ✓ обсяг збуту та прибуток від реалізації в розрахунку на 1 м² збутової площі підприємства;
- ✓ обсяг збуту та прибуток від реалізації в розрахунку на 1 працівника, що займається збутом;
- ✓ фонд оплати праці збутового персоналу;
- ✓ питома вага фонду оплати праці збутового персоналу в загальному фонді оплати праці підприємства[5].

Найбільш ефективнішими засобами стимулювання збуту товару на ринок є: реклама товару, використання товарного знаку та технічне обслуговування реалізованої продукції. До найважливіших методів стимулювання збуту належить також система формування попиту споживачів і їх потреб шляхом встановлення особистих контактів зі споживачами на місцях реалізації[6].

Отже, управління збутовою діяльністю є складним і багатограним процесом і вимагає постійного аналізу й вдосконалення. Формування новітніх дієвих технологій у системах управління збутовою діяльністю зумовлене поступовим збільшенням обсягів реалізації вітчизняних виробників. Тому першочерговим завданням підприємств є створення ефективної системи управління збутовою діяльністю. Організація збутової діяльності повинна бути частиною стратегії управління підприємством і формуватися у процесі складання виробничої програми підприємства.

ДЖЕРЕЛА

- 1.Азарова Т. В. Технологія оцінки соціальних програм та проектів / Т.В.Азарова, Л. К. Абрамов. – Кіровоград : ІСКМ, 2007. – 100 с.
- 2.Балабанова Л. В. Управління збутовою політикою : навч. посібн. /Л.В. Балабанова, Ю.П. Митрохіна. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 240 с.
- 3.Балабанова Л.В. Маркетинговий аудит системи сбыта: монографія / Л.В. Балабанова, А.В. Балабаниц. – Донецьк: Дон ГУЭТ им. М. Туган – Барановского, 2003. – 189 с.

4.Синяева И. М. Маркетинг в коммерции [Текст] : учебник / И.М. Синяева, С. В. Земляк, В. В. Синяев ; под ред. Л. П. Дашков. – 3-е изд. – Москва: Дашков и К,2011. – 548 с.

5.Шевчик М. Г. Інструменти оцінки збутової політики підприємства / М.Г.Шевчик // Науковий вісник нац.університету біоресурсів і природокористування України . – 10/11/2011. – №154 част.2: Економіка, аграрний менеджмент та бізнес. – С. 324-332.

6.Шпилик С. Управління збутовою діяльністю підприємства / С.Шпилик // Галицький економічний вісник. — 2012. — №4(37). — С.88-95.

УДК 338.2(477):005.966.1

Загоруйко Д. М.,
здобувач ступеня бакалавра
Казак О. О., к.е.н.,
старший викладач
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМКИ ДЕТІНІЗАЦІЇ

Тіньова економіка в Україні є однією з найбільших перешкод на шляху до розвитку конкурентоспроможності країни, економічному та соціальному зростанню, інтеграції в європейське співтовариство. Вона є відображенням активної криміналізації економічних процесів, високої корумпованості органів державної влади та низької правової і податкової культури юридичних та фізичних осіб. Функціонування тіньової економіки поряд з легальною спричинило скорочення в структурі бюджету частки податкових надходжень, що поставило під загрозу реалізацію запланованих державних програм[5].

Під тіньовою економікою розуміють господарську діяльність, що здійснюється поза державним обліком та контролем, а тому не відображається в офіційній статистиці [3]. Для будь-якої країни такий спосіб ведення підприємницької діяльності негативно відбивається на розвитку, адже «тіньові» підприємства не перерозподіляють власних доходів до бюджетів та державних цільових фондів, вони не сплачують податків, збільшуючи власні прибутки.

Існування тіньового сектору економіки в Україні – результат ряду причин: соціально-економічних, політичних, правових і, навіть, морально-етичних[4]. Серед соціально – економічних можна виділити: низький рівень життя населення, який провокує постійне підвищення цін на комунальні послуги та товари щоденного вжитку; наявність територій,

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

непідконтрольних владі, утворених у ході військової агресії на території країни; високий рівень оподаткування. До політичних відносимо високий рівень корупції: за даними рейтингу “Індекс сприйняття корупції 2016” за рівнем корупції Україна посідає 131 місце із 176 країн. Низька ефективність функціонування органів судової системи та недостатній захист прав на рухому та нерухому власність стали правовими причинами тіньової економіки в Україні. Рівень незалежності судової влади та рівень ефективності правової системи в арбітражному врегулюванні оцінюються міжнародними експертами надзвичайно низько (відповідно на 129 і 121 місцях у рейтингу ГІК 2016/2017) [2]. Крім того, лояльне ставлення до ведення господарської діяльності таким способом з боку населення є морально – етичним підґрунтям розвитку тіньового сектору економіки.

Щоб дослідити динаміку рівня тіньової економіки традиційно використовують чотири основних методи: метод збитковості підприємства, метод “витрати населення – роздрібний товарооборот”, електричний, монетарний. Кожен метод розрахунку рівня тіньової економіки охоплює певну сферу національної економіки з відповідно різною часткою в ній нелегального сектору.

Відповідно до методології розрахунку за методом збитковості підприємств тенденція до зменшення рівня тіньової економіки формується в умовах збільшення обсягу прибутків або скорочення обсягу збитків суб’єктів господарювання. Цей метод демонструє тенденцію до скорочення рівня тіньової економіки на 6 відсоткових пункти в порівнянні з минулим роком і загалом склав 28% від рівня офіційного ВВП.

Традиційно високим для економіки України залишається рівень тіньової економіки за методом “витрати населення – роздрібний товарооборот”. Показник за I квартал 2017 року склав 55%. Це лише на 3 відсоткових пункти менше в порівнянні з I кварталом 2016 року.

Методологія розрахунку рівня тіньової економіки за електричним методом полягає в порівнянні приросту внутрішнього споживання електроенергії. За результатами I кварталу 2017 року спостерігаємо скорочення на 2 в.п. у порівнянні з цим самим періодом минулого року і результат у 32% від рівня офіційного ВВП.

Рівень тіньової економіки, розрахований з використанням монетарного методу, скоротився порівняно з показником минулого року на 2 в.п. до 27% від ВВП.

За результатами оцінки тіньового сектору економіки всі дані, отримані різними методами, зводяться в інтегральний показник, що є комплексним індикатором та повною мірою характеризує таке явище, як тіньова економіка. За розрахунками Мінекономрозвитку цей показник складає 37% від рівня ВВП, що є на 6 відсоткових пункти менше з порівнювальним періодом минулого року. Якщо давати реальну оцінку

рівня тіньової економіки, то вона складе близько 75% від загального ВВП країни [2].

Оцінюючи масштаби та можливі негативні наслідки, зусилля Уряду країни концентруються на запровадженні заходів, спрямованих на мінімізацію впливу системних чинників тінізації економіки, які залишаються актуальними.

Основною метою детінізації економіки України є створення необхідних умов для покращення інвестиційного клімату, зниження податкового та регулятивного тиску на підприємницьку діяльність, захист прав власності та трудових відносин. Дані реформи також дадуть поштовх до забезпечення економічного розвитку, що за умов високих показників тіньової економіки є неможливим.

З метою посилення боротьби з тіньовою економічною діяльністю органами Держаудитслужби здійснюються контрольні заходи, планові й позапланові перевірки, ревізії певного комплексу або окремих питань фінансово-господарської діяльності та перевірок державних закупівель [1]. В результаті яких вживаються заходи, завдяки яким забезпечено відшкодування і поновлення незаконних, нецільових витрат та недостач, у тому числі бюджетних коштів. За підсумками проведених контрольних заходів висувуються пропозиції щодо застосування фінансових санкцій до порушників фінансово-бюджетної дисципліни.

ДЖЕРЕЛА

1. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/128466>
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a &tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
3. Вікіпедія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Тіньова_економіка
4. Приварникова І.Ю. Тіньова економіка України: причини, обсяги та шляхи їх зменшення / І.Ю. Приварникова, К.В. Степанюк // Держава та регіони. Сер : Економіка та підприємництво. – 2010. - № 2. - С. 164
5. А.Бочі, В. Поворозник Тіньова економіка в Україні: причини та шляхи подолання. Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). – 2014. Режим доступу: http://icps.com.ua/assets/uploads/files/t_novaekonom_kaukra_ni.pdf

Зателепа А. І.,
здобувач ступеня бакалавра
Сосновська О.О.к. е.н., доц.,
доцент кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Сучасний розвиток страхового ринку в Україні зумовлює необхідність запозичення зарубіжного досвіду щодо організації та проведення діяльності в сфері страхування. Це повинно стати ефективним засобом з вирішення проблем даного інституту, що існують на сучасному етапі його розвитку, вдосконалення та реформування[4]. Проте абсолютне запозичення світового досвіду, не досліджуючи наскільки економіка тієї чи іншої країни відповідає аналогіям української, не дасть достатнього ефекту. Як свідчить практика, враховуючи це застереження, важливим і необхідним, поряд із запозиченням зарубіжного досвіду, є врахування національних традицій та тенденцій.

Аналіз структури світового ринку страхування за макроекономічними показниками вказує на нерівномірність його розвитку. Як приклад, розглянемо долю страхових премій життя та інших видів страхування у світі, та порівняємо їх за період 2014-2016 рр. (табл.1)[3].

Таблиця 1

**Частка страхових премій у світі за період 2014-2016 рр.,
(млрд. дол.,%)**

Рік	Страховання життя		Інші види страхування		Разом	
	млрд. дол.	%	млрд. дол.	%	млрд. дол.	%
2014	2 657 546	55,63	2 119 613	44,37	4 777 159	100
2015	2 546 941	55,4	2 050 739	44,6	4 597 680	100
2016	2 617 016	55,3	2 115 172	44,7	4 732 188	100

Як видно з табл.1, основну долю надходжень складають внески страхування життя, така тенденція спостерігається протягом 2014-2016 рр. Це в свою чергу свідчить про те, що світовий ринок не є досить розгалуженим. В 2015 р. спостерігається спад розмірів страхових премій, порівняно з 2014 р., та в 2016 р. відбувається поступове повернення до попередніх розмірів.

Основні підходи до страхування в зарубіжних країнах зводяться до його ролі у різних сферах виробництва та фінансово-кредитної системи. З метою більш повного дослідження проблем ефективного функціонування

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

страхового ринку обрано досвід країн з різними підходами до організації страхової діяльності, а саме: США; країни ЄС (на прикладі Німеччини, Великобританії, Польщі) та Швейцарія.

Для США є характерним досить велике розмаїття та деталізованість. На сьогодні тут налічується близько 50 окремих страхових законодавств. Страхування здійснюють приватні страхові компанії, страхові кооперативи, уряд. Приватні страхові компанії є однією з найбільш потужних ланок американської фінансово-кредитної системи. Нормативним джерелом регулювання суспільних відносин, пов'язаних із страхуванням, виступає законодавство окремих штатів [4]. При цьому страхові організації мають широкі повноваження в розробці власної страхової політики, визначенні розмірів платежів, практики їх відрахування і відшкодування збитків, що є специфічною особливістю американського страхового ринку. [1].

Англійський ринок на сьогодні є найбільш сприятливим. Протягом тривалого часу він був взірцем для багатьох країн. Британські страхові товариства оперують в 43 країнах. Майже десята частина всіх страхових премій в світі надходить на рахунки британських страхових товариств. При цьому, в них страхування відбувається в п'яти основних напрямках – короткострокового страхування життя, майнове, морське, авіаційне й автомобільне страхування [1]. Страховий бізнес Великобританії протягом багатьох років концентрується в Лондоні. Варто зазначити, що вимоги, які висуваються до страховиків, залежать від того, чи страхова компанія знаходиться у Великобританії, у країні - члені ЄС чи в іншій країні.

Німецький страховий ринок також має ряд особливостей. Він характеризується суворим контролем держави, взаємною участю в капіталі і управлінні, банкострахуванням – коли страхова організація в своїх торговельних пунктах займається не лише страхуванням, але і наданням банківських послуг [2]. Відповідно до страхового законодавства діяльність із надання страхових послуг в Німеччині складається із чотирьох напрямів: страхування на випадок захворювання, пенсійне страхування, страхування на випадок безробіття, страхування від нещасного випадку на виробництві [1].

Швейцарський страховий ринок характеризується тісним переплітанням національного та іноземного капіталів. Страхові організації часто є транснаціональними корпораціями з широко представленими зарубіжними інтересами. Для страхових організацій Швейцарії характерна активна інвестиційна діяльність на ринку капіталів. Більше 50% всіх активів страхових організацій розміщено у формі позик і інвестицій в облігації. [1]

Щодо польського страхового ринку, то його структура відрізняється від вітчизняного ринку кількістю компаній, їх співвідношенням зі страхування життя та загального страхування, наявністю товариств взаємного

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

страхування, рівнем монополізації ринку, часткою іноземного капіталу в статутних фондах страховиків та наявністю на ринку не лише компаній з іноземним капіталом, а й головних філій зарубіжних страховиків[1]. В даній країні діяльність страхових компаній проводиться за двома основними напрямками: страхування життя і страхування майна[4].

Порівняємо частку страхових премій України та досліджуваних іноземних країн в світовому ринку за період 2014-2016рр.(табл. 2)[3].

Таблиця 2

Частка страхових премій іноземних країн, (млрд. дол.,%)

Країна	2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	млрд. дол.	%	млрд.дол.	%	млрд.дол.	%
США	1 270708	26,6	1 316271	28,6	1 352 385	28,6
Англія	337799	7,1	320176	6,9	304 208	6,4
Німеччина	255121	5,3	213263	4,6	215 021	4,5
Швейцарія	64315	1,3	61289	1,3	58 369	1,2
Польща	17236	0,4	14144	0,3	13 702	0,3
Україна	2252	0,05	1339	0,03	1 332	0,03

Як ми бачимо з табл. 2, лідируючі позиції та найбільшу частку страхових премій на світовому ринку займають США, що є незмінним протягом проаналізованих років, та складає 28,6% станом на 2016р. Україна посідає 65 місце в світовому рейтингу з 86, станом на 2016 рік, за часткою страхових премій, що складає 0,03%.

Отже, підсумовуючи вищенаведене, для вдосконалення діяльності вітчизняного страхового підприємництва доцільним є впровадження таких заходів: надання можливості користування страховими послугами різним верствам населення; сприяння подальшому розвитку медичного страхування та страхування життя; розширення на вітчизняному ринку різноманітних видів страхових послуг, що надаються; спеціалізація страхових компаній окремо на одному виді страхування з урізноманітненням сервісу вглиб.

ДЖЕРЕЛА

1. IAISGlobalInsuranceMarketReport (GIMAR) 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:file:///E:/2016_Global_Insurance_Market_Report.pdf

2. Global insuranceMarket trends 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.oecd.org/daf/fin/insurance/Global-Insurance-Market-Trends-2016.pdf>

3. WorldInsuranceMarketplace [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iii.org/publications/insurance-handbook/economic-and-financial-data/world-insurance-marketplace>

4. Зарубіжний досвід у сфері страхуваннята можливості його використання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///F:/uazt_2014_2_36.pdf

Зінченко Д.В.
студентка

Пурденко О.А., к.е.н
*Київський національний
торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна*

СИСТЕМА ГРЕЙДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Система грейдів, заснована Едвардом Хеєм вперше з'явилась 50 років назад в США на замовлення державних структур. Вона мала на меті врахувати рівень відповідальності, унікальність досвіду, знань і навичок, результативність діяльності кожного працівника підприємства.

Система Грейдів або позиційних посад, означає, по суті, корпоративний табель по рангах. Вона дозволяє побудувати посадову ієрархію, яка опирається на гнучкий рівень заробітних плат. Грейдинг – це створення ієрархії рангів, універсальної для персоналу підприємства. Підприємства нерідко мають великі збитки через неефективне управління фондом заробітної плати, а продуктивність праці працівників може зменшуватися через несправедливу чи непрозору систему компенсацій.[1]

Головна перевага системи з точки зору працівника – прозорість перспектив. Працівник завжди розуміє, що він повинен робити, як і в період якого часу, щоб його заробітна плата підвищилася. Тобто, система грейдів дозволяє працівникам отримати уявлення про можливу зміну рівня доходів при різних кар'єрних переміщеннях. Керівництву підприємства дана система допомагає в прийнятті рішення при індексації заробітної плати і визначенні допустимого розміру винагороди на нових посадах; HR-службі (підбір персоналу) – спростити адміністрування корпоративної системи матеріального стимулювання.[2]

На основі трьох основних груп факторів проводиться оцінка робіт:

- Перша група – знання і досвід, необхідні для роботи.
- Друга група – навички, необхідні для вирішення проблем.
- Третя група – рівень відповідальності.

Є й така грейдінгова система, за якої посади оцінюються за їхньою значущістю для досягнення стратегічних цілей компанії. У такому випадку виділяються ключові для компанії чинники, що впливають на успішність її діяльності. Їх зазвичай від трьох до семи. Наприклад, для торговельної компанії — рівень комунікацій, самостійність, досвід і знання, професійний ризик. Для виробничої компанії — рівень кваліфікації, рівень інновацій, рівень управління, фізичні навантаження, досвід роботи. Фактично система грейдів може не підійти вашій компанії лише в одному випадку - якщо конкретна людина, а не посада, є запорукою успіху компанії.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Типові етапи створення системи грейдів:

1. Створення робочої групи.
2. Формування списку посад і підготовка їх опису .
3. Визначення ключових факторів для оцінки посад .
4. Присвоєння балів усім ключовим факторам.
5. Розробка і оцінка в балах критеріїв до кожного фактору.
6. Присвоєння рейтингу кожній посаді із зарахуванням загального балу.
7. Формування системи грейдів.
8. Створення матриці посадових рівнів .

Компанії, які впроваджують систему грейдів, мають на меті створити прозору і зрозумілу систему оплати праці, справедливо оцінивши з цього погляду всі посади, що є у штатному розписі.[3]

Керівництво компанії отримує інструмент для рішень проблем індексації заробітної плати та визначення допустимого розміру винагороди на нових посадах за допомогою грейдів. В результаті співробітники розуміють, що «минулі заслуги не працюють», співробітники кожен рік підтверджують свій рівень (грейд) своїми результатами, з'являється можливість гнучкого підходу до оцінки посад у відповідності зі значимістю робочого місця для компанії, у працівників з'являється додатковий стимул кар'єрного зростання, стабілізація складу колективу (збільшення тривалості роботи в компанії цінних співробітників).

Взаємовплив управлінських процедур і технологій очевидно і приносить позитивні результати, підштовхуючи хвилю конструктивних змін в системі управління, однак на цьому

Основні проблеми, пов'язані з впровадженням грейдів пов'язані з тим, що проведення оцінки за посадовими інструкціями може викликати кадрові проблеми. Працівникові властиво асоціювати себе з займаної посади, а при введенні грейдів може з'ясуватися, що якась компетенція працівника, яку він вважав важливою, несуттєва з точки зору компанії, що може привести до вибуття працівника з компанії.

ДЖЕРЕЛА

1. Система грейдів як інновація форми оплати праці.– [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_DNI_2009/Economics/43228.doc.htm

2. Система грейдів : інструкція використання.– [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/kermo-kerivnyka/1623-systema-greidiv-instruktsiia-iz-vykorystannia.html>

3. АпГрейд зарплати. – [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.management.com.ua/notes/salary_upgrade.html

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Ігнатенко О.В.,
здобувач ступеня магістра
Черниш О.В.,
старший викладач
Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ В УМОВАХ КРИЗИ

З проблемами погіршення фінансового стану кредитних організацій банківська система стикається регулярно. Подібні проблеми можуть виникати і в економічно сприятливі часи, і в часи економічних криз, що викликані як макроекономічними причинами, так і процесами на світових фінансових ринках. Нестабільність в період економічних криз лише посилює наявний взаємозв'язок між банківською та фінансовою системами.

В цілому, кризу можна визначити як загострення внутрішніх протиріч у банку (або банківській системі), що приводить до погіршенню виконання найважливіших функцій банківськими установами, яке загрожує їх стабільності та надійності [1, с. 157].

В економічній літературі є велика кількість точок зору щодо сутності поняття «фінансова стійкість», а також чинники, що впливають на фінансову стійкість окремого банку та банківської системи взагалі [2, 3]. Як правило, ці чинники розподіляються на внутрішні та зовнішні.

До зовнішніх чинників слід віднести:

- стан глобальної економіки;
- рівень економічного розвитку країни, в якій функціонує банк;
- політичні ризики;
- стан законодавчої бази;
- характер грошово-кредитної політики, що проводиться

Центральним банком;

- інші чинники, що впливають ззовні на банківський сектор.

До внутрішніх чинників належать:

- рівень достатності капіталу;
- стратегія банку відносно ризиків, що ним приймаються (кредитного, відсоткового, ризику втрати ліквідності тощо);
- структура активів та пасивів;
- якість персоналу;
- організація ризик-менеджменту.

Фінансова стійкість банку – це головна умова його нормального функціонування. Вона формується під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників і оцінюється за допомогою як окремих показників (коефіцієнтного методу), так і рейтингових оцінок діяльності банків.

Основними показниками, що відображають ефективність діяльності банку, є показники ліквідності, стійкості, ділової та рейтингової активності (табл. 1.).

Таблиця 1

Перелік показників, що характеризують фінансовий стан банку в умовах фінансової нестабільності

Група показників	Перелік показників	Призначення
1. Ліквідності	<ul style="list-style-type: none"> – коефіцієнт загальної ліквідності; – коефіцієнт довгострокової ліквідності; – коефіцієнт співвідношення позик і депозитів; – коефіцієнт ліквідності цінних паперів; – норматив платоспроможності банку та ін. 	Забезпечує своєчасність, повноту і безперервність виконання всіх грошових зобов'язань банківської системи та достатність коштів відповідно до потреб розвитку економіки
2. Стійкості	<ul style="list-style-type: none"> – структура та достатність капіталу банку (коефіцієнт надійності, коефіцієнт фінансового важеля, коефіцієнт маневрування, коефіцієнт концентрації власного капіталу); – структура залучених та запозичених коштів (коефіцієнт співвідношення строкових та онкольних депозитів, коефіцієнт співвідношення капіталу та строкових депозитів); – динаміка складових активу та пасиву (коефіцієнт приросту активів, коефіцієнт приросту позик, депозитів) 	Аналізують динаміку та порівнюють зі значенням аналогічних показників банків
3. Ділової активності	<ul style="list-style-type: none"> – коефіцієнт рівня дохідних активів; – коефіцієнт кредитної активності; – коефіцієнт інвестиційної активності 	Дозволяє оцінити, наскільки ефективно банк використовує свої ресурси

Головним недоліком коефіцієнтного аналізу є те, що окремий фінансовий коефіцієнт визначає лише один певний напрям діяльності банку. Тому для ефективного фінансового аналізу банківської діяльності необхідно використовувати велику кількість різноманітних коефіцієнтів.

Що стосується рейтингових моделей, які застосовуються у вітчизняній банківській практиці то найрозповсюдженішою є американська система CAMELS, сутність якої полягає у визначенні загального стану банку на основі єдиних критеріїв, що охоплюють усю його діяльність. Така система

допомагає визначати банки, фінансовий стан, операції або менеджмент яких мають недоліки, що здатні призвести до банкрутства (табл. 2).

Таблиця 2

Параметри системи CAMELS [4].

Назва параметра			Характеристика параметра
C	Capital adequacy	достатність капіталу	Визначає достатність капіталу для покриття ризикованих відкритих позицій
A	Asset quality	якість активів	Визначає ступінь ризикованості активів банку
M	Management	менеджмент	Оцінює якість банківського менеджменту на основі оцінки всієї фінансової звітності і визначення результатів діяльності
E	Earnings	надходження	Визначає достатність доходів для майбутнього росту банку та формування резервів для покриття очікуваних ризиків
L	Liquidity	ліквідність	Визначає ступінь спроможності банку виконувати свої зобов'язання
S	Sensitivity to market risk	чутливість до ринкового ризику	Оцінює вплив ринкового ризику на прибутковість та капітал банку

Параметри системи CAMELS оцінюються за п'ятибальною шкалою, де «1» є найвищою оцінкою, а «5» – найнижчою. На підставі оцінок усіх параметрів за п'ятибальною шкалою складається зведений рейтинг.

У зв'язку з суттєвим впливом банків на розвиток інших суб'єктів економічних відносин та їх значною уразливістю через чинники зовнішнього середовища істотного значення набуває оцінка фінансового стану банків. В умовах фінансової кризи особливу актуальність здобуває проблема управління фінансовими, операційними й функціональними ризиками. Рівень системи ризик-менеджменту необхідно враховувати у процесі розрахунку інтегрального показника фінансового стану кредитної установи.

ДЖЕРЕЛА

1. Тавасиев, А.М. Антикризисное управление кредитными организациями: учеб. пособие по антикризисному управлению / А.М. Тавасиев. – М.: Издательство «ЮНИТИ-ДАНА», 2010. – 480 с.
2. Фетисов Г.Г. Устойчивость банковской системы и методология ее оценки: монография. М.: Экономика, 2003. 400 с.
3. Бабилова Е.А. Факторы, влияющие на устойчивость банков в условиях финансового кризиса // Банковское дело. 2010. № 1. С. 12–14.
4. Буздалин А.С., Британишский А.И. Экспертная система анализа банков на основе методики CAMELS // Бизнес и банки. – 2008. - №22.- С. 10.

Іщенко С.В.,
здобувач ступеня магістра
Вареник В.М., к.е.н.,
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля
м. Дніпро, Україна

ЕТАПИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ НА ТОРГІВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

В умовах сучасної високої конкуренції, підприємство повинно швидко і негайно реагувати на різного роду зміни, які пов'язані з його діяльністю, з метою утримати це підприємство на належному рівні, а також не втратити своє місце в сегменті ринку.

Розглядаючи питання внутрішнього контролю та аналізу, ми говоримо про впровадження самої системи аналізу та контролю, оскільки на багатьох підприємства така система або слабо розвинена, або не є достатньо ефективною. Тому для кожного підприємства, актуальним є питання необхідності впровадження саме ефективної системи внутрішнього контролю, що в свою чергу допоможе запобігти різного роду порушення і можливі втрати, а також забезпечить закону і ефективну діяльність підприємства.

Враховуючи вищевикладене, вирішення потребує проблема розробки системи контролю та аналізу операційних витрат в умовах хаотично структурованої економіки та виокремлення і обґрунтування основних напрямів щодо підвищення ефективності їх дій.

Позитивним результатом діяльності підприємства є його прибутковість і ліквідність, яка в свою чергу повністю залежить від його доходів і витрат. Тому одним з найважливіших питань є удосконалення внутрішнього аналізу і контролю витрат підприємства, оскільки саме обґрунтованість і доцільність операційних витрат дасть можливість підприємству збільшити свій прибуток.

Система контролю це єдина аналітична система, до складу якої входять різного роду перевірочні етапи на різних рівнях і різних напрямках діяльності підприємства. Всі ці перевірочні етапи стосуються всіх процесів, що відбуваються всередині підприємства, а також і самої системи управління. У міру розвитку підприємства і удосконалюються всі елементи, які входять в загальний механізм аналітичної системи внутрішнього контролю.

Розробляючи та впроваджуючи систему внутрішнього контролю на підприємстві потрібно чітко розуміти її цілі і завдання, а також очікуваний

результат, який в подальшому можна буде застосувати в практичній діяльності.

Основні етапи системи внутрішнього аналізу і контролю на підприємстві представлено на рис.1.

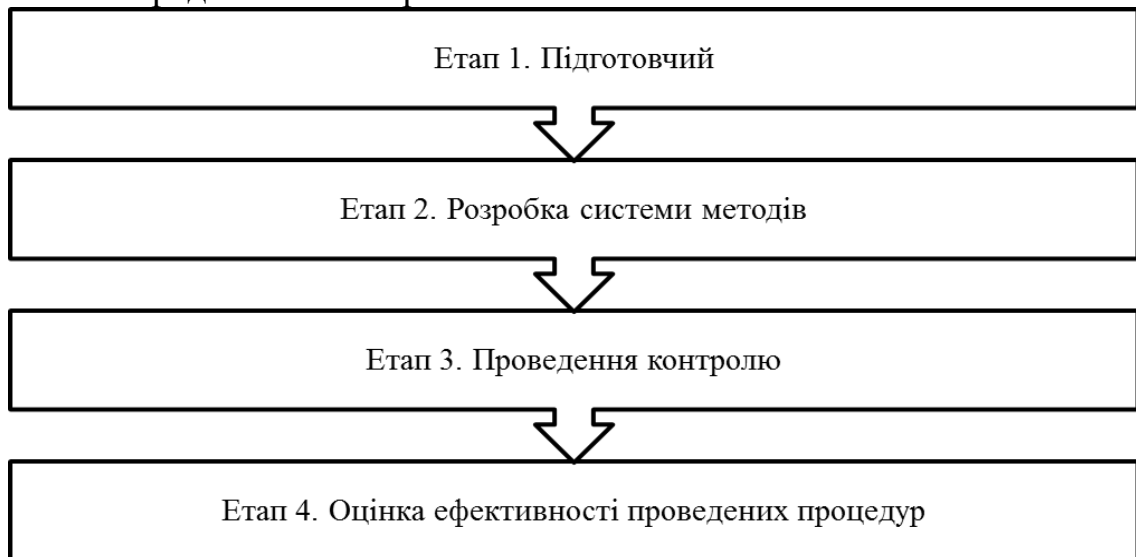

Рис. 1. Основні етапи системи внутрішнього аналізу і контролю
Розглянемо більш детально кожний етап.

Етап 1. Підготовчий – відбувається визначення об'єктів та обсягів проблемних ділянок на підприємстві, на яких необхідно провести більш детальний аналіз і розглянути варіанти контролю.

Етап 2. Розробка системи методів – відбувається розробка аналітичної системи методів проведення аналізу та процедур контролю, з визначенням цілей і завдань, як проміжних так і основних.

Етап 3. Проведення контролю – мета етапу забезпечити проведення контрольної - перевіркового аналізу, із залученням кваліфікованого співробітника або скористатися послугами сторонніх організацій, в сферу діяльності яких входять послуги з проведення таких заходів.

Етап 4. Оцінка ефективності проведених процедур – мета етапу: оцінити ефективність проведеного контрольної - перевіркового аналізу, та можливість застосування його результатів у подальшій діяльності підприємства.

Така послідовність етапів дає можливість практичного застосування і впровадження системи внутрішнього контролю та аналізу операційних витрат в діяльність торгового підприємства.

СУЧАСНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Для кожної країни фінансова політика є однією з найважливіших складових, яка повинна враховувати усі фактори управління фінансами для досягнення ефективності та розвитку в країні. Фінансова політика має складний характер, який викликано змінами в економіці країни впливом зовнішніх та внутрішніх політичних чинників. Фінансова політика потребує окремого підходу та стратегічної розробки в економіці, що має базуватися на реальних макроекономічних результатах. Державна фінансова політика має бути стійкою та потужною для покращення високого рівня життя народу, забезпечення соціально-економічного розвитку та ефективного підвищення виробництва в країні. Основним принципом для стабілізації фінансового становища країни має бути неухильне налагодження законодавчої бази України.

На сучасному етапі фінансову політику України визначає важкий стан економіки, як наслідок довготривалої фінансової кризи. В сучасних умовах фінансова політика України має нестабільний економічний та політичний характер. Звичайно, в Україні діють чимало фінансових установ, поступово розвивається валютний ринок, зростає роль банківських структур, що безпосередньо позитивно впливає на розвиток фінансової політики країни. Але на жаль, цього недостатньо для покращення фінансової політики в Україні. За останні роки економіка України перебуває в кризовому стані. Свідченням цього, з одного боку виступає великий кризовий дефіцит державного бюджету, що не дозволяє зробити відчутних економічних реформ, з іншого боку – це проблеми зростання внутрішнього та зовнішнього державного боргу, це сприяє зростанню незавершеного будівництва в країні, велика кількість нерентабельності підприємств. Адже, для того щоб стабілізувати фінансове становище країни, є незаперечне ефективне провадження фінансової політики всередині держави. Незбалансованість фінансової політики зумовлені тим, що основною перешкодою для стабілізації економіки країни є проблеми в провадженні податкової політики. Тобто, такий рівень видатків інколи зовсім не відповідає дохідній частині бюджету, і це призводить до дефіциту фінансових ресурсів. Проблемою є те, що постійно зростає податкове навантаження, що не завжди дає змогу правильно розпоряджатися фінансами. Можна сказати, що однією з причин нестабільності фінансової політики в країні є податкове навантаження, і

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

для того, щоб скоротити кризу в країні та підвищити розвиток в економіці, потрібно переглянути та запровадити менше податкове навантаження для розвитку будь-яких фінансових установ.

Таким чином, можемо додати, що звичайно найскладнішим завданням для розвитку державної фінансової політики та органічне вирішення проблем, є стабілізація податкової, фінансової та грошової системи. Насамперед, це передбачає зміцненню роботи підприємств та організацій, зменшення дефіциту бюджету країни, зниженню довготривалої платіжної кризи. Потрібно приділити немало роль для удосконалення законодавчої бази України. Слід пам'ятати, що збалансована фінансова політика країни завжди сприяє створенню сприятливих умов для економіки країни в цілому.

ДЖЕРЕЛА

1. Крилова Ганна. Фінансовий сектор України: сьогодні й завтра / Ганна Крилова // Вісник НБУ. – 2007. – грудень. – С. 36-38
2. Монетарна політика національного банку України: сучасний стан та перспективи змін; за ред. В.С. Стельмаха / [Міщенко В.І., Міщенко С.В., Сомик А.В., Стельмах В.С. та ін.]. – К. : Центр наукових досліджень Національного банку України, УБС НБУ, 2009. – 404 с.;
3. Державний бюджет і бюджетна стратегія 2012-2014: стабілізація та сталий розвиток в умовах реформування економіки України : у 4 т. / за ред. Ф.О. Ярошенка. Київ : Акад. фін. управління, 2011. Т.1: Стабілізація державних фінансів у контексті стратегії реформ. 920 с.

УДК 336.14(477):005.52

Колихан А. О.
здобувач ступеня бакалавра
Осіпова Л. В., к.е.н.
ПВНЗ “Фінансово-правовий коледж”

АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ В ДОХОДАХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

Для забезпечення завдань і функцій держави необхідна достатня кількість фінансових ресурсів. Економічні відносини, що виникають в процесі стягнення бюджетних платежів між державою та організаціями, установами, підприємствами та фізичними особами, відображають доходи бюджету України (сукупність податкових, неподаткових та інших надходжень на безповоротній основі, справляння яких передбачено законодавством України, включаючи трансферти, плату за надання адміністративних послуг, власні надходження бюджетних установ). Податковими надходженнями визнаються встановлені законами

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

України про оподаткування загальнодержавні та місцеві податки і збори.[1,2].

Для визначення ролі податкових надходжень в формуванні доходів бюджетів необхідно проаналізувати їх частку в доходах державного та місцевого бюджетів, а також їх структуру в зведеному бюджеті.

Аналізуючи структуру податкових надходжень Зведеного бюджету 2011-2016 років, можна стверджувати, що найбільшу частину податкових надходжень становить надходження з податку на додану вартість, які мають тенденцію росту: від 130093,8 млн грн. у 2011 році до 235506 млн грн. в 2016 році. Надходження з податку з доходів фізичних осіб займають друге місце в структурі податкових надходжень Зведеного бюджету, та перше місце серед прямих податків. За досліджуваний період ці надходження зросли в два рази (з 60224,5 млн грн. в 2011 році до 138781,8 млн грн. в 2016 році), що пояснюється детінізацією доходів фізичних осіб, збільшенням ставки податку та збільшенням розміру мінімальної заробітної плати. Найбільш ефективним з фіскальної точки зору є акцизний податок, надходження з якого швидко зростають (2011 р. – 33919,2 млн грн., 2014 р. – 45099,6 млн грн., 2016 р. – 90122,5 млн грн.). Причинами стрімкого росту надходжень з акцизного податку є збільшення ставки, збільшення обмінного курсу, а також зміни в законодавстві, згідно яких з 2015 року почалося справляння акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів.[3] Структура податкових надходжень в Зведеному бюджеті в 2011-2016 роках наведена на Рис. 1.

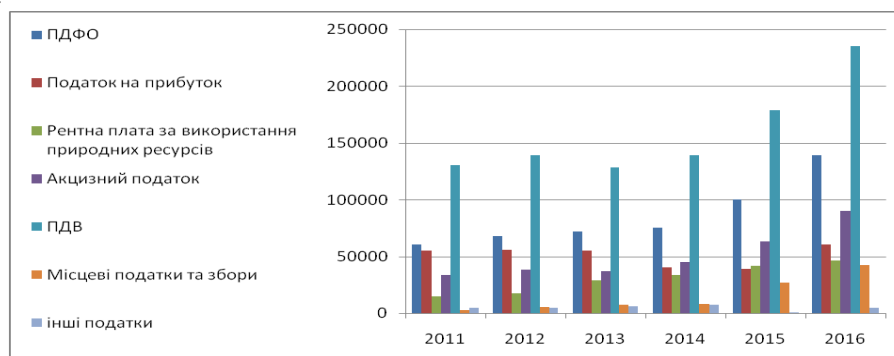

Рис. 1. Структура податкових надходжень в Зведеному бюджеті в 2011-2016 роках, млн грн.¹

¹Джерело: складено авторами за даними Державної казначейської служби

В структурі доходів Державного бюджету за 2011-2016 роки можна відзначити сталу динаміку. Податкові надходження складають більш ніж третину всіх доходів Державного бюджету України, що дозволяє забезпечувати фінансування програм соціального захисту населення, медицини, соціально-культурні заходи, освіти, науки, а також структурну перебудову економіки в цілому. Так, їх частка становила у 2011 р. – 83%, 2012 р. – 79,4%, 2013 р. – 77,5%, 2014 р. – 78,5%, 2015 р. – 76,6% та в 2016 р. – 81,8% (Рис. 2). [3]

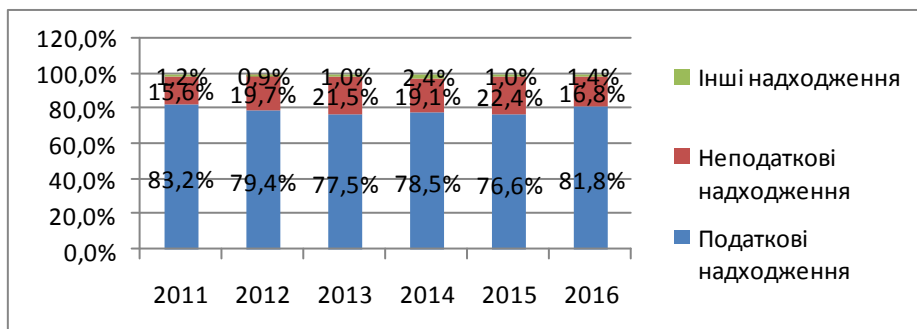

Рис.2. Структура доходів Державного бюджету в 2011-2016 роках, %²
²Джерело: складено авторами за даними Державної казначейської служби

Податкові надходження місцевих бюджетів займають друге місце за розміром після офіційних трансфертів (у 2011 році податкові надходження становили 73,097 млрд грн., офіційні трансферти – 94,875 млрд грн., в 2015 році податкові надходження – 98,218 млрд грн., офіційні трансферти – 173,98 млрд грн, в 2016 році податкові надходження – 146,902 млрд грн., офіційні трансферти 195,395 млрд грн.) (Рис. 3). [3]

Зміни в законодавстві, зумовлені прийняттям Податкового кодексу і, як наслідок, зменшення кількості місцевих податків та зборів негативно вплинули на розмір податкових надходжень до доходів місцевих бюджетів.

Отже, підвищення та розширення ефективності виробництва наразі залишається однією з найважливіших умов забезпечення зростання податкових надходжень до бюджетів різних рівнів, оскільки саме в сфері виробництва створюється національний дохід, який є джерелом доходів бюджету.

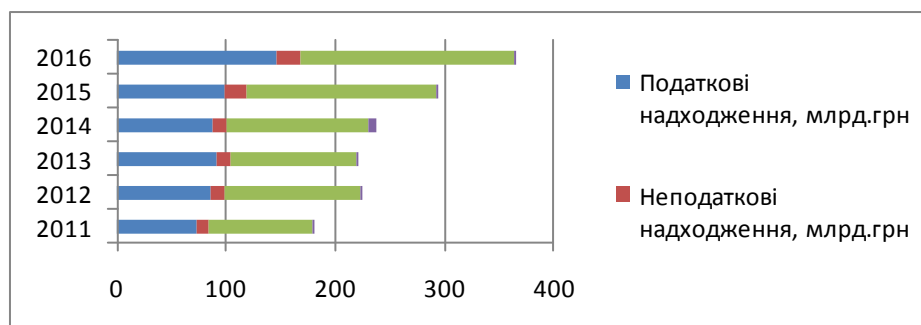

Рис.3. Частка податковий надходжень в місцевих бюджетах в 2011-2016 рр., млрд.грн.³
³Джерело: складено авторами за даними Державної казначейської служби

Податки та збори є одним з методів, що використовується органами державної влади для перерозподілу національного доходу і утворення доходів бюджетів. Податкові надходження мають бути належно організованими, економічно обґрунтованими та детально регламентовані законодавством для стимулювання економіки країни.[4]

ДЖЕРЕЛА

1. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Бюджетний кодекс від 8 липня 2010 № 2456-VI.// [Електронний ресурс]. – <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

3. Сайт Державної казначейської служби // [Електронний ресурс]. – www.treasury.gov.ua

4. Сідельникова Л.П. Податкова система [Текст]: навч. посіб. / Л.П. Сідельникова, Н.М.Костіна. - К.: "Видавництво ЛІРА-К", 2012 - 576 с

УДК 339.1:368.021

Коломієць І.О.,
здобувач ступеня бакалавра
Сосновська О.О., к.е.н., доц.,
доцент кафедри
Київський університет
Імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

З кожним роком вітчизняний ринок страхування удосконалюється, покращуються механізми його розвитку та функціонування. Учасники ринку постійно виявляють нові, більш ефективні методи реалізації завдань, які постають перед фахівцями страхової справи та потребують негайного вирішення. Як наслідок це дає позитивний результат, адже розв'язок проблем сприятиме уникненню непорозумінь між суб'єктами страхового ринку та надасть можливість формування конкурентоздатного страхового середовища.

Метою статті є аналіз сучасного стану розвитку страхового ринку України та визначення актуальних проблем, що впливають на його функціонування, а також пріоритетних напрямків їх подолання.

Проаналізувавши показники розвитку страхового ринку України, маємо такі дані: у порівнянні з аналогічною датою 2016 року збільшились такі показники, як загальні активи страховиків на 451,1 млн. грн. (0,8%); активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів – 44,9 млн. грн. (0,1%) та обсяг сплачених статутних капіталів – 223,6 млн. грн. (1,8%).

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

	I півріччя 2016	I півріччя 2017	Темпи приросту I півріччя 2017/ I півріччя 2016	
			млн. грн.	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітного періоду, тис. одиниць				
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:				
- зі страховальниками – фізичними особами	16 375,6	35 847,8	-	19 472,2
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	66 590,9	54 147,6	-	-12 443,3
Страхова діяльність, млн. грн.				
Валові страхові премії	16 327,0	21 222,8	4 895,8	30,0
Валові страхові виплати	3 954,5	4 783,9	829,4	21,0
Рівень валових виплат, %	24,2	22,5	-	-
Чисті страхові премії	12 982,0	13 509,5	527,5	4,1
Чисті страхові виплати	3 771,8	4 614,9	843,1	22,4
Рівень чистих виплат, %	29,1	34,2	-	-
Перестраховання, млн. грн.				
Сплачено на перестраховання, у тому числі:	5 729,8	9 771,0	4 041,2	70,5
- перестраховиками-резидентами	3 345,0	7 713,3	4 368,3	130,6
- перестраховиками-нерезидентами	2 384,8	2 057,7	-327,1	-13,7
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	494,4	566,3	71,9	14,5
- перестраховиками-резидентами	182,7	169,0	-13,7	-7,5
- перестраховиками-нерезидентами	311,7	397,3	85,6	27,5
Отримані страхові премії від перестраховальників-нерезидентів	20,2	20,2	0,0	0,0
Виплати, компенсовані перестраховальникам-нерезидентам	8,1	0,1	-8,00	-98,8
Страхові резерви, млн. грн.				
Обсяг сформованих страхових резервів	19 036,8	20 778,1	1 741,3	9,1
- технічні резерви	11 888,1	7 797,5	-4 090,6	-34,4
- резерви зі страхування життя	7 148,7	12 980,6	5 831,9	81,6
Активи страховиків та статутний капітал, млн. грн.				
Загальні активи страховиків (згідно з формою 1 (П(С)БО 2))	54 722,2	55 173,3	451,1	0,8
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів	33 742,2	33 787,1	44,9	0,1
Обсяг сплачених статутних капіталів	12 534,8	12 758,4	223,6	1,8

Але не все так добре як хотілось би, кількість страхових компаній за I півріччя 2017 року в порівнянні з аналогічним періодом 2016 року зменшилась на 43 (табл. 2).

Таблиця 2

Кількість страхових компаній	Станом на 31.12.2015	Станом на 31.12.2016	Станом на 30.06.2016	Станом на 30.06.2017
Загальна кількість	361	310	343	300
в т.ч. СК "non-Life"	312	271	298	264
в т.ч. СК "Life"	49	39	45	36

Все це супроводжується тим, що сучасний стан страхового ринку України займає далеко не передове місце на світовій арені. Навіть, беручи до уваги світові тенденції економічного спаду та кризові явища, Україна все одно залишається країною із малорозвиненим ринком страхування, який знаходиться у досить суперечливій та складній ситуації.

Серед основних проблем недостатньої ефективності функціонування українського страхового ринку доцільно виокремити ряд внутрішніх та зовнішніх проблем.

До внутрішніх доцільно віднести:

- політична нестабільність в країні;
- нерозвиненість національної страхової інфраструктури;
- низькі показники конкурентоспроможності українських страхових компаній;

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

- недосконалість відносин між засновниками страхових компаній та страховиками (в переважній більшості засновники є і основними клієнтами компаній, що є причиною низького рівня прозорості страхового ринку);
- відсутність достатньої кількості кваліфікованих кадрів;
- низький рівень фінансового потенціалу страхових компаній;
- велика кількість страхових компаній з нестачею професійного персоналу;
- низька якість страхових послуг;
- недосконалість нормативно-правової бази (низький рівень нагляду держави характеризується не завжди реальним відображенням фінансового стану страхової компанії. В такому випадку потрібно здійснити комплекс організаційних заходів, вдосконалити вітчизняне законодавство, які забезпечать розвиток страхового ринку.)

Всі ці внутрішні проблеми призводять до недовіри населення вітчизняним страховим компаніям. Як результат, існуюча недовіра спричиняє головну причину не бажання фізичних і юридичних осіб страхуватися, особливо в довгостроковому періоді [2].

Для подолання цих наявних проблем практикують поглинання і капіталізацію нерозвинених та малозабезпечених страхових компаній для зменшення кількості ризикових портфелів на ринку страхування. Важливим є також підвищення темпів зростання окремих видів страхування, поліпшення якості послуг, впровадження нових продуктів [3].

Більш глобальнішими є зовнішні проблеми страхового ринку, до яких відносяться:

- слабкі зовнішньоекономічні зв'язки України у сфері страхування з іншими країнами;
- недостатній рівень і потенціал розвитку страхування за межами країни;
- високий ступінь залежності економіки України від макроекономічної кон'юнктури (знижує попит на довгострокові накопичувальні програми, що змушує страхові компанії активізувати продажі коротких ризикових договорів);
- проблема надійного і гарантованого вкладення грошей;
- вплив євроінтеграції на розвиток страхового ринку України (в умовах євроінтеграції потрібно визначитись з місцем та роллю страхового ринку в розбудові європейської країни, оскільки він може стати значною частиною розбудови сучасної економіки України, сферою створення додаткових робочих місць).

Аналізуючи тенденції розвитку вітчизняного страхового ринку можна дійти висновку, що його не можна назвати ринком динамічного розвитку, адже тільки протягом останнього часу цій сфері приділяється належна увага. Підвищення рівня розвитку страхового ринку має

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

забезпечити зростання суспільної довіри до самого механізму страхування. Для цього потрібно розробити стратегію розвитку страхового ринку включаючи такі питання:

- створення ефективного механізму нагляду та контролю за ринком;
- вдосконалення нормативно-правової бази;
- забезпечення розвитку довгострокового страхування життя, яке дає змогу перетворювати заощадження клієнтів в довгострокові інвестиції;
- підняття рівня довіри фізичних та юридичних осіб до страхових компаній;
- забезпечення інтегрування страхового ринку України до світового фінансового простору.

Отже, на сьогоднішній день страховий ринок України не набув рівня розвитку притаманного страховим ринкам в розвинених країнах світу. Важливим завданням є вдосконалення його функціонування та інтеграція у європейський та світовий страховий простір.

ДЖЕРЕЛА

1. Вовчак О. Д. Страхова справа : підручник / О. Д. Вовчак. – К. : Знання, 2011. – 391с.
2. Городюк А. Б. Основні проблеми страхового ринку України / А. Б. Городюк [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://nauka.zinet.info/9/gorodyuk.php>
3. Огляд ринку страхових послуг в Україні [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://yasno-group.com/ua/проекти/огляд_ринків/.

УДК 346.2:[336:351]

Кондратенко Д.О.,
здобувач ступеня магістра
Лойко В.В., д.е.н., доц.,
професор кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Фінансова безпека суб'єкту підприємництва є комплексним поняттям та виступає індикатором внутрішнього стану підприємства із врахуванням впливу зовнішніх факторів. Забезпечення фінансової безпеки підприємства є багатоплановим процесом, який включає в себе наявність необхідних фінансових ресурсів для забезпечення господарської

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

діяльності підприємства, здійснення господарської діяльності та отримання позитивного результату цієї діяльності.

В наукових працях підкреслюється, що фінансова безпека суб'єкта господарювання, з одного боку, показує ефективність використання наявних у розпорядженні суб'єкта господарювання ресурсів, а, з іншого, забезпечує ліквідність та фінансову стійкість підприємства. Але варто відзначити, що науковцями не акцентується увага на загальній структурі фінансових ресурсів підприємства та рівні його незалежності від зовнішніх джерел кредитування.

Необхідною умовою захисту розвитку підприємства та стимулятором переходу його до нового циклу розвитку є подолання основних проблем за рахунок можливостей проведення процедури діагностики рівня фінансової безпеки. У випадку, коли підприємство має незадовільний стан системи фінансової безпеки, то стадія стабілізації поступово переходить у занепад через накопичення кризових тенденцій розвитку і, як наслідок, призводить до припинення функціонування підприємства.

Управління фінансовою безпекою є процесом, що ґрунтується на виявленні загроз стабільному й ефективному економічному розвитку суб'єкта ринку. Процес виявлення можливих загроз починається з їх ідентифікації та опису. Потім проводять ранжування загроз за ступенем їх впливу на рівень фінансової безпеки та можливих негативних наслідків. Основними реальними і потенційними загрозами, які негативним чином впливають на процес забезпечення фінансової безпеки підприємства, є наступні: відсутність достатньої кількості фінансових ресурсів для розвитку підприємства; неефективне фінансове планування; низький рівень ефективності перерозподілу фінансових потоків (ресурсів) між видами економічної активності; неефективна цінова політика; зменшення прибутку підприємства; значні розміри кредиторської або дебіторської заборгованостей. Для прийняття управлінських рішень більш важливими для фінансової безпеки підприємства є внутрішні загрози, на які підприємство може певним чином впливати.

Розрахунок зваженої оцінки рівня фінансової безпеки проводиться за методикою, яка базується на визначенні інтегрального показника за певним алгоритмом за сукупністю одиничних показників [1]. Отримані таким чином результати характеризують необхідність застосування на практиці того чи іншого типу управління, зокрема реактивного чи попереджувального.

Для формування повного уявлення про стан фінансової безпеки будь-якого об'єкту економіки оцінку її рівня доцільно здійснювати за кілька суміжних періодів, що дозволить виявити наявну тенденцію. На основі отриманих результатів проводиться дослідження стану фінансової

безпеки суб'єкту господарювання в період проведення розрахунків та відбувається формування рекомендацій для її забезпечення та підтримки на належному рівні.

Першочерговою проблемою вітчизняних промислових підприємств є нестача фінансово-інвестиційних ресурсів, через що обмежена можливість застосування якісних матеріалів, оновлення технологічного обладнання, залучення інновацій та поліпшення кадрового складу. Фінансові відносини між суб'єктами ринку виникають тоді, коли на грошовій основі відбувається формування активів підприємства або залучаються необхідні кредитні ресурси. Саме фінансові ресурси є абсолютно ліквідним активом, що дозволяє при належному використанні ефективно здійснювати господарську діяльність. Фінансова діяльність підприємства є найбільш важливою, так як забезпечує рух грошових коштів підприємства, зокрема: підтримка ліквідності, платоспроможності, незалежності, створення умов подальшого розвитку, що залежить від структури капіталу, витрат суб'єкта ринку й у сукупності сприяє досягненню основних цілей функціонування. Варто також враховувати, що ризики, пов'язані з цим за своїми негативними наслідками відносяться до категорії найбільш небезпечних для підприємства за своїми наслідками.

Система фінансової безпеки суб'єкту підприємництва є унікальною для кожного, так як залежить від рівня розвитку потенціалу підприємства, ефективності використання основних засобів та робочого часу, кваліфікації кадрів, виробничих зв'язків, конкурентного середовища, ризикованості діяльності, рівня розробки та впровадження інновацій на підприємстві. Система фінансової безпеки підприємства в сучасних умовах господарювання формується власними силами. Формуванням системи фінансової безпеки суб'єкта підприємництва доцільно займатися фахівцям з економічної безпеки сумісно із адміністрацією підприємства.

ДЖЕРЕЛА

1. Лойко В.В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства: сутність та класифікація /Лойко В.В.// Ефективна економіка. – 2015. - № 10 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.economy.nayka.com.ua/

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ГРАЛЬНОГО БІЗНЕСУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Розваги рухають сучасним світом й формують значну частину сучасної глобальної економіки. На сьогоднішній день ця тема є актуальною, оскільки: по-перше азартні ігри сьогодні – це великий бізнес, що існує як у легальній, так і нелегальній формах; по-друге, ця своєрідна підприємницька діяльність потребує належної регулювання та контроль з боку держави і насамперед органів виконавчої влади; по-третє на сьогоднішня влада хоче легалізувати гральний бізнес в Україні.

Отож, розвиток гральної індустрії, його легалізація, проблеми пов'язані з даним видом підприємницької діяльності є актуальними для досліджень.

Окремі аспекти даного питання були дослідженні наступними вітчизняними та зарубіжними вченими, а саме: І. Требор[2], А.Светлевська[2]І.Бураковський[3], Д.Науменко[3]та іншими.

Метою роботи є дослідження сучасного стану розвитку грального бізнесу в Україні, та надання пропозицій, щодо розвитку даного виду підприємницької діяльності.

Індустрія азартних ігор у світі є великим і прибутковим бізнесом, що існує як у легальній, так і нелегальній формах.. Обсяг світового ринку азартних ігор дуже великий. Наприклад, в США даний бізнес надав до бюджету на 2017 рік 74 млрд. доларів. На сьогоднішній день гральний бізнес є одним з найбільш динамічних й технічно досконалих секторів в світі. Тому не дивно, що Верховна Рада України хоче легалізувати гральний бізнес з 2018 року. Тобто скасувати Закон України «Про заборону грального бізнесу в Україні» прийнятий в 2009 році. Цей Закон запроваджує обмеження щодо здійснення грального бізнесу в Україні, виходячи з конституційних принципів пріоритету прав і свобод людини і громадянина, захисту моральності та здоров'я населення, заборони використання власності на шкоду людині і суспільству.[1]

Цей закон призвів до переходу грального бізнесу в тінь і втрати мільярдів гривень податків від гральної діяльності; економіка втратила десятки тисяч робочих місць; спорт і конярство позбулися традиційної підтримки букмекерських компаній. За період дії даного закону, за підрахунками вчених Україна втратила не менше 15 млрд. грн.

Тому сьогодні Україна повинна створити ефективну модель державного регулювання грального бізнесу, яка б враховувала світовий досвід регулювання ринку азартних ігор у різних країнах, особливо Євросоюзу, і водночас враховувала б національну, відмінну від інших країн, специфіку розвитку ринку.

Сьогодні у світовій практиці існують три моделі регулювання залежно від ставлення суспільства до азартних ігор:

1. Цілковита заборона азартних ігор, що характерно для країн із високим рівнем впливу релігії на життя суспільства (наприклад, Іран, Ізраїль, Індонезія).

2. Часткова легалізація грального ринку, коли держава дозволяє лише деякі види азартних ігор, і при цьому територіально гральний бізнес може бути зосереджений у спеціальних гральних зонах (Росія і Казахстан).

3. Повна легалізація грального бізнесу в рамках державного контролю азартних ігор (приклад — країни Європи).

В цілому для легалізації грального бізнесу в Україні державі необхідно поставити перед собою такі цілі:

1) обмеження негативного впливу азартних ігор на суспільство;

2) максимізація надходжень від грального бізнесу до бюджету.

Також необхідно створити ефективну систему регулювання грального бізнесу. Щоб її створити, необхідно для початку ухвалити базовий закон, який відобразив би такі моменти:

1. Цілі державного регулювання.

2. Поняттєвий апарат, характерний для грального ринку.

3. Систему державних органів, які регулюють і контролюють гральний бізнес.

4. Класифікацію видів грального бізнесу і порядок їхнього здійснення.

5. Правила та процедури ліцензування суб'єктів грального ринку.

6. Обмеження, пов'язані із соціальним аспектом грального бізнесу.

Очевидно, що такий закон стан є важливим інструментом уніфікації регуляторного поля, що вигідно як державі, так і учасникам ринку.

Система регулювання грального бізнесу має включати такі аспекти:

1. Централізований характер. Централізація функцій державного регулювання в межах одного державного органу, що допоможе спростити і зробити більш прозорою процедуру ліцензування суб'єктів підприємницької діяльності в сфері грального бізнесу і забезпечити дієвий контроль над компаніями грального бізнесу, який буде значно простіше здійснювати в межах однієї структури.

2. Ліцензування ринку азартних ігор. Вартість ліцензії буде відігравати роль обмежувального бар'єра для входження на ринок, одночасно виконуватиме фіскальну функцію, оскільки надходження від

видачі ліцензій є одним зі стабільних джерел бюджетних доходів. Також ліцензування дає змогу вести точний облік кількості компаній на ринку.

3. Фінансова надійність. Чітко визначити розмір статутного капіталу та джерела його формування.

4. Обмежити допуск окремих категорій осіб, а саме: неповнолітніх, недієздатних, осіб, які перебувають у стані алкогольного і/або наркотичного сп'яніння, осіб, які були причетні до скоєння злочинів у сфері грального бізнесу, державних службовців і персонал гральних закладів.

5. Встановити систему оподаткування грального бізнесу. Наприклад, запровадити податок на операційний результат діяльності грального закладу і податок залежно від кількості грального обладнання (патент).

Отож, легалізація грального бізнесу може вивести цю індустрію з тіні, а також принести не мало коштів до бюджету України, що зможе покращити економічний стан держави. Але для впровадження легалізації грального бізнесу в Україні необхідно в першу чергу створити вдалу та ефективну систему регулювання та контролю за даною індустрією.

ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про заборону грального бізнесу в Україні»[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1334-17>

2.І.Требор, А.Светлевська Легалізація азартних ігор в Україні: проекти, штрафи і ризики [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://ukr.segodnya.ua/economics/enews/legalizaciya-azartnyh-igr-v-ukraine-proekty-shtrafy-i-riski-976434.html>

3.І.Бураковський, Д. НауменкоГральний бізнес в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dt.ua/ECONOMICS/gralniy_biznes_v_ukrayini.html

УДК 338.2(477)

Костюкевич А.С.,
здобувач ступеня бакалавра
Пурденко О.А., к.е.н.,
старший викладач кафедри
Київський національний
торговельно-економічний університет
м.Київ, Україна

ПОВЕДІНКОВА ЕКОНОМІКА

У ідеальному світі люди завжди приймають оптимальні рішення, які надають їм найбільшу користь і задоволення. В економіці теорія раціонального вибору говорить про те, що коли людина представляє різні

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

варіанти в умовах дефіциту, то вона вибере варіант, який максимізує її індивідуальне задоволення. Ця теорія передбачає, що люди, з урахуванням своїх переваг та обмежень, здатні приймати раціональні рішення, ефективно зважуючи витрати та переваги кожного з них. Раціональна людина має самоконтроль і не перемішана емоціями та зовнішніми факторами, і, отже, знає, що для неї найкраще. На жаль, поведінкова економіка пояснює, що люди не раціональні та не здатні прийняти правильні рішення.

Поведінкова економіка — це напрямок економічної теорії, який займається дослідженням впливу психологічних факторів на рішення людей у різноманітних економічних ситуаціях.[1] Основоположником поведінкової вважають американського вченого- Г.А.Саймона. Предмет поведінкової економіки - це вплив психологічних, соціальних, когнітивних, та емоційних факторів на економічні рішення людей та наслідки таких рішень для ринкових цін, прибутку, та розподілу ресурсів[1]. Економіка поведінки спирається на психологію та економіку, щоб дослідити, чому люди іноді роблять ірраціональні рішення, і чому їхня поведінка не відповідає засадам класичної економічної теорії.

Досліджуючи поведінкову економіку, слід звернути увагу на вчених, які вивчають дане питання. Яскравим представником є лауреат нобелівської премії 2002 року Деніел Канеман, який прийшов до приголомшливих висновків у сфері економіки. Ці висновки перевернули з ніг на голову попередні уявлення про економічні процеси у класичній економічній теорії та викликали хвилю гострих дискусій у науковців. Деніел Канеман відкрив нову точку зору на економіку, використавши для своїх досліджень різноманітні психологічні методи. Поєднавши теорію ймовірності з досягненнями у психології, науковець вніс суттєві корективи у вивчення мислення і поведінки людей за умов невизначеності. Як виявилось, економічні рішення людей часто бувають досить далекими від раціональності, а тверезий розрахунок рідко зустрічається на практиці. Деніел Канеману своїх працях довів, що у більшості людей переважає інтуїтивна поведінка, заснована на власному суб'єктивному досвіді і загальних стереотипах. Психологічні методи своїх досліджень вчений доповнив розрахунковим апаратом теорії ймовірності. Замість теорій прийняття рішень, заснованих на очікуваній корисності, Канеман запропонував "теорію перспективи", згідно з якою нормальна людина не здатна правильно оцінювати майбутні вигоди. «Раціональним» економістам було важко повірити у висновок Канемана. Професор провів експеримент та дійшов до висновку про те, що більшість людей готова витратити 20 хвилин на те, щоб знайти магазин, в якому можна купити калькулятор за \$10, замість того, щоб відразу купити його за \$15. Але у той самий час ці люди не стануть витратити час на

пошуки піджака за \$120, якщо можуть відразу купити його за \$125. Слід зауважити, що економія в обох випадках становить \$5. «Спочатку я думав, що з людьми щось не те, - каже Канеман. - Але мені знадобилося кілька років, щоб зрозуміти, що насправді щось не в порядку з загальноприйнятою економікою, описаної в підручниках» [2].

Отже, можна зробити висновок, що поведінкова економіка відкидає певні постулати класичної економічної теорії та базується на тому, що економічний вибір завжди будується на психологічних факторах. Незважаючи на те, що поведінкова економіка є досить молодою наукою, на сьогодні вона стала потужним напрямом досліджень, а психологічні концепції - невід'ємною складовою сучасних економічних вчень.

ДЖЕРЕЛА

1. Поведінкова економіка, або за що дали нобелівку американцю Талеру [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.depo.ua/ukr/life/life/za-scho-otrimav-nobelivsku-premiyu-amerikanec-yakiy-doslidzhuye-povedinkovu-ekonomiku-20171009654637>.

2. Біхевіористська - поведінкова економіка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://warfare.pp.ua/life/30-bhevoristska-povednkoval-ekonomka.html>.

УДК 336:368.021

Кривчук Т.Ю.,
здобувач ступеня бакалавра
Сосновська О.О., к.е.н., доцент
доцент кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

РОЛЬ СТРАХУВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ КРАЇНИ

В останні роки в Україні під впливом несприятливих подій в світовій економіці, поточної макроекономічної і військово-політичної ситуації, сформувалися складні умови для ведення страхового бізнесу. Низький рівень доходів громадян і падіння ВВП – все це негативно вплинуло на стан і розвиток страхування в Україні, яке є обов'язковою умовою функціонування фінансової системи. Страховий сектор забезпечує стабільність у суспільстві, гарантує власникам відшкодування збитків у разі втрати майна й доходу, а саме надає страховий захист від різноманітних ризиків в умовах нестабільного економічного середовища.

У пошуку відповідей на складні виклики сучасності: дестабілізацію та трансформацію економіки країни виникає необхідність досліджувати

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

сучасний стан страхування, а також страхування із погляду його ролі у фінансовій системі України.

Незважаючи на значні наукові розробки у даній галузі, багато питань залишаються невирішеними та потребують комплексного дослідження.

Ведення бізнесу та життя людини пов'язані з наявністю постійних ризиків – підприємницьких, фінансових, природних та ін. Під час вирішення питання відшкодування втрат можливі два варіанти: коли збитки покриваються за рахунок власних фінансових ресурсів; другий варіант – це створення спеціальних цільових ресурсів, призначених для відшкодування збитків – резервних фондів [1].

Створення резервних страхових фондів можливо за рахунок формування централізованих резервів держави в натуральній і грошовій формі; фондів самострахування окремих господарюючих суб'єктів та страхових фондів. [2]

Централізоване страхове забезпечення ґрунтується на державній відповідальності й передбачає відшкодування втрат за рахунок загальнодержавних коштів. Самострахування ґрунтується на індивідуальній відповідальності тобто, кожна юридична і фізична особа формує власні страхові фонди за рахунок власних доходів. Створення колективних страхових фондів - страхування, ґрунтується на солідарній відповідальності учасників цих фондів. Суть відносин страхування полягає в тому, що страхові фонди формуються за рахунок внесків усіх учасників, а збитки із цих фондів відшкодовуються тим, хто їх зазнав унаслідок певних подій і обставин [1].

У фінансовій системі інститут страхування виступає самостійною сферою. Включаючи страхування до фінансової системи, ми беремо до уваги те, що економічна категорія страхування є складовою категорією фінансів.

В даний час страховий ринок України зростає як за розміром, так і за складністю. Середньорічний темп зростання страхових премій протягом останніх трьох років склав 42%.

Протягом I півріччя 2017 року збільшилась кількість укладених договорів страхування на 7 028,8 тис. одиниць, при цьому на 19 163,6 тис. одиниць зросла кількість договорів з добровільного страхування, в тому числі збільшилась кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків на 12 848,5 тис. одиниць кількість укладених договорів страхування фінансових ризиків зросла на 3 016,4 тис. одиниць. Кількість укладених договорів з обов'язкового страхування зменшилась на 12 317,1 тис. одиниць за рахунок кількості договорів страхування від нещасних випадків на транспорті на 12 443, 3 тис. одиниць .[3]

Ефективний страховий сектор відіграє значну роль для домогосподарств, підприємств, держави та фінансового сектора.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Наприклад, домогосподарства отримують вигоди через такі особисті види страхування, як страхування життя, здоров'я та майна. Задовольняючи бажання безпеки та забезпечуючи гарантований рівень доходу, страхування може сприяти підвищенню якості життя. Такий вид обов'язкового страхування, як страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, створює необхідну систему соціального захисту. Він може захистити потерпілих у випадку неплатоспроможності особи, винної в дорожньо-транспортній пригоді.

Страхування сприяє розвитку підприємництва, виробництва і торгівлі та надає їм стабільності. Підприємці впевненіше вкладатимуть кошти в інноваційні проекти, якщо зможуть отримати відповідний страховий захист. Наприклад, фармацевтична компанія не буде розробляти і продавати вигідний продукт без доступу до страхування відповідальності. За таким же принципом страхування дозволяє керівникам виробництва врахувати ризик пошкодження виробничого обладнання, що збільшить інвестування в нього. Крім того, страхування сприяє збільшенню довіри до економічних агентів. Страхування товарів, платежів та транспортування полегшує комерційну діяльність та торгівлю. З іншого боку, споживачі заохочуються до купівлі таких дорогих товарів, як автомобілі чи нерухоме майно. Таким чином, страхування полегшує комерційну діяльність, стимулюючи споживання, підприємництво та інновації. Більш того, страхування майна та відповідальності може зменшити втрати від зупинки або навіть повної ліквідації фірми у випадку непередбачуваних обставин. Воно може мінімізувати додаткові видатки, що виникають в результаті фінансових негараздів.

Страхування може значно знизити державні видатки. Страховики можуть частково замінити державні програми страхування (такі як страхування ранньої смерті та інвалідності). Це зменшує навантаження на систему соціальної допомоги, залишаючи уряду ресурси для найсуттєвіших і найнеобхідніших цілей соціального захисту. Більш того, страхування може пом'якшити негативний економічний вплив від природного лиха (такого як втрата сільськогосподарських культур), зменшуючи потребу в фінансовому втручанні держави.

Нарешті, страхування відіграє значну роль для розвитку та ефективного функціонування фінансового сектора. Страхові компанії є фінансовими посередниками. Вони зменшують трансакційні витрати, пов'язані з рухом коштів від тих, хто заощаджує, до позичальників, шляхом накопичення значних коштів тисячі платників страхових премій. Страхування життя допомагає мобілізувати та спрямувати суми заощаджень на інвестиції в корпоративні та державні облігації, іпотеку та акції. В усьому світі страхування життя стало головним джерелом довготермінового фінансування, яке є особливо важливим для економік,

фінансові ринки яких перебувають на стадії розвитку і які потребують інвестицій в проекти, спрямовані на розвиток інфраструктури.[4]

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна дійти висновку, що здійснення страхової діяльності позитивно впливає на фінансовий ринок, що сприяє забезпеченню стабільності фінансової системи. Страхування являє собою специфічну ланку фінансової системи, яка відображає відносини з приводу формування й використання страхових фондів. Існування повноцінного ринку страхування є важливою умовою для підвищення добробуту населення та сталого економічного зростання.

ДЖЕРЕЛА

1. Карлін М. І. Фінансова система України : навч. посіб. / М. І. Карлін. – К. : Знання, 2007. – 324 с

2. Внукова Н. М. Страхування: теорія та практика : навч. посіб. / Н. М. Внукова, Л. В. Времен-ко, В. І. Успенко ; за заг. ред. д. е. н., проф. Н. М. Внукової. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 656 с.

3. Підсумки діяльності страхових компаній за I півріччя 2017 року [Електронний ресурс] // ©2004-2017 Фориншурер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://forinsurer.com/files/file00621.pdf>.

4. Значення ринку страхування для економічного розвитку в Україні: аналіз та рекомендації для економічної політики [Електронний ресурс] // ©2004-2017 Фориншурер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://forinsurer.com/public/05/01/02/1737>.

УДК 336.2:005.7

Крутько Л.С.,
здобувач ступеня бакалавра
Ганущак Т.В., к.е.н.,
доцент кафедри
Київський національний
торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна

КАДРОВА БЕЗПЕКА НА ПІДПРИЄМСТВІ

В умовах економічної кризи, безробіття, шахрайства, зловживань, досить важливим є дослідження кадрової безпеки підприємства. Людський фактор спонукає виникненню проблем і загроз на підприємстві

Досліджуючи наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань забезпечення кадрової безпеки на підприємстві, ми можемо систематизувати їх за основними підходами.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Підходи до визначення кадрової безпеки

Автор	Підхід
Швець Н. [1, с. 26]	процес запобігання негативним впливам на економічну безпеку підприємства через ризики і загрози, пов'язані з персоналом, його інтелектуальним потенціалом і трудовими відносинами загалом.
Кіріченко О. [2, с. 28]	правове та інформаційне забезпечення процесу управління персоналом, вирішення правових питань трудових відносин, підготовка нормативних документів, що їх регулюють, забезпечення необхідною інформацією усіх підрозділів управління персоналом.
Швайка Л., Жидецька Х. [3, с. 159- 160]	сукупність засобів (інструментарію), за допомогою яких адміністрація підприємства сприяє збереженню, зміцненню і розвитку персоналу для забезпечення ефективного функціонування організації та захисту від ризиків.
Чаплигіна Ю. [4, с. 103]	складова безпеки підприємства, що є кількісно-якісною характеристикою стану захищеності інтересів підприємства від внутрішніх та зовнішніх загроз і ризиків, пов'язаних з персоналом та використання його людського, інтелектуального і соціального капіталу.
Кібанов А. [5, с. 214]	сукупність принципів, методів, форм організаційного механізму з опрацювання цілей, завдань, що спрямовані на збереження, зміцнення і розвиток кадрового потенціалу, а також створення відповідального та високопродуктивного згуртованого колективу.
Бурда І. [6, с. 89]	складова економічної безпеки підприємства, пріоритетним завданням якої є захист від загроз з метою створення умов для найефективнішого управління персоналом як визначального ресурсу для забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства.

Відповідно до наведених підходів у таблиці 1, можна зробити наступні висновки, а саме: кадрова безпека є двофакторною, всі загрози для підприємства можна поділити на внутрішні та зовнішні – загрози для персоналу підприємства та загрози, які можуть бути заподіяні підприємству з боку персоналу. Відносини на підприємстві носять суб'єктивно-об'єктивний характер. Суб'єктно-об'єктивні відносини представлені на рис. 1.

Суб'єктно-Об'єктивні загрози кадрової безпеки

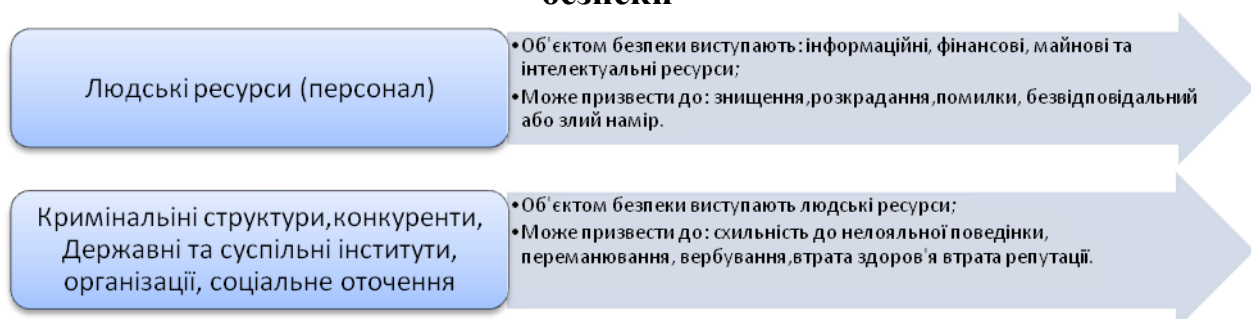

Рис.1. «Суб'єктно-Об'єктивні загрози кадрової безпеки» -джерело розроблено автором на основі [7]

Згідно з даними порталу Content Security, наявні у світі внутрішні та зовнішні загрози, що впливають на кадрову безпеку показані в діаграмі з відсотковими значеннями (рис. 2).

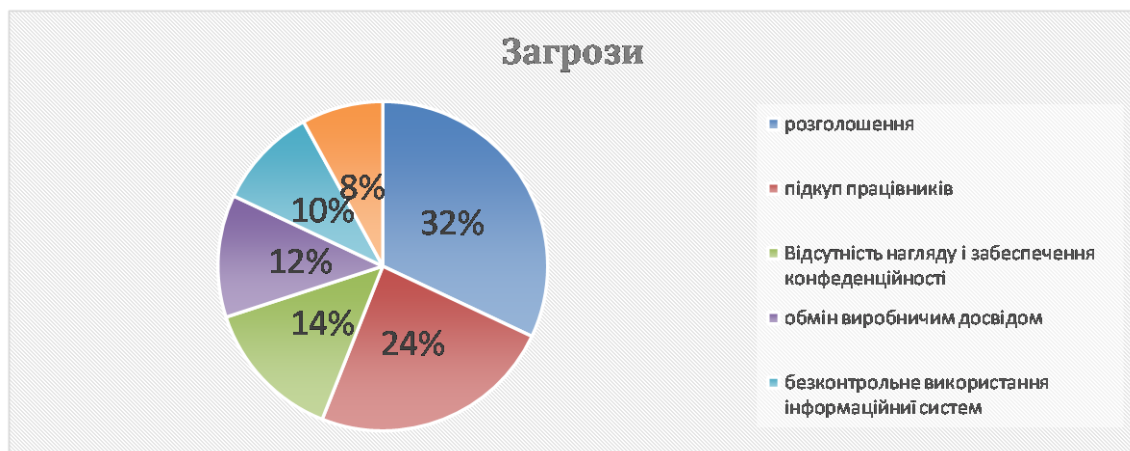

Рис.2. «Внутрішні та зовнішні загрози, що впливають на кадрову безпеку» - джерело розроблено автором на основі [8].

Відповідно до наведених даних в рис. 2, можна стверджувати, що Близько 80% збитку матеріальних активів підприємству спричиняються власним персоналом. Щорічні витрати в компаніях через крадіжки, зловживання чи інші шахрайські схеми персоналу можуть досягати до 7 % виручки. [9].

Тільки 20% спроб злому мереж і отримання несанкціонованого доступу до комп'ютерної інформації приходять ззовні [10].

При цьому 45% компаній по всьому світу активно займаються питаннями забезпечення кадрової безпеки підприємств. Встановлено, що в 33 країнах світу серед 7800 компаній найактивнішу політику управління кадрової безпеки ведуть у Північноамериканській зоні вільної торгівлі (NAFTA; Канада, США, Мексика), та пасивну – у Східній Азії. При цьому, Україна не увійшла у жоден зі світових рейтингів з внутрішньокорпоративного шахрайства і боротьби з ним[11]. За даними Grant Thornton International Business Report, рейтинг країн, що мають службу безпеки розкладені таким чином: Філіпіни (72%), Мексика (71%), Росія (63%), США, Вірменія (60%). У Канаді, Аргентині, Нідерландах та Австралії – по 40% компаній. Останні у списку В'єтнам, Данія і Японія, де служби внутрішнього контролю є тільки у п'ятої частини компаній. У США 59% створили власну службу безпеки на підприємстві [12].

Отже, ми можемо виділити основні напрями, що забезпечать кадрову безпеку на високому рівні: створення сприятливих матеріально-мотиваційних умов для співробітників організації, прозора системи атестації персоналу та проведення зовнішнього та внутрішнього аудиту,

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

передбачення юридичних та дисциплінарних зобов'язань і відповідальності щодо роботи з окремою категорією інформації.

ДЖЕРЕЛА

1. Швець Н. Методи виявлення і збереження кадрової безпеки, або як перемогти зловживання персоналу / Н. Швець // Персонал. – 2006. – № 5. – С.26-27.
2. Кіріченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник. 3-тє вид., переробл. і доп. / О. А. Кіріченко// – К. : Знання-Прес, 2002. – 384 с.
3. Швайка Л. Деякі питання сутності кадрової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Л. А. Швайка, Х. В. Жидецька // Поліграфія і видавнича справа . - 2011. - № 4. - С. 158-163. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pivs_2011_4_23.pdf
4. Чаплигіна Ю.С. Етимологічний аналіз категорії «кадрова безпека» / Ю.С.Чаплигіна // Управління розвитком. – 2011. – № 4 (101). – С. 102-104.
5. Поскрипко Ю.А. Категорійний аналіз кадрової безпеки / Ю.А. Поскрипко // Економіка і Фінанси. – 2014. - № 1. – С. 7-13.
6. Кибанов А. Я. Управление персоналом организации / А. Я. Кибанов// – М. : ИНФРА-М, 2002. – 638 с.
7. Бурда І.Я. Механізм забезпечення кадрової безпеки в процесі формування та реалізації кадрової політики / І.Я. Будра // Наукові записки. – 2012. - № 3 (40). – С. 88 -95.
8. Вареник Т. Під прицілом [Електронний ресурс]/ Т. Вареник // Праця і закон. – 2011, № 6(138). – Режим доступу: http://hrprofi.blogspot.com/2011_06_01_archive.html
9. Дорофеев К.Н. Кадровая безопасность в системе экономической оценки деятельности фирмы / К.Н. Дорофеев, Е.В. Гараева // Молодой ученый. – 2013. – №6. – С. 327-331.
10. Мігус І.П. Сучасні методики оцінки стану кадрової безпеки суб'єктів господарської діяльності/І.П. Мігус, С.А. Черненко // [Електронний ресурс] // Ефективна економіка. – 2013. – № 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1923>.
11. Alan Price. Employee Fraud. US Human Resources Management – HR Articles and Features [Електронний ресурс] <http://www.hrnguide.com>
12. Єгорова О.С. Управління кадровою безпекою підприємства/ О.С. Єгорова// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2010/iem/egorova/diss/indexu.htm>.

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИЙ ПРОСТІР ВИРОБНИКІВ БРЕНДОВОГО ОДЯГУ

Інтеграція України в міжнародний простір виробників одягу вимагає застосування існуючих в світовій індустрії моди понять та термінів. Одним із найважливіших понять є термін брендового одягу, який є ще недостатньо опрацьованим на швейних підприємствах України. Всі ці обставини й обумовлюють актуальність теми, необхідність більш глибокого дослідження проблеми формування сучасних сегментів на ринку брендового одягу. В Україні з'явився новий формат торгівлі дизайнерським одягом, який дозволяє сучасному покупцеві швидко та модно одягатися. Світовий ринок дизайнерського одягу до початку 2017 р. експерти оцінили в розмірі 50-70 млрд. долл. США. На ринку індустрії моди, сконцентрованого на дизайні, виробництві й маркетингу текстильних і швейних продуктів, переважає еволюція, сезонність продуктів і потужна інтелектуальна (креативна) складова, пов'язана із творчістю дизайнерів. Саме ці особливості й надають йому особливий динамізм. За більш ніж 100-літню історію моди іноземними фахівцями розроблено форми й методи управління дизайнерськими брендами.

Поняття дизайнерських брендів одягу більше вживається у світовій індустрії моди, та більш зрозумілі зарубіжному споживачеві. Значний науковий внесок дослідження теоретичних питань бренд-менеджменту внесли іноземні вчені: Д.Аакер, Г.Амстронг, А.Андреева, П.Дойль, Ф.Котлер. В вітчизняній практиці ці поняття тільки починають формуватися. Тому необхідно узагальнити поняття основних дизайнерських брендів одягу, виділити їх особливості, напрями інноваційного розвитку та їх вплив на формування інноваційної стратегії швейного підприємства. В Україні бренд-менеджмент є одним із малодосліджених вітчизняними науковцями об'єктів управління в стратегічному розвитку підприємств і швейних підприємств зокрема. Серед українських вчених, які досліджували питання бренд-менеджменту можна назвати В. Перція, Л. Мамлеєву, О.Ткаченко, Т.Логачеву [1]. Ознайомлення та критичний аналіз наукових джерел дають змогу зробити наступні висновки. Поняття «бренд», «торгова марка» та «торговий знак» є близькими за значенням, але не є тотожними. Результати аналізу останніх досліджень і публікацій щодо визначення термінів «бренд», «торгова марка» та «торговий знак» узагальнено

Результати аналізу наведених визначень поняття «бренд» надають

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

можливість зробити наступні висновки. В.А. Гончарук [2] розуміє бренд як успішну торгову марку, тим самим ототожнюючи поняття «бренд» і «торгова марка». А.М. Годин [3] підкреслює, що бренд – це аура навколо товару або послуги. Це визначення є найбільш вдалим з точки зору, що автор чітко відрізняє «бренд» і «торгову марку» і підкреслює те, що бренд викликає у покупців стійкі позитивні асоціації, тому він вважає «бренд» аурою. В. Перція [1] вважає, що «бренд» - це набір обіцянок цільовому споживачеві. З точки зору того, що всі споживачі є різними і очікування від товарів або послуг у них також є різними, це визначення є вдалим. Але брендом зазвичай становяться вже відомі покупцям марки одягу. Формування та становлення бренду на ринку одягу займає не один рік. Тому можна вважати, що бренд – це вже стійко сформовані у покупця знання щодо тієї чи іншої марки одягу. Н.В. Безрукова [4] вважає, що бренд – це все те, що допомагає покупцеві ідентифікувати товар. З цією позицією також можна погодитися, але частково. Ідентифікувати товар зазвичай допомагають товарні ярлики або інші відомості про товар, але це не обов'язково є ознакою бренду. Ознакою бренду одягу є ціла сукупність чинників: місце продажу, оформлення бутику, навіть колір або крій моделей одягу. Сфера застосування товарного знаку обмежена юридично, торгової марки – сукупністю зовнішніх ознак товару або послуги, бренду – думками, відчуттями, асоціаціями та уявою споживачів, які мають відношення до певного товару. На практиці часто ототожнюють поняття бренду із поняттям торгової марки. В загальному розумінні під брендом розуміють комплекс понять, які узагальнюють уявлення людей про відповідний товар, послугу, компанію або особистість [5]. Торгова марка – це поняття юридичне, офіційне, в той час як бренд чітко сформований образ у покупців. В індустрії моди поняття бренду трактується ширше, ніж просто відома торгівельна марка або споживачькі уподобання. До бренду відносять цілий напрям виробництва моделей одягу, які розрізняють за ціною, стилем, якістю продукту, соціальним статусом споживачів. Завдяки стрімкому розвитку світової модної індустрії в світі чітко виділяють три основні бренди: дизайнерські бренди («Haute Couture» або «від кутюр»), фабричні бренди («pret-a-porter» або «прет-а-порте»), бренди роздрібних продавців та бренди масового ринку («дифузійні бренди»).

В останні роки в Україні відбулась зміна смаків сучасних споживачів одягу від купівлі одягу «без імені» на ринках до надання переваги купівлі брендового одягу в спеціалізованих магазинах та торгівельних центрах.

ДЖЕРЕЛА

1. Перція В. Анатомія бренду 2 / В.Перція, А.Панин, Л.Мамлеева, О.Ткаченко, Т.Логачева - М.: Изд-во «Диалектика», 2011. – 240с.
2. Гончарук В.А. Маркетинговое консультирование / В.А. Гончарук.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

– М.: Дело, 1998. – 248 с.

3. Спілка дизайнерів України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу до: [http:// design.org.ua](http://design.org.ua).

4. Безрукова Н.В. Бренд як об'єкт менеджменту спільного підприємства «Український мобільний зв'язок» / Н.В. Безрукова// Регіональні перспективи. – 2009. - №1 – С.67-69.

5. Бренд. Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [uk.wikipedia.org/ wiki / Бренд](http://uk.wikipedia.org/wiki/Бренд).

УДК336.221.4(477+437.3)

Макоtkіна О.В.,
здобувач ступеня бакалавра
Вареник В.М., к.е.н.,
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля
м. Дніпро, Україна

КРИТИЧНА ОЦІНКА ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ УКРАЇНИ ТА ЧЕХІЇ

Стягнення податків в Україні регламентується Податковим кодексом України, де під податком розуміють обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до цього Кодексу [1].

Податкова система в Чеській Республіці відповідає принципам фіскальної політики ринкової економіки. Ця політика допомагає забезпечити гнучкий взаємозв'язок між доходами та видатками державного бюджету з розвитком валового внутрішнього продукту, створити рівні умови конкуренції та підтримувати підприємницьку діяльність.

Ключові податкові ставки України:

1. встановлена ставка ПДФО 18% для платників податку на прибуток підприємств;

2. податок на доходи фізичних осіб. Застосовується 18% до будь-якої суми доходів;

3. податок на додану вартість (ПДВ) – ставка податку дорівнює 20%;

4. відрахування на соціальні страхування: за рахунок працедавця – 22%; за рахунок працівника – 0%;

5. податок на нерухомість становить 1% [2].

Ключові податкові ставки Чехії:

6. ставка податку на прибуток юридичних осіб становить 19%. У разі, якщо фірма не веде діяльності і, відповідно, подає нульовий баланс, вона не платить податок на прибуток;

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

7. податок на прибуток фізичних осіб, індивідуальних підприємців (Daň z příjmu fyzických osob) стягується в розмірі 15% з наступних доходів: найману працю, доходи від підприємництва та від оренди. Також законом передбачаються деякі доходи, які не обкладаються прибутковим податком. Це доходи від придбання акцій, від дарування нерухомості, від спадщини та від рухомого майна;

8. податок на додану вартість (Daň z přidané hodnoty). Базова ставка податку в 2017 році дорівнює 21%, знижена ставка 15%. До обкладання за зниженою ставкою відносяться деякі види продуктів харчування та мінеральні масла. Друга знижена ставка ПДВ, вступила в силу в 2015, становить 10%. У законі міститься перелік статей (видів товарів і послуг), до яких податок на додану вартість не застосовується (наприклад, медичне обслуговування, переклад і здача в оренду землі);

9. відрахування на соціальне страхування: за рахунок працедавця – 35%; за рахунок працівника – 0%;

10. Податок на нерухомість становить 4% [3].

Отже, податкове навантаження в Україні та Чехії станом на 01.01.2017 рік наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця податкового навантаження у Чехії та Україні станом на 01.01.2017 р.

Назва податку	Об'єкт оподаткування	Країна	
		Україна Ставка податку	Чехія Ставка податку
Податок на доходи фізичних осіб	Загальний (місячний) оподатковуваний дохід	18%	15%
Податок на доходи юридичних осіб	Дохід, отриманий у звітному періоді	-	19%
Податок на прибуток підприємств	Прибуток з джерела походження з України	18%	-
Податок на додану вартість (ПДВ)	Постачання товарів та послуг як на митній території держави, так і за її межами	20%	21%; 15%; 10%; 0%
Відрахування на соціальне страхування: - за рахунок працедавця	Фонд нарахованої заробітної плати	22%	35%
- за рахунок працівника	Нарахована заробітна плата	-	-
Податок на нерухомість	Вартість нерухомості	1%	4%

Як видно з табл.1, за всіма видами основних податків (податок на доходи фізичних осіб, податок на доходи юридичних осіб, податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість (ПДВ), відрахування на соціальне страхування за рахунок працедавця та за рахунок працівника, та

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

податок на нерухомість) навантаження в Україні є неоднозначним. Так, ставка податку на доходи фізичних осіб в Україні становить 18%, а в Чехії – 15%; податок на доходи юридичних осіб в Чехії становить 19%, а в Україні такого виду податку не існує, але податок на прибуток підприємств в Україні становить 18%, а в Чехії такого податку немає; ПДВ в Україні – 20%, в Чехії – 21%, 15%, 10% та 0% (в залежності від об'єкту оподаткування); відрахування на соціальні страхування за рахунок працедавця в Україні – 22%, що значно нижче, ніж в Чехії – 35%; відрахування на соціальне страхування за рахунок працівника – в Україні та Чехії немає такого виду податку; податок на нерухомість в Україні – 1%, що нижче ніж в Чехії – 4%.

Значно гірше виконується українською податковою системою регулятивна функція оподаткування. Наприклад, ПДВ в Чехії стягується за декількома ставками для різних за соціальною й економічною значимістю груп товарів і послуг, що забезпечує відповідну зацікавленість щодо їх виробництва і споживання. В Україні ж, як відомо, застосовується єдина ставка, що позбавляє цей податок регулюючого впливу.

Таким чином, з вищенаведеного порівняльного аналізу можна зробити висновок, що податкова система України має суттєві вади і є набагато обтяжливою як для ведення бізнесу, так і для споживчого попиту порівняно з податковою системою Чехії. Вона має бути реформована у частині зниження загального податкового навантаження, зміни структури рівня оподаткування, покращення податкового клімату, вдосконалення виконання фіскальної та регулюючої функцій податків, реорганізації самої податково-митної служби тощо.

Отже, підготовка реформаційних змін повинна відбуватись випереджаючими темпами для того, щоб не відновлювати наше відставання від Чехії, адже вона є країною-членом Євросоюзу. При цьому орієнтуватися потрібно на динамічні трансформації, що спостерігаються у країнах – нових членах ЄС, які є одними з головних конкурентів України на світових ринках товарів і капіталів.

ДЖЕРЕЛА

1. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1251-12>.
2. Офіційний портал Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.
3. Ministry of Finance of the Czech Republic. Electronic resource. Mode of access: <http://www.mfcr.cz/>. - Eng. lang.

Маляр С.А.,
здобувач ступеня магістра
Лойко В.В., д.е.н., доц.,
професор кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ВИКОРИСТАННЯ МАЙНА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ МІСТА КИЄВА

За часів існування Союзу Радянських Соціалістичних Республік (СРСР), інституту приватної власності, як такого, не було. Люди звикли, що житловий багатоквартирний будинок і все, що в ньому знаходиться, у більшості випадків, належить державі і тільки держава має дбати про збереженість цього майна. Не дивлячись на те, що ще в 2003 році в ЦК України законодавець чітко передбачив, що багатоквартирний житловий будинок перебуває у спільній сумісній власності співвласників житлових і нежитлових приміщень багатоквартирного будинку, і досі деякі громадяни вважають, що їм належить квартира, а комунікації, підвали, горища, сходові клітини тощо – державі, місту чи ЖЕКу. Такий прояв низького рівня правової культури людей є досить негативний, оскільки власники квартир не відчують своєї відповідальності за цілісний майновий комплекс, в якому проживає. Така свідомість людей прямо суперечить частині 4 статті 319 Цивільного кодексу України, в якій зазначено, що власність зобов'язує [1]. В 1996 році Верховною Радою України прийнято основний закон держави – Конституцію України. В статті 42 Конституції України, законодавець визначив, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. В зазначені статті відображено норму, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним [2].

В 2002 році, прийнявши Закон України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», законодавець надав співвласникам багатоквартирного будинку механізм самостійно управляти своїм спільним майном через створення об'єднання співвласників. За цим законом, співвласникам багатоквартирного будинку надається можливість створити об'єднання, взяти будинок або цілісний майновий комплекс на баланс і не лише обслуговувати його, а й розпоряджатися спільною сумісною власністю [3]. Процедура прийняття рішень щодо розпорядження спільною сумісною власністю співвласників багатоквартирного будинку була удосконалена з прийняттям у 2015 році

Закону країни «Про особливості здійснення права власності в багатоквартирному будинку». На виконання закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 1521 від 11 жовтня 2002 року, якою передбачив зокрема Порядок передачі житлового комплексу або його частини з балансу на баланс (Далі – Порядок).

Зазначеною постановою передбачено певний порядок отримання об'єднанням співвласників на свій баланс будинку чи цілісного майнового комплексу, який утворений будинком та прибудинковою територією. Для передачі будинку з балансу на баланс створюється комісія, яка складається з представників балансоутримувача та ОСББ, що має намір прийняти майновий комплекс або його частину на свій баланс. Комісію очолює представник приймаючої сторони. Зазначена комісія в підсумку своєї роботи складає акт прийняття-передачі, який є підставою передачі майна на баланс об'єднанню співвласників багатоквартирного будинку. Пунктом 5 Порядку визначено, що передача житлового комплексу або його частини з балансу на баланс проводиться разом з планом земельної ділянки, технічним паспортом будинку та відповідною технічною документацією (інвентарна справа, акт прийняття в експлуатацію, плани зовнішніх мереж тощо) у двомісячний термін після надходження відповідного звернення від об'єднання. У разі втрати плану земельної ділянки, технічний паспорт будинку або технічна документація виготовляються чи відновлюються за рахунок підприємства, установи чи організації, з балансу яких передається житловий комплекс або його частина, протягом місяця після надходження відповідного звернення від об'єднання [4]. Не дивлячись на те, що питання передачі майнового комплексу або його частини з балансу на баланс врегульовано низкою законів та підзаконних нормативно-правових актів, отримати в місті Києві на баланс цілісний майновий комплекс – житловий будинок, земельну ділянку та будівлі, що знаходяться на цій земельній ділянці і потрібні для обслуговування будинку, ОСББ не може. Це зумовлено низкою прогалів в законодавстві.

Для реального забезпечення права ОСББ міста Києва отримати цілісний майновий комплекс (будинок, земельну ділянку та споруди, що на ній розташовані) на баланс необхідно вжити низку заходів: Київській міській раді прийняти рішення, яким зобов'язати комунальні підприємства при надходженні від об'єднання співвласників багатоквартирного будинку звернення про готовність об'єднання співвласників багатоквартирного будинку взяти цілісний майновий комплекс чи його частину на баланс невідкладно вживати заходів щодо його передачі об'єднанню, передбачивши особливості реалізації цього права в місті Києві та закласти до бюджету міста кошти на виготовлення необхідних документів.

ДЖЕРЕЛА

1. Цивільний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/print>
2. Конституція України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80/print>
3. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку. Закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2866-14>
4. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку. Постанова Кабінету Міністрів України № 1521 від 11 жовтня 2002 року Про реалізацію Закону України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1521-2002-%D0%BF>

УДК339.5:669.2

Маркова Д. А.,
здобувач ступеня бакалавра
Вареник В.М., к.е.н,
доцент кафедри
Університет
Імені Альфреда Нобеля
м. Дніпро, Україна

РИНОК ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ І ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ

Світовий ринок дорогоцінних металів є нестабільним ринком, як функціонально, так і структурно, але на сьогоднішній день аналіз цього ринку є актуальним. Це ринок який включає в себе сукупність бірж дорогоцінних металів, банків, фінансових компаній всі установи які проводять операції з дорогоцінними металами і паперами. Перелік та функції дорогоцінних металів на державному рівні регулюється Законом України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними».

Ринок дорогоцінних металів складається з наступних секторів:

- Ринок золота;
- Ринок срібла;
- Ринок платини;
- Ринок металів платинової групи (паладій, іридій, родій, рутеній, осмій);
- РЦБ, що котируються в золоті;
- Ринок монет із дорогоцінних металів.

Основним ринок являється саме ринок золота, тому що на нього ще з часів Стародавнього Єгипту був самий великий попит.[2].

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Зараз дорогоцінні метали стали засобом збереження ліквідності, надійним і ліквідним інвестиційними активами. Також у деяких галузях світового господарства дорогоцінні метали стали незамінним сировинним компонентом. Тому розвиток саме цього ринку є дуже важливим для України, особливо в умовах глобалізації.

Завжди золото грає значну роль в економіці країни, але сьогодні золото має статус інвестиційно-привабливого інструмента. Існує таке поняття, як золоте правило інвестора, в якому говориться що інвестор зобов'язан приблизно 10-15 % від всіх своїх вкладень повинні робити в золото та інші дорогоцінні метали. Якщо цим користуватися, то по аналітичним прогнозам ми можемо перевищити позначку в 500% у дохідність золота. Враховуючи нестабільність світової фінансової системи, а також той факт, що світові запаси золота вичерпуються майже з кожним днем, ці прогнози в майбутньому можуть виправдатися [1, с. 22].

Основним суб'єктом ринку дорогоцінних металів є банки, тому щоб зростала економіка України потрібно дотримуватися саме світових підходів руху цих металів в економіці і встановлення цін. На це впливають різні фактори. Загально економічні, такі як, зростання споживання, інвестиційний попит, інфляція, нестабільне становище країни. Аналіз підтверджує, що перспектива зростання вагомості ринку дорогоцінних металів покладається саме на попит банківських металів. Даний попит забезпечують фізичні особи, що як правило вважають більш доречним зберігати в банках вклади в іноземних валютах, і страхові компанії, чії резерви можуть бути представлені банківськими металами. В Україні є чималий потенціал для виведення обігу металів на рівень активного, для забезпечення чого необхідно формувати нові ринкові умови в аспекті становлення більш жорсткого державного регулювання, лібералізації, стабілізації цін на різних торговельних аренах. Ступінь розвитку внутрішньодержавного ринку постійно тісно залежить від ринку міжнародного. Зазвичай це виявляється у корекції цін на метали в бік зниження. Обумовлюється це низкою факторів, серед яких: стан економіки провідних країн світу, лідерів ринку, коливання курсів валют, стан фондових ринків, події в сфері політики. Наразі зацікавлені банки зосереджують свою діяльність на реструктуризації обігу дорогоцінних металів задля забезпечення особистої конкурентоспроможності на ринку [3, с 342].

Динаміка зміни цін на дорогоцінні метали в останні роки підтверджує актуальність інвестування у тверду валюту, що за своєю природою не піддається інфляції. Цей чинник регулюється набором інструментів, що формуються безпосередньо суб'єктами ринку. Серед них слід виділяти покупку монет, злитків, безготівкового металу для розміщення на рахунок. Такі вкладення, як правило, виправдовуються

позитивною динамікою росту цін. Перевагами видобутку того ж золота на власній території є зростання зайнятості, поповнення державного бюджету за рахунок податків та зборів, влиття в економіку країни додаткових коштів [4, с. 96].

Останнім часом в Україні зменшилося видобування дорогоцінних металів і це погано впливає на економіку в цілому. Щоб покращити сучасний стан ринка потрібно :

- Забезпечити потреби інвесторів, вкладатися саме в ринок дорогоцінних металів - ефективний спосіб страхування від інфляції, оскільки за її наявності відбувається знецінення грошей та зростання цін на всі товари;

- Заощадження саме в дорогоцінних металів. Це призведе до підвищення попиту на ці метали;

- Підвищення діяльності ювелірних галузей, що призведе до зростання експорту в країні і вихід на світовий ринок.

Отже, можна зробити наступні висновки. Важливу роль у формуванні цін на золото та інші дорогоцінні метали суттєво впливає курс валют. Українська гривня дуже залежить від курсу долара і швейцарського франка і як наслідок весь ринок дорогоцінних металів. Швейцарія є основним продавцем золота у всьому світі, вона задовольняє 50 % попиту дорогоцінного металу у всьому світі.

Оцінювання динаміки дає змогу отримати ширше уявлення про тенденції і процеси, які спостерігаються на світових ринках, а також точніше прогнозувати майбутні ціни на дорогоцінні метали. Тому що український ринок бере приклад саме зі світового ринку. Крім того, виявлення та визначення взаємозв'язків зазначених чинників певною мірою може знизити рівень інвестиційних банківських ризиків.

ДЖЕРЕЛА

1. Савчук Н. Ринок золота: Сучасний стан та перспективирозвитку / Н. Савчук // РинокціннихпаперівУкраїни. – 2009. – №1-2. – С. 19-24.

2. Ринок дорогоцінний металів [Електронний ресурс]-Режим досупу:http://stud.com.ua/34846/finansi/rinok_dorogotsinnih_metaliv_dorogotsinnogo_kaminnya

3. Олійник А. В. Діяльність комерційних банків на ринку дорогоцінних металів / А. В. Олійник, В. А. Підгородецький // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. - 2012. - Вип. 6. - С. 341-345.

4. Перелі І. В. Динаміка вартості дорогоцінних металів України / І. В. Перелі // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. - 2014. - Вип. 1(1). - С. 93-96.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Мішков В.О.,
здобувач ступеня магістра
Пестовська З.С., к.е.н.,
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

Фінансовий стан будь-якого підприємства визначається його взаємовідносинами з іншими господарюючими суб'єктами та станом розрахунків між ними. Від величини кредиторської заборгованості підприємства залежить його фінансова стійкість, незалежність та платоспроможність. Тому одним з пріоритетних напрямів удосконалення управління підприємством є організація детального обліку необхідної інформації про стан розрахунків, що формується в системі бухгалтерського обліку та її надання зацікавленим сторонам з метою прийняття рішень.

В Україні методологічні засади формування інформації щодо зобов'язань та її розкриття у фінансовій звітності визначені П(С)БО 11 «Зобов'язання» [1]. У міжнародній практиці порядок визначення та відображення короткострокових зобов'язань визначається відповідно до МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [2], МСБО 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи» [3]. Облік розрахунків на підприємствах має бути чітко контрольований у будь-який момент за потреби управління. Отже, виникає потреба поглиблення інформативності обліку за цими об'єктами. Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками повинна забезпечити: своєчасну перевірку розрахунків; попередження прострочки кредиторської заборгованості. Для цього ми вважаємо доцільним використати такі запропоновані у роботі [4] заходи:

– запровадження додаткові аналітичні рахунки до рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» із поділом за термінами сплати та суб'єктами, що забезпечить усунення простроченої кредиторської заборгованості, ефективний контроль за своєчасним погашенням заборгованості підприємства перед постачальниками;

– ввести у документообіг облікової системи Аналітичну таблицю розрахунків з постачальниками (підрядниками), що містить у собі усі істотні сторони розрахункових та договірних відносин та сприятиме посиленню внутрішнього контролю за кредиторською заборгованістю.

Такі заходи допоможуть слідкувати за розрахунками з постачальниками, у встановлені строки погашати заборгованість, а також достовірніше відображати інформацію в бухгалтерському обліку.

Для ефективності проведення аудиту розрахунків з постачальниками і підрядниками аудитор необхідно визначити, які методи та прийоми будуть використовуватись ним для отримання аудиторських доказів, та скласти програму розрахунків з постачальниками. Під час аудиту зазначених операцій аудитором можуть застосовуватись такі прийоми:

- правова оцінка укладання договорів на постачання продукції;
- застосування письмового підтвердження від третіх осіб;
- перевірка документів, отриманих суб'єктами підприємницької діяльності від третіх осіб;
- застосування прийому інспекції та аналітичних процедур [5].

При проведенні розрахунків з постачальниками аудитор, перш за все, необхідно оцінити систему внутрішнього контролю на підприємствах. При цьому можуть також застосовуватись прийоми опитування (письмові чи усні) працівників підприємства. Для цього можна вивчити такі питання:

- 1) чи існують договори на поставку продукції;
- 2) чи проводяться звіряння з постачальниками, як часто і якою мірою (на скільки відсотків вони охоплюють операції);
- 3) кому надано право на отримання довіреностей, чи зафіксовано прізвище особи в наказі про облікову політику підприємства, чи мають місце факти неповернення невикористаних довіреностей;
- 4) чи реєструються рахунки-фактури постачальників в окремому журналі;
- 5) чи своєчасно висуваються претензії постачальникам;
- 6) чи існують постійно діючі комісії з встановлення розбіжностей між фактично отриманими запасами і даними, що вказані в супроводжувальних і первинних документах;
- 7) чи завжди задовольняються висунуті постачальниками претензії;
- 8) чи застосовуються штрафні санкції до постачальників за невиконання ними договірних зобов'язань;
- 9) чи документально оформляється повернення матеріальних цінностей, що не відповідають заявленій якості;
- 10) чи здійснюється завезення матеріальних цінностей постачальниками на підприємство без наявності договорів;
- 11) чи своєчасно надходять у бухгалтерію документи постачальників на оприбуткування запасів від матеріально відповідальної особи;
- 12) чи здійснює бухгалтер перерахунок сум, що вказані в рахунках;
- 13) чи звіряє бухгалтер ціни, що вказані в документах, рахунках-фактурах, накладних, товарно-транспортних накладних, актах прийому-передачі.

Однак не завжди використання стандартних аудиторських процедур можливо, і тоді передбачається застосування альтернативних аудиторських процедур. До альтернативних аудиторських процедур належать [6]:

- метод «приймання – відмовлення», коли рівень суттєвості досліджується менш ніж за 100% залишків по рахунках;
- метод обмеження перевірки, коли аудитор досліджує всі значні угоди й аналітичні процедури на визначену дату;
- перевірка договорів постачання, транспортних документів і документів про наступні грошові надходження як засвідчення факту одержання вантажу покупцем.

Альтернативні аудиторські процедури необхідні для одержання доказів про відсутність в аудиторському висновку пункту про обмеження обсягу аудиту, якщо спостереження аудиторської організації за інвентаризацією розрахунків неможливо через деякі фактори.

Контроль за здійсненням розрахунків із постачальниками та підрядниками є запорукою платоспроможності та майбутнього розвитку підприємства. Удосконалення облікового процесу розрахунків з постачальниками та підрядниками є основою процесу контролю. Взаємозв'язок цих етапів облікової роботи потребує постійного удосконалення та уточнення відповідно до змін нормативно-правового забезпечення та умов зовнішнього середовища.

ДЖЕРЕЛА

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.dtkk.com.ua/debet/ukr>

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

4. Киян А.В. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підрядниками / А.В. Киян, О.Ф. Ярмолюк // «Young Scientist», № 9 (24) • Part 1, 2015. - с. 77-80.

5. Бразілій Н.М. Внутрішній аудит розрахунків з постачальниками і підрядниками як шлях вдосконалення системи внутрішнього контролю підприємства / Н.М. Бразілій, О.О. Лисенко / Збірник наукових праць ЧДТУ, Вип. 30, Ч. I, 2015. - с. 20-28.

6. Нікітчук К.М. Аудиторські процедури як основа контролю розрахунків із постачальниками і підрядниками / К.М. Нікітчук / Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, 2016. - с. 400-403.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

МузальоваЮ.І.
 здобувач ступеня магістра
 Соболева-Терещенко О.А.,к.е.н.,
 доцент кафедри
 Київського університету
 імені Бориса Грінченка,
 м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ЗАХОДІВ ОПТИМІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА У СФЕРІ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

В умовах постійних змін підходів до ведення бізнесу, стрімкого розвитку інформаційних технологій, які сприяють збільшенню потреб менеджменту в інформації, подальший розвиток підприємництва в сфері надання інформаційних послугу не можливий без достовірної бухгалтерської інформації яка є основою прийняття оптимальних управлінських рішень. Питання організації бухгалтерського обліку у своїх працях досліджували: М.Т. Білуха, В.В. Сопко, В.Ф. Палій, М.С. Пушкар та інші.

Одним із впливовіших видів інформаційних послуг є надання інформаційних послуг у вигляді реклами. В даний час недостатня теоретична забезпеченість і практична значимість щодо організації бухгалтерського обліку не в повній мірі адаптовані до специфіки підприємстврекламної сфери.

Для формування раціональної облікової системи доцільним є визначення специфічних особливостей рекламної діяльності шляхом розкриття організаційно- технічної та методичної складових облікової політики суб'єкта підприємництва, які наведені в таблиці1[складено автором на основі 1,3,4].

Таблиця 1

Залежність особливостей здійснення рекламної діяльності від складових облікової політики

Особливості	Складові облікової політики	
	Методична складова	Організаційно-технічна складова
Учасники	Відповідність інформації на рахунках обліку запитам користувачів даної інформації	Здійснення ранжування інформаційних запитів та встановлення рівня доступу до них за допомогою спеціальних автоматизованих систем

Виробник та розповсюд жувачв одній особі	Відповідність відображених активів на рахунках обліку своєму призначенню у виробничому процесі; методологія обліку витрат та включення їх до собівартості надання рекламної послуги.	Організація роботи бухгалтерської служби; графік документообігу організації, що регламентує перелік управлінської документації, форми первинних документів, форми внутрішньої звітності відповідно до запитів інституційних одиниць, а також техніку формування та обробки управлінської інформації; організація внутрішнього контролю за процесом виготовлення та надання рекламної послуги
Договірний процес	Розподіл витрат, в процесі договірних відносин та випадки їх включення до собівартості надання рекламних послуг	Комунікаційний зв'язок бухгалтерської служби з юридичним відділом; розробка та затвердження типових форм договорів, листів та ін.; формування шаблонів додатків до договорів, залежно від специфіки рекламної послуги
Поетапність виконання замовлень	Методи обліку витрат та доходів, нормування витрат на кожному з процесів, методи калькування собівартості наданої рекламної послуги	Технічне та інформаційне забезпечення роботи працівників на кожному етапі виконання замовлення в межах кожного замовлення
Персонал	Облік оплати праці, заохочувальних та стимулюючих виплат	Документальне забезпечення трудових відносин, оплати праці; формування посадових інструкцій; організація контролю за виконанням встановлених обов'язків

Одним із найважливіших та актуальних питань, яке стосується здійснення рекламної діяльності є відображення витрат в бухгалтерському обліку. Класифікація витрат пов'язаних з процесом виготовлення (надання) рекламних послуг необхідна для їх системного обліку, що в разі полегшує процес групування та відображення інформації в бухгалтерському обліку. Тому з метою удосконалення організаційних засад облікового відображення операцій з наданням відповідних рекламних послуг пропонується згрупувати витрати рекламного агентства, в рамках двох основних функцій рекламної діяльності: виробництво рекламного продукту (надання рекламної послуги) та його поширення (табл.2)[складено автором на основі 2,3].

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Класифікація витрат рекламного агентства

Види витрат	Перелік витрат	
Прямі	<i>Виробництво рекламних продуктів</i>	<i>Поширення рекламних продуктів</i>
	1. Витрати на виготовлення рекламного макета, аудіо-або відеоролика, банера 2. Нагорода рекламним агентам 3. Оплата праці працівників зайнятих створенням рекламних продуктів 4. Інші виробничі витрати	1. Оплата послуг залучених контрагентів 2. Оплата місць та часу в ЗМІ 3. Бонус клієнтам 4. Витрати на розміщення оголошення, ролика або банера 5. Інші витрати
Непрямі	<i>Адміністративні витрати</i>	
	1. Оплата праці адміністративно-управлінського персоналу 2. Відрахування на соціальні потреби 3. Сплата податків 4. Витрати на утримання основних засобів, оренда 5. Інші господарчі витрати	

Отже, основна думка запропонованих рішень полягає в теоретичному обґрунтуванні та вирішенні комплексу питань методичного та організаційного характеру спрямованих на вдосконалення системи бухгалтерського обліку на підприємствах, що здійснюють надання інформаційних послуг і мають істотне значення для підвищення якості, обґрунтованості прийняття управлінських рішень та рівня інформативності системи бухгалтерського обліку.

ДЖЕРЕЛА

1. Бухгалтерський облік операцій з рекламними продуктами: особливості організації у рекламного агентства / А.В. Лисюк // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 1 (17). – с. 242-247.

2. Документування операцій з рекламними продуктами в рекламному агентстві: особливості формування технічної складової організації бухгалтерського обліку / А.В.Лисюк // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. -2014. -№ 5 (67).-с.64-70.

3. Організація бухгалтерського обліку у рекламному агентстві: трансформація в сучасних умовах господарювання/ А.В. Лисюк//Вісник ЖДТУ.- 2013.- № 2 (64).-с.118-122.

4. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [Електронний ресурс]//Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=382876

Нетєда О. В.,
здобувач ступеня бакалавра
Ганущак Т.В. к.е.н.,
доцент кафедри
Київський національний
торговельно-економічний університет
м. Київ, Україна

НАПРЯМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙ В ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Світове господарство вступило в епоху новітніх технологій, або «економіки знань», в якій визначальними чинниками розвитку є інновації. Інновації визначають ступінь конкурентоспроможності певної галузі, сфери, підприємства та країни в цілому. Отже, ефективно в наш час розвивається економіка тієї країни, яка вчасно може задовольнити вимоги ринку, створює та добре організовує виробництво конкурентоспроможної продукції, забезпечує ефективність перебудови внутрішньовиробничого управління, тобто інноваційно розвивається [1, с. 7].

Інноваційну економіку зазвичай трактують як таку, що заснована на знаннях та інформаційних технологіях. При цьому, передбачається, що головний ефект її полягає не просто у випуску високотехнологічної продукції, а в її продуктивному використанні в усіх сферах і галузях, рівні впливу на економіку та суспільство [2, с. 5].

Сизоненко В. наводить наступне поняття інноваційної економіки, а саме: «джерело економічного багатства й інноваційного розвитку країн-продуцентів високотехнологічної продукції» [3, с. 84].

Відповідно під національною інноваційною системою розуміється система інститутів, механізмів і взаємодій між ними, які здатні забезпечити таку швидкість інноваційного процесу, яка має місце в світовому інноваційному процесі. [5, с. 35].

Сполучною ланкою між товаровиробниками та споживачами є торгівля. Вона не може залишатися поза межами економічного розвитку. В умовах глобалізації та інтернаціоналізації виробництва необхідно модернізувати виробництво та запроваджувати інновації у торгівлю.

Україна у глобальному рейтингу інноваційності Global Innovation Index у 2017 році посіла 50 місце, причому за окремими компонентами індексу — "засвоєння технологій", "креативні товари і послуги" — український бізнес перебуває на дуже низьких позиціях. На таку ситуацію впливають політика, умови ведення бізнесу, макроекономічне середовище.

Дослідимо рівень інноваційності в Україні (рис. 1).

Рис. 1 Рівень інноваційності в Україні, місце у рейтингу, бали.

*Джерело: складено автором на основі даних [7]

Підтримка інноваційної діяльності в країнах ЄС базується на декількох складових – організаційно-правовій, інституційній, фінансовій та інформаційній. Так, у більшості країн-членів ЄС в основі управління інноваційним розвитком знаходиться взаємодія органів державної та регіональної влади. До обов'язків регіональних органів належить створення інноваційної інфраструктури та проведення кластерної політики, на макrorівні вирішуються питання національного значення [6, с. 197].

На рівні ЄС розроблена програма «Горизонт-2020», яка охоплює період 2014-2020 рр. і характеризується значним обсягом передбаченого фінансування та мету у досягненні трьох пріоритетів: генерування передових знань, досягнення індустріального лідерства та вирішення соціальних проблем, серед іншого особливої уваги приділено програмі неядерних досліджень.

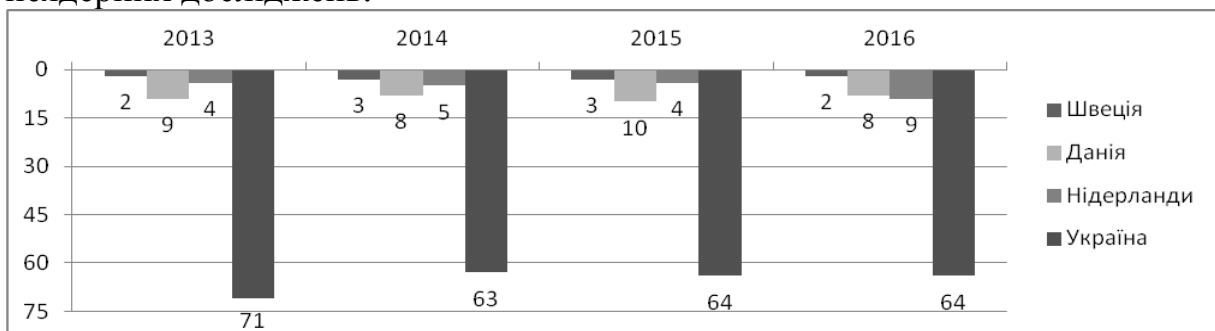

Рис.2. Порівняння показників глобального індексу інноваційності у країнах ЄС та України, місце у рейтингу, бали.

*Джерело: складено автором на основі даних [7]

Аналізуючи дані показники, можна зробити висновки, що рівень інноваційності України суттєво відстає від рівня країн ЄС. Країни ЄС займають провідні позиції у глобальному рейтингу країн світу. Найбільша частка витрат на наукові дослідження і розробки у ЄС-27 припадає на підприємницький сектор (62,3%), на сектор вищої освіти та державний сектор (24,0% і 12,7% відповідно).

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Отже, економічні умови, які склалися сьогодні, потребують здійснення активної інноваційної діяльності, яка вимагає нових поглядів на управління цією діяльністю. Необхідно розробляти нову систему управління, стимулювання реалізації виготовленої продукції, розробляти систему заохочення інновацій. Необхідність розробки інноваційної політики в Україні зумовлюється необхідністю у стратегічному управлінні інноваційною діяльністю. Управління має бути направлене на створення та залучення інновацій та вдосконалювати існуючі технологічні та виробничі процеси. Серед основних заходів щодо підвищення інноваційності торгівлі в Україні можна виділити: удосконалення правового регулювання економічних відносин в інноваційній сфері, що сприятиме підвищенню правової культури учасників інноваційної діяльності; розробка єдиного методологічного підходу до визначення поняття інновацій у торгівлі та їх класифікації; консолідація фінансових коштів інвесторів, залучення потенційних інвесторів до фінансування інновацій; підготовка фахівців для реалізації інноваційних проектів. [8, с.28].

На думку автора, зовнішнім проявом інноваційної економіки виступають збільшення видатків держави на НДДКР та збільшення грантових програм на розвиток бізнес-проектів банківськими установами, взаємодія держави з університетами та науково-дослідними інститутами.

ДЖЕРЕЛА

- 1.Інноваційний вектор розвитку торгівлі в Україні / Л. Лігоненко, Г. Красневич // Товари і ринки. – 2011. - №1. – с.7-14.
- 2.Інноваційна активність і інноваційні процеси в національній економіці / О. Головінов // Економіка та держава. – 2013. - №6. – с. 4-8.
- 3.Фінансування інноваційно-орієнтованої економіки в умовах інституціональної невизначеності / В. Сизоненко // Фінанси України. – 2013. - №5. – с.80-89.
- 4.Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 5.Наукова та інноваційна діяльність в Україні : статистичний збірник. – К. : ДП “Інформаційно-видавничий центр Держстату України”, 2013. – 221 с.
- 6.Землянкін, А.І. Нова інноваційна політика Європейського Союзу: досвід для України / А.І. Землянкін, І.Ю. Підоричева // Регіональна економіка. – 2013. – № 2. – С. 193-201.
- 7.The Global Innovation Index- 2016[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/home>
- 8.Федулова, Л. Інноваційність розвитку сфери торгівлі/Федулова Л.// Вісник КНТЕУ. – 2016. – №3. – с. 17-33

Носенко В.В.,
 здобувач ступеня магістра
 Грішнова О.А., д.е.н., проф.
 Київський національний університет
 імені Тараса Шевченка
 м.Київ, Україна

КОВОРКІНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОЧОГО ПРОСТОРУ

Ключовими ознаками сучасного економічного розвитку є інтелектуалізація та глобалізація, на фоні яких розвиваються принципово нові економічні зв'язки та відбуваються зміни в соціально-трудовах відносинах, зокрема в формах зайнятості населення.

Коворкінг—це нова форма організації роботи, за якої самозайняті особи, зазвичай фрілансери, використовують для своєї професійної діяльності спільний офісний простір, залишаючись незалежними і вільними, але не відчувати при цьому нестачі спілкування. Ідея коворкінгу виникла у 2005 році: молодий програміст БредНьюберг вирішив поєднати традиційний офіс із свободою та незалежністю фрілансу[1, с.91].

В Україні перші спрощені моделі коворкінг-просторів з'явилися у 2009 році, а станом на 31.10.2017 року за даними ресурсу Coworker.com їх зареєстровано 53: з них у Києві 23, у Харкові, Одесі – 5, у Дніпрі – 4[2].

За даними Deskmag у жовтні 2017 року у світі зареєстровано 13800 коворкінг-центрів, що у 2,28 рази більше, ніж у 2014 році. Кількість резидентів коворкінг-просторів за 2015-2017рр. збільшилась на 231% і зараз становить близько 1,2 млн. осіб(рис.1)[3].

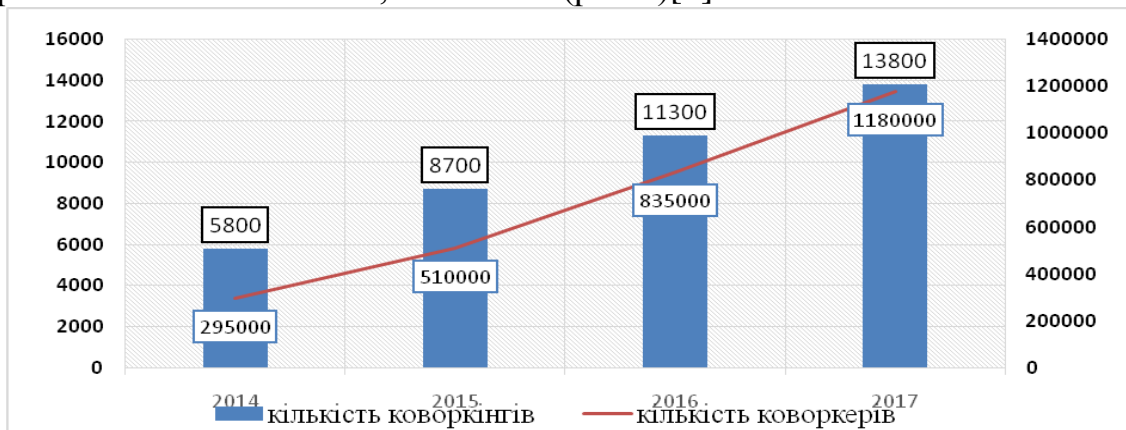

Рис.1. Динаміка коворкінгів світі, 2014-2017рр.[3]

Про зростання привабливості коворкінг-простору для роботи свідчить зростання середньої тривалості перебування резидента у коворкінгу: у 2015 році не менше трьох днів на тиждень працювали 51% учасників; у 2017 - 71%[4].

Коворкінг краще сприймається молодими і прогресивними особами, які не бояться змін і можуть відійти від звичної рутинності офісу: так, середній вік коворкера у 2017 році становить 36,4 роки, при цьому 28% резидентів є молодшими 29 років; 37% віком 30-39 років; 23% - 40-49 років; 9%-50-59 років; 3% - більше 60 років[3].

Рушійною силою популярності коворкінг-просторів є їх переваги порівняно з роботою вдома чи в традиційному офісі: економія витрат; різносторонній розвиток працівника, постійне професійне удосконалення; можливість обміну досвідом; підвищення самоорганізації; комфортний мікро-клімат; близькість до інновацій, креативних технік та технологій; раціональне використання часу; синергійний ефект від співпраці; естетичне задоволення від дизайнерськи оформленого простору; доступ до пакету додаткових послуг (переговорні, кейтеринг, послуги секретаря і т.д.).

Коворкінг має і ряд недоліків: збільшення витрат на транспорт на дорогу до коворкінг-офісу та оренду робочого місця; недостатній рівень безпеки засобів праці, інформаційних даних, збереження їх конфіденційності; наявність «білого шуму»; можливість конфліктів інтересів між резидентами; витрати часу на так звану соціалізацію[4].

В Україні більшість коворкінгів розвиваються у столиці, містах-мільйонниках та обласних центрах. Більшість з них пропонують стандартний пакет послуг, окрім надання в оренду робочого місця. На основі проведеного опитування серед 80 респондентів віком 20-28 років було визначено рівень важливості додаткових послуг для потенційних резидентів коворкінг-просторів (рис.2). За результатами дослідження було присвоєно рівень вагомості кожному фактору при рейтинговій оцінці коворкінгів Києва (табл.1).

Рис.2. Рівень важливості послуг коворкінгів для опитаних респондентів

За проведеною автором оцінкою коворкінгів міста Києва найбільш повною мірою може задовольнити потреби потенційних резидентів простори «НеРабочее Место», «Клава та Кава» і «Платформа» (табл. 1).

Рейтингова оцінка коворкінг-просторів міста Києва

Ознакизручності	"Плат-форма"	Перемо-гаpace	Часо-пис	Data-Hub	НеРабчье-Место	"Сад"	Клава і Кава	Ваг.
Район	0,04	0,12	0,12	0,12	0,08	0,12	0,08	0,05
транспорт	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,04	0,04	0,05
вільнеміс.	0,21	0,07	0	0,07	0,14	0,14	0	0,07
фіксоване	0,14	0,07	0,07	0,14	0,21	0,21	0,21	0,07
в групі	0,07	0,07	0,07	0,14	0,14	0,21	0,21	0,07
мала перег.	0,18	0,06	0	0,12	0,18	0	0,18	0,06
середня	0,12	0,12	0	0,18	0,18	0	0,18	0,06
велика	0,06	0,18	0	0,18	0	0	0	0,06
мала лекц.	0,1	0	0	0,15	0,15	0,15	0,15	0,05
середня	0,05	0,05	0	0	0,15	0,15	0,15	0,05
велика	0,05	0,05	0	0	0	0,15	0	0,05
оргтехніка	0,08	0,08	0,04	0,08	0,08	0,08	0,08	0,05
шафа	0	0	0,02	0	0	0,01	0,02	0,02
ігрова	0	0,02	0	0	0	0	0,02	0,03
скайп-перегов.	0,01	0	0,01	0	0	0	0,01	0,01
кухня	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
душова	0,01	0,01	0,01	0	0	0	0	0,02
чай, кава	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05
доступ 24/7	0,06	0,03	0	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
лаунж-зона	0,03	0,03	0,03	0	0,03	0,03	0,03	0,03
бібліотека	0,02	0	0	0	0	0	0	0,03
парковка	0,02	0	0	0	0	0	0	0,03
Cow. Visa	0	0	0,01	0	0	0	0	0,02
тест.день	0	0,01	0,01	0	0	0	0	0,01
робочий бар	0,01	0	0	0	0,01	0	0	0,01
Рейнт.бал	1,4	1,11	0,53	1,35	1,52	1,38	1,45	1

Отже, коворкінг стає все більш популярним серед фрілансерів, стартаперів та підприємців, однак в Україні коворкінгивідкриваються виключно у великих містах через відсутність на периферії достатнього рівня попиту на послугу та нижчий середній дохід, недостатній для додаткових витрат.

ДЖЕРЕЛА

1. Грішнова О.А. Развитие человеческого капитала и трансформация форм занятости: взаимовлияние и взаимообусловленность/О.А.Грішнова, Н.А. Азьмук//Демографія та соціальна економіка.-№1(21).-2014.-С.85-96

2. Сайт Coworker.com -[Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://www.coworker.com/search/ukraine>

3. Статистичний звіт Deskmag за 2017 рік.-[Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://www.deskmag.com/>

4. Швед В.В. Коворкінг: возможности и преграды/ Глобальні та національні проблеми економіки//В.В.Швед.-2015.-№4.-С.1095-1099

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Пархоменко Я.А.,
 здобувач ступеня магістра
 Соболева-Терещенко О.А., к.е.н.
 доцент кафедри
 Київського університету
 імені Бориса Грінченка
 м. Київ, Україна

ОНЛАЙН-БУХГАЛТЕРІЯ – ЯК АЛЬТЕРНАТИВА АУТСОРСИНГУ?

Останнім часом все частіше в ЗМІ можна побачити терміни такі як: «хмарні технології», «програмне забезпечення у хмарах», «хмарні сервіси», та інші. «Хмарне сховище даних» – це своєрідне он-лайн-сховище, дані якого зберігаються на численних розподілених у мережі серверах [4]. Питаннями інформатизації обліку займалися як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, зокрема Глушко С.В., Загородній А.Г., Івахненко С.В., Кузьмінський Ю.А., Ларіков В.Ю., Мних Є.В., та ін. Поряд з цим питання, пов'язані із застосуванням хмарних та інтернет-технологій в обліку, на сьогоднішній день залишаються практично не дослідженими.

В час нестабільного економічного, політичного становища, постійних змін у сфері бухгалтерії та податкового законодавства підприємцям на початковому етапі досить важко пристосовуватися до постійних змін та оновлень податкового законодавства, самотійно вести власну бухгалтерію, і якщо штатним розкладом не передбачена така посадова одиниця як бухгалтер, то з часом у бізнесмена, який не вдавався до цього у деталі бухгалтерського та податкового обліку, можуть виникнути проблеми зведення «дебету з кредитом». В даному випадку на допомогу приходять або аутсорсингова компанія, яка повністю несе відповідальність за всю бухгалтерію компанії, чи онлайн веб-сервіси, які дозволяють самотійно керівникам у спрощеному вигляді вести власну бухгалтерію. Переваги та недоліки цих двох варіантів наведені в таблиці 1 [складено автором на основі 2,3,4,5].

Таблиця 1

Порівняльна таблиця бухгалтерського аутсорсингу та хмарних сервісів

Бухгалтерський аутсорсинг	Хмарні сервіси
Переваги	
Скорочення витрат (порівняно з варіантом штатного працівника);	Економія і оптимізація витрат (порівняно з аутсорсингом);
зосередження на основних видах діяльності;	зручний, спрощений інтерфейс;
залучення кваліфікованих спеціалістів;	економія витрат на ПЗ та постійне його оновлення;

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

скорочення чисельності персоналу;	програми оновлюються, інформація завжди є актуальною;
перерозподіл та зниження ризиків;	постійний доступ з будь якого пристрою через Інтернет;
можливість вивільнення ресурсів для основного бізнесу й інших цілей;	регулярне автоматичне резервне копіювання даних;
надійність і стабільність. Аутсорсингова компанія несе відповідальність за роботу, яку виконує згідно з договором на обслуговування та поточним законодавством;	можливість самостійно контролювати роботу бухгалтерії.
Недоліки	
Загроза витоку конфіденційної інформації;	Хмарні сервіси розроблені для ведення бухгалтерії невеликих компаній з малими оборотами та зі стандартними видами діяльності;
низька професійність аутсорсера;	можливі збої до доступу Інтернету – і як наслідок «простої» в роботі;
втрата контролю певного сегменту над бізнесом;	висока недовіра до даних програм з боку клієнтів немає можливості налаштувати сервіс «під себе»;
неналежне виконання своїх функцій з боку аутсорсера;	залежність від браузера, так як сам інтерфейс багатьох он-лайн-серверів може змінюватись залежного від того, який браузер використовується;
ризик банкрутства аутсорсингової компанії;	нині не розвинені хмарні сервіси для бухгалтерії, вони маловідомі на вітчизняному ринку

Як працює хмарна бухгалтерія та її можливості в роботі спробуємо розібратися на прикладі програми I-FIN. I-FIN – сервер для ведення бізнесу без глибоких знань у сфері бухгалтерії, що дозволяє своїм користувачам автоматично створювати звіти і швидко та зручно їх здавати через Інтернет в податкову інспекцію, Пенсійний фонд, статистику тощо. Використання даного інтернет-сервісу надає такі можливості у роботі:

- ввести облік доходів і витрат; ввести облік контрагентів; ввести облік заробітної плати (автоматичне розрахування заробітної плати, утримань, нарахувань по кожному із співробітників, автоматичне нарахування лікарняних та відпускних тощо);
- довідник постійно оновлюваних бланків для подачі звітності;
- автоматичне формування звітів (як для юридичних осіб, так і для фізичних осіб підприємців); автоматична перевірка правильності складання звітів; відправлення звітів в органи державної фіскальної служби, Пенсійний фонд, органи статистики тощо;
- використання послуг електронного документообігу; можливість здійснювати імпорт/експорт звітів по необхідності;

- створювати/імпортувати/експортувати податкові накладні та при необхідності розрахунки коригувань до даних накладних;
- отримувати вхідні податкові накладні; автоматичне ведення реєстру всіх ПК та ПЗ, та при необхідності завантажити реєстр на власний комп'ютер.

Вартість використання сервісом iFin для юридичних осіб складає 849 грн на рік, а фізичних осіб – 280 грн./рік. [1].

Це приклад роботи однієї з можливих он-лайн-програм для бухгалтерів, але на базі даної інформації можна зробити певний висновок та представлення щодо роботи інших, так як різниця роботи в них є незначною.

Проаналізувавши роботу та можливості бухгалтерських програм «у хмарі», можна виділити такі переваги користування ними: економія та відмова від звичайних установчих версій «1С», серверного обладнання та програмного забезпечення, а також постійних послуг програмістів для її оновлення; цілодобовий доступ до даних з будь-яких пристроїв що мають доступ до Інтернет; роботу з оновлення та підтримки додатків у сервісів автоматично виконує розробник, вартість якої включена у вартість підписки; мобільність та спрощеність використання он-лайн-програм; можливість введення обліку доходів і витрат, заробітної плати, контрагентів, податкових накладних, виставляння рахунків, актів, видаткових накладних тощо, як і у відомій всім 1С, але лише у спрощеному вигляді.

Отже, «хмарна бухгалтерія» - це сучасний напрям розвитку інформаційних технологій, що забезпечує автоматизацію бухгалтерського обліку, для дистанційного вирішення облікових проблем. Тож з впевненістю можна зробити висновок, що перехід бізнесу на «хмарні сервіси» - це лиш питання часу.

ДЖЕРЕЛА

1. iFin – Облік без знань бухгалтерії, автоматичне створення звітів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ifin.ua/>

2. Мачуга Р. І. Віртуалізація і хмарні технології в обліку [Електронний ресурс] / Р. І. Мачуга // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2016. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>

3. Хмарні обчислення / Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Хмарні_обчислення

4. Хмарні технології /Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/хмарні_технології

5. Хмарний феномен онлайн-бухгалтерії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.elzvit.org.ua/news/svejie-glavnye-novosti-sobytiya-nalogovoy-slujby-ukrainy/облачный-феномен-онлайн-бухгалтерии/>

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

З розвитком ринкових відносин відбувається постійна адаптація суб'єктів господарювання до нових правил гри на ринку. Економіка України вже довгий час потребує значних глобальних змін у всіх її сферах. Вдосконалення механізму безготівкових розрахунків не є виключенням і залишається завжди актуальним питанням. Підтвердженням цього є розвиток фінансового ринку України, який характеризується появою нових інноваційних продуктів для здійснення платежів. Розвиток новітніх технологій не залишив осторонь і банківську систему, яка є головним творцем безготівкових розрахунків.

Безготівкові розрахунки — перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки отримувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки отримувачів. Ці розрахунки проводяться банком на підставі розрахункових документів на паперових носіях чи в електронному вигляді [1, с. 77-78].

Безготівкові розрахунки обслуговують здебільшого сферу господарських зв'язків підприємств, а також їх відносини з фінансово-кредитною системою. Рух готівкових грошей і безготівкових платіжних засобів взаємопов'язано. Підприємство одержує виручку за реалізовану продукцію, виконані роботи або надані послуги методом перерахування грошей на розрахунковий рахунок, тобто безготівковим шляхом [2, с. 117].

Сфера використання готівкових грошей у народному господарстві обмежена порівняно з безготівковими розрахунками, і в основному їх використовує населення. Тому безготівкові розрахунки мають ряд переваг над готівковими грошима:

– по-перше, зменшуються затрати праці і відсотки, пов'язані з використанням готівкових грошей (карбування, друкування, перевезення, зберігання, сортування);

– по-друге, сприяє безперервному кругообігу коштів. Між готівково-грошовим та безготівковим оборотом існує тісна взаємозалежність: гроші постійно переходять із однієї сфери в іншу, змінюючи форму готівкових грошових знаків на депозит у банку, та навпаки.

– по-третє, максимально пришвидшується оплата придбаних товарів чи послуг і погашення боргів, що в сукупності по країні поліпшує ділові стосунки між усіма суб'єктами господарювання [3, с. 122].

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Виділяються такі основні принципи організації безготівкових розрахунків:

1. Грошові кошти всіх господарських суб'єктів (як власні, так і залучені) підлягають обов'язковому зберіганню на розрахункових, поточних та інших рахунках в установах банків.

2. Грошові розрахунки і платежі підприємств (організацій) усіх форм власності здійснюється через установи банків, як правило, в безготівковому порядку за документами, що передбачені правилами проведення цих розрахунків.

3. Розрахунки з покупцями за товарно-матеріальні цінності і послуги проводяться, як правило, після відпуску продукції або надання послуг.

4. Платежі за товари і послуги з рахунка підприємства здійснюються, як правило, за згодою (акцептом) платника (власника рахунка) після перевірки виконання постачальником договірних умов.

5. Безготівкові розрахунки проводяться за рахунок і в межах коштів, що є на рахунку платника, або його права на одержання кредиту (банківського чи комерційного).

6. Зарахування коштів на рахунок одержувача відбувається після списання відповідних грошових сум з рахунка платника.

7. Постачальники і покупці (споживачі) мають право вільного вибору форми безготівкових розрахунків і способу платежу, що узгоджується при укладанні договорів поставок або договорів підряду [4, с. 23-24].

У практичній діяльності, підприємства самостійно обирають форми розрахунків, передбачені чинними нормативними документами та вказують їх при укладанні між собою договорів [5, с. 14].

У цілому існують різні форми безготівкових розрахунків, проте найчастіше застосовуються такі основні форми як:

- платіжне доручення;
- розрахунковий чек;
- платіжна вимога доручення;
- акредитив;
- векселі;
- платіжна вимога.

Між суб'єктами міжнародно-господарської діяльності найпоширенішими є розрахунки платіжними дорученнями, що використовуються в розрахунках за платежами товарного і нетоварного характеру.

Форми безготівкових грошових коштів мають свої переваги та недоліки. Розрахунки платіжними дорученнями, достатньо прості, зручні та забезпечують швидке здійснення платежу.

Значну роль у практиці передачі боргів відіграють векселі у випадку простроченої кредиторської заборгованості, погашенні остаточної частини заборгованості за розрахунками під час заліку взаємозаборгованості.

Найновіша та не найпоширеніша форма розрахунків є розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. За допомогою таких розрахунків здійснюють закріплення договірної дисципліни, що дозволить ширше впровадити акцепт матеріальних цінностей.

Розповсюджена форма розрахунків у сучасному ринковій економіці в Україні являється акредитивна форма розрахунків. Це найбільш безпечна та надійна форма розрахунків, при якій доля відповідності лягає на банки.

Правильність обрання форми безготівкових грошових коштів впливатиме на точність та достовірність оцінки фінансової діяльності підприємства, своєчасне отримання коштів, виконання плану та правильність створення відповідних фондів [6, с. 53].

Отже, безготівкові розрахунки на даному етапі розвитку світового господарства є невід'ємною частиною його функціонування, адже для будь-якої господарської операції підприємства повинні здійснювати розрахунки з іншим підприємствами, тому найшвидшим типом розрахунків між юридичними та фізичними особами виступає саме цей вид розрахунків.

ДЖЕРЕЛА

1. Косенко Т.Г. Удосконалення безготівкових розрахунків у господарській діяльності підприємства / Т.Г. Косенко //Інтернаука. – 2016. – № 12. – С. 77-79.
2. Куліш А.Ю. Стан та аналіз безготівкових розрахунків в Україні та особливості їх обліку на вітчизняних підприємствах / А.Ю. Куліш// Міжнародний науковий журнал. – 2016. - № 2. – С. 116-119.
3. Чекан І.О. Безготівкові розрахунки – сучасний спосіб оплати / І.О. Чекан // Наукові записи Національного університету «Острозька академія». – 2014. – № 27. – С. 121-124.
4. Соловей Н.В. Основні проблеми розвитку системи безготівкових розрахунків у народному господарстві України / Н.В. Соловей, О.М. Музиченко// Проблеми підвищення інфраструктури . – 2010. – № 25. – С. 21-26.
5. Піхняк Т.А Економічна сутність безготівкових розрахунків / Т.А. Піхняк, М.А. Кобилецька// Молодий вчений. – 2014. - № 6. – С. 13-15.
6. Костюнік О.В. Основні проблеми організації безготівкових грошових коштів в Україні / О.В. Костюнік, В.В. Побережна //Агросвіт. – 2016. - № 9. – С. 51-55.

Пильцова Х.С.,
здобувач ступеня бакалавра
Казак О.О., к.е.н.
старший викладач кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ЗОВНІШНЯ ТРУДОВА МІГРАЦІЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ БЕЗВІЗОВОГО РЕЖИМУ З ЄС: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ

Проблема трудової міграції – одна з найважливіших в нашій державі. Вона потребує ретельного аналізу науковців та адекватних дій з боку законодавчої та виконавчої влади. Як відомо, у структурі робочої сили України сформувався багатомільйонний контингент осіб, для яких трудова міграція є основним видом зайнятості й основним джерелом доходів. Тому вирішення цієї проблеми має велике суспільно-політичне та соціальне значення. Трудова міграція впливає на демографічну, соціальну та економічну ситуацію в Україні. Реальну загрозу національній безпеці України становить стійка тенденція до зростання процесів зовнішньої трудової міграції громадян України, що призводить до відтоку за кордон найбільш кваліфікованої частини трудових ресурсів та інтелектуального потенціалу. Вже пройшло більше 6 місяців як Україна отримала безвізовий режим з Європейським Союзом. Введення безвізового режиму значним чином вплинуло на трудові міграційні процеси, хоча умови безвізу працевлаштування українців в ЄС на підставі біометричного паспорта не передбачають, але деякі країни Євросоюзу такі як Польща та Угорщина вже змінюють своє законодавство таким чином, щоб значно спростити легальне працевлаштування. Тому сьогодні в рамках безвізу трудові міграційні процеси стрімко збільшуються, що несе за собою як позитивні так і негативні наслідки для економіки України.

Для глибшого розуміння впливу безвізового режиму на процеси трудової міграції України, визначимо що під трудовою міграцією розуміємо переміщення особи, пов'язане з перетинанням державного кордону або меж адміністративно-територіальної одиниці з метою виконання або пошуку роботи [1]. За даними Державної служби статистики українці найчастіше перетинають кордон з метою приватної поїздки. До приватної поїздки входить все, що не попадає під організований туризм (через туроператора) та службову поїздку (відрядження по роботі).

Багато українців працюють нелегально або напівлегально, але оформляють перетин державного кордону як «з метою приватної

поїздки». Попри європейське правило про заборону роботи за безвізом, кінцеве рішення лишається за урядом кожної з країн-членів Євросоюзу. Окремі держави роблять виключення – для українців або для усіх подорожуючих. Власне, у Польщі діє саме таке виключення. Введення безвізового режиму та зміни у законодавстві Польщі сформували основний напрямок трудової еміграції та на пряму вплинули на кількість бажаючих працевлаштуватись в цій країні в основному це безробітні, які не змогли знайти роботу в Україні та поїхали шукати кращої долі закордон.

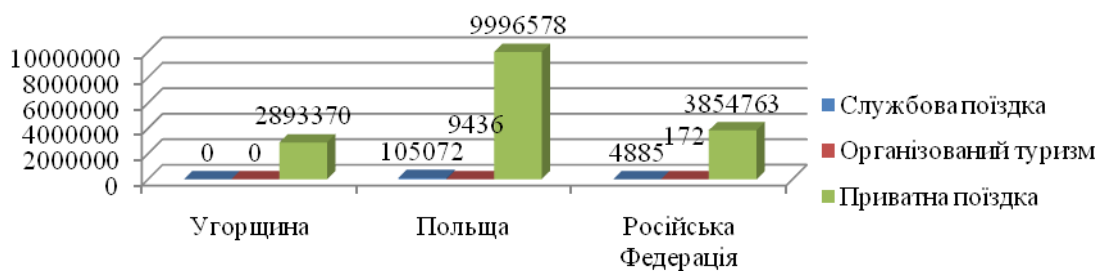

Рис. 1. Розподіл виїжджаючих за кордон українців за метою перетину кордону

На показники трудової міграції впливає маса чинників: дефіцит робочих місць, девальвація національної валюти, інфляція, низькі заробітні плати, кращі умови для бізнесу закордоном, гідні умови праці, нормований робочий день т. д. Безвізовий режим відкриває громадянам України безліч можливостей для розвитку бізнесу – це і пошук партнерів, і обмін досвідом, і участь у різних виставках, конференціях та інших профільних заходах. Таким чином українські підприємства можуть розвивати сітку міжнародних відносин країни та ставати більш конкурентоспроможними на міжнародних ринках.

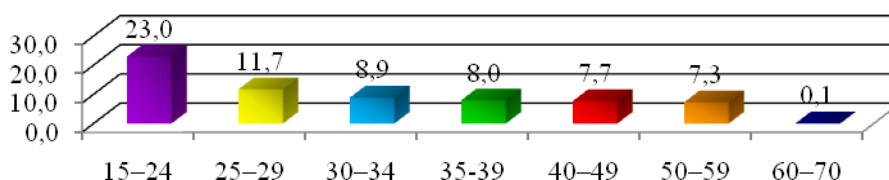

Рис. 2. Рівень безробіття в Україні за даними Державної служби зайнятості

Ще одним позитивним наслідком безвізового режиму з країнами ЄС є збільшення надходжень іноземної валюти в економіку країни в результаті зовнішніх трудових міграційних процесів, що в свою чергу стабілізує курс гривні на валютному ринку, що є безпосередньо вигідним для економіки України.

Існує ще одна перевага безвізу – не настільки очевидна, але надзвичайно важлива для майбутнього країни. Аби домогтися скасування віз, Україна провела цілу низку реформ, прописаних у Плані дій щодо візової лібералізації з ЄС, а саме: створення антикорупційних структур НАЗК і НАБУ, електронні декларації держслужбовців, реформи у галузі міграції, безпеки документів, захисту прав людини – усе це стало

можливим внаслідок «безвізового діалогу» між Україною та Європейським союзом.

Негативним моментом візової лібералізації є те, що в результаті збільшення міграційних процесів збільшується рівень безробіття, що за собою тягне зменшення ВВП країни, а також втрата інтелектуального потенціалу через неможливість реалізувати його, старіння нації, оскільки молоді фахівці не мають можливості реалізувати свої амбіції тощо.

Підсумовуючи вищенаведене, можна зазначити, що основними факторами впливу на рівень трудової міграції українців за кордон в умовах європейської інтеграції в сучасній політико-економічній ситуації є: демографічна ситуація, рівень безробіття, розмір заробітної плати, міграційна політика, а також політична ситуація в Україні та світі. Кожен із цих факторів впливає на динаміку кількості трудових мігрантів. Так, зокрема, скорочення та старіння населення в країнах ЄС, наявність прихованого безробіття в Україні, проблеми працевлаштування молоді після здобуття освіти, перевищення розміру заробітної плати в 3-5 раз в країнах ЄС в порівнянні з Україною, відсутність конкретних заходів в Україні спрямованих на репатріацію (повернення на Батьківщину, з поновленням їх громадянських прав) українців, політична нестабільність в Україні. Безвіз активізував міграційні процеси, крім того показав, що українці гарні працівники, які готові працювати за нижчу зарплату, ніж місцеве населення та без втрати якості товару, а це вирішальний фактор. Україні вкрай необхідно зберегти свій людський, науково-освітній потенціал. Зупинити відтік працездатного економічно активного населення можна, лише забезпечивши створення умов для ефективного його використання. Такими умовами є високопродуктивні робочі місця, на яких випускають конкурентоздатну продукцію, що користується попитом на внутрішньому і світовому ринках. Тому міграційна політика має розроблятися разом зі стратегією соціально-економічного розвитку країни на основі системного і комплексного підходу, спрямованої на створення привабливого інвестиційного клімату, відновлення довіри до влади, ефективного використання людського потенціалу, забезпечення високих стандартів життя.

ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про зайнятість населення» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 24, ст.243, ст.1.
2. Голюков А.П. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голюкова, О. А. Довгаль. – Х. ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.

3. А. О. Надточій. Причини зовнішньої трудової міграції та оцінка її наслідків для економіки України.// Теорія та практика державного управління. – 2015. – Вип. 1 (48). – С. 106-113.

4. Відплив робочої сили в Європу. Чому українці тікають? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/vikno/vidpliv-robochoyi-sili-v-yevropu-chomu-ukrayinci-tikayut-920502.html>

5. Зростання чи ілюзія: що відбувається з українською економікою [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://24tv.ua/zrostannya_chi_ilyuziya_shho_vidbuvayetsya_z_ukrayinskoju_e_konomikoju_n885654

УДК346.2:657.1

Піддубна М.Ю.,
здобувач ступеня магістра
Вакулич М.М., к.е.н., доцент
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Господарська діяльність та фінансове становище підприємства формуються під впливом різноманітних чинників та умов, до яких відносять рівень забезпечення основними засобами, ефективність їх використання, ступінь зносу, правильність оцінки. Одним із найважливіших факторів підвищення ефективності виробництва є забезпеченість його основними фондами в необхідній кількості. Формування ринкових відносин передбачає конкурентну боротьбу між різними товаровиробниками, перемогти в якій зможуть лише ті з них, хто зможе найбільш ефективно використати всі види наявних ресурсів.

Особливої актуальності, при переході до ринкових відносин, набуває проблема оцінки основних засобів, а також їх відображення в бухгалтерському обліку. Ринкові відносини підвищують необхідність ведення бухгалтерського обліку в управлінні підприємством, оскільки для прийняття оперативних управлінських рішень необхідно мати достовірну аналітичну інформацію. Робота будь-якого підприємства значною мірою залежить від розвитку бухгалтерського обліку, що є інформаційною базою управління та контролю за фінансово-господарською діяльністю фірми.

Бухгалтерський облік основних засобів повинен забезпечувати контроль за ефективним використанням обладнання, виробничих майданчиків, машин, транспортних засобів, устаткування та ін. Основні засоби – це засоби праці, які приймають участь у виробничому процесі

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

протягом багатьох періодів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, а їх вартість переноситься на вартість виготовленої продукції поступово, шляхом амортизаційних відрахувань. Виробничі підприємства постійно поповнюються новими засобами праці відповідно до досягнутого рівня виробництва, характеру й обсягу продукції, яку вони виготовляють.

Становлення та формування ринкових відносин передбачає подальше удосконалення організації обліку основних засобів на всіх підприємствах. Забезпечення зміни темпів розвитку і підвищення ефективності виробництва, можливе лише за умови інтенсифікації відтворення та кращого використання діючих основних засобів і виробничих потужностей підприємств. Питання основних фондів займає провідне місце в системі бухгалтерського обліку, оскільки основні засоби в сукупності утворюють виробничо-технічну базу і визначають головну виробничу мету діяльності підприємства. На будь-якому підприємстві, основні засоби відіграють важливу роль, тому що саме вони забезпечують безперервний виробничий процес. Ефективність їхнього використання залежить від їх правильного планування та розподілу, тому що саме це буде впливати в подальшому на фінансовий результати роботи підприємства.

Основні засоби функціонують в натурально-речовій формі у виробничій та невиробничій сферах діяльності підприємства. В теперішніх складних економічних умовах, важливе значення для підвищення ефективності виробництва має процес відтворення основних виробничих засобів.

На сьогоднішній день, Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» дозволяє підприємству самостійно визначати, що саме відносити до складу основних засобів, виходячи з того, що ніхто не забороняє підприємству прийняти рішення про зарахування до складу основних засобів саме ті малоцінні та швидкозношувані предмети, які найбільше відповідають цьому поняттю з економічної точки зору.

ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 – XVI(зі змінами та доповненнями).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817.

4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів / Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561.

5. Євтушенко С. М. амортизація основних засобів у системі бухгалтерського обліку. Автореферат, дисертація кандидата економічних наук – Національний науковий центр та інститут – К., 2004. 22с.

УДК346.2:331.102

Помінчук С.Г.,
аспірант
Інститут підготовки кадрів
державної служби зайнятості України
м. Київ, Україна

МАЛИЙ БІЗНЕС ЯК АЛЬТЕРНАТИВА НАЙМАНІЙ ПРАЦІ

Науковці констатують, що українські економіка та суспільство не наближаються, а відділяються від значущих параметрів гідної праці. Мізерними є масштаби створення знаннєво-, інтелектуально насичених робочих місць, що підпадають під визначення гідних. Левова їх частка – це робочі місця індустріальної і доіндустріальної доби, які не забезпечують ефективну зайнятість та гідні умови роботи й оплати. [1, с. 9].

Сучасний ринковий механізм неспроможний забезпечити повну та ефективну зайнятість молоді, що зумовлює необхідність пошуку альтернативи найманій праці. Серед найважливіших шляхів вирішення проблеми зайнятості молоді, слід визнати розвиток малого бізнесу.

Аналіз наукового доробку про розвиток і значення малого підприємництва свідчить, що він є одним із заходів усунення диспропорцій на окремих товарних ринках; створення додаткових робочих місць і скорочення безробіття; активізації інноваційних процесів; розвитку конкуренції, швидкого насичення ринку товарами й послугами та збільшення бюджету країни. Поряд з цим, розвиток малого бізнесу сприяє формуванню середнього класу як невід’ємної основної самодостатньої і соціально захищеної частини населення суспільства. [2, с.280].

Проблему розвитку малого підприємництва досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як К. Ващенко, З. Варналій, Л. Вороніна, В. Геєць, Б.Данилишин, В.Кредісов, Е.Лібанова, Г.Лозова, В. Онікієнко, С.Побігун, Л.Є. Сімків, Л.С. Шевченко та ін.

Л.С. Шевченко зазначає, що значення малого бізнесу полягає в тому, що за окремими розрахунками, він на 75–90% використовує місцеві ресурси і на 68–95% задовольняє потреби місцевого ринку, тобто за своєю сутністю він є «регіоналізований» і актуальний для всіх регіонів країни. [3,

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

с. 274]. Це сприятиме зайнятості молоді кожного регіону, а не лише великих міст.

Дослідники констатують, в Україні 84,9% молодих зайнятих є найманими працівниками. Частка самозайнятої молоді, таким чином, є дуже низькою та охоплює: 2,5% роботодавців, 8,0 % самозайнятих працівників і 3,0 % тих, хто працює на неоплачуваній роботі в сімейному бізнесі. Розподіл молодих працівників за статусом зайнятості за два роки змінився незначно. Лише 10,5 % зайнятої молоді є самозайнятими, з них 8,0 % припадає на самозайнятих осіб та 2,5 % – на роботодавців. Статус самозайнятої особи (на яку не працюють інші особи) є поширеним серед молодших вікових груп (максимум припадає на групу 15–19 років із значенням на рівні 14,9 %), чоловіків (9,7 %) та жителів сільських поселень (11,0 %). Статус роботодавців є більш поширеним серед молоді віком 25–29 років (3,3%), чоловіків (3,3%) і жителів інших міст (4,0%).

У 2013 році 37,2 % молодих самозайнятих осіб вказали, що їхній вибір зумовлений прагненням до незалежності, у 2015 році цей мотив був характерним лише для 17,9 % самозайнятої молоді. [4, с.38].

За дослідженням «Цінності української молоді 2016», діючих підприємців серед молоді лише приблизно 5%, це катастрофічно малий показник, а 38 % тільки прагнуть займатися підприємництвом, проте їм заважають різні обставини (недостатній рівень знань, складні економічні та політичні умови, недосконала податкова система для молодіжного підприємництва, відсутність стартового капіталу тощо. [5].

Дослідники молодіжного підприємництва зазначають, що від народження бізнес-ідеї до її реалізації молоді люди зіштовхуються із рядом проблем: відсутність у молоді мотивів і навиків до самостійного отримання знань; недостатнє використання інноваційного потенціалу молоді; недостатня орієнтованість молодими людьми щодо отримання додаткових знань, умінь та професійних навиків поза системою, тощо.[5].

Одними із перспективних інновацій, які дозволяють принципово активізувати державну політику у сфері зайнятості населення, мають стати: комплексна наскрізна програма професійної орієнтації; інноваційні технології транзиту молоді на ринок праці [6, с.306].

Інноваційний інструментарій методології професійної орієнтації позиціонує учнівську молодь як кадровий потенціал малого бізнесу, орієнтуючи на професії сфери бізнесу. Методологія базується на стратегіях розвитку сільських, приморських регіонів, стратегії розвитку міст (урбаністичний напрямок), розвитку монофункціональних шахтарських територій. Схема ознайомлення учнівської молоді з професіями сфери бізнесу містить: інформацію про об'єкти торгівлі і споживчі послуги регіону, розвиток «зеленої» економіки, агроосель, творчих індустрій, використання потенціалу культурних ресурсів та народної творчості;

транспортних морських перевезень, портових послуг, транспортно-транзитних послуг, наявність європейських автомобільних маршрутів, розвиток альтернативної енергетики, круїзного судноплавства та нових видів туризму: «зеленого», «медичного», «винного» тощо; розвиток марикультури та ін. [7. с. 27].

Результати проведеного дослідження показали, що при допомозі запропонованої моделі професійної орієнтації учнівської молоді на професії сфери бізнесу в учнів формуються адекватні знання про затребувані професії сфери підприємництва з точки зору їх актуальності в конкретному регіоні, в т.ч. залежно від демографічного стану регіону; учні надавали пропозиції та ідеї щодо ведення малого підприємництва молоддю.

На основі аналізу наукового доробку з питань малого бізнесу засвідчено:

- функціонування малого підприємництва в Україні залишається на стадії розвитку;
- малий бізнес є одним із найвагоміших чинників забезпечення зайнятості;
- низьку активність молоді у цьому напрямку господарської діяльності;
- необхідність оновлення системи професійної орієнтації в державній службі зайнятості в напрямку ознайомлення учнівської молоді із малим підприємством, як мобільним сектором економіки, що є альтернативою найманій праці в умовах дисбалансу попиту та пропозиції на ринку праці.

ДЖЕРЕЛА

1. Колот А. М., Герасименко О.О. Гідна праця: теоретико – прикладні засади, причини дефіциту та стратегічні вектори його подолання /А.М. Колот, О.О. Герасименко // Ринок праці та зайнятість. – 2017 – № 3. – С. 5-12.

2. Онікієнко В.В. Ринок праці та соціальний захист населення України: ретроаналіз, проблеми, шляхи вирішення: [науково-аналітична монографія] / В.В. Онікієнко – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2013. – 456 с.

3. Шевченко Л.С. Ринок праці: сучасний економіко-теоретичний аналіз. – Харків: ФОП Вапнярчук Н. М., 2007. – 336 с.

4. Перехід на ринок праці молоді України: результати міжнародного дослідження «School-to-work transition surveys» в Україні у 2013 та 2015 роках, Елла Лібанова, Олександр Цимбал, Олег Ярош та Лариса Лісогор: Міжнародне бюро праці. – Женева: МОП, 2016. [Електронний ресурс] –

Режим доступу: <http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public>. Дата доступу: 24.04.2017 р.

5. Молодіжне підприємництво – реалії та перспективи. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://platforma-msb.org/molodizhne-pidpryyemnytstvo-realiyi-ta-perspektyvy/>.

6. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. НАН України. - К., 2015. – 336 с.

7. Лутай Л.А., Помінчук С.Г. Модель професійної орієнтації учнівської молоді на професії сфери бізнесу / Л.А. Лутай, С.Г. Помінчук // Вісник ДонНУЕТ. – 2017. – №1(66). – С.23-31.

УДК346.2:674

Примич Д.Л., Смирнова А.М.,
здобувачі ступеня бакалавра
Зайцев Є.О., к.т.н., с.н.с.,
доцент кафедри
Київський національний торговельно-
економічний університет
м. Київ, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЕВООБРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних та надзвичайно динамічних умовах жорсткої конкуренції успішне функціонування і розвиток підприємства суттєво залежить від якості, швидкості, надійності, ефективності їх матеріально-технічного забезпечення[1]. Тому в сучасних умовах розвитку економіки України особливої уваги потребує ефективне управління від задоволення потреб виробництва в матеріальних ресурсах, з максимально можливою економічною ефективністю[2].

Обмежені запаси деревини в Україні та її ціна на ринках потребують нових підходів до її раціонального використання, грамотного поставлення і вирішення цілого комплексу наукових, організаційних і технічних проблем. Отже, актуальною задачею в умовах сьогодення є створення системи, що дозволить здійснювати моделювання діяльності деревообробного підприємства на майбутні періоди, з метою розрахунку потреби в обладнанні на план виробництва готової продукції для деревообробного підприємства.

Так, наприклад, виробництво паркетних дощок може бути організовано на базі спеціалізованого обладнання із використанням піддонного способу склеювання в багатопрізмковому пресі або використанням безпіддонного способу склеювання[3]. Як, зазначено в [3] основні особливості технологічного процесу виготовлення планок

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

(ламелей) лицьового покриття і рейок основи є такі: планки лицьового покриття, планки лицьового покриття, планки лицьового покриття.

З метою виявлення оптимальних процесів та розрахунку потреби підприємства в обладнанні на план виробництва на деревообробному підприємстві реалізуємо модель процесів на основі методик, що наведені в [3] та [4]. Для цього створимо відповідну базу даних, де будуть зберігатися всі вхідні дані про виробництво паркету, тобто: технічні операції, довідних готових продуктів, виконавці операцій і т.д. А також, вихідні процеси відповідно до методик [3] та [4] в реляційна система управління базами даних MySQL [5].

Фізична модель бази даних, що визначає спосіб розміщення даних у середовищі зберігання і способи доступу до цих даних, які підтримуються на фізичному рівні представлена на рис.

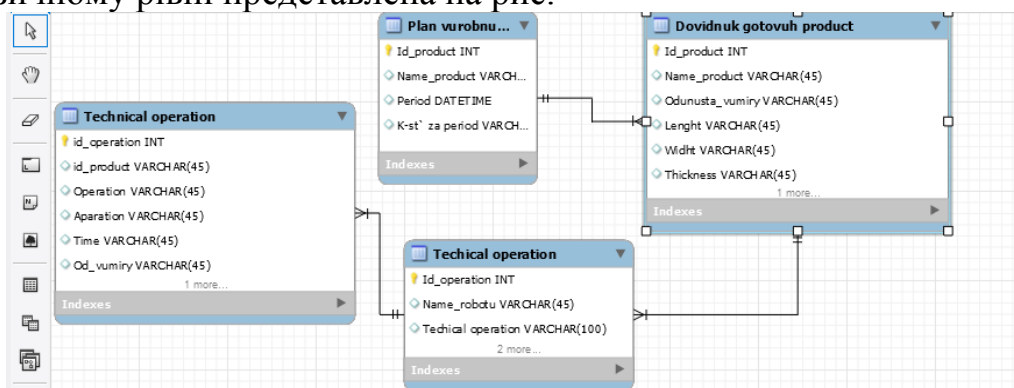

Рис. – Модель бази даних

На рис. зображена логічна модель даних, яка є відображенням БД в розрахунках потреби в обладнанні на виробництві. Тут зображені таблиці, в яких зберігаються дані про: продукцію, яка виготовляється; технічні операції, які відбуваються над сировиною та їх опис.

Таким чином, за допомогою моделювання діяльності можна не лише ефективно управляти витратами, аналізуючи їх рівень, але й значно підвищити ефективність фінансового управління на підприємстві в цілому [6]. Крім того, оперуючи прогностичними величинами можна здійснювати моделювання діяльності деревообробного підприємства на майбутні періоди. Запропонована модель бази даних може використовуватися на різних деревообробних підприємствах, не залежно від їх розмірів та обсягів діяльності, оскільки принцип її дії залишається незмінним, уточнення потребують лише вихідні дані.

ДЖЕРЕЛА

1. Бортнік С.М. Удосконалення управління матеріально-технічним забезпеченням підприємства на засадах сорсингу та логістики / С.М.

Бортнік – Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/4604/3/bortnik.pdf>

2. Максимів Б.М. Роль матеріально-технічного забезпечення в управлінні сучасним промисловим підприємством / Б. М. Максимів, М. Б. Катарина // Вісник ЧТЕІ. Економічні науки. - 2012. - Вип. 2. - С. 159-163.

3. Ференц О.Б. Методика розрахунку витрат деревини при виготовленні паркетних дощок /О.Б. Ференц, С.О. Манзій, М.М. Копанський та ін.// Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. пр.— Л.: НЛТУУ, 2006. — С.93-99.

4. Строченко Н.І. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. / Н. І. Строченко , І. І. Коблянська - Суми: СНАУ, 2015. - 272 с

5. MySQL. Руководство администратора – М. : Вильямс, 2005 . – 624 с.

6. Марченко В.М. Моделювання діяльності, як інструмент управління витратами авіабудівних підприємств /В.М. Марченко.// Ефективна економіка. - 2012. - № 9. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_9_62

УДК336.58:005.915

Рибалко В.І.,
здобувач ступеня бакалавра
Акіліна О.В., к.е.н., доц.,
доцент кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

МЕНЕДЖМЕНТ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

В умовах поступової інтеграції України в ЄС надзвичайно гостро постають питання інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку вітчизняних підприємств, які потребують підвищення конкурентоспроможності, якості та інноваційного рівня продукції. Тому зростає практична потреба у ефективному менеджменті при розробці стратегій, проектів і програм інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства.

Питанням сутності, аналізу та визначення характерних рис інноваційних стратегій присвячено праці відомих зарубіжних та вітчизняних економістів Фатхудінова Р., СантоБ., Ковтуна О., Федулової Л. та ін. Проблеми менеджменту інвестиційно-інноваційних процесів в економіці підприємства представлені в роботах Бланка І., Дребот Н., Михайлева О., Мойсеєнко І., Тридіда О., Черепа А. Критичний аналіз досліджених підходів свідчить про те, що невирішеними і дискусійними на

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

теперішній час залишаються проблеми поєднання інвестиційної та інноваційної стратегії у єдину підсистему стратегічної політики підприємства.

Інвестиційно-інноваційна діяльність це – пошук та використання інноваційних засобів ведення інвестиційної діяльності. Менеджмент інвестиційно-інноваційних процесів підприємства – це сукупність економічних, мотиваційних, організаційних і правових засобів, методів і форм управління інвестиційно-інноваційною діяльністю конкретного об'єкта управління з метою одержання найоптимальнішим шляхом економічних результатів цієї діяльності [2, с. 151].

В якості ілюстрації, розглянемо інвестиційно-інноваційний процес на прикладі ресторана «The Seafood Bar» м. Київ. З цілю проведення ефективної господарської діяльності та збільшення прибутку ресторана, нами запропонований інвестиційно-інноваційний проект, цілю якого буде організація молекулярної кухні.

Задача менеджменту підприємства визначити, шляхом використання інтегрального показника ефективності проекту, яке джерело фінансування буде найбільш ефективним для проекту: кредитування закупки обладнання в розмірі 500 тис. грн на три роки (вартість проекту 770 тис. грн.) – Проект №1, чи придбання обладнання в лізинг на суму 550 тис. грн на той же строк (вартість проекту 820 тис. грн) – Проект №2.

Проаналізуємо послідовність вибору потенційним інвестором найбільш ефективного інвестиційного проекту за допомогою інтегральної оптимізації. Оптимальним рішенням є та альтернатива, яка призведе до максимізації інтегрального показника при дотриманні встановлених обмежень. Підсумкові значення дисконтних показників оцінки ефективності фінансування інвестиційно-інноваційних проектів відображені в таблиці 1.

Таблиця 1

Дисконтні показники оцінки економічної ефективності фінансування інвестиційно-інноваційних проектів ресторану молекулярної кухні

Показники	Альтернативні проекти	
	Проект №1	Проект №2
Норма дисконту, %	12	12
Чистий приведений ефект NPV, грн.	301327	335688
Індекс рентабельності інвестицій IP	1,47	1,43
Внутрішня норма дохідності IRR, %	35,64	34,02
Різниця між внутрішньою нормою прибутковості та існуючої нормою дисконту (IRR-E), процентних пунктів	0,24	0,22
Дисконтований термін окупності інвестицій DPP, міс	31	26

Згідно з розрахованими показниками, обидва представлені до оцінки проекти є ефективними і можуть бути застосовані при збереженні даних

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

умов. У цьому зв'язку, а також в цілях проведення підсумкового ранжування проектів за показником фінансової ефективності із сукупності запропонованих до реалізації альтернатив необхідно вибрати найбільш оптимальне рішення, яке відповідає максимальному значенню інтегрального показника оцінки ефективності (див. табл. 2).

Таблиця 2

Вибір оптимального інвестиційного проекту ресторану молекулярної кухні з урахуванням розробленої інтегральної методики

Показники	Вага	Значи- мість	Нормований коефіцієнт ефективності відносної значущості вибраних показників	
			Проект №1	Проект №2
Чистий приведений ефект NPV, грн.	10	0,3448	0,1629	0,1819
Індекс рентабельності інвестицій IP	5	0,1724	0,0874	0,0850
Різниця між внутрішньою нормою прибутковості та існуючої нормою дисконту (IRR-E), процентних пунктів	8	0,2759	0,1439	0,1320
Дисконтований термін окупності інвестицій DPP, міс	6	0,2069	0,1125	0,0944
Інтегральний показник			0,01821	0,02162

Враховуючи те, що значення інтегрального показника ефективності повинно бути найбільшим, то можна зробити наступний висновок: оптимальним є Проект №2 – проект придбання обладнання в лізинг.

Підводячи підсумки, необхідно підкреслити, що використана методика дає можливість підвищити точність і об'єктивність оцінки ефективності інвестування на підприємстві, а також усунути суб'єктивні чинники. На основі аналізу результатів можна обґрунтувати оптимальний вибір інвестиційного проекту для підприємства. Таким чином, вважаємо, що вибір проекту придбання обладнання в лізинг для впровадження молекулярної кухні ресторану «The Seafood Bar» буде більш оптимальним з точки зору ефективності, ніж банківське кредитування.

ДЖЕРЕЛА

1. Беренс В. Руководство по оценки эффективности инвестиций: Пер. с англ. [Текст] / В. Бернс, П.М. Хавранек. – М.: Интерэксперт, 1995. – 528 с.
2. Бланк І. О. Інвестиційний менеджмент : [підручник] /І. О. Бланк, Н. М. Гуляєва. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 398 с.
3. Ковтун О.І. Інноваційні стратегії підприємств: теоретико-методологічні засади /О.І. Ковтун // « Економіка України» - 2013.-№ 4 (6170). - 44-56 С.
4. Соколов В.М. Оцінка економічної ефективності альтернативних інвестиційних проектів в сучасних економічних умовах / В.М. Соколов

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/4541/2/Sobolev.pdf

5. Ткаченко А.М. Економічна оцінка інвестиційної привабливості підприємства / А.М. Ткаченко, О. Кушнір // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2013. – № 4. – С. 154-161.

6. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент: учебник для вузов / Р. А. Фатхутдинов. – 2 -е изд. – М.: ЗАО «Бизнес-школа»; «Интел-Синтез», 2000. – 624 с..

УДК368.021(477):338.2

Рижик А.О.,
здобувач ступеня бакалавра
Вареник В.М., наук.кр.,к.е.н.,доцент
університет імені Альфреда Нобеля
м. Дніпро, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страховий ринок є ключовим елементом для будь-якої країни. Страхування являється дуже важливим в системі країни, що може надати надійний страховий захист від ризиків суб'єктів ринкових відносин. Страховий ринок надає змогу забезпечити соціально-економічну стабільність у суспільстві, якщо настане несприятлива подія, то це забезпечує компенсацію збитків і тим же знижує витратну частину різних бюджетів.

Проаналізувавши страховий ринок України, що станом на 31.12.2016 рік становила 310 компаній порівняно зі станом на 31.12.2015 рік зменшилась на 51 страхову компанію. У тому числі СК "life" – 39 компаній, СК "non-life" – 271 компаній, (станом на 31.12.2015 – 361 компанія, у тому числі СК "life" – 49 компаній, СК "non-life" – 312 компаній). За 2016 рік частки валових страхових премій та чистих страхових премій у відношенні до ВВП залишились на рівні 2015 року та становили 1,5% та 1,1% відповідно. Щодо питомої ваги чистих страхових премій у валових страхових преміях за 2016 рік дорівнює 75,2 % рівню 2015 року. Протягом аналізованого періоду зменшилась кількість договорів з добровільного страхування, в тому числі: кількість укладених договорів страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ зменшилась на 92,7%; кількість укладених договорів страхування майна зменшилась на 89,5%. До зменшення кількості СК стало посилення жорсткої політики держрегулятора по недобросовісних компаній та військовий конфлікт.

Для порівняльної характеристики вітчизняного та зарубіжного страхового ринку я обрала Україну та Великобританію. За рівнем ВВП у

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

світі Україна займає 41 місце, тобто 3,00 тис.дол. США на душу населення, щодо Великобританії, то вона займає 8 місце і на душу населення складає 37,21 тис. дол.США, можна побачити, що Україна залишається найнижчим рівнем ВВП.

Аналізувавши про страховий ринок України і порівнювати його з Великобританією, необхідно відмітити рівень розвитку. Один з показників за обсягом зібраних страхових премій на 2015 рік: Україна – 3586 (0,08%), Великобританія – 329,643 (7,10%), майже на 7% Великобританія опереджає Україну.

Рівень проникнення страхування в Україні з 2014 підвищився на 0,1 п. і в 2015 році склав 1,80% порівняно з Великобританією там проникнення страхування складає 11,53%. Можна зробити висновок, що в Україні проникнення страхування знаходиться на дуже низькому рівні, але є прогнози на кінець 2020 року і цей показник має бути 7-12% ,але все одно цього буде недостатньо для України.

Отже, проведений дослідницький аналіз, який показав, що страховий ринок України знаходиться на низькому рівні. Аргументом цього є низький рівень довіри населення і звичайно через низький рівень платоспроможності. З кожним роком все менше і менше люди готові довіряти свої кошти, життя страховим компаніям.

На даний момент страховий ринок України переживає скрутні часи. Причини цього є нестабільне фінансове середовище, інформаційні, організаційні проблеми. Тому наші вітчизняні страхові компанії повинні набиратися досвіду у зарубіжних країн і реалізувати єдине страхове бачення, змінити законодавство ,яке буде відповідати стандартам та вимогам Європейського союзу, а також розробити механізм, який зможе зацікавити та скликати населення до страхування. Набирати висококваліфікованих працівників, які змогли розвинути страховий ринок таким чином , щоб населення змогло довіряти страховим компаніям і відкривати довгострокове страхування, яке може служити для України потужним джерелом інвестицій. Я сподіваюсь, що в найближчий час страховий ринок почне в Україні набирати оберти і обігнати зарубіжні країни.

ДЖЕРЕЛА

1. Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг/ Огляд ринків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/>
2. Маргасова В. Г. Актуальні проблеми розвитку страхового ринку України / В. Г. Маргасова, М. В. Дубина, М. В. Тунік // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – № 2(2). – 219–228.

3. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року: Постанова Правління Національного банку України від 18.06. 2015 року № 391. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=18563297>.

4. Рейтинг страхових компаній-2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forbes.net.ua/ua/business/1398567-rejting-strahovih-kompanij-2015>.

УДК336:351]:347.734

Романко А. Ю.,
здобувач ступня магістра
Київський національний
університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна

ЧИННИКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКУ

Безпека банків є одною з найважливіших складових фінансово-кредитної сфери держави. Саме стан банківського сектора і визначає рівень фінансово-кредитної безпеки, а отже, і рівень фінансової безпеки держави [1].

Фінансова безпека банку – це захист фінансових інтересів банку, його фінансової стійкості і середовища в якому він функціонує. Загрози для безпеки комерційних банків проявляються у вигляді: шахрайства з рахунками клієнтів банку; не поповнення кредитів; підроблених платіжних документів, крадіжки фінансових грошей із кас та інкасаторських машин. Фінансові ризики здебільшого виникають унаслідок недотримання банківськими спеціалістами принципів забезпечення фінансової безпеки [2].

Питання фінансової безпеки банків, їх фінансова стійкість та їх зв'язок зі станом економіки цікавили як вітчизняних так і закордонних вчених.

Саме на основі їх досліджень забезпечення фінансової безпеки банків, досягнення ними фінансової стійкості за рахунок сучасного інструментарію управління фінансовими потоками, зокрема власним капіталом та депозитами, кредитно-інвестиційними портфелями, досягненням оптимальних значень економічних нормативів за допомогою управлінням рівнем ліквідності та ризикованості активів [3, с. 55].

Для ефективного управління фінансовою безпекою, банки мають мати достатній рівень фінансових ресурсів та джерел їх створення. Одним із вагомих джерел є депозити, вони основне джерело формування залучених банківських ресурсів.

Але, незалежні фінансові аналітики зазначають, що через загальний спад економіки та банкрутство багатьох банків, громадяни втратили до

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

банківської системи довіру. За даними результатів соціологічного дослідження «Суспільно політичні настрої населення України», яке провів Інститут Горшеніна, 80% українців не довіряють банківському сектору. Становище ускладнюється тим, що ця цифра корелює з рівнем недовіри населення голові правління Нацбанку Валерії Гонтаревої – їй довіряють лише 0,4% українців» [3, с. 55]. Тому протягом 2014 – 2015 років обсяг депозитних вкладів у банках значно зменшився (див. рис. 1).

Зменшення депозитів у банку може мати такі наслідки: дефіцит власних коштів; низький рівень ліквідності й нестача ліквідних активів; нестача капіталу; незбалансованість активів і пасивів за строками тощо.

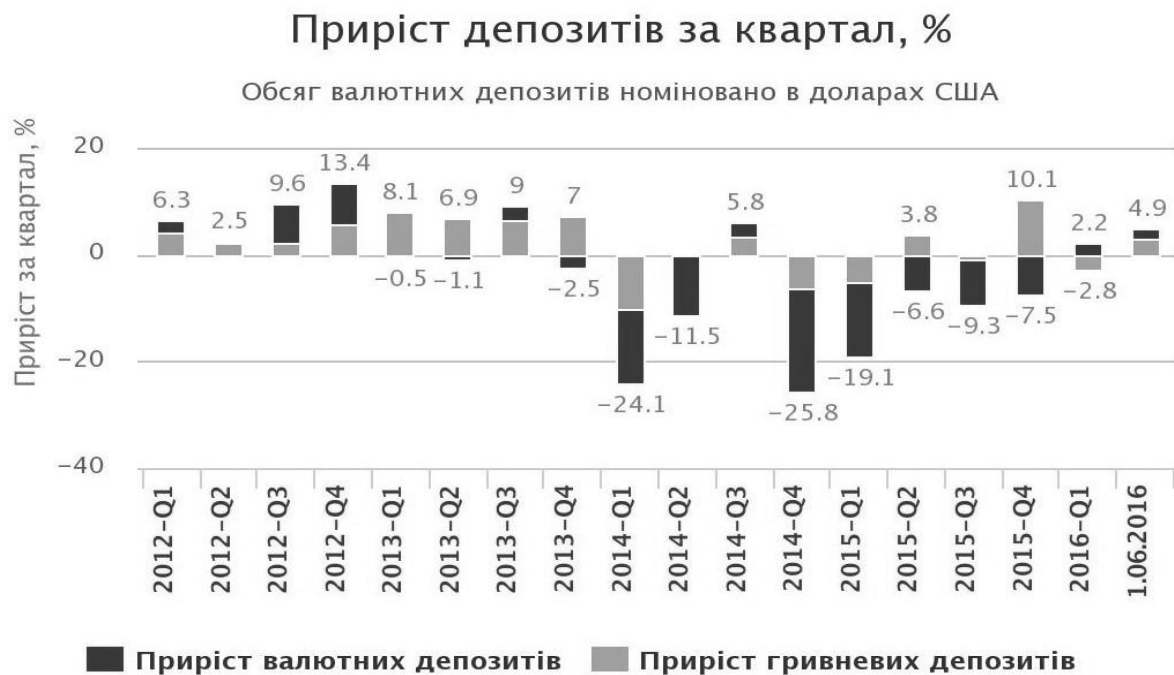

Рис. 1. Динаміка депозитів в Україні [4]

Щоб збільшити приплив депозитних коштів банки вимушені створювати нові продукти, та виборювати довіру громадян. Не дивлячись на те, що у 2016 році обсяг депозитних вкладень збільшився [рис. 1], цього занадто мало, щоб забезпечити достатній рівень активів та безпеки банків, їх сталий розвиток та ефективне функціонування.

ДЖЕРЕЛА

1. Кузнецова С. А. Банківська система, Навч. посібник [Електронний ресурс] / С. А. Кузнецова, Т. М. Болгар, З. С. Пестовська // Центр учбової літератури. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://pidruchniki.com/1151051362035/bankivska_sprava/finansova_bezpeka_bankivskogo_sektoru.

2. Мухомор Є. Фінансова безпека банківської діяльності в Україні [Електронний ресурс] / Є. Мухомор, Н. В. Мецедонська. – 2017. – Режим доступу до ресурсу:

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

<http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/7180/1/%D0%9C%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80.pdf>.

3. Гребенюк Н. О. Фінансова безпека банків: Система розпізнання загроз та усунення ризиків [Текст] / Н. О. Гребенюк. // Вісник харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Економічна». – 2016. – №91. – С. 55.

4. Інфографіка: динаміка депозитів в Україні [Електронний ресурс] // Bankografo.com – Режим доступу до ресурсу: <http://bankografo.com/operatsiyi-bankiv/depozyty/infografika-dinamika-depozitiv-v-ukrayini>.

УДК346.2:338.26

Селезньова О.Ю.,
здобувач ступеню бакалавра
Пестовська З.С., к.е.н.
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ЗБАЛАНСОВАНОЇ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ

Економічний інструментарій, що базується на системі збалансованих показників, охоплює всі аспекти функціонування підприємства і сприяє тому, що всі процеси в організації спрямовуються на досягнення її стратегічних цілей [1]. Основним недоліком цієї системи слід вважати оцінку показників у рамках лише економічного розвитку, хоча основною метою виступає покращення показників ефективності діяльності [2, с. 81]. Саме розгляд різних перспектив під час формування й реалізації стратегії є характерною рисою концепції збалансованої системи показників та її ключовим елементом [3, с. 225].

На основі фінансової звітності та іншої документації можна побудувати інтегральний показник якості стратегічного планування підприємства, що комплексно характеризує його діяльність.

Блок показників оцінки сфери фінансів містить: чистий прибуток, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, коефіцієнти фінансової автономії, коефіцієнти ліквідності, показники ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Блок показників оцінки сфери виробництва: фондвіддача, коефіцієнт зносу основних засобів, коефіцієнт придатності основних засобів, фондомісткість виробництва, фондоозброєність праці, рентабельність виробництва, коефіцієнт змінності, трудомісткість продукції.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Блок показників оцінки персоналу: продуктивність праці, середній рівень виконання норм виробітку, витрати на розвиток персоналу, рентабельність витрат на оплату праці, зарплатоємність продукції, інтегральний показник якості персоналу, коефіцієнт освіченості, коефіцієнт плинності кадрів, рентабельність персоналу.

Блок показників оцінки середовище функціонування підприємства: індикатор ефективності використання економічного простору, індикатор попиту споживачів на продукцію підприємства, індикатор рівня доходу працівників підприємства, індикатор ефективності використання часу, оцінювання конкурентами (діловий рейтинг), оцінювання споживачами та суспільством (споживчий рейтинг), самооцінка працівниками та власниками, інтегральний показник якості продукції.

Для того, щоб мати змогу порівнювати ці показники, їх необхідно привести до зіставного вигляду. Значення параметрів, оптимальні величини яких не встановлено або тих, які важко виразити кількісно, оцінено експертним методом за допомогою бальної шкали. Для того, щоб отримати загальну картину стану підприємства та мати змогу використати результати аналізу у подальших дослідженнях, за отриманими інтегральними показниками побудуємо стратегічний контур підприємства, а також розрахуємо площу стратегічного поля досліджуваного об'єкта. Після цього розрахуємо індикатор комплексного стратегічного розвитку підприємства, який системно відображає успішність його функціонування.

Побудуємо стратегічний контур підприємства [4]. Визначення значення індикатора комплексного стратегічного розвитку підприємства (I_{sdc}^c) зводиться до розрахунку площі поверхні, яку на загальному полі займає контур підприємства. Площа поверхні поля підприємства (SC_{ent}) складається із суми площ кожного окремого показника (SA_{sp}), яка обчислюється (1):

$$SA_{sp} = v \cdot w, \quad (1)$$

де v – зведене значення показника;

w – ширина сектору показника, в нашому випадку 1;

Поверхню контуру досліджуваного підприємства визначено як суму площ усіх показників (2):

$$SA_{ent} = \sum_{i=1}^n SA_{spi} = v_1 \cdot w + v_2 \cdot w + v_3 \cdot w + \dots + v_n \cdot w, \quad (2)$$

Виходячи з цього, коефіцієнт комплексного стратегічного розвитку підприємства (I_{sdc}^c) розраховано за формулою (3):

$$I_{sdc}^c = \frac{SC_{ent}}{SC_g}, \quad (3)$$

де SC_g – загальна площа контуру (добуток кількості показників на максимальне значення, в даному випадку 1), кв. од. (4):

$$SC_g = n \cdot h, \quad (4)$$

де n – кількість показників;

h – максимальне значення, якого може досягти кожен з досліджуваних показників, розрахований як частка від ділення фактичного значення показників на їх оптимальне значення.

Таким чином, розрахунок запропонованого коефіцієнта дає змогу об'єднати в єдину систему фінансові, трудові, економічні, соціальні та інші показники. Його розрахунок в динаміці дасть змогу оцінити результативність діяльності менеджерів, визначити вплив стратегічного планування на управління діяльністю підприємства.

Узагальнюючи, зазначимо, що запропонована система індикаторів стратегічного розвитку надає підприємству зовсім новий інструмент управління, який дає змогу переводити стратегію підприємства в набір взаємозв'язаних збалансованих показників, що оцінюють критичні фактори не тільки поточного, а й майбутнього розвитку.

Перевагою ЗСП є високий ступінь адаптивності за рахунок можливості зміни значимості окремих параметрів залежно від зміни умов зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства. За допомогою ЗСП на підприємстві існують можливості отримання очікуваного результату незалежно від поставлених цілей, також виникають зміни в організаційній структурі підприємства.

За допомогою ЗСП можливо: усунути розрив між розробкою стратегії та її впровадженням; оперативно та точно реагувати на зміни оточуючого середовища; оцінити успішність проекту на стадії його виникнення; оцінити та вибрати стратегію.

За допомогою ЗСП неможливо: створити стратегію; відмовитись від традиційних інструментів планування й контролю; зберігати систему незмінною; дати ефект раніше, ніж через 3-9 місяців.

Узагальнюючи, можна зазначити, що збалансована система показників надає організації зовсім новий інструмент управління, який дає змогу переводити бачення організації та її стратегію в набір взаємозв'язаних збалансованих показників, що оцінюють критичні фактори не тільки поточного, а й майбутнього розвитку організації.

ДЖЕРЕЛА

1. Яремко І.Й. Збалансована система показників – інструмент арій в управлінні сучасним підприємством / І.Й. Яремко, І.І. Жигало, І.В. Борщук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.13. - с. 203-210.

2. Гончарова С.Ю. Удосконалення збалансованої системи показників діяльності підприємства / С.Ю. Гончарова, О.О. Затеїщикова // Економіка розвитку. – 2007. – № 1. – С. 81-83.

3. Чернега О.М. Розроблення збалансованої системи показників управління підприємством / О.М. Чернега // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць Одеського державного економічного університету. – 2009. – № 29. – С. 224-228.

4. Бортнік С.М. Практичне застосування збалансованої системи показників як інструмента стратегічного планування діяльності підприємства. – Електронний ресурс. Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwj1xfeWtMrXAhXDthoKHaByD4QQFgglMAA&url=http%3A%2F%2Fesnuir.eenu.edu.ua%2Fbitstream%2F123456789%2F4785%2F3%2FBalanced.pdf&usg=AOvVaw3lfvA1Fndd_DLe1ljK4mkv

УДК336.14(477):336.226

Семенюк А.С.,
здобувач ступеня магістра
Лойко Д.М., к.е.н., доц.,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

На сьогодні податок на додану вартість залишається одним із основних дохідних джерел державного бюджету і саме з ним пов'язані найбільші ризики недовиконання наповнюваності бюджету, тому питання реформування ПДВ за умови суттєвих бюджетних обмежень залишається досить актуальним. Визначення оптимальної податкової стратегії для країни є надзвичайно важливим і складним завданням. В сучасних умовах потрібно знайти таку межу ставки податку на додану вартість щоб стимулювати економічний розвиток країни, сприяти створенню умов для залучення інвестицій, розвитку приватного бізнесу, сприяти зниженню податкового тягаря та отриманню сталих доходів до Державного бюджету. Тому, дослідження податку на додану вартість та його вплив на фінансову та господарську діяльність підприємств в Україні є актуальним.

За допомогою ставок податку на додану вартість держава може як стимулювати попит споживачів, в період кризової економіки, так і стримувати – в період надмірного піднесення економіки. За 2016 рік збір ПДВ до державного бюджету України становив 329 911 млн.грн., що становило 50,7% від всіх податкових надходжень [1].

За десятки років функціонування ПДВ вже накопичилося достатньо інформації як можна удосконалити цей податок, і зараз багато країн світу знаходять в процесі реформування ПДВ. Серед найпоширеніших цілей реформ: встановлення нижчих ставок ПДВ на товари першої необхідності,

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

спрощення адміністрування та сплати ПДВ, попередження ухилення від сплати ПДВ, адаптація ПДВ до прискорення інтеграційних процесів тощо.

Однією із структурних складових елементної бази податку на додану вартість є його ставки. Напередодні введення ПДВ в Україні, у 1991 р., існували два непрямі податки – з обороту і з продажів, за рахунок яких формувалася значна частина бюджетних надходжень. Тому при визначенні ставок ПДВ, який вводився в 1992 р. замість указаних податків, відштовхувалися від суми доходів, які надходили в бюджет від податків з обороту і з продажів. Поділивши суму оподаткованого обороту на суму податкових надходжень, які необхідно було одержати за рахунок ПДВ, і визначили розмір його ставки – 21,875% до обороту, що включав в себе суму податку або 28% при включенні ПДВ у ціни реалізованих товарів (робіт, послуг) [1]. У 1993 р. Україна впровадила нові ставки ПДВ – 16,67% – для визначення суми ПДВ і 20% – для включення ПДВ у ціни реалізації. Та в Україні ці ставки проіснували недовго, і з 15 травня 1993 р. обчислення ПДВ знову почало проводитися за відповідними ставками 21,875 і 28%, що було зумовлено необхідністю збільшення податкових надходжень в умовах надзвичайно великого дефіциту бюджету. У травні 1995 р., встановлено ставку ПДВ у розмірі 20%, яка у такому розмірі зберігається і до сьогодні.

Законом України «Про податок на додану вартість» від 3 квітня 1997 р. було запроваджено дві ставки: основну – в розмірі 20% та нульову – щодо експорту та окремих видів операцій на внутрішньому ринку (таких як поставки сільгосп підприємствами молока, м'яса живою вагою переробним підприємствам; поставки продукції (крім підакцизних товарів) підприємствами громадських організацій інвалідів; поставки сировини, матеріалів, обладнання в порядку міжнародної технічної допомоги для будівництва об'єкта «Укриття» на Чорнобильській атомній електростанції). З допомогою цього механізму держава отримала можливість уникнути подвійного оподаткування товарів, що походять з її території (виготовлених національними товаровиробниками), а споживаються за межами країни та стимулювати виробництво сільськогосподарської продукції, зайнятість населення з обмеженими фізичними можливостями, розв'язувати проблему поставарійної безпеки Чорнобильської атомної електростанції. У 2014 році вступив в силу Закон «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» який дав змогу оподатковувати лікарські засоби (певний їх перелік) за 7% ставкою. 2 грудня 2010 року був прийнятий Верховною Радою і підписаний Президентом України Податковий кодекс України N 2755-VI (ПКУ) [2]. Порядок стягнення ПДВ визначено у розділі V ПКУ. У його основу покладено чинний до цього порядок з урахуванням вимог Директиви Ради 2006/112/ЄС від 28

листопада 2006 року "Про спільну систему податку на додану вартість" з подальшими змінами та доповненнями. Розділ V Кодексу, що регулює адміністрування податку на додану вартість, набув чинності з 1 січня 2011 року. Кодекс встановив, що поточна ставка ПДВ у 20% залишиться без змін у 2011–2013 роках. У такому вигляді податок на додану вартість проіснував до 2017 р. з тією лише відмінністю, що постійно змінювалися види діяльності як об'єкти оподаткування за нульовою ставкою, а також коригувався перелік категорій платників податку на додану вартість та видів діяльності, до яких застосовувалися різного роду пільги з його сплати.

Для проведення належних податкових виплат підприємства змушені залучати зовнішні ресурси, які у зв'язку з високими ризиками й рівнем інфляції в Україні стають усе дорожчими. Залучення ж дорогих кредитів комерційних банків призводить до ускладнення фінансової діяльності підприємства і знижує його ліквідність, оскільки вимагає додаткових витрат на сплату відсотків.

ДЖЕРЕЛА

1. Бюджет України 2016. Статистичний збірник. – К.: Міністерство фінансів України. – 315 с.

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/>

УКД336(477):004.8

Сліпко С. Г.,
студентка

*ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, Україна*

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ

Багато речей, про колись могли тільки мріяти люди поступово стають реальністю. Питання тільки в тому, скільки часу піде на перетворення мрії на дійсність. На сьогоднішній день, людство вигадало дуже багато речей, які націлено на покращення життя людей. Наприклад, штучний інтелект. З першого погляду здається, що тут безліч переваг. Світовий ВВП виростає на 15,7 трлн дол і досягне 90 трлн дол до 2030 року за рахунок розвитку штучного інтелекту. Як повідомляє Bloomberg, з посиланням на доповідь PricewaterhouseCoopers, приріст в 6,6 трлн дол буде пов'язаний з автоматизацією процесів виробництва і збільшенням трудових ресурсів за допомогою штучного інтелекту. У свою чергу на збільшення світового ВВП на 9,1 трлн дол вплине зростання споживання персоналізованих і якісних товарів.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Проте у цих позитивних новин є і обернена сторона. Наприклад, загрозливі масштаби безробіття, зниження платоспроможності населення та девальваційні ризики національної валюти. Людство збудує машини, які будуть мати інтелект людськогорівня. Машини краще за людину виконують фізичні задачі: краще рухаються, вони більш точні і здатні піднімати більші вантажі. Проте коли машини стануть так само розумними, як і людина, а може і розумнішими за людину, не залишиться нічого, що вони не зможуть зробити. Людство має бути готовим до такого майбутнього. [1]

Питання штучного інтелекту та впливу його на економіку завжди цікавило вчених і є актуальним для будь-якої країни. Тому приділяється увага з боку науковців у сучасних економічних публікаціях. Зокрема, значний внесок у розробку цього питання зробили такі науковці як Юрченко Ю. та Мартін.Ф.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні на основі аналізу результатів впливу використання штучного інтелекту на економіку та розробки пропозицій щодо зниження інтенсивності негативного впливу.

Найбільшими вигоди у новій реальності набудуть ті, хто буде поставляти інтелектуальний і матеріальний капітал. Тому технологія є одним з головних факторів скорочення робочих місць та зниження доходів, навіть в країнах з високим рівнем розвитку: попит на висококваліфіковану працю зростає, а на середньокваліфіковану падає. В результаті цього, ринок праці буде характеризуватися високими потребами у висококваліфікованому і некваліфікованому персоналі, при практичній відсутності середнього сегмента, принаймні у багатьох високотехнологічних галузях. Перевагу отримають талановиті, ініціативні, інноваційні учасники, які завдяки наявності глобальних цифрових платформ для досліджень, розробок, маркетингу, продажів і дистрибуції, можуть швидше, ніж будь-коли, витіснити давно і добре усталених учасників ринку, покращуючи якість, швидкість або знижуючи вартість надання вироблених для споживання благ. [2]

Згідно зі звітом компанії Citibank і Оксфордського університету, вже найближчим часом 47% робочих місць в США – «під загрозою» автоматизації. У Великобританії – 35%. У країнах Організації економічного співробітництва і розвитку, що продукують 60% світового ВВП, – 57%. Найгірше Китаю: там автоматизують 77% робочих місць. Китай позбавиться чи не найголовнішої конкурентної переваги – дешевої робочої сили. Саме вона стала причиною передислокації багатьох транснаціональних і багатонаціональних компаній зі всього світу.

Постає питання, які ж професії щезнуть через деякий час? Світові видання почали складати списки таких професій та ймовірність їх зникнення. У найвищій зоні ризику – адміністративні посади, виробничі

професії та спеціальності, пов'язані з обробкою даних. Високий ризик роботизації (80-100%) у наступних спеціальностей: екскурсоводи, таксисти, пекарі, м'ясники, моделі, фармацевти, страхові агенти, продавці, збирачі податків і чиновники.

Однак, затребуваними залишаються професії, що вимагають інтуїції, співпереживання та соціальної взаємодії. Серед них – лікарі, психологи, пожежники, поліцейські і детективи, артисти, фотографи, соціальні працівники та священнослужителі. Також журналісти ВВС розробили тест, який дозволяє перевірити, чи зможе робот відібрати вашу роботу в найближчі роки. [3]

Слідуючи вище сказаному постає нове питання. Куди діватись людям, які втратять роботу? Так як, автомати будуть виконувати всю роботу самі: обслуговувати, покращувати та створювати нові машини. А це означає, що деякі опиняться на межі звільнення, у деяких знизиться заробітна плата, і таким чином з'явиться багато людей, які шукатимуть нову роботу. Буде малий попит та велика пропозиція, буде велика конкуренція на ринку праці. Таким людям лишається одне – базовий дохід.

Окрім особистого зубожіння людей, постраждає економіка в цілому. Люди отримуватимуть менше грошей на витрачання – попит на товари і послуги скорочуватиметься. Менший попит означає менше акумулювання капіталу. Інвестиції, на які робляться ставки як на джерело хайтеківських прибутків, зрештою кусатимуть за руки тих, хто їх здійснює.

А наслідки для України будуть наступні: революційні зміни на ринку праці зачіпатимуть, в першу чергу, високорозвинені країни з високими доходами на душу населення. І саме ці країни приваблюють мігрантів, зокрема і з України. Молодь, що сподівається по завершенню навчання покинути Батьківщину або працювати на умовах аутсорсингу для отримання високих заробітків, навряд чи зможе віднайти притулок та гідного роботодавця закордоном. Це означає, що дитину вже із початкових класів слід серйозно освічувати з питань математики та елементів спеціальних напрямків у математиці: теорії множин, математичної логіки, дискретної математики, та інше. Всього характерного для робототехніки. І це все для того, щоб мати шанс знайти своє місце серед обслуговуючого персоналу для штучного інтелекту. Доречно додати до освітньої шкільної програми більше навчальних предметів, які б розвивали інтелектуальні здібності. Доцільно також виділяти дітей з дизайнерськими здібностями та надавати їм можливість розвиватися у сфері дизайну. Творча діяльність людини, яка ґрунтується на абстрактному мисленні, не буде швидко скопійована роботами.

За нових реалій ініціатива Міністерства освіти України щодо виключення фізики, хімії, математики і ще ряду природничих наук з обов'язкової програми старших класів виглядає недалекоглядною (м'яко

кажучи) та здатною, в разі її реалізації, загострити ризики національної безпеки.

Скорочення попиту на низькокваліфіковані робочі місця в розвинених країнах позначиться на зменшенні числа нелегальних мігрантів українського походження. Це стане для українського уряду певним викликом, адже вибору у останнього не лишиться: створювати робочі місця в Україні.

Скорочення експорту українців, як робочої сили закордоном, призведе до зменшення притоку так званого міграційного капіталу – коштів, що заробляються мігрантами на чужині і пересилаються на Батьківщину легальними чи то нелегальними каналами. За таких обставин, платіжний баланс відреагує миттєво в бік дефіцитності, а отже девальваційні ризики гривні зростатимуть.

Тиск на бюджетний дефіцит триватиме, поки реструктуризація української економіки не забезпечить необхідний попит на робочу силу. А це означатиме, що на зменшення податкового навантаження нам з вами не слід розраховувати.

Отже, наведені вище приклади говорять про те, що практично не існує галузі діяльності, в якій людство принаймні не спробує використовувати штучний інтелект. Якщо ж автоматизований та керований штучним інтелектом завод виробить продукцію, інтелектуальний транспорт її доставить, а електронний магазин реалізує, тоді виникає закономірне питання – яким чином споживачі зароблятимуть кошти для придбання таких товарів та послуг?

Європейський парламент планує винести на голосування докладне зведення правил, за якими люди повинні будуть спілкуватися зі штучним інтелектом і роботами. На думку євродепутатів, світ стоїть на порозі нової промислової революції роботів і потрібно виробити закон, який юридично врегулює відносини штучного інтелекту з людиною. Зокрема, пропонується ввести обов'язкове страхування роботів, щоб покривати збитки, які вони можуть нанести. Також вбачаються заходи: перекваліфікації та запровадження фондів безумовного базового доходу.

ДЖЕРЕЛА

1. Резнікова Н. Повстання машин [Електронний ресурс] / Н. Резнікова, В. Панченко // Бізнес. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://www.business.ua/tekhnologii/povstannya_mashin_chi_zamkne_shtuchni_y_ntelekt_kolo_f_nansovogo_zubozh_nnya-587949/.

2. Вплив штучного інтелекту на економіку та суспільство / Ю. Юрченко // Економіка: теорія та практика. - 2016. - № 1. - С. 69-72. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econom_2016_1_12

3. Саджениця І. Які професії зникнуть через 10 років? [Електронний ресурс] / Ігор Саджениця // Твоє місто. – 2016. – Режим доступу до ресурсу:

http://tvoemisto.tv/news/yaki_profesii_znyknut_cherez_10_rokiv_75730.html.

УДК657.1:336.274

Солодовніков А.С.,
здобувач ступеня магістра
Пестовська З.С., к.е.н.,
доцент кафедри
Університет імені Альфреда Нобеля,
м. Дніпро, Україна

ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

У сучасних умовах господарювання одним з найбільш складних і суперечливих питань бухгалтерського обліку в Україні ми вважаємо облік дебіторської заборгованості, що на пряму пов'язано із загостренням проблем неплатежів. Нині суб'єкти господарювання передусім вирішують власні фінансові, маркетингові та збутові проблеми замість виконання платіжних зобов'язань. Поглиблює платіжну кризу і неврегульованість бюджетної системи, що стосується несвоєчасної оплати державних зобов'язань, які здійснюються за рахунок бюджету, особливо платежів з відшкодування ПДВ.

Очевидно, що незалежно від причин виникнення дебіторської заборгованості уникнути її неможливо. Тому підприємству необхідно шукати способи ефективного управління дебіторською заборгованістю, зокрема вдосконалення бухгалтерського обліку взаєморозрахунків, організації ефективною та дієвою системи внутрішньогосподарського контролю тощо.

Керуючись переходом бухгалтерського обліку на засади міжнародних стандартів фінансової звітності, підприємства націлені на забезпечення потреб управління достовірною інформацією, на основі якої приймаються управлінські рішення. Для прийняття управлінських рішень важливе значення має повнота і об'єктивність інформації, пов'язаної з дебіторською заборгованістю. Облік розрахунків з покупцями є однією з найважливіших та найбільш досліджуваних ділянок бухгалтерської роботи, оскільки на цьому етапі формується основна частина доходів та грошових надходжень підприємства [1].

Проте на сьогодні існує ряд проблем щодо обліку розрахунків з покупцями, а саме:

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

1. Недостатня розробленість методичних підходів до класифікації та оцінки дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

2. Неможливість отримання інформації про дебіторську заборгованість у тому обсязі і вигляді, достатньому для проведення аналізу розрахунків підприємства з покупцями.

3. Непристосованість та неефективність методів обрахунку резерву сумнівних боргів, відповідно до П(С)БО 10 [2].

4. Недостатня розробленість плану рахунків бухгалтерського обліку та інструкції щодо його застосування з обліку розрахунків покупців та замовників.

5. Погано налагоджена система внутрішнього контролю дебіторської заборгованості на підприємствах.

6. Нерозвиненість форм рефінансування для ефективного управління дебіторською заборгованістю.

Тому виникає необхідність у розробленні деяких заходів щодо вдосконалення обліку та аудиту розрахунків з покупцями, та власне дебіторської заборгованості.

Погоджуємось з авторами дослідження [3] в тому, що для вдосконалення системи обліку та контролю дебіторської заборгованості можна рекомендувати:

1. Розробити комплекс заходів щодо пошуку можливостей збільшення кількості покупців і замовників підприємства з тим, щоб зменшити масштаб ризику несплати боргів; та постійного моніторингу потенційних дебіторів (оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації, іміджу тощо).

2. Створювати резерв сумнівних боргів та виробити порядок його визначення в обліковій політиці підприємства [4].

3. Своєчасно здійснювати контроль за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості. Значне перевищення фактичної дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стабільності підприємства і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування. Також доводиться впроваджувати в практику управління лімітування дебіторської заборгованості як у загальних обсягах, так і у розрахунку на одного дебітора (існуючого чи потенційного) і періодично переглядати граничні суми. При цьому потрібно визначити оптимальний розмір дебіторської заборгованості, яка б надлишково не іммобілізувала фінансові ресурси підприємства і не створювала б перепон для забезпечення безперебійного процесу постачання, виробництва, реалізації та розрахунків підприємства за своїми зобов'язаннями.

4. Контролювати стан розрахунків з дебіторами, зокрема за протермінованими заборгованостями, своєчасно виявляючи такі види

дебіторської заборгованості, які є недопустимими для підприємства (наприклад, протермінована заборгованість контрагентів понад три місяці).

5. Систематично проводити інвентаризацію заборгованості. Унаслідок цього підприємство активізує роботу відповідної служби щодо повернення наявних боргів і уникнення потенційних у майбутньому.

6. Створення відділу внутрішнього контролю (аудиту) чи, якщо він наявний, то відокремлення особи (сектору) у відділі, у відповідальність якої входив би контроль за сумнівною та безнадійною заборгованістю. Серед іншого до його завдань слід віднести усі запропоновані вище заходи щодо покращення системи управління, зокрема контролю дебіторської заборгованості.

Отже, вдосконалення процесу управління дебіторською заборгованістю надасть можливість вибору її оптимального розміру для кожного окремого підприємства, максимально уникати прострочення термінів її погашення, оптимізації контингенту покупців та замовників, урахувавши їх платоспроможність, що, своєю чергою, вплине на зменшення обсягів сумнівних боргів, безнадійної заборгованості, а також удосконалення управлінського аспекту стосовно витрат та доходів кожного окремого підприємства.

ДЖЕРЕЛА

1. Костюнік О.В. Шляхи вдосконалення обліку дебіторської заборгованості / О. В. Костюнік, Л. Л. Турова, В. М. Ковтуненко / АГРОСВІТ № 6, 2016. - с. 29-31

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість": затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.10.99 р. № 725/4018 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z072599>

3. Москалюк Г.О. Облік та контроль дебіторської заборгованості: існуючі проблеми та шляхи їх вирішення / Г.О. Москалюк / Lviv Polytechnic National University Institutional Repository (с. 173-179). — Електронний ресурс. Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua>

4. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 №29 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893_99

Степанян Н.А.,
здобувач ступеня магістра
Кравченко О.О., д.е.н.,
професор кафедри
Державний університет інфраструктури і технологій
м. Київ, Україна

РЕФІНАНСУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Впродовж 2014–2015 рр. національна економіка та банківська система пройшли найгіршу кризу за весь час незалежності. В умовах кризи банківська система стає неспроможною стабільно функціонувати та виконувати свої основні функції; це також супроводжується різким зниженням ліквідності та платоспроможності банків, кризою платежів, невиконанням банками своїх зобов'язань перед кредиторами та вкладниками, збільшенням питомої ваги проблемних і прострочених кредитів, зниженням дохідності банківських операцій, а інколи й банкрутством банків, наслідком чого стає масове вилучення коштів із банківської системи, зниження темпів росту та обсягів кредитування, підвищення процентних ставок і рівня доларизації економіки, падіння споживчого попиту та зниження обсягів виробництва. Причинами банківської кризи в Україні став комплекс причин, серед яких особливо слід відзначити об'єктивні і непередбачувані фактори як монетарного, так і немонетарного характеру, що мали суттєвий вплив на функціонування банківської системи України, а також недосконалість чинної системи регулювання та нагляду за банківським сектором.

В таких умовах особливої гостроти набуває необхідність підтримки фінансової безпеки як банківської системи в цілому, так і окремих банків, перш за все системоутворюючих. Одним із дієвих монетарних інструментів впливу на рівень фінансової безпеки банків є рефінансування.

Згідно Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України, під рефінансуванням розуміють надання банкам кредитів у встановленому НБУ порядку для регулювання ліквідності банків на виконання Національним банком функції кредитора останньої інстанції [1]. Рефінансування може здійснюватися через (1) постійно діючу лінію рефінансування для надання банкам кредитів овернайт; 2) кредити рефінансування строком до 90 днів.

Аналіз банківських криз останніх років показав, що національна система забезпечення фінансової безпеки банківської системи в Україні не відповідає сучасним вимогам, а НБУ недостатньо використовує основні

інструменти регулювання, насамперед, кредити рефінансування для протидії виникненню системних банківських криз. Такий нестабільний стан монетарної політики НБУ з точки зору структури операцій рефінансування банків призвів до неадекватного використання кредитного каналу трансмісійного механізму.

Оцінка ефективності операцій з рефінансування може здійснюватися за характером їх якісної структури, який визначається переважно індикатором достатності капіталу та платоспроможністю банків-позичальників. Варто зазначити, що надання кредитів рефінансування неплатоспроможним банкам чи тим, які не є капіталізованими до вирішення проблем їх капіталізації, призвело до того, що станом на 01.04.2016 р. питома вага коштів рефінансування, отриманих неплатоспроможними банками від НБУ, досягла 25,06% та перевищила частку коштів, отриманих державними банками 24,13% [2].

Для забезпечення ефективного впливу держави на фінансову безпеку банківської системи країни через операції рефінансування необхідно реалізовувати комплекс заходів, який буде базуватися на врахуванні об'єктивних закономірностей виникнення криз і спрямовуватися на зменшення їх негативних наслідків для як окремих банків, так і банківської системи в цілому. Така система заходів має включати:

1) формування ефективних каналів кредитного і процентного регулювання рівня ліквідності банківської системи і підтримки її рентабельності шляхом широкого використання базових інструментів рефінансування;

2) покращення результативності регулювання рівня ліквідності банківської системи через кредитні канали, пов'язані із застосуванням різноманітних інструментів рефінансування;

3) удосконалення діючої системи моніторингу за цільовим використанням банками коштів рефінансування із підвищенням персональної відповідальності посадових осіб як у банках, так і в НБУ для недопущення переспрямування коштів на спекулятивні операції, у тому числі й на валютному ринку.

Комплексна реалізація цих заходів дозволить не тільки забезпечити ефективне використання коштів рефінансування, підтримувати рівень ліквідності окремих банків, а й забезпечити фінансову безпеку банківської системи України.

ДЖЕРЕЛА

1. Про затвердження Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України // Постанова Національного банку від 30.04.2009 р. № 259.

2. Єгоричева С.Б. Аналіз рефінансування в забезпеченні фінансової безпеки банківської системи України / С.Б. Єгоричева, С.П. Прасолова / Актуальні проблеми економіки. – 2017. – № 2(188). – С. 249–259.

УДК346.2:004.77

Ткаченко А. О.,
здобувач ступеня магістра
Янковець Т. М., к.е.н., доц.,
доцент кафедри
*Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОСУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Телекомунікаційні та інформаційні технології впроваджуються в усі сфери сучасного суспільного життя, що суттєво змінює як способи виробництва і реалізації продукції (надання послуг), так і методи та форми виховання й освіти, форми проведення дозвілля тощо. Тому в процесі становлення в Україні «економіки знань» та інформаційного суспільства основне місце посіла інформаційна індустрія. Одним із важливих питань розвитку цієї індустрії є перспективне зростання економіки з використанням Інтернет-технологій. З кожним роком збільшується чисельність Інтернет-користувачів. Глобальна мережа породжує нові форми соціальної та економічної діяльності людей: віртуальні підприємства, дистанційне навчання та інше. Інтернет-користувачі стають для підприємств усе більш важливим сегментом споживачів. Це, у свою чергу, дає поштовх розвитку електронної комерції та електронної торгівлі.

Законодавство України у сфері електронної комерції ґрунтується на Конституції України і складається із Цивільного Господарського кодексів України, законів України «Про електронну комерцію», «Про захист прав споживачів», «Про рекламу», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про телекомунікації», «Про електронний цифровий підпис», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», «Про захист персональних даних», міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до них [6].

Відповідно чинного законодавства під електронною комерцією визначаються відносини, спрямовані на отримання прибутку, що

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

виникають під час вчинення правочинів щодо набуття, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснені дистанційно з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, внаслідок чого в учасників таких відносин виникають права та обов'язки майнового характеру. Електронна торгівля – це господарська діяльність у сфері електронної купівлі-продажу, реалізації товарів дистанційним способом покупцю шляхом вчинення електронних правочинів із використанням інформаційно-телекомунікаційних систем[6].

Інтернет поступово стає одним із основних засобів комунікацій та спілкування між людьми як у бізнесі, так і в побуті. При чому інтенсивність цього явища постійно зростає. Нормою стало існування корпоративного сайту для компанії. Також суттєвою стає роль Інтернету як одного з нових каналів ведення маркетингових заходів та реклами.

Оскільки підприємство як відкрита соціально-економічна система перебуває під постійним впливом як ендогенних (пов'язаних з його господарською діяльністю), так і екзогенних (демографічних, технологічних, економічних, політико-правових, соціально-культурних) чинників, керівництву підприємств, що намагаються ефективно функціонувати в умовах ринку, необхідно постійно володіти інформацією про стан як внутрішнього, так і основні характеристики зовнішнього середовища. Звідси випливає необхідність у налагодженні належного інформаційного забезпечення – створення маркетингової інформаційної системи, яка надає змогу не тільки існувати на цільових ринках збуту, зайняти певний сегмент ринку, а й покращити його фінансово-майновий стан, створити та розвинути ефективну систему управління маркетинговою діяльністю, а саме оптимізувати: асортимент продукції й обсяги збуту у розрізі певних сегментів, каналів розподілу; величину постійних і змінних витрат (для визначення беззбиткового обсягу продажу продукції); напрямки витрачання коштів, виділених на маркетингову діяльність[1, с.13; 2, с. 22-23; 4; 5, с. 80-82].

Мережі Інтернет притаманні унікальні характеристики, що значно відрізняються від характеристик традиційних інструментів ведення бізнесу. Однією з основних властивостей Інтернет-середовища є висока ефективність сприйняття і засвоєння інформації, що значно підвищує можливості щодо взаємозв'язку підприємств з цільовою аудиторією. Крім того, можливості, які надаються через Інтернет, не обмежуються лише функціями комунікації, а включають також можливість укладання угод, проведення платежів і здійснення товарообмінних операцій (купівлі-продажу), завдяки цьому Інтернет набуває масштабів глобального електронного ринку. Інтернет необхідно розглядати як глобальну комп'ютерну мережу з її головним сервісом. Інтернет володіє унікальними можливостями для ведення бізнесу і виступає як два основоположні

елементи. По-перше, Інтернет – це новий засіб комунікації, який являє собою комунікаційну модель «багато хто – багато кому», в основі якої лежить pull-модель отримання інформації споживачами. Крім того, Інтернет є гіпермедійним способом подання інформації, що значно відрізняється від традиційних засобів масової інформації інтерактивною природою, високою гнучкістю і масштабністю. Зазначені інформаційно-комунікаційні властивості гіпермедійного середовища Інтернет зумовлюють можливість їх використання у реалізації концептуальних принципів маркетингу. По-друге, Інтернет – це глобальний віртуальний електронний ринок, який не має будь-яких територіальних або часових обмежень, дозволяє проводити товарообмінні операції (або проводити інтерактивну купівлю продукції), що призводить до збільшення можливостей підприємств у розподілі продукції і місця дистрибутивних структур у цьому процесі, – зумовлюють можливості реалізації функцій логістики. Отже, слід зазначити, що використання Інтернету як інструменту систем маркетингу і логістики зумовлює значний вплив на ефективність просування продукції підприємств [1; 3; 4; 5].

Використання мережі Інтернет для реалізації збутових функцій має супроводжуватися відповідною організацією збутової системи, яка не погіршує стан її учасників [3]. Потенціал мережі Інтернет може бути використаний для виходу на нових представників цільової аудиторії з метою збільшення загальної частки ринку. Слід зазначити, що після того, як певні компанії досягають успіхів у зниженні витрат і підвищенні ефективності власної діяльності з використанням потенціалу Інтернет-технологій, у них з'являється зацікавленість у тому, щоб їхні потенційні партнери також використовували ці переваги. Це стимулює розповсюдження використання Інтернет-технологій в економіці уздовж виробничо-технологічних ланцюжків.

ДЖЕРЕЛА

1. Винарик Л. С. Онлайн-рынок: становление, проблемы: моногр. / Л. С. Винарик, А. Н. Щедрин, Н. Ф. Васильева. – Донецк : Ин-т экономики пром-сти, 2003. – 176с.

2. Ілляшенко С. М. Інструменти та методи просування продукції в Internet: аналітичний огляд / С. М. Ілляшенко, Т. Є. Іванова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – №3, 2015. – С. 20-32.

3. Санников А. А. Эффективное управление сбытом [Текст] / А. А. Санников. – М.: Прогресс, 2004. – 389 с.

4. Зуб Т. А. Просування послуг за допомогою засобів телекомунікації [Електронний ресурс] / Т. А. Зуб, О. В. Зозульов. Режим доступу: <http://probl-economy.kpi.ua/pdf/2013-10.pdf>.

5. Мозгова В.Г. Інструменти Internet-маркетингу та їх переваги для сучасних українських підприємств / Г.В. Мозгова // Ефективна економіка. – 2013. – №10. – С. 79-86.

6. Закон України «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 р. №675-VIII станом на 26.04.2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.

УДК330:005.336.4

Харченко Д.І.,
здобувач ступеня бакалавра
Пурденко О.А., к.е.н.,
старший викладач кафедри
Київський національний торговельно-
економічний університет
м. Київ, Україна

КРЕАТИВНИЙ КАПІТАЛ

Економіка все ще залишається вирішальним фактором, що впливає на життя кожної окремої людини, зміст і специфіку міжособистісних відносин. Однак змінилася природа економіки, що в свою чергу призводить до зміни базових систем орієнтації в соціумі у багатьох мільйонів людей, з яких, як відомо, і складається людство.

Деякі західні економісти більше десяти років тому прийшли до висновку, що необхідною умовою для сталого розвитку сучасних міст, конкурентоспроможних на світовій арені, є формування інноваційно-креативного сектора. Згодом, на тлі довгострокового зниження цін на сировину, а також затвердження на глобальних ринках таких технологічних гігантів як Google, Apple і Facebook, теорія отримала підтвердження[4].

Так з'явилося поняття креативна (нова) економіка, яка формується при переході від сировинного виробництва до виробництва інформації і знань. У сучасному світі все більше міст конкурують між собою не тільки за інвестиції, а й талановитих людей, які створюють нові послуги і продукти – наприклад такі центри креативних індустрій як Лондон, Нью-Йорк, Сінгапур, Токіо, Сан-Франциско.

Сталося те, чого не міг передбачити Карл Маркс, а саме - ринкове посилення індивіда і створення такої економічної ситуації, коли не організація, а талановита людина стає базовою економічною одиницею.

Знаменитий бізнес-гуру Том Пітерс вважає, що сьогодні для роботи потрібні тільки талант і проект. Людина «організаційної епохи» починає поступово вимирати і постало питання про якісно нову робочу силу, здатну створювати нові інтелектуальні продукти, оволодівати новими знаннями, відкривати нові способи вирішення завдань і ведення справ[1].

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Американський соціолог Річард Флорида поставив питання про креативний клас і креативний людський капітал нації ще у 2002 році. Флорида висунув гіпотезу, згідно якої структура робочої сили в найбільш економічно розвинених країнах неухильно змінюється в бік розширення особливої групи людей, чия економічна функція полягає у створенні нових ідей і технологій.

На його думку: «Ядро креативного класу складають люди, зайняті в науковій сфері та технічній сфері, архітектурі, дизайні, освіті, мистецтві та індустрії розваг, чия економічна функція полягає у створенні нових ідей, нових технологій і нового креативного змісту. Крім ядра, креативний клас включає також велику групу креативних фахівців, що працюють в бізнесі і фінансах, праві, охороні здоров'я та суміжних областях діяльності»[2].

Творчі здібності людини соціолог вважає рушійною силою сучасної економіки: «Прийнято вважати, що ми живемо зараз в "інформаційній економіці", або "економіці знань". Однак більш істотна істина полягає в тому, що сучасна економіка вводить в дію людську креативність. Креативність - здатність створювати щось нове - перетворилася на основне джерело конкурентної переваги. Практично в будь-якій сфері виробництва ... перемагає в кінцевому підсумку той, хто володіє творчим потенціалом»[1].

Книга «Креативний клас» Річарда Флориди вперше була видана в 2002 році і до теперішнього часу стала класикою. Саме в цій роботі економіст і соціолог Флорида описав новий на той момент суспільний клас, формування якого істотно змінило економіку.

Хочу навести деякі цитати з книги:

«Креативність стала ключовим фактором розвитку економіки і суспільства, і в цьому справжня рушійна сила всіх процесів. Представники креативного класу виходять за звичні рамки, розвиваються з рекордною швидкістю і надихають на це оточуючих. Коли такі натхненники беруть участь в проекті, їх присутність спонукає інших членів робочої команди шукати нові підходи і досягати високих цілей»[3].

«Головне завдання наших менеджерів, і моя теж, - забезпечувати людям можливість реалізовуватися в компанії в максимальному ступені і навіть більше, ніж в будь-якому іншому місці. Мало привернути творчих особистостей, які прагнуть до самореалізації, - важливо створити для них сприятливі умови»[3].

«Ключ до мотивації креативних людей полягає в тому, щоб відноситися до них як до «де-факто волонтерів», зв'язаних з компанією прихильністю до її цілей і задач і в багатьох випадках розраховуючих на участь в управлінні нею. Креативні працівники хочуть мати свободу дій в питаннях графіка і особистого стилю роботи, а також дрес-коду»[3].

«Сенс скелелазіння, піших прогулянок і багатьох інших видів активного відпочинку, яким віддає перевагу креативний клас, полягає в зануренні в інший світ, втечу від трудових буднів, дослідженні та відчутті його при одночасному виконанні важкого і цікавою завдання»[3].

«Креативність багатогранна, її не можна тримати в скриньці і діставати тільки на роботі. Інновації в області високих технологій неможливі без мистецтва і музики. Всі форми креативності доповнюють один одного»[3].

Експерт в області бізнес-консалтингу Ігор Гансвіндговорить про те, що «свідомий вибір найбільш талановитих і висококваліфікованих людей індивідуального підходу до трудових відносин має пряму, явну і безпосередню загрозу безтурботним ієрархічним організаціям ». Бізнес, пише Гансвінд, «робиться не штучними лідерами і лютими начальниками, а численною верствою працюючих і відповідальних фахівців і менеджерів середньої ланки» [1]. Якщо вони підуть з організації, то їй вже нічого не допоможе. Залишаться хоча і самі лояльні, але найменш компетентні і талановиті.

Новий креативний клас - цікава тема і феномен, він змінює не тільки економіку - він створює власну субкультуру, яка в зовсім недалекому майбутньому, ймовірно, стане частиною національних культур.Зробити креативний клас основою стратегічного розвитку нашої країни - шалено складна і цікава задача. Але ж саме божевільні завдання і люди, які вміють їх вирішувати, створюють умови для глобальних проривів в національному розвитку.

На жаль, створювана в нашій країні атмосфера органічно суперечить його природі, видавляючи його кращих носіїв - творчих, незалежних, вільно мислячих людей на соціальне узбіччя, дуже часто - в конкуруючі з нами країни. Я все ж таки сподіваюсь, що деякі зміни в країні змінять таку тенденцію.

ДЖЕРЕЛА

1. Єрмолін А. Креативний капітал ХХІ століття.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://educ.wikireading.ru/2415>
2. Механік О. Мантра сучасності.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://expert.ru/expert/2012/12/mantra-sovremennosti/>
3. Річард Флорида. Креативний клас. Люди, які змінюють майбутнє.[Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://kniga.biz.ua/book/economics/-1/5247/>
4. Центр стратегічних розробок. Креативний капітал як фактор територіального розвитку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://www.csr.ru/news/kreativnyj-kapital-kak-faktor-territorialnogo-razvitiya/>

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Сиза А.Д.,
здобувач ступеня магістра
Харченко Т.О., к.е.н.,
доцент кафедри
Київський національний університет
технологій та дизайну
м. Київ, Україна

КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ В ОРГАНІЗАЦІЯХ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ

У період реформування основними пріоритетами державної політики України є досягнення належного рівня життя громадян та вдосконалення специфічних соціальних та економічних стандартів розвитку суспільства. На шляху до європейських стандартів важливого значення набуває безумовно, збереження та зміцнення здоров'я трудового потенціалу країни, що стає основним завданням системи охорони здоров'я України взагалі, так і приватних та державних організацій медичної сфери обслуговування. Тому на шляху успішного вирішення цього питання важливим стає стратегічно обґрунтована організація формування кадрового потенціалу у медичній сфері.

У зв'язку з провадженням медичної реформи управління персоналом в цій галузі перестало носити адміністративну функцію, оскільки лише грамотно і своєчасно розроблена програма управління кадрами, що враховує непрості економічні реалії та особливості медичної сфери, дозволить домогтися задовільних результатів діяльності будь-якої медичної організації. Розвиток та покращення якості кадрового потенціалу в медичній сфері є найважливішим компонентом стратегії розвитку системи охорони здоров'я України взагалі.

Значна кількість як зарубіжних так і вітчизняних науковців розглядала питання пов'язані із системою управління персоналом, це такі науковці як А. Сміт, Дж. Мілль, Ф. Тейлор, А. Файоль, А. Маслоу, Д. Макгрегор, Е. Демінг, М. Хаммер, Бондаренко С. М., Касич А. О., Харченко Т. О., Невмержицька С. М., Діденко Є. О., Антоненко К. В. та інші [1, с. 31-32; 2; 3, с. 220-224; 4, с. 65-68; 5, с. 276-281; 6, с. 168-171].

Останнім часом організації медичної сфери обслуговування функціонують як приватні прибуткові організації та як державні неприбуткові організації. Особливість цих різних структур у медичній сфері полягає у розробці стратегії. Специфікою розробленої стратегії розвитку державних неприбуткових організацій є той факт, що її виконання лягає на плечі вищих державних органів. Щодо фінансування стратегії варто зазначити те, що виконання запропонованої стратегії

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

пов'язано з відповідним фінансуванням що встановлюється Бюджетом України на поточний рік який готується відповідними органами державної влади та приймається Верховною Радою України, після чого підписується Президентом України[7, с.С.361-364].

Так, формування кадрового потенціалу в організаціях медичної сфери має свої певні особливості дослідженню яких варто приділити певну увагу. Характер процесів, що відбуваються у соціальній сфері, а саме медичній передбачає високу соціальну значущість та корисність, а також відзначається неможливістю застосування ринкових критеріїв ефективності, що обмежує застосування ринкових механізмів та обумовлює необхідність державного регулювання. Виходячи з цього варто виділити наступні особливості організацій медичної сфери:

- складність визначення якості та вимірювання результатів роботи;
- висока спеціалізація основної діяльності, що має терміновий і невідкладний характер;
- відсутність права на невизначеність і помилку;
- потреба в тісній координації роботи різних підрозділів;
- висока кваліфікація співробітників, яка обумовлює їх прагнення до самостійності та лояльності перш за все по відношенню до пацієнтів та колег за професією;
- необхідність контролю з боку адміністрації медичних закладів за діяльністю лікарів, які безпосередньо впливають на визначення обсягу роботи та, відповідно, витрат медичної організації;
- трудність координації роботи та розподілу повноважень та відповідальності, пов'язана з подвійною підпорядкованістю, що існує в багатьох медичних установах.

Тому формування кадрової політики в організаціях медичної сфери має свою специфіку виходячи з наведених вище особливостей. У медичній сфері важлива роль відведена безпосередньо медичному працівникові, тому управління розвитком кадрів визнається пріоритетним завданням менеджменту в галузі охорони здоров'я.

При формуванні ефективної кадрової політики повинні бути узгоджені такі аспекти як визначення пріоритетних цілей та розробка загальних принципів кадрової політики, організаційно-штатна політика, яка включає планування потреби в кадрах, формування структури, створення резерву, заміщення і просування [8, с. С. 213-215].

З проведеного вище дослідження видно, що організації медичної сфери обслуговування мають свої особливості, які в певній мірі впливають на формування кадрового потенціалу та проведення кадрової політики. Тому для організацій медичної сфери особливо важливим є той факт, щоб усі процеси які пов'язані з роботою та персоналом, були відпрацьовані, налагоджені та високоефективні.

ДЖЕРЕЛА

1. Бондаренко С.М. Модель досконалості EFQM як складова частина підвищення якості в організації / Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: матеріали X Міжнародного бізнес-форуму, Київ, 21 березня 2017 р. – К. КНТЕУ. 2017. – С. 31-32.
2. Денисенко Л.О., Заєць Т.О. Якість корпоративного управління як основний фактор розвитку товариства // Ефективна економіка № 9 вересень 2012 – Режим доступу: www.economy.in.ua
3. Діденко Є.О. Управління економічною безпекою як запорука ефективного функціонування підприємства / Є. О. Діденко // Scienceandpractice : Collectionofscientificarticles. – Thorpe-Bowker, Melbourne, Australia, 2016. – С. 220-224.
4. Заєць Т.О. Моделі та механізми корпоративного управління в Україні // Інвестиції: практика та досвід №11 червень 2010 – с.65-68
5. Касич А. А. Програмно-целевое бюджетирование как инструмент управления устойчивым развитием хозяйства // А.А. Касич - Бизнесинформ, № 9(452). – 2015. – С. 276-281
6. Невмержицька С. М. Удосконалення стратегічного управління діяльністю підприємства // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, том 1. – Хмельницький:ХНУ, 2011. – №4, Том 1 (178) – С.168-171
7. Харченко Т.О. Стратегічні цілі розвитку державних неприбуткових організацій в сучасних умовах / Тези доповіді Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ» 24 травня 2017 р. Київ КНУТД– С.361-364
8. Kharchenko T. O., Rabenko D. V. FORMATION OF PERSONNEL POLICY ENTERPRISE// Virtus: ScientificJournal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba – May № 14, 2017. – С.213-215

УДК336.1(477):006.06

Хижняк М.С.
здобувач ступеня бакалавра
Казак О.О.к.е.н.,
старший викладач кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Посилення процесів глобалізації виявило необхідність єдиної стандартизації фінансової звітності. На міжнародному рівні функції розробки та затвердження таких нормативних актів виконує Рада

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. В результаті її діяльності було розроблено Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, а згодом і фінансової звітності – обов'язкові для учасників міжнародних відносин. Відтоді, суб'єкти господарювання, що здійснюють свою діяльність на міжнародному рівні, зобов'язані подавати звітність за міжнародними стандартами.

Підписання у 2014 році угоди про асоціацію з ЄС і остаточна її ратифікація у 2017 році прискорили процес імплементації Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі - МСФЗ) в Україні.

Світова практика доводить, що будь-яка реформа в процесі впровадження буде стикатися з протидією: безпосередньою чи опосередкованою. Так і впровадження МСФЗ в Україні зіткнулося з певними проблемами, які умовно можна поділити на такі основні групи:

- 1) освітні;
- 2) кадрові;
- 3) матеріально-ресурсні.

Сьогодні основна проблема освіти в сфері МСФЗ полягає в відсутності перевірених навчальних програм і необов'язковості даного предмету. Основні кадрові проблеми полягають в малій кількості персоналу, що має не лише багаж знань, а й досвід роботи з МСФЗ. Матеріально-ресурсні проблеми полягають в неготовності держави фінансувати розвиток МСФЗ в Україні.

Вказані групи перебувають в тісному взаємозв'язку. Проаналізувавши їх, можна сказати, що проблеми зачіпають два важливі фактори виробництва: робочу силу і капітал.

Підприємець, бажаючи подавати звітність за МСФЗ, змушений буде оплатити перепідготовку свого персоналу для подальшої ефективної роботи, або найняти працівників з відповідною освітою. Обидва варіанти будуть пов'язані з певними витратами, адже якісні навчальні курси не будуть безкоштовними, а спеціаліст зі знанням та досвідом роботи з МСФЗ вимагатиме оплату вищу, ніж такий, що вказаних знань не має. Крім того, доведеться також ввести певні зміни в програмне забезпечення систем обліку, а за необхідності, й оновити деяке системне обладнання.

Проте, розширивши коло інтересів і на рівень державного управління отримаємо наступні категорії перешкод [2]:

- 1) формалізм застосування МСФЗ;
- 2) версія офіційного перекладу;
- 3) протиріччя МСФЗ з системою податкового, пруденційного та регуляторного законодавства;
- 4) складність стандартів – реакція на ускладнення бізнес-схем;
- 5) переорієнтація філософії не тільки облікового персоналу, але й топ-менеджменту;

б) кадровий дефіцит.

Визначається чотири способи впровадження МСФЗ в окремій країні: повне прийняття, офіційне застосування, адаптація та спосіб схвалення. Україна до цього часу дотримувалася адаптаційної політики замість повного прийняття. Було розроблено вітчизняні П(С)БО, які не суперечать міжнародним стандартам[1]. При цьому Україна, за критерієм наближеності П(С)БО до міжнародних стандартів, значно відстає, порівняно з іншими країнами, які розпочали процес впровадження МСФЗ.

Підприємства, що здійснюють свою діяльність на міжнародних ринках вимагають від своїх партнерів прозорості, як запоруки продуктивної співпраці. Для вітчизняних підприємств необхідний рівень прозорості, у більшій мірі, можуть забезпечити впровадження МСФЗ, а також компетентний контроль з боку державних органів. Крім того облік за міжнародними стандартами дозволить зменшити витрати через скорочення обсягів необхідної інформації, оскільки підприємці зможуть самостійно визначати методи обліку господарських операцій з урахуванням специфіки їхньої діяльності.

Впровадження МСФЗ в Україні потягне за собою зміни як у сфері контролю, так і в законодавстві, поставивши державу перед необхідністю радикальних змін, що перш за все вимагатиме розвитку регулюючого законодавства і реорганізації наглядових органів.

Таким чином, процес імплементації МСФЗ в Україні, зіткнувшись з перешкодами, сповільнився й поставив державу перед необхідністю змін. Основні шляхи подолання перешкод: розробка ефективної інтеграційної програми зближення П(С)БО та МСФЗ; розробка нормативно-правових актів, рекомендацій та інструкцій щодо застосування МСФЗ; сприяння співпраці вітчизняних та зарубіжних спеціалістів; сприяння освіченості облікового персоналу в сфері застосування МСФЗ. Попри все, ведення обліку за міжнародними стандартами значно підвищить прозорість вітчизняних підприємств, а отже й їх конкурентоспроможність на національному та міжнародних ринках.

ДЖЕРЕЛА

1. МСФЗ: дослідження, наука, практика, імплементація : матеріали Відкритої Міжнар. інт.-конф., (Хар-ків, 4 квартал 2015 р.) / М-во фінансів України, Агентство з МСФЗ, АПУ, ФПБАУ [та ін.]. — Х. : Агентство з МСФЗ, 2015. — 29 с.

2. Харламова О.В. Реалії та перспективи практичного застосування МСФЗ: актуальні аспекти: відеоматеріали Форуму TAX CONNECTIONS DAY, 06 квітня 2016р., Київ.

3. А.О. Касич, Я.Ю. Яковенко Проблеми впровадження МСФЗ в Україні та шляхи їх вирішення / Облік і фінанси, № 1 (59) ' 2013.

ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Податкова пільга — це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов’язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності визначених підстав.

Право на застосування пільги виникає у платника податків з моменту виникнення відповідних підстав для її застосування протягом усього строку її дії.

Слід зауважити, що платник має право відмовитися від застосування податкової пільги чи зупинити її використання на один або декілька податкових періодів, якщо інше не передбачено Податковим кодексом. При цьому невикористані податкові пільги не можуть бути перенесені на інші податкові періоди або зараховані в рахунок майбутніх платежів з податків та зборів, або відшкодовані з бюджету.[1]

Пільгою з податку на прибуток можуть скористатися винятково юридичні особи, які відповідно до п. 133.1 ст. 131 Податкового кодексу є платниками цього податку, а також неприбуткові організації

Враховуючи, що об’єктом оподаткування податком на прибуток є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінрезультату до оподаткування, визначеного у фінзвітності підприємства відповідно до ПБО або МСФЗ, на податкові різниці, то підставою для визначення звільненого від оподаткування прибутку є дані бухгалтерського, відображені платником у фінзвітності.

Звільнення від оподаткування податком на прибуток окремих платників податків передбачено положеннями статей 133, 142 та пунктів 38, 41, 44 підрозділу 4 розділу XX Податкового кодексу.

Залучення в економіку України приватних інвестицій є важливим джерелом економічного зростання в нашій країні та структурної перебудови, яка вкрай необхідна українській економіці.[3]

До методів податкового стимулювання інвестиційних процесів насамперед належить пільгове оподаткування прибутку. Методи податкового регулювання інвестиційних процесів можна поділити на чотири групи:

1) запровадження диференційованих ставок оподаткування – система оподаткування повинна мати інвестиційну спрямованість, що досягається

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

застосуванням в оподаткуванні обґрунтованої диференціації ставок податків залежно від розміру одержаного прибутку (доходу) та рівня використання прибутку на інвестиційно-виробничі цілі. Це дає змогу активізувати інвестиційну діяльність у пріоритетних напрямках. Крім цього, можливе застосування знижувальних коефіцієнтів залежно від приросту (порівняно з попереднім податковим періодом) частки прибутку, що використовується на виробничий розвиток;

2) звільнення від сплати податку на певний строк;

3) зменшення бази оподаткування – зменшення бази оподаткування передбачає виключення зі складу прибутку та доходу, що підлягає оподаткуванню, тих його частин, які спрямовуються на інвестування. Таке зменшення доцільно проводити після здійснення операцій вкладання коштів у сфери та об'єкти інвестування, що їх визнано пріоритетними;

4) усунення подвійного оподаткування - ефективним методом податкового регулювання інвестиційної діяльності є запровадження механізму уникнення подвійного оподаткування прибутку та дивідендів акціонерних товариств.

Запропоновано новий механізм стимулювання інвестиційної діяльності експортоорієнтованих підприємств, який відповідає вимогам Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур (м. Кіото). Так, для суб'єктів спеціальних (вільних) економічних зон, де запроваджено митний режим спеціальної митної зони, передбачено особливий порядок сплати ПДВ при переміщенні через межі СЕЗ передбачених інвестпроектами товарів (за винятком транспортних засобів, підакцизних товарів та товарів 1-24 груп за УКТ ЗЕД).

Вдосконалення податкового законодавства, передбачене проектом Податкового кодексу, сприятиме подальшому інтегруванню України до світової спільноти, шляхом адаптації податкового законодавства України до законодавства ЄС, стимулюватиме інвестиційно-інноваційну діяльність, знизить податкове навантаження на економіку.[2]

Для створення надійних правових гарантій щодо іноземного інвестування необхідно:

- Вирішити питання про надання підприємствам з іноземними інвестиціями, які мають статус юридичної особи України, права власності на земельну ділянку, на якій розміщуються об'єкти інвестування.

- Спростити процедуру участі іноземних інвесторів у процесі приватизації державного майна.

- Розробити і прийняти порядок відшкодування іноземним інвесторам збитків, включаючи упущену вигоду і моральну шкоду, заподіяну в результаті неправомірних дій або неправомірної бездіяльності державних органів України та їх посадових осіб.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

- Внести зміни та доповнення до Декрету Кабінету Міністрів України "Про режим іноземного інвестування" щодо спрощення реєстраційної процедури, пов'язаної з іноземними інвестиціями.

- Підготувати та укласти з країнами - основними економічними партнерами України, а також з країнами, які потенційно можуть бути джерелом залучення іноземних інвестицій, двосторонні угоди про заохочення і взаємний захист інвестицій та угоди про запобігання подвійному оподаткуванню.

- Прийняти закони про охорону інтелектуальної власності згідно з чинними міжнародними договорами (конвенціями) в цій сфері.[1]

ДЖЕРЕЛА

1. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Чистов С.М. Державнерегулювання економіки: навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2005. – 440 с.

3. Сайт Державної казначейської служби // [Електронний ресурс]. – <http://sfs.gov.ua>

УДК346.2:336]:656.2

Черній В.О.,
здобувач ступеня магістра
Творонович В.І., к.е.н., доц.
доцент кафедри
Державний університет інфраструктури та технологій
м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Формування фінансових ресурсів на підприємстві і в особливості на залізничному транспорті є одним з ключових процесів в діяльності організації та її функціонування в цілому. Розуміння елементів з яких формуються фінансові ресурси та їх призначення є основою для ефективного фінансового управління управління та контролю. В таких умовах розгляд та загальне структурування елементів та факторів які впливають на формування фінансових ресурсів та їх особливості є актуальним та необхідним.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Для початку слід виокремити та детальніше розглянути 2 основних джерела формування ресурсів на будь якому підприємстві, у тому числі і на залізничному транспорті, це зовнішні та внутрішні. До фінансових ресурсів, залучених із зовнішніх джерел, належать кошти у формі прямих інвестицій, фінансування, довгострокових кредитів, кредиторської заборгованості, тимчасових (короткострокових) зобов'язань і т.д.

Власні джерела, в свою чергу, поділяються на вперше залучені в оборот, тобто ті, з якими підприємство починає свою діяльність (статутний капітал) і які концентруються у стартовому капіталі, та повторно залучені в результаті перерозподілу коштів в активах та капіталі (нерозподілений прибуток, резервний капітал, іммобілізація залишкових поточних активів, додатковий капітал).

Що стосується фінансів залізничного транспорту притаманні як спільні з фінансами підприємств, так і специфічні риси [1]. Сутність фінансів залізничного транспорту можна визначити як сукупність грошових відносин, які виникають у процесі фінансового забезпечення діяльності підприємств з надання залізничних послуг юридичним та фізичним особам, а також іншої фінансово-господарської діяльності підприємств галузі. Матеріальний зміст даних відносин складають процеси формування та використання доходів підприємств та їх фінансових ресурсів, які надають залізничні послуги в процесі своєї діяльності [2].

Щоб правильно виокремити основні ключові елементи в першу чергу потрібно зрозуміти основу формування фінансових ресурсів. Традиційно основними джерелами фінансових ресурсів залізничного транспорту в Україні були власні внутрішні джерела галузі (прибуток, амортизація) та позичкові кошти у вигляді кредитів банків. В наслідку функціонування та реалізації різноманітних грошових відносин, на залізничного транспорту можна виокремити певну класифікацію за їх змістом:

- За економічним змістом;
- За відтворювальною структурою;
- За видами діяльності.

Виходячи з даної класифікації необхідно виокремити відповідні групи фінансових ресурсів:

- Капітал та резерви;
- Власні доходи;
- Позикові кошти.

В свою чергу дане групування, а також загальна діяльність й ПАТ «Укрзалізниця», дозволяє виокремити фінансові ресурси які притаманні саме Укрзалізниці, а саме:

- Власні кошти;
- Залучені кошти;

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

•Ліквідні інструменти фінансового ринку (які належать Укрзалізниці).

Дане групування та їх загальна характеристика дозволяє розуміти ключові елементи в формуванні фінансових ресурсів на залізничному транспорті. Незважаючи на це, даній сфері притаманні також і певні особливості які потрібно враховувати при плануванні та бюджетуванні, основні з яких можна виокремити:

- Висока залежність від економічного зростання країни в цілому;
- Сезонність;
- Перехресне фінансування пасажирських перевезень.

У підсумку, при формуванні фінансових ресурсів на залізничному транспорті слід розуміти загальну їх структуру та особливості в цілому. Розуміння цих ключових факторів менеджментом підвищить в разі їх ефективність та прогнозованість фінансових результатів, що в свою чергу позитивно відобразиться на загальній фінансовій стійкості та результативності підприємства.

ДЖЕРЕЛА

1. Опарін В.М. Фінанси / В. М. Опарін. – К.: КНЕУ, 2001. – 240 с
2. Транспортний комплекс України: Економіка, організація, розвиток: зб. наук. ст. / Під ред. Цвєтова Ю. М. – К.: ИКТП – Центр, 2010. – 198 с.

УДК346.2:330.341.4

Чиж І.В.,
здобувач ступеня магістра
Василенко Ж.А.,
старший викладач
Національний університет водного господарства
та природокористування
м.Рівне, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Все частіше проблеми ефективного функціонування підприємства пов'язують з використанням його потенціалу. Особливо актуальним завданням в умовах сьогодення є оцінка потенціалу підприємств України. Функціонування підприємств супроводжується недовикористанням виробничих потужностей, скороченням чисельності працівників та іншими негативними явищами, що закономірно призводить до втрати потенціалу підприємства[2, с. 171].

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

Виробничий потенціал підприємства – це система взаємопов’язаних елементів (засобів, запасів, джерел), що виконують різні функції в процесі виробництва продукції та розвитку підприємства [3, с. 207].

Виробничий потенціал розглядається як цілісна система, яка повинна формуватися відповідно до умов зовнішнього та внутрішнього середовищ і змогла б забезпечити ефективне виробництво продукції з використанням інновацій виробничого, управлінського та організаційного спрямування.

Виробничий потенціал підприємства представляється у вигляді поєднання виробничих ресурсів, що характеризують виробничий потенціал, до яких слід віднести:

- 1) основні фонди підприємства – це вартісний вираз засобів праці;
- 2) оборотні кошти підприємства – це предмет праці, підготовлені для запуску у виробничий процес;
- 3) трудові ресурси підприємства [5, с. 202].

Підвищення ефективності використання виробничого потенціалу підприємства сприятиме зростанню продуктивності промислового виробництва галузі, а отже, збільшенню обсягів і накопиченню інвестиційних ресурсів для забезпечення розширеного відтворення, тобто динамічного розвитку економічної системи в цілому [1, с. 146].

Ефективність використання виробничого потенціалу підприємства характеризується ефективністю використання його складових та може бути оціненою через систему визначених показників [2, с.174].

Для прикладу розглянемо показники ефективності використання виробничого потенціалу державного підприємства «Костопільський лісгосп».

Таблиця 1

Показники ефективності використання виробничого потенціалу ДП «Костопільський лісгосп» в період 2013 – 2016 років

№ з/п	Показник	Роки			
		2013	2014	2015	2016
Ефективність використання основних фондів					
1	Фондовіддача (Фв), грн./грн.	2,3	2,2	2,9	2,7
2.	Ефективність використання ОВФ, грн./грн.	0,1	0,1	0,2	0,1
3.	Приріст продукції (Ов) за рахунок зміни:	-	4267,0	31564,4	11831,0
3.1	фондовіддачі, тис. грн.	-	-3114,9	17568,9	-5566,3
3.2	основних виробничих фондів, тис. грн.	-	7381,9	13995,4	17397,3
Ефективність використання оборотного капіталу					
4.	Коефіцієнт оборотності нормованих оборотних коштів	13,4	14,6	20,1	22,7

5.	Тривалість одного обороту (Т), дн	26,8	24,6	17,8	15,8
6.	Коефіцієнт ефективності використання оборотних фондів	0,3	0,3	1,5	1,1
7.	Вивільнення (залучення) оборотних коштів, тис. грн.	312,5	1037,5	497,5	-
8.	Приріст продукції (Ов) за рахунок зміни:	-	4267,0	31564,4	11831,0
9.	коефіцієнта оборотності, тис. грн.	-	4566,5	20899,0	11330,0
10.	обсягу нормованих оборотних коштів, тис. грн.	-	-299,5	10665,3	501,0
Ефективність використання трудового потенціалу					
11.	Продуктивність праці (Пп), тис. грн.	198,1	248,6	390,8	432,4
12.	Прибуток на 1-ого працівника, тис. грн.	4,7	5,7	30,2	21,9
13.	Ефективність використання управлінського потенціалу, грн./грн	0,3	0,3	1,0	0,5
14.	Приріст продукції (Ов) за рахунок зміни:	-	4267,0	31564,4	11831,0
15.	продуктивності праці , тис. грн.	-	12969,5	31564,4	9236,4
16.	чисельності промислово-виробничого персоналу, тис. грн.	-	-8702,5	0,0	2594,5

Можна зробити висновок про зменшення ефективності використання основних фондів за рахунок зменшення фондівіддачі у 2016 році. За аналізований період ефективність використання оборотного потенціалу має тенденцію до зростання.

Основними напрямками підвищення ефективності використання основних фондів, зокрема її основного показника – фондівіддачі, є збільшення обсягу реалізації продукції за рахунок більш інтенсивного їх використання і зниження середньорічної вартості цих фондів за рахунок ліквідації зношених, малопродуктивних та не використовуваних у процесі діяльності підприємства основних засобів[4, с. 67].

Також підвищити ефективність використання виробничого потенціалу можна шляхом збільшення тривалості роботи машин та обладнання за рахунок: ліквідації недіючого обладнання (здавання його в оренду, лізинг, реалізація тощо), скорочення строків ремонту обладнання, зниження простоїв: цілозмінних та всередині змін.

Покращення використання виробничого потенціалу за рахунок зростання ефективності використання трудових ресурсів можна за такими напрямками: удосконалення підбору і розстановки працівників, їх підготовки й підвищення кваліфікації, удосконалення організаційної структури управління, удосконалення виконання функцій та використання

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

різних методів управління, механізація і автоматизація управлінської праці, підвищення професійно-кваліфікаційного рівня працівників, набір працівників, яким притаманні такі якості як адаптованість, інноваційність, професійна мобільність, дисциплінованість та мотивованість (здатність реагувати на зовнішні стимули).

Шляхи нарощування виробничого потенціалу - це вся сукупність рушійних сил і чинників, що ведуть до збільшення рівня виробничого потенціалу.

ДЖЕРЕЛА

1. Бойківська Г.М. Теоретичні засади формування та використання виробничого потенціалу підприємств / Г.М. Бойківська // Економіка і суспільство. – 2016. - №3. – С. 140 – 146.

2. Григор'єва О.В. Чинники ефективного використання виробничого потенціалу підприємства / О.В. Григор'єва // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2011. - №5. – Т.2. – С. 171 – 174.

3. Дуда С. Т. Методичні основи оцінювання виробничого потенціалу підприємства С. Т. Дуда, А. О. Танцюра // Науковий вісник НЛТУ. - 2013. – №3. – С. 206 – 210.

4. Драгун К.Г. Шляхи покращення використання основних фондів / К.Г. Драгун // Управління розвитком. – 2013. - №12. – С. 66 – 68.

УДК346.2:336

Чирко О.В.,
здобувач ступеня магістра
Лойко В.В., д.е.н., доц.,
професор кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Розробка ефективних заходів покращення фінансового стану підприємства базується на результатах проведеного фінансового аналізу. Фінансовий аналіз є частиною загального аналізу господарської діяльності, що складається з двох взаємозалежних розділів: фінансового аналізу і виробничо-управлінського аналізу. Фінансовий аналіз, що ґрунтується на даних тільки бухгалтерської звітності, здобуває характер зовнішнього аналізу, тобто аналізу, проведеного за межами підприємства його зацікавленими контрагентами, власниками чи державними органами.

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

У фінансовому аналізі використовується широкий спектр видів, методів і прийомів: аналіз динаміки абсолютних та відносних показників або трендовий аналіз, структурний, структурно-динамічний, міжгосподарський аналіз; коефіцієнтний аналіз; факторний аналіз з використанням методів ланцюгових підстановок, інтегральний, кореляційний, регресійний і експоненціальний аналіз. Аналіз доцільно проводити за кілька співставних періодів, що надає можливість виявити тенденції зміни показників та зробити прогноз показника в майбутньому. Найбільш надійним інформативним джерелом для здійснення аналізу є звітність підприємства. В нових умовах господарювання дані для звітності формується та зберігаються за допомогою спеціального програмного забезпечення для персонального комп'ютера. Проте випадки знищення даних для формування звітності або даних самої звітності підприємства із-за попадання до комп'ютерних систем різних вірусів вимагають від підприємства застосовувати заходи безпеки, а саме, дублювання даних в паперовому вигляді.

Внутрішній аналіз фінансового стану підприємства проводиться працівниками підприємства. Інформаційна база для його проведення включає будь-яку інформацію, яка є всередині підприємства та може бути корисною для прийняття управлінських рішень. Відповідно можливості аналізу є більш широкими. Проведення внутрішнього фінансового аналізу необхідно для задоволення власних потреб підприємства. Його метою є забезпечення надходження грошових коштів, розміщення власних і залучених джерел таким чином, щоб отримати максимальний прибуток і запобігти банкрутства. Результати внутрішнього фінансового аналізу використовуються для планування, контролю і прогнозування фінансового стану підприємства.

Зовнішній аналіз проводиться аналітиками – сторонніми для підприємства особами, які не мають доступу до внутрішньої інформаційної бази, а користуються тільки інформацією, яка є у звітності підприємства. Метою зовнішнього фінансового аналізу є прогнозування ступеня ризику вкладення інвестицій і рівня його доходності. Зовнішній аналіз менш деталізований і більш формалізований.

В результаті фінансового аналізу проводиться пошук резервів, які можуть бути використані для покращення фінансового стану підприємства [1]. До методів покращення фінансового стану підприємства можна віднести наступні: рефінансування дебіторської заборгованості, реструктуризація підприємства (продаж окремих структурних підрозділів), здача в лізинг основних засобів або приміщень, які в даний час не використовуються, розробка заходів щодо збільшення обсягів виробництва та продажу продукції підприємства, пошук нових споживачів продукції,

розширення асортименту, впровадження інноваційних технологій для виробництва нової продукції, мобілізація невикористаних резервів.

Наявність та зростання розмірів дебіторської заборгованості є чинником, який погіршує фінансовий стан підприємства. Прискорити оборотність дебіторської заборгованості можна насамперед через її реструктуризацію або продаж спеціалізованим агентам, тобто через переуступку прав вимоги боргів. Реструктуризація дебіторської заборгованості може здійснюватися на основі приватних домовленостей підприємства із кредитором, на основі рішення суду або світової угоди в рамках судового розгляду. Найпоширенішою помилкою керівників кризових підприємств є їхнє небажання втрачати на дисконті при продажі боргів. У результаті згодом доводиться списувати на збитки всю суму дебіторської заборгованості як втрату від безнадійних боргів. В подальшій діяльності підприємства управління дебіторською заборгованістю припускає відбір покупців, якщо в підприємства є можливість вибору. Критерії відбору - платоспроможність контрагента й дотримання їм платіжної дисципліни.

Якщо фінансовий стан підприємства потребує більш радикальних засобів впливу для його покращення, то доцільно звернутися до зовнішніх фахівців. Це стосується таких заходів, як проведення реструктуризації, оновлення технології або впровадження інновацій, які потребують залучення інвестицій. Як показує практика не кожне підприємство може досягти бажаного стану, навіть за допомогою професійних консультантів, що пояснюється декількома можливими причинами. Основними причинами можуть бути: відсутність ринкового потенціалу або відсутність на підприємстві мотивованого кваліфікованого персоналу, реального власника або фінансового потенціалу.

ДЖЕРЕЛА

1. Лойко Д.М. Ефективність діяльності підприємств України з виробництва одягу /Лойко Д.М.// Economics, management, law: problems of establishing and transformation: Collection of scientific articles. - Al-Ghurair Printing & Publishing LLC, Dubai, UAE. 2016. - P.116-120.
УДК 334.722(477)

Чуйко А. С.,
здобувач ступеня бакалавра
Казак О.О.к.е.н.,
старший викладач кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ТОВ ТА АТ ЯК НАЙБІЛЬШ РОЗВИНУТІ ФОРМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

В умовах ринкової економіки функціонують підприємства та організації різних організаційно-правових форм, які відрізняються один від одного способами реалізації їх власниками права власності на належне їм майно, грошові кошти, цінні папери, в тому числі акції цих об'єктів власності. Вибір організаційно-правової форми господарювання та системи оподаткування є важливим етапом створення прибуткового і стабільного бізнесу. Це рішення вимагає проведення порівняльного аналізу ефективності різних форм організації бізнесу, відповідності цієї форми обраним цілям і стратегії розвитку підприємства в тій чи іншій сфері діяльності.

Підприємницька діяльність юридичних осіб здійснюється у певній організаційно-правовій формі. Її вибір є одним з відповідальних етапів підприємництва. При цьому кожний підприємець керується власними міркуваннями і уявленнями про свою майбутню діяльність і, насамперед, тим, щоб обрана форма відповідала меті його діяльності, конкретним умовам господарювання, захищала майнові інтереси учасників та враховувала їх фінансові можливості. Вибір конкретної організаційно-правової форми юридичної особи – виключне право засновника (засновників), але це право обмежене існуванням відповідного положення щодо неї в законі. [1]

Товариство з обмеженою відповідальністю і акціонерне товариство найбільш часто використовувані організаційно-правові форми в Україні. Часто вибір майбутньої форми коливається саме між цими формами. При цьому виборі необхідно керуватися перевагами та недоліками кожної з цих організаційних форм.

Фінансоводіяльність таких форм організації, як акціонерне товариство та товариство з обмеженою відповідальністю є досить схожими, але мають свої суттєві відмінності. Перевагою АТ є те, що вони, зазвичай, є більшим за розміром та своїми фінансовими активами в порівнянні з ТОВ, що у свою чергу приносить більший прибуток та має більше способів розширення. Ще одна перевага АТ полягає у тому що, засновником АТ може легко бути одна особа, коли ж у ТОВ їх повинно

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

бути мінімум дві. Також важливим фактором у фінансовій діяльності цих обох товариств є розподілення прибутку, у АТ воно здійснюється шляхом нарахування дивідендів розмір яких залежить від виду акцій який є у володінні акціонера, тобто є строго визначений, а у ТОВ грошові кошти нараховуються відповідно до вкладених активів у статутний капітал товариства. Якщо ж ви вирішили вийти з одного з цих товариств, то вихід з АТ передбачає продаж акцій, які є у вашому розпорядженні будь-якій іншій особі, а вихід з ТОВ здійснюється шляхом відчуження свого майно. Великим плюсом при виході з ТОВ є те, що учасникам виплачують суму, яка прямо пропорційна до його внесків до статутного капіталу.

На сьогодні в Україні функціонує чимала кількість як акціонерних товариств, так і товариств з обмеженою відповідальністю.

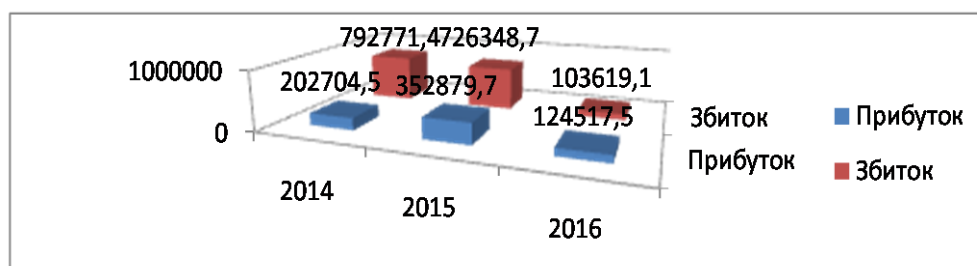
Таблиця 1

Кількість юридичних осіб за організаційними формами у 2017 р.

Назва юридичної особи	Станом на 01.04.2017	Станом на 01.07.2017	Станом на 01.10.2017
Акціонерні товариства	3811	3796	3790
З них: публічні АТ	834	734	727
приватні АТ	1248	1333	1341
ТОВ	190380	194209	199513

Діяльність будь-якого підприємства в першу чергу орієнтована на отримання прибутку. На рис. 1 відображені результати фінансової діяльності всіх підприємств, які функціонують на території України за період 2014-2016 рр.

Рис. 1. Динаміка прибутку та збитку підприємств України за січень-червень 2014-2016

З діаграми видно, що фінансова діяльність підприємств за аналізований період приносила більше збитків, чим прибутків, це може характеризуватися економічними кризами в нашій країні як 2008 так і 2013-2014 роках. Хоча спостерігається тенденція до збільшення прибутків та зменшення збитків, що свідчить про розвиток економіки країни в цілому та взагалі поступовий вихід з фінансових криз.

На рис. 2 та рис. 3 представлені найуспішніші компанії 2015 та 2016 рр. за показниками отриманих прибутків від їх господарської діяльності, що демонструє тенденцію до зростання кількості АТ як більш успішної організаційно-правової форми підприємництва.

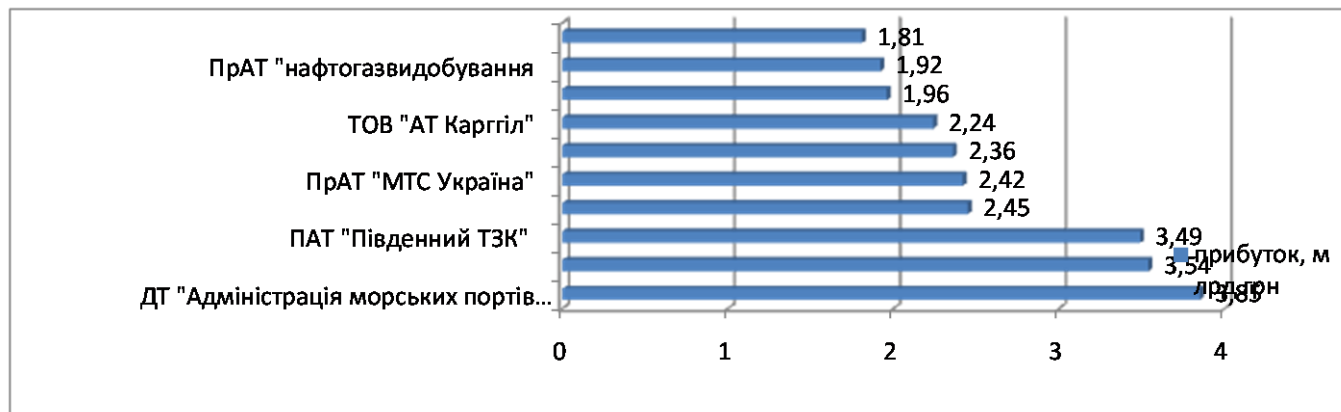

Рис. 2. ТОП найуспішніших компаній 2015 року[2]

Рис. 3. ТОП найуспішніших компаній 2016 року

Незважаючи на те, що для ТОВ в Україні створені найбільш сприятливі умови функціонування, в нашій державі ТОП найуспішніших за останній період часу займають АТ. Цьому також сприяє впровадження нових законодавчих актів. Як приклад, у 2017 р.були прийняті два закони для акціонерних товариств «Про корпоративні договори» та «Про обов'язковий викуп акцій», які певним чином зменшують тиск з боку держави на діяльність акціонерних товариств та дають можливість їх реорганізації в ТОВ. Товариство з обмеженою відповідальністю також не обійшли стороною: був введений законопроект, який дає можливість створення інституту наглядових рад, полегшує порядок входу до складу учасників та дає дозвіл на здійснення конвертації боргу в капітал. Основне значення цього закону полягає в наданні можливості придбання обмеження на кількість учасників, що також надасть можливість реорганізації АТ в ТОВ як в одну з найкраще регламентованих форм бізнесу в Україні.

ДЖЕРЕЛА

1. Вибір організаційно-правової форми ведення бізнесу. ПП, ТОВ чи ФОП? [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://biznes-info.com/index.php?page=choice>.

2. 200 найбільших компаній України 2015 року [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://biz.censor.net.ua/resonance/3011931/200_nayiblshih_kompanyi_ukrani_2015_roku.

3. “ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ’ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ” / Н. Я.Спасів, М. С. Лосєва, Н. О. Дітчук, Л. Р. Маринчак. – Івано-Франківськ, 2013. – 151 с.

4. О. Ю. Клементьєва, Становлення акціонерних товариств як найбільш розвинутої форми підприємницької діяльності та їх розвиток в Україні/ Клементьєва О. // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2015. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/120.pdf

УДК330.32:347.214.2

Чута В.О.,
здобувач ступеня бакалавр
Ганечко І.Г., к.е.н.,
доцент кафедри
Київський національний
торгівельно-економічний університет,
м. Київ, Україна

РЕАЛЬНІ ОПЦІОНИ В ОЦІНЦІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ У СФЕРІ НЕРУХОМОСТІ

Ринок нерухомості України залежить від багатьох макроекономічних чинників. Однією з основних характеристик ринку є невизначеність та велика кількість сценаріїв можливого розвитку подій. Тому інвестування в нерухомість пов'язане з високими ризиками фінансових втрат. За визначенням Д. Гелтнера та Н. Міллера [1] ризик є можливістю того, що майбутня реалізація проекту з часом може дуже змінитися і це неможливо передбачити в момент здійснення початкових інвестицій. Оскільки ризик впливає на розмір фінансового прибутку, управління цим ризиком відіграє ключову роль оцінці проектів.

Традиційним способом оцінки інвестиційних проектів в реальному секторі економіки є метод дисконтованого грошового потоку (DiscountCashFlow-DCF), на основі якого розраховується показник чистої теперішньої вартості (Net present value -NPV). Недоліком застосування NPV є обмеженість проведення повноцінного аналізу сценаріїв, які реально

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

існують при реалізації більшості інвестиційних проектів. В зв'язку з цим нерідко виникають ситуації, коли інвестору доцільно зачекати, поки ситуація стане більш передбачуваною, а невизначеність перетвориться у принаймні певний прогноз, нехай навіть стиснутий у відносно короткий для інвестиційного рішення проміжок часу. При цьому скорочення можливих варіантів розгортання подій знижує потенційні ризики інвестування.

У фінансовій теорії вибір очікування замість дії є еквівалентом придбання пакету опціонів на право реалізувати набір дій щодо набору активів. Реальний опціон можна визначити як право (не обов'язок) прийняття гнучких рішень в умовах невизначеності. Гнучкість має певну вартість і здатність пом'якшувати вплив негативних факторів і використовувати сприятливі можливості при здійсненні проекту. Опціон на купівлю або продаж базового активу характеризується ціною опціону, ціною виконання, датою виконання, виплатами, які залежать від вартості базового активу[2]. Можна стверджувати, що опціон виникає щоразу, коли виконуються дві умови: в майбутньому з'являється нова інформація і коли це відбувається, то новини впливають на процес прийняття рішень.

Існують різні типи реальних опціонів, проте необхідно виділити ті, які можуть використовуватися в будівельних проектах:

- опціон на збільшення масштабів проекту;
- опціон на відмову від проекту або скорочення його масштабів;
- опціон на збільшення тривалості проекту;
- опціон на виділення фаз проекту;
- опціон на зміну видів функціонального використання[3].

Типовим прикладом в сфері нерухомості є колл-опціон освоєння земельної ділянки, який дає власнику землі право без зобов'язання освоїти або реконструювати майно за умови оплати витрат на будівництво.

Практичному застосуванню того чи іншого виду реального опціону в має передувати аналіз технічних, юридичних та інших обмежень. Зазначимо, що наявність юридичних обмежень в певних межах дозволяє передбачити можливості для зміни масштабів проекту й термінів його реалізації. Найбільш доцільним в даному випадку є виділення окремих фаз проекту і здійснення поетапного будівництва та ведення об'єктів нерухомості в експлуатацію, що дозволить при плануванні наступних стадій спиратися на результат реалізації попередніх. Крім того, виокремлення фаз підвищує ймовірність реалізації крупних інвестиційних проектів в сфері нерухомості завдяки поетапному введенню площ в експлуатацію.

В процесі реалізації проектів нерідко виникають проблеми із фінансуванням, постачанням матеріалів, виконанням графіку робіт на майданчику, В таких випадках можливість призупинення або затримки

реалізації проекту дозволяє підтримати його інвестиційну привабливість проекту.

Щодо змін функціонального призначення об'єкта нерухомості, то здійснити таку процедуру досить складно, з огляду на обмеження, які накладаються містобудівними нормами (функціональними, будівельними, ландшафтним зонуванням). В такому випадку реальною стає можливість зміни співвідношення обсягів різних видів використання об'єкта нерухомості, якщо проектом передбачено більш ніж один вид використання. В нестабільних умовах ринку при реалізації інвестиційного проекту вигідним для інвестора може стати коригування параметрів об'єкта, які відповідають за його позиціонування та визначають орієнтацію на ту чи іншу групу споживачів. Наприклад, при падінні попиту на дорогу нерухомість та зростанні вакантності площ, є можливість знизити клас офісної нерухомості або житлового проекту шляхом використання дешевших матеріалів, скорочення переліку додаткових послуг тощо.

Найбільшу кількість реальних опціонів можна виявити в проектах на початковій стадії реалізації, коли теоретично ще є можливість зміни категорії земель, коригування містобудівних регламентів та ін. В даній ситуації багато що залежить від можливостей конкретного інвестора, який буде мати свій набір реальних опціонів, які підвищують інвестиційну привабливість проекту.

Використання в українських реаліях вищезазначених опціонів можливе, проте є обмеженим та потребує ретельного аналізу юридичних та технічних умов реалізації проекту, визначення економічної доцільності, оцінки витрат і вигід. Однак, незважаючи на це, теорія оцінки реальних опціонів надає цінний інструментарій, що дозволяє враховувати чинники інвестиційної привабливості проекту розвитку нерухомості; зміни, які впливають на інвестиційний проект; знижує ступінь невизначеності проекту. При цьому розробка практичних моделей для оцінки маневреності будівельних проектів є досить актуальним завданням та потребує подальшого дослідження.

ДЖЕРЕЛА

1. Geltner, D., Miller N. Commercial Real Estate Analysis and Investments/D. Geltner, N. Miller. – 2nd ed. – Mason: Thomson South-Western, 2007.

2. Zhao T. Highway Development Decision-Making under Uncertainty: A Real Options Approach / T. Zhao, K. Satheesh, K. Sundararajan, T. Chung-Li // Journal of Infrastructure Systems, March 2004, pp. 23-32. – Available at: https://www.researchgate.net/publication/239387938_Highway_Development_

Decision-Making_under_Uncertainty_A_Real_Options_Approach. (Accessed 16 July 2016).

3. Barman B., Nash K. A Streamlined Real Options Model for Real Estate Development/ B. Barman, K. Nash//MS Thesis, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, MA, September 2007. - 53 p.

УДК338.2:368.021

Шевчук О. Л.,
здобувач ступеня бакалавра
Сосновська О. О., к.е.н., доц.
доцент кафедри
Київський університет
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

АНАЛІЗ ФАКТОРІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страховий ринок України є важливою складовою фінансової системи країни, протягом декількох останніх років він поступово відновлюється. Проте розвиток страхування в Україні залишається суперечливим. Стрімко зростають потреби в якісних страхових послугах, але все ще не повністю задовольняються пропозиціями страхових компаній. Ринок страхування є неоднорідним, що проявляється в активізації розвитку одних його сегментів, в той час як уповільнюється розвиток інших.

Метою статті є дослідження стану та тенденції страхового ринку України, визначення та узагальнення факторів, що впливають на розвиток страхового ринку в сучасних умовах господарювання.

Аналізуючи дані Національної комісії державного регулювання у сфері ринків фінансових послуг, визначено, що станом на 30.06.2017 кількість страхових компаній становила 300, у тому числі СК "life" – 36 компаній, СК "non-life" – 264 компанії, (станом на 30.06.2016 – 343 компанії, у тому числі СК "life" – 45 компаній, СК "non-life" – 298 компаній). Кількість страхових має тенденцію до зменшення, так станом на 30.06.2017 порівняно з цією ж датою 2016 року, кількість компаній зменшилася на 43.[1]

Розглядаючи динаміку основних показників страхової діяльності в Україні з 2014 року, можна побачити, що, починаючи з 1 кварталу 2014 року, обсяги чистих страхових премій та обсяги чистих страхових виплат мають тенденцію до незначного зростання. (рис. 1)

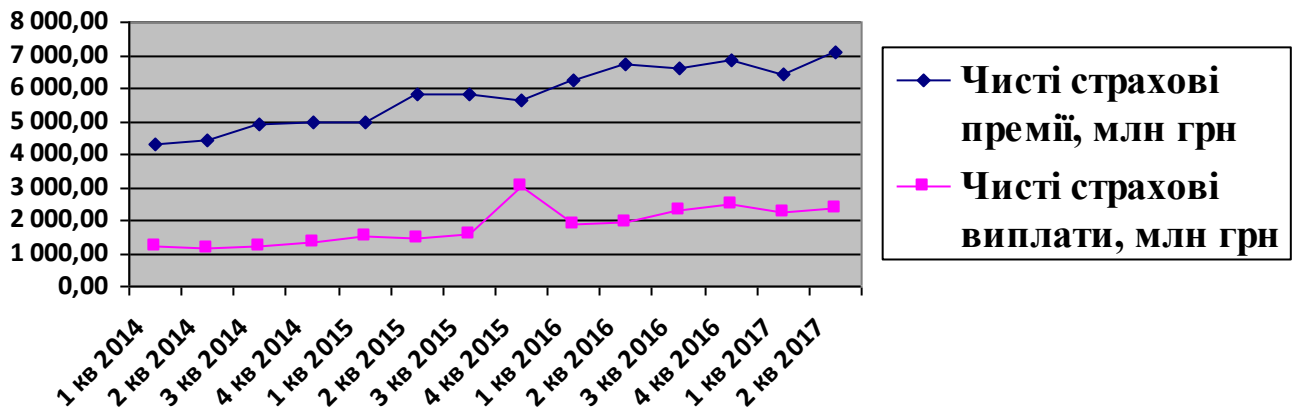

Рис. 1. Динаміка обсягів чистих страхових премій та чистих страхових виплат в Україні за 1 квартал 2014 року – 2 квартал 2017 року.

Аналізуючи сучасний стан вітчизняного страхового ринку, та враховуючи його нерівномірність та нестабільність, можна виокремити групи факторів, що впливають на його розвиток та функціонування.

Всі фактори доцільно розподілити на дві групи. До першої належать загальні фактори, що впливають на розвиток страхового ринку держави в цілому. Серед них можна виділити: економічні, політичні, історичні. До другої групи факторів належать чинники, котрі значною мірою впливають та характеризують ринок страхування у різних регіонах України. (рис. 2)

Рис. 2. Фактори, що впливають на функціонування страхового ринку України

Зважаючи на вищевказані фактори, слід зауважити, що загальний розвиток галузей промисловості призводить до зростання страхування підприємницьких ризиків, розвитку транспортного, авіаційного страхування та інших видів страхових послуг, що пов'язані з підприємницькою діяльністю. Так само кожна з них містить окремі чинники, які в свою чергу впливають на розвиток страхування.[2]

Фактор інвестиційної привабливості впливає на процеси залучення іноземних інвестицій до страхової діяльності, а значний розвиток тіньового ринку в країні призводить до зростання тіньових схем відмивання грошей, в яких беруть участь страхові компанії, що призводить до зростання рівня недовіри до них, як з боку підприємств, так і населення.

З-поміж політичних чинників найголовнішим є політична ситуація в країні, адже нестабільність політичної сфери безпосередньо впливає на розвиток економіки. Вагомий вплив на функціонування страхового ринку значною мірою має нормативно-правова база. Протягом останніх років в Закон України «Про страхування» практично щороку вносяться зміни, що в свою чергу ускладнює здійснення страховими компаніями процесів планування та бюджетування їх діяльності. Тому, дуже важливим є правильний підхід до формування нормативної бази, та розробка державної політики в сфері страхування, в рамках якої страховикам буде надаватися інформація про подальші кроки держави щодо регулювання страхового ринку. Також, вагомий вплив на розвиток страхування мають історичні фактори, адже при формуванні висновків не слід оминати досвід минулих років, історію формування страхової культури та традицій у державі.

До другої групи належать фактори, які характеризують страховий ринок окремих регіонів країни, враховуючи особливості кожного. Аналізуючи регіональні чинники розвитку, варто врахувати, що розвиток регіонального ринку страхування не є однорідним, значний вплив має галузева структура економіки регіону. Також потрібно зазначити, що структура населення в регіоні неоднозначно впливає на розвиток страхового ринку, а рівень заробітної плати в регіоні прямо впливає на розвиток страхування, особливо його окремих видів (страхування життя, пенсій, майна). [3]

Отже, на сьогодні в Україні загалом і в кожному регіоні окремо спостерігається динамічний розвиток ринку страхування. Постійно відбуваються зміни в кількості страхових компаній – найменш конкурентоспроможні покидають ринок, натомість сильніші розвиваються та розширюються. Перспективи розвитку діяльності страхового ринку повинні спрямовуватися на дослідження страхового ринку в галузевому розрізі та виявлення сучасних тенденцій його розвитку. В свою чергу, врахування факторів розвитку страхового ринку буде сприяти адаптації

суб'єктів страхових відносин до нестабільного економічного середовища та створенню конкурентоздатних умов розвитку страхового ринку, як важливої складової фінансової системи держави.

ДЖЕРЕЛА

1. Статистика страхового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>

2. Аналіз факторів розвитку страхового ринку України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_13_60

3. Регіональні аспекти розвитку страхового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/8739>